

Brüsszel, 2025. szeptember 3.
(OR. en)

12415/25
ADD 2

Intézményközi referenciaszám:
2025/0270 (NLE)

POLCOM 202
SERVICES 39
FDI 34
COLAC 119

JAVASLAT

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2025. szeptember 3.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2025) 811 annex
Tárgy:	MELLÉKLET a következőhöz: Javaslat A Tanács határozata az Európai Unió és a Mexikói Egyesült Államok közötti kereskedelemről szóló ideiglenes megállapodásnak az Európai Unió nevében történő aláírásáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2025) 811 annex.

Melléklet: COM(2025) 811 annex

Brüsszel, 2025.9.3.
COM(2025) 811 final

ANNEX 1 – PART 2/2

MELLÉKLET

a következőhöz:

**Javaslat
A Tanács határozata**

az Európai Unió és a Mexikói Egyesült Államok közötti kereskedelemről szóló ideiglenes megállapodásnak az Európai Unió nevében történő aláírásáról

16. FEJEZET

TÁVKÖZLÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

16.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- (a) „kapcsolódó létesítmények”: távközlési hálózathoz vagy szolgáltatáshoz kapcsolódó szolgáltatások, fizikai infrastruktúra és egyéb létesítmények vagy elemek, amelyek lehetővé teszik vagy támogatják az adott hálózaton vagy szolgáltatáson keresztül történő szolgáltatásnyújtást, vagy erre alkalmasak;
- (b) „végfelhasználó”: nyilvános távközlési szolgáltatás végső fogyasztója vagy előfizetője, ideértve az olyan szolgáltatót is, aki vagy amely nem nyilvános távközlési szolgáltatás szolgáltatója;
- (c) „alapvető létesítmények”: nyilvános távközlési hálózatok és szolgáltatások létesítményei:
 - (i) amelyeket kizárólagosan vagy főként egyetlen vagy korlátozott számú szolgáltató biztosít; valamint
 - (ii) amelyeknek szolgáltatásnyújtás céljából történő helyettesítése gazdaságilag vagy technikailag nem kivitelezhető;

- (d) „összekapcsolás”: nyilvános távközlési szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók nyilvános távközlési hálózatainak összekapcsolása annak érdekében, hogy lehetővé váljon az egyik szolgáltató felhasználói számára egy másik szolgáltató felhasználóival való kommunikáció, és a hálózatban résztvevő vagy ahhoz hozzáféréssel rendelkező bármely szolgáltató által nyújtott szolgáltatásokhoz való hozzáférés;
- (e) „vállalaton belüli kommunikáció”: olyan telekommunikáció, amelynek segítségével egy vállalkozás kommunikál a vállalkozáson belül vagy leányvállalatai, fióktelepei és – az érintett Fél jogszabályainak függvényében – kapcsolt vállalkozásai között, de nem tartoznak ide azok a vállalkozásoknak nyújtott kereskedelmi vagy nem kereskedelmi szolgáltatások, amelyek nem kapcsolatosak a leányvállalatokkal, fióktelepekkel vagy kapcsolt vállalkozásokkal, vagy amelyeket ügyfelek vagy potenciális ügyfelek számára kínálnak⁵³;
- (f) „bérelt vonali szolgáltatás”: olyan távközlési szolgáltatás vagy létesítmény, beleértve a virtuális vagy nem fizikai jellegűeket is, amelyeket két vagy több kijelölt pont között elkülönítenek a felhasználó célzott használatára vagy számára való rendelkezésre állásra;
- (g) „engedély”: olyan engedély, amelyet valamely Fél saját jogszabályaival összhangban előírhat egy természetes személy vagy vállalkozás számára távközlési szolgáltatás nyújtása céljából, ideértve többek között a koncessziókat, engedélyeket, a nyilvántartásba vételi vagy bejelentési kötelezettséget;

⁵³ E fogalommeghatározás alkalmazásában a „leányvállalatok”, „fióktelepek” és adott esetben a „kapcsolt vállalkozások” kifejezések jelentése megegyezik az adott Fél jogszabályaiban meghatározott jelentéssel.

- (h) „vezető szolgáltató”: távközlési hálózatok vagy szolgáltatások olyan szolgáltatója, amely képes lényegesen befolyásolni a részvételi feltételeket (tekintettel az árra és a szolgáltatásnyújtásra) a nyilvános távközlési hálózatok vagy szolgáltatások érintett piacán az alapvető létesítmények feletti ellenőrzés vagy az adott piacon elfoglalt pozíciója miatt;
- (i) „hálózati elem”: távközlési szolgáltatás nyújtásához használt létesítmény vagy berendezés, beleértve az adott létesítmény vagy berendezés által biztosított jellemzőket, funkciókat és képességeket;
- (j) „megkülönböztetésmentes”: a 10.8. cikkben (Legnagyobb kedvezményes elbánás) és a 11.7. cikkben (Legnagyobb kedvezményes elbánás) meghatározott legnagyobb kedvezményes elbánásnak és a 10.7. cikkben (Nemzeti elbánás) és a 11.6. cikkben (Nemzeti elbánás) meghatározott nemzeti elbánásnak való megfelelés, valamint a hasonló helyzetben lévő nyilvános távközlési szolgáltatások bármely más felhasználója részére hasonló helyzetekben biztosított elbánásnál nem kedvezőtlenebb elbánás, ideértve az időszerűséget is;
- (k) „számhordozhatóság”: a nyilvános távközlési szolgáltatások végfelhasználóinak azon képessége, hogy – amennyiben úgy kívánják – vezetékes telefonvonal esetében ugyanazon a helyen változatlanul megtarthassák telefonszámukat, ha az ugyanazon kategóriába tartozó nyilvános távközlési szolgáltatók között váltanak;
- (l) „nyilvános távközlési hálózat”: hálózati végpontok közötti nyilvános távközlési szolgáltatások biztosítására használt távközlési hálózat;

- (m) „nyilvános távközlési szolgáltatás”: olyan távközlési szolgáltatás, amelyet általában a nyilvánosság számára kínálnak;
- (n) „összekapcsolási referenciaajánlat”: egy vezető szolgáltató olyan összekapcsolási ajánlata, amelyet nyilvánosan hozzáférhetővé tesznek annak érdekében, hogy az ajánlatot elfogadni kívánó bármely nyilvános távközlési szolgáltató ezen az alapon összekapcsolhassa hálózatát a vezető szolgáltatóval;
- (o) „távközlés”: a vezetéken, rádióhullámon, optikai vagy egyéb elektromágneses úton történő jelátvitel és -vétel;
- (p) „távközlési hálózat”: olyan átviteli rendszer, adott esetben kapcsoló vagy útválasztó eszköz, illetve egyéb erőforrás – ideértve a nem aktív hálózati elemeket is –, amely lehetővé teszi a távközlést;
- (q) „távközlési szabályozó hatóság”: az e fejezet hatálya alá tartozó távközlési hálózatok és szolgáltatások szabályozásáért felelős szerv vagy szervek;
- (r) „távközlési szolgáltatás”: olyan szolgáltatás, amely teljes egészében vagy nagyrészt jelek távközlési hálózatokon – beleértve a műsorterjesztésre használt hálózatokat is – keresztül történő továbbításából és vételéből áll, de nem tartoznak bele olyan szolgáltatások, amelyek távközlési hálózatokon és szolgáltatásokon keresztül továbbított tartalmakat nyújtanak, vagy azok felett szerkesztői ellenőrzést gyakorolnak;
- (s) „egyetemes szolgáltatás”: azon szolgáltatások minimális halmaza, amelyeket a Fél területén valamennyi felhasználó számára elérhetővé kell tenni, és amelyek alkalmazási körét az adott Fél határozza meg; valamint

- (t) „felhasználó”: nyilvános távközlési hálózatot vagy szolgáltatást igénybe vevő fogyasztó vagy szolgáltató.

16.2. CIKK

A szabályozási keret alkalmazási köre és alapelvei

1. Ez a fejezet meghatározza a 10. fejezet (A beruházások liberalizálása) és a 11. fejezet (Határokon átnyúló szolgáltatáskereskedelem) szerint liberalizált távközlési hálózatok és szolgáltatások biztosítására vonatkozó szabályozási keret alapelveit, és a valamely Fél által elfogadott vagy fenntartott, a nyilvános távközlési szolgáltatások kereskedelmét érintő intézkedésekre alkalmazandó.

2. Az egyértelműség érdekében: ez a fejezet nem alkalmazandó valamely Fél által elfogadott vagy fenntartott olyan intézkedésekre, amelyek a távközlési hálózatokon vagy szolgáltatásokon keresztül továbbított tartalmakat nyújtó vagy az ezek feletti szerkesztői ellenőrzést gyakorló szolgáltatásokat érintik.

16.3. CIKK

Távközlési szabályozó hatóság

1. A Felek biztosítják, hogy távközlési szabályozó hatóságuk jogilag elkülönül és funkcionálisan független valamennyi nyilvános távközlési hálózat vagy szolgáltatás szolgáltatóitól vagy hálózati berendezések üzemeltetőitől. A távközlési szabályozó hatóságok függetlenségének és pártatlanságának biztosítása érdekében a Felek biztosítják, hogy távközlési szabályozó hatóságuk ne tartson fenn pénzügyi érdekeltséget és ne töltsön be működési vagy irányítási szerepet nyilvános távközlési hálózatok vagy szolgáltatások szolgáltatóiban, illetve távközlési berendezések üzemeltetőiben. Amennyiben valamely Fél távközlési hálózatokat üzemeltető vagy szolgáltatásokat nyújtó vállalkozásokat állami tulajdonban tart vagy azok fölött ellenőrzést gyakorol, biztosítja, hogy a szabályozó funkció a tulajdonlással, illetve ellenőrzéssel összefüggő tevékenységektől szerkezetileg ténylegesen elkülönüljön.
2. A Felek biztosítják, hogy távközlési szabályozó hatóságaik e fejezettel kapcsolatos szabályozási határozatai és eljárásai pártatlanok legyenek minden piaci szereplő tekintetében.
3. A Felek biztosítják, hogy távközlési szabályozó hatóságuk a 16.5., 16.6., 16.7., 16.9. és 16.10. cikkben meghatározott kötelezettségek érvényesítésére irányuló, valamely Fél jogszabályai szerint előírt feladatainak teljesítése során független módon jár el, és nem kér és nem fogad el utasítást más szervtől.

4. Mindegyik Fél biztosítja, hogy távközlési szabályozó hatósága rendelkezzen az e fejezetben meghatározott kötelezettségek érvényesítése érdekében rábízott feladatok ellátásához szükséges szabályozói hatáskörrel, valamint megfelelő pénzügyi és emberi erőforrásokkal. Ezt a hatáskört átlátható módon és kellő időben kell gyakorolni. A távközlési szabályozó hatóság feladatait könnyen hozzáférhető és világosan érthető formában teszik közzé, különösen, ha ezeket a feladatokat egynél több szervre ruházzák rá.

5. A Felek hatáskörrel ruházzák fel távközlési szabályozó hatóságukat, amely biztosítja, hogy kérésükre a távközlési hálózatok üzemeltetői vagy távközlési szolgáltatók minden olyan információt – beleértve a pénzügyi információt is – haladéktalanul rendelkezésükre bocsássonak, amelyre a távközlési szabályozó hatóságnak szüksége van ahhoz, hogy feladatait ezen fejezettel összhangban elláthassa. A kapott információkat a Felek alkalmazandó titoktartási követelményeinek megfelelően kell kezelni.

6. A Felek biztosítják, hogy a távközlési szabályozó hatóság határozata által érintett távközlési hálózatok vagy szolgáltatások felhasználója vagy szolgáltatója jogorvoslással élhessen a távközlési szabályozó hatóságtól és a határozat által érintett felektől független szervnél⁵⁴. Ezen eljárás befejezéséig a távközlési szabályozó hatóság határozata hatályban marad, kivéve, ha az érintett Fél jogszabályaival összhangban ideiglenes intézkedéseket hoznak.

⁵⁴ Mexikó esetében a Távközlési Szabályozó Bizottság (Comisión Reguladora de Telecomunicaciones [CRT]) általános szabályai, intézkedései vagy mulasztásai csak a versenyjogi, műsorszolgáltatási és távközlési ügyekre szakosodott szövetségi bíróságok előtt indított közvetett *amparo*-eljárás keretében támadhatók meg, és nem függeszthetők fel.

16.4. CIKK

Engedélyezési eljárás

1. Ha egy Fél előírja a nyilvános távközlési hálózatok vagy szolgáltatások szolgáltatói számára, hogy engedéllyel rendelkezzenek, a Fél biztosítja, hogy a következő információk nyilvánosan hozzáférhetőek legyenek:

- (a) az engedélyköteles távközlési szolgáltatások típusai;
- (b) a Felek által alkalmazott összes engedélyezési kritérium és eljárás;
- (c) az engedély iránti kérelemre vonatkozó határozat meghozatalához általában szükséges időtartam, amennyiben határozat meghozatalára van szükség; valamint
- (d) az engedélyre általánosan alkalmazandó feltételek.

2. Amennyiben egy Fél a nyilvános távközlési hálózatok vagy szolgáltatások szolgáltatója számára engedélyt ír elő, az engedély megadásáról észszerű időn belül határozatot hoz annak érdekében, hogy a szolgáltató indokolatlan késedelem nélkül megkezdhesse távközlési hálózatainak vagy szolgáltatásainak biztosítását.

3. Az engedélyezési kritériumoknak, az alkalmazandó eljárásoknak és adott esetben a kötelezettségeknek vagy feltételeknek a nyújtott távközlési szolgáltatásokhoz kell kapcsolódniuk, valamint objektívnek, arányosnak, átláthatónak és megkülönböztetésmentesnek kell lenniük.

4. A Felek biztosítják, hogy a kérelmező vagy a hasznosításba vevő – eljárási követelményként vagy kérésre – megkapja a következők írásbeli indokolását:

- (a) az engedély megtagadása;
- (b) szállítószerződéses feltételek vagy kötelezettségek előírása az engedélyre;
- (c) az engedély visszavonása; vagy
- (d) az engedély megújításának megtagadása.

5. A szolgáltatókra kivetett adminisztratív díjaknak mind objektívnek, átláthatónak, megkülönböztetésmentesnek és az e fejezetben meghatározott kötelezettségek kezelése, ellenőrzése és végrehajtása során észszerűen felmerülő igazgatási költségekkel arányosnak kell lenniük⁵⁵.

16.5. CIKK

Összekapcsolás

A Felek biztosítják, hogy a nyilvános távközlési hálózatokat üzemeltető vagy szolgáltatásokat nyújtó szolgáltató jogosult és – amennyiben nyilvános távközlési hálózatokat üzemeltető vagy szolgáltatásokat nyújtó másik szolgáltató kéri – köteles legyen nyilvános távközlési hálózatok üzemeltetése vagy szolgáltatások nyújtása céljából tárgyalásokat folytatni az összekapcsolásról.

⁵⁵ Az adminisztratív díjak nem foglalják magukban a szűkös források használatára vonatkozó jogokért járó kifizetéseket és az egyetemes szolgáltatásnyújtáshoz való kötelező hozzájárulásokat.

16.6. CIKK

A nyilvános távközlési hálózatokhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, valamint azok használata

1. A Felek biztosítják, hogy a másik Fél bármely szolgáltatója észszerű és megkülönböztetésmentes feltételek mellett hozzáférjen a területén vagy a határain túl kínált nyilvános távközlési hálózatokhoz és szolgáltatásokhoz, beleértve a bérelt vonalakat is, és azokat használja, a 10. fejezet (A beruházások liberalizálása) és a 11. fejezet (Határokon átnyúló szolgáltatás-kereskedelem) alapján liberalizált szolgáltatás nyújtása érdekében. E kötelezettség végrehajtását többek között a (2)–(6) bekezdésnek történő megfeleléssel kell biztosítani.
2. Mindegyik Fél biztosítja, hogy a másik Fél szolgáltatója jogosult legyen:
 - (a) olyan felhasználói állomás vagy más berendezés vásárlására vagy bérlésére, amely csatlakozik a nyilvános távközlési hálózathoz;
 - (b) bérelt vagy saját tulajdonú áramkörökön keresztül szolgáltatások nyújtására egyéni vagy több végfelhasználó számára;
 - (c) a bérelt vagy saját tulajdonú magánhálózatok összekötésére nyilvános távközlési hálózatokkal és szolgáltatásokkal vagy olyan hálózatokkal, amelyek más szolgáltatók tulajdonában vagy bérletében vannak; valamint
 - (d) a szolgáltatások során a távközlési szolgáltatásoknak a nyilvánosság számára történő rendelkezésére bocsátásának biztosításához szükségessé váló, a szolgáltató által választott működési protokoll használatára.

3. Az egyes Feleknek gondoskodniuk kell arról, hogy a másik Fél szolgáltatói használhassák a nyilvános távközlési hálózatokat és szolgáltatásokat a határokon belüli, illetve azokon keresztül információ továbbítására, ideértve az ilyen szolgáltatók vállalaton belüli kommunikációját, valamint a Fél területén adatbázisokban vagy más, gépileg olvasható formában tárolt információhoz való hozzáférésre.

4. A (3) bekezdéstől eltérve valamely Fél megfelelő intézkedéseket fogadhat el vagy tarthat fenn a kommunikáció biztonságának és bizalmosságának szavatolására, azon követelménynek eleget téve, hogy az ilyen intézkedéseket nem alkalmazzák oly módon, hogy azok önkényes vagy megalapozatlan megkülönböztetést vagy a szolgáltatáskereskedelem álcázott korlátozását jelentsék.

5. A Felek biztosítják, hogy a nyilvános távközlési hálózatokhoz vagy szolgáltatásokhoz való hozzáférést, illetve ezek használatát illetően nem szabnak feltételeket azon felül, amely a következőkhöz szükséges:

- (a) a nyilvános távközlési hálózatok vagy szolgáltatások szolgáltatói közfeladatai ellátásának védelme, különös tekintettel azon képességükre, hogy nyilvános távközlési szolgáltatásaikat általában hozzáférhetővé tegyék a nyilvánosság számára; vagy
- (b) a nyilvános távközlési hálózatok vagy szolgáltatások műszaki integritásának védelme.

6. Feltéve, hogy teljesülnek az (5) bekezdésben meghatározott feltételek, a nyilvános távközlési hálózatokhoz vagy szolgáltatásokhoz való hozzáférésnek, illetve ezek használatának feltételei a következőkre is kiterjedhetnek:
- (a) e szolgáltatások viszonteladásának vagy megosztott használatának korlátozása;
 - (b) meghatározott műszaki összeköttetés alkalmazásának előírása – ideértve az összeköttetési protokollokat – az említett hálózatokkal és szolgáltatásokkal való összekapcsolásuk céljából;
 - (c) szükség esetén az említett szolgáltatások interoperabilitására, valamint a 16.18. cikkben meghatározott célok elérésének ösztönzésére vonatkozó követelmények;
 - (d) a hálózattal összeköttetést biztosító felhasználói állomás, illetve más berendezés típusának jóváhagyása, és az ilyen berendezéseknek az adott hálózatokhoz csatlakozásával kapcsolatos műszaki követelmények meghatározása;
 - (e) a bérelt vagy saját tulajdonú magánhálózatoknak az említett hálózatokkal vagy szolgáltatásokkal, illetve egy másik szolgáltató tulajdonában vagy bérletében lévő hálózattal való összekapcsolásának korlátozására; vagy
 - (f) bejelentési, nyilvántartási és engedélyezési követelmények.

16.7. CIKK

Távközléssel kapcsolatos vitarendezés

1. A Felek biztosítják, hogy a távközlési hálózatok vagy szolgáltatások szolgáltatói között az e fejezetben meghatározott jogokkal és kötelezettségekkel kapcsolatban felmerülő vita esetén a távközlési szabályozó hatóságuk a vitában érintett felek bármelyikének kérésére kötelező erejű határozatot bocsát ki a vitának az adott Fél jogában meghatározott határidőn belüli rendezése érdekében.
2. A Felek biztosítják, hogy a távközlési szabályozó hatóság által hozott határozatot nyilvánosságra hozzák, tekintetbe véve az üzleti titokra vonatkozó előírásokat. A Felek biztosítják, hogy a vitában érintett felek teljes körű indokolást kapjanak a határozat alapjául szolgáló indokokról, és a 16.3. cikk (6) bekezdésével összhangban jogosultak legyenek a határozatot megtámadni.
3. Az (1) és (2) bekezdés nem zárja ki, hogy a vitában érintett fél az igazságügyi hatóságok előtt keresetet indítson⁵⁶.

⁵⁶ Mexikó esetében a Távközlési Szabályozó Bizottság (Comisión Reguladora de Telecomunicaciones – CRT) általános szabályai, intézkedései vagy mulasztásai csak a versenyjogi, műsorszolgáltatási és távközlési ügyekre szakosodott szövetségi bíróságok előtt indított közvetett *amparo*-eljárás keretében támadhatók meg, és nem függeszthetők fel.

16.8. CIKK

A vezető szolgáltatókra vonatkozó, versennyel kapcsolatos védintézkedések

1. A Felek megfelelő intézkedéseket fogadnak el vagy tartanak fenn annak megakadályozása érdekében, hogy a nyilvános távközlési hálózatok vagy szolgáltatások azon szolgáltatói, akik vagy amelyek– önmagukban vagy másokkal együtt – vezető szolgáltatónak minősülnek, ne vehessenek részt versenyellenes gyakorlatokban, illetve ne folytathassák azokat.
2. Az (1) bekezdésben említett versenyellenes gyakorlatok különösen a következőket foglalják magukban:
 - (a) versenyellenes kereszt támogatásban való részvétel;
 - (b) a versenytársaktól szerzett információknak a versennyel ellentétes érdekekre való felhasználása; valamint
 - (c) a többi szolgáltató számára az alapvető létesítményekre vonatkozó műszaki információ és a szolgáltatásnyújtáshoz szükséges kereskedelmi információ időben történő átadásának elmulasztása.

16.9. CIKK

A vezető szolgáltatókkal való összekapcsolás

1. A Felek biztosítják, hogy a nyilvános távközlési hálózatok és szolgáltatások egy vezető szolgáltatója a területükön összekapcsolást biztosítson a másik Fél nyilvános távközlési szolgáltatóival:
 - (a) az adott vezető szolgáltató hálózatának minden műszakilag megvalósítható pontjánál;
 - (b) megkülönböztetésmentes feltételek mellett, ideértve a díjak, a műszaki szabványok, az előírások, a minőség és a karbantartás tekintetében;
 - (c) legalább olyan kedvező minőségben, mint amit a saját hasonló szolgáltatásaik vagy a leányvállalataik vagy más kapcsolt vállalkozásaik hasonló szolgáltatásai számára biztosítanak;
 - (d) megfelelő időben és olyan feltételek mellett, beleértve a díjakat⁵⁷, a műszaki szabványokat és előírásokat, amelyek átláthatóak, észszerűek, figyelembe veszik a gazdasági megvalósíthatóságot, és kellőképpen szétválasztottak ahhoz, hogy a nyilvános távközlési szolgáltatóknak ne kelljen fizetniük a hálózat azon összetevőieért vagy létesítményeieért, amelyekre nincs szükségük a szolgáltatás nyújtásához; valamint

⁵⁷ E bekezdés egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg a Feleket abban, hogy a vezető szolgáltatótól megköveteljék, hogy az összekapcsolást költségorientált díjak mellett biztosítsa. „Költségorientált díjak” alatt a költségen alapuló, és adott esetben észszerű nyereséget tartalmazó díjak értendők, ami különböző létesítmények vagy szolgáltatások esetében különböző költségmetódusokat jelenthet.

(e) kérésre, a felhasználók többsége számára kínált hálózati végpontokon túl egyéb pontoknál – ezekre olyan díjak vonatkoznak, amelyek tükrözik a szükséges kiegészítő szolgáltatások kiépítésének költségeit.

2. A Felek biztosítják, hogy a területükön működő vezető szolgáltatók adott esetben nyilvánosan hozzáférhetővé tegyék a következőket:

(a) összekapcsolási referenciaajánlat vagy egy másik standard összekapcsolási ajánlat, amely tartalmazza azon feltételeket és díjakat, amelyeket a vezető szolgáltató általában a nyilvános távközlési szolgáltatóinak kínál; vagy

(b) a hatályos rendszerösszekötési megállapodás feltételei.

3. Az egyes Felek nyilvánosan hozzáférhetővé teszik a területükön működő vezető szolgáltatóval folytatandó összekapcsolási tárgyalásokra alkalmazandó eljárásokat.

16.10. CIKK

Hozzáférés az alapvető létesítményekhez

1. A Felek biztosítják, hogy a területükön működő valamely vezető szolgáltató hozzáférést biztosítson alapvető létesítményeihez a nyilvános távközlési szolgáltatások szolgáltatói számára a nyilvános távközlési szolgáltatások nyújtása céljából általánosan elérhető ajánlat alapján észszerű, átlátható és megkülönböztetésmentes feltételek mellett, kivéve, ha ez az összegyűjtött tények és a piaci feltételek távközlési szabályozó hatóság által elvégzett értékelése alapján nem szükséges a tényleges verseny eléréséhez. A vezető szolgáltató alapvető létesítményei magukban foglalhatnak hálózati elemeket, bérelt vonali szolgáltatásokat és kapcsolódó létesítményeket.
2. Mindegyik Fél feljogosítja távközlési szabályozó hatóságát arra, hogy meghatározza a területén a vezető szolgáltató által rendelkezésre bocsátandó alapvető létesítményeket, valamint ezen alapvető létesítmények szétválasztásának szükséges mértékét. A meghatározás során többek között a tényleges verseny megvalósítására irányuló célkitűzést és a végfelhasználók hosszú távú érdekeinek védelmét kell figyelembe venni.
3. Amennyiben az egyik Fél előírja, hogy a vezető szolgáltatója nyilvános távközlési szolgáltatásait viszonteladás céljából kínálja, a Félnak biztosítania kell, hogy a vezető szolgáltató ne vezessen be indokolatlan vagy hátrányosan megkülönböztető feltételeket a nyilvános távközlési szolgáltatásainak viszonteladására vonatkozóan.

16.11. CIKK

Szüksős erőforrások

1. A Felek biztosítják, hogy a távközléssel kapcsolatos szükségős erőforrások – ideértve a rádióspektrumot, a számokat és a hozzáférési utakat is – elosztására és az azokkal kapcsolatos használati jogok odaítélésére vonatkozó eljárásaikat nyílt, objektív, átlátható, megkülönböztetésmentes és arányos módon, kellő időben, az általános érdekű célkitűzések – ideértve a verseny előmozdítását is – érdekében folytatják le. A használati jogokhoz kapcsolódó eljárásoknak, feltételeknek és kötelezettségeknek objektív, átlátható, megkülönböztetésmentes és arányos kritériumokon kell alapulniuk.
2. A Felek biztosítják, hogy a kiosztott frekvenciasávok mindenkori használatát nyilvánosan, de a különleges kormányzati célokra kiosztott frekvenciák részletes megjelölése nélkül hozzáférhetővé teszik.
3. Az egyes Felek a rádióspektrum kereskedelmi célú felosztása során támaszkodhatnak piaci alapú megközelítésekre, például ajánlattételi eljárásokra.

4. Az olyan intézkedések, amelyeket valamely Fél a rádióspektrum kiosztása és kijelölése, illetve a frekvenciagazdálkodás kapcsán tesz, önmagukban nem tekinthetők összeegyeztethetetlennek a 10.6. (Piacra jutás) és 11.4. (Piacra jutás) cikkel. A Felek fenntartják a jogot arra, hogy olyan spektrum- és frekvenciagazdálkodási intézkedéseket fogadjanak el és tartsanak fenn, amelyek a távközlési szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók számának korlátozását eredményezhetik, feltéve, hogy az adott intézkedések összeegyeztethetőek e megállapodás más rendelkezéseivel. Az említett jogosultság magában foglalja a frekvenciasávok kiosztásának lehetőségét is, a rádióspektrum hozzáférhetőségével kapcsolatos jelenlegi és jövőbeni igények figyelembevételével.

16.12. CIKK

Számhordozhatóság

A Felek saját területükön biztosítják, hogy a nyilvános távközlési szolgáltatók kellő időben, a minőség, a megbízhatóság vagy a kényelem sérelme nélkül, valamint észszerű és megkülönböztetésmentes feltételek mellett biztosítsák a számhordozhatóságot.

16.13. CIKK

Egyetemes szolgáltatás

1. A Felek jogosultak meghatározni az általuk fenntartani kívánt egyetemes szolgáltatási kötelezettség fajtáját.

2. A Felek átlátható, megkülönböztetésmentes és a verseny szempontjából semleges módon kezelik az egyetemes szolgáltatási kötelezettségeket. Az egyes Felek biztosítják, hogy az általuk meghatározott egyetemes szolgáltatási kötelezettség nem jelent nagyobb terhet annál, mint ami az általuk meghatározott típusú egyetemes szolgáltatás tekintetében szükséges. Az ezen alapelvek szerint meghatározott egyetemes szolgáltatási kötelezettségek önmagukban nem tekinthetők versenyellenesnek.

3. A Felek biztosítják, hogy az egyetemes szolgáltatók kijelölésére vonatkozó eljárások a nyilvános távközlési hálózatok vagy szolgáltatások valamennyi szolgáltatója előtt nyitva álljanak. A szolgáltatást nyújtó szervezet kijelölését egy hatékony, átlátható és megkülönböztetésmentes mechanizmus segítségével kell megtenni.

4. Amennyiben valamelyik Fél úgy dönt, hogy ellentételezést nyújt az egyetemes szolgáltatások szolgáltatóinak, biztosítja, hogy az ilyen ellentételezés ne haladja meg az egyetemes szolgáltatási kötelezettséghez közvetlenül hozzárendelhető, versenyeljárásban vagy a nettó költségek meghatározásával meghatározott szükségleteket.

16.14. CIKK

Az információk bizalmas kezelése

1. A Felek biztosítják, hogy a nyilvános távközlési hálózatok vagy szolgáltatások azon szolgáltatói, amelyek a 16.5., 16.9. vagy 16.10. cikk szerinti rendelkezések tárgyalása során információt szereznek egy másik nyilvános távközlési hálózat vagy szolgáltatás szolgáltatójától, ezeket az információkat kizárólag arra a célra használják fel, amelyre azokat rendelkezésre bocsátották, és mindenkor tiszteletben tartás az információk bizalmas jellegét.

2. A Felek biztosítják a nyilvános távközlési hálózatok vagy szolgáltatások használata során továbbított telekommunikáció és kapcsolódó forgalmi adatok bizalmas kezelését, azzal a feltétellel, hogy az e célból alkalmazott intézkedések nem jelentenek önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetést vagy a szolgáltatások kereskedelmének rejtett korlátozását.

16.15. CIKK

Technológiasemlegesség

A Felek elismerik a technológiasemlegesség előnyeit, különösen a tekintetben, hogy lehetővé teszik a nyilvános távközlési szolgáltatások szolgáltatói számára, hogy megválasszák a szolgáltatásaik nyújtásához használni kívánt technológiákat. Az egyes Felek ezt a választást korlátozhatják jogszerű közpolitikai célok eléréséhez szükséges követelmények elfogadásával vagy fenntartásával, feltéve, hogy ezek a követelmények nem akadályozzák szükségtelenül a kereskedelmet.

16.16. CIKK

A vezető szolgáltatók által tanúsított bánásmód

A Felek hatáskört ruháznak távközlési szabályozó hatóságaikra, hogy adott esetben előírassák, hogy a területükön lévő valamely vezető szolgáltató a másik Fél nyilvános távközlési hálózatainak vagy szolgáltatásainak szolgáltatóit nem részesíthetik kedvezőtlenebb elbánásban, mint amelyben a vezető szolgáltató hasonló helyzetekben leányvállalatait vagy kapcsolt vállalkozásait részesíti, a következők tekintetében:

- (a) a hasonló távközlési szolgáltatások elérhetősége, tartalékfeltöltése, díjszabása vagy minősége; valamint
- (b) az összekapcsoláshoz szükséges technikai interfészek rendelkezésre állása.

16.17. CIKK

Nemzetközi mobiltelefonos barangolás

1. A Felek törekednek arra, hogy a köztük kialakult kereskedelem növelése és a fogyasztói jólét fokozása érdekében együttműködjenek a nemzetközi mobiltelefonos barangolási szolgáltatások átlátható és észszerű díjainak előmozdítása érdekében.

2. Az egyes Felek fokozhatják a nemzetközi mobiltelefonos barangolási díjak és a barangolási szolgáltatások technológiai alternatívái átláthatóságát és versenyét, különösen a következők révén:

- (a) annak biztosítása, hogy a fogyasztók könnyen hozzáférjenek a lakossági díjakra vonatkozó információkhoz; valamint
- (b) a barangolás technológiai alternatíváinak használatát gátló akadályokat minimálisra csökkentve, amelynek során a területére beutazó fogyasztók a választásuk szerinti eszköz igénybevétele mellett hozzáférhetnek a távközlési szolgáltatásokhoz.

16.18. CIKK

Nemzetközi szabványok és szervezetek

A Felek elismerik a távközlési hálózatok és szolgáltatások globális kompatibilitására és interoperabilitására vonatkozó nemzetközi szabványok jelentőségét, és előmozdítják az ilyen szabványok kidolgozását a megfelelő nemzetközi szervezetek tevékenysége révén, beleértve a Nemzetközi Távközlési Egyesületet és a Nemzetközi Szabványügyi Szervezetet.

17. FEJEZET

NEMZETKÖZI TENGERI SZÁLLÍTÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

17.1. CIKK

Fogalommeghatározások

1. E fejezet, a 10. fejezet (A beruházások liberalizálása), a 11. fejezet (Határokon átnyúló szolgáltatáskereskedelem), a 12. fejezet (Természetes személyek üzleti célú ideiglenes tartózkodása) és a 18. fejezet (Pénzügyi szolgáltatások) alkalmazásában:
 - (a) „konténerállomás- és lerakatszolgáltatás”: olyan tevékenység, amely magában foglalja a konténerek tárolását, akár a kikötő területén, akár a szárazföldön, megrakás vagy kirakás, javítás és szállításhoz történő előkészítés céljából;
 - (b) „vámkezelési szolgáltatások”: olyan tevékenységek, amelyek az importtal, exporttal és a tranzitáruval kapcsolatos vámalkiságok másik fél nevében történő lefolytatását jelentik, függetlenül attól, hogy ez a szolgáltató fő tevékenysége, vagy a fő tevékenység szokásos kiegészítése;

- (c) „»háztól házig« típusú vagy multimodális szállítási művelet”: egyetlen fuvarokmány szerinti teherszállítás, amely egynél több szállítási módot vesz igénybe, és amely nemzetközi tengeri szállítást is magában foglal;
- (d) „szállítmányozási szolgáltatások”: olyan tevékenységek, amelyek során a szolgáltató a megbízó nevében megszervezi és felügyeli a szállítmánnyal kapcsolatos műveleteket, beszerzi a fuvarozóeszközt és a kapcsolódó szolgáltatásokat, elkészíti az okmányokat és megadja a szükséges üzleti információkat;
- (e) „nemzetközi teheráru”: az egyik Fél kikötője és a másik Fél vagy egy harmadik ország kikötője között, vagy az Európai Unió egy tagállamának kikötője és egy másik tagállamának kikötője között szállított teheráru;
- (f) „nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatások”: utasok vagy teherárak tengerjáró hajókon történő szállítása az egyik Fél kikötője és a másik Fél vagy egy harmadik ország kikötője között, vagy az Európai Unió különböző tagállamainak kikötői között, beleértve az egyéb szállítási szolgáltatások nyújtóival való közvetlen szerződéskötést is, azzal a céllal, hogy a háztól házig történő vagy multimodális szállítási műveletekre egyetlen fuvarokmány alapján kerüljön sor; azonban az ilyen egyéb szállítási szolgáltatások nyújtásának joga nélkül;
- (g) „kiegészítő tengerészeti szolgáltatás”: tengeri rakománykezelési szolgáltatások, vámkezelési szolgáltatások, konténerállomás és -lerakatszolgáltatás, kereskedelmi hajózási képviselő és tengeri szállítmányozási szolgáltatások;

- (h) „kereskedelmi hajózási képviselő”: olyan tevékenység, amelynek során az ügynök az adott földrajzi területen egy vagy több hajójárat vagy hajózási társaság érdekeit képviseli az alábbi célból:
- (i) tengerhajózás és járulékos szolgáltatások marketingje és értékesítése, az árajánlatadástól a számlázásig, az érintett társaságok nevében hajóraklevél kibocsátása, a szükséges vonatkozó szolgáltatások beszerzése és továbbértékesítése, okmányok elkészítése és üzleti információk rendelkezésre bocsátása; vagy
 - (ii) eljárás a hajó kikötését szervező érintett társaságok nevében, a hajó beérkezésének szervezése, szükség esetén teheráru átvétele; valamint
- (i) „tengeri rakománykezelési szolgáltatások”: a rakodási vállalkozók által végzett tevékenységek, ideértve a terminálok üzemeltetését; nem tartoznak azonban ide a dokkmunkások közvetlen tevékenységei, amennyiben az ilyen munkaerő szervezése a rakodási vállalkozótól vagy a terminált üzemeltető vállalattól függetlenül történik; beleértve a következők szervezését és felügyeletét:
- (i) a teheráru ki- vagy berakodása a hajóról, illetve a hajóra;
 - (ii) a teheráru rögzítése vagy a teheráru rögzítésének kioldása; vagy
 - (iii) a teheráru fogadása vagy célba juttatása és megóvása a szállítás előtt vagy a kirakodás után.

17.2. CIKK

Célkitűzés

E fejezet meghatározza a 10. fejezet (A beruházások liberalizálása), a 11. fejezet (Határokon átnyúló szolgáltatáskereskedelem), a 12. fejezet (Természetes személyek üzleti célú ideiglenes tartózkodása) és a 18. fejezet (Pénzügyi szolgáltatások) szerinti nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatások liberalizációjára vonatkozó alapelveket.

17.3. CIKK

Alapelvek

1. A valamely Fél által ágazatok, alszektorok vagy tevékenységek tekintetében elfogadott vagy fenntartott intézkedésekre is figyelemmel, a Felek az I. melléklettel (Meglévő intézkedések), a II. melléklettel (Jövőbeli intézkedések), a III. melléklettel (Piacra jutási kötelezettségvállalások) és a VI. melléklettel (Pénzügyi szolgáltatások) összhangban:

- (a) üzleti és megkülönböztetésmentes alapon ténylegesen alkalmazzák a nemzetközi tengeri piacokhoz és kereskedelmi útvonalakhoz való korlátlan hozzáférés elvét; valamint

- (b) a másik Fél lobogója alatt hajózó vagy a másik Fél szolgáltatója által üzemeltetett hajókat a saját hajóikhoz képest nem kevésbé előnyös elbánásban részesítik, többek között a kikötők elérése, a kikötők infrastruktúrája, szolgáltatásai és kiegészítő tengerészeti szolgáltatásai, valamint az azokkal kapcsolatos illetékek és díjak, a vámügyi létesítmények és a be- és kirakodásra szolgáló horgonyzóhelyek tekintetében.

2. Az (1) bekezdés a) és b) pontjában említett elvek alkalmazása során a Felek:

- (a) nem foglalnak a harmadik országokkal jövőben kötendő, tengeri szállítási szolgáltatásokról – köztük a száraz és a folyékony ömlesztett rakomány szállításáról és a menetrend szerinti kereskedelemről – szóló kétoldalú megállapodásokba rakománymegosztási záradékot, és elfogadható időn belül megszüntetik az ilyen tárgyú rakománymegosztási rendelkezéseket, amennyiben azok korábbi megállapodásokból kifolyólag még fennállnak; valamint
- (b) e megállapodás hatálybalépésekor eltörölnek minden olyan egyoldalú intézkedést, igazgatási, technikai vagy egyéb akadályt, illetve tartózkodnak minden ilyentől, amely rejtett korlátozó vagy megkülönböztető hatást gyakorolhat a nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatások szabad nyújtására.

3. Mindkét Fél lehetővé teszi a másik Fél nemzetközi tengeri szolgáltatói számára, hogy a területén vállalkozást hozzanak létre és működtessenek az I. melléklettel (Meglévő intézkedések), a II. melléklettel (Jövőbeli intézkedések), a III. melléklettel (Piacra jutási kötelezettségvállalások) és a VI. melléklettel (Pénzügyi szolgáltatások) összhangban.

4. A Felek elfogadható és megkülönböztetésmentes feltételek mellett a másik Fél nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatói számára elérhetővé teszik az alábbi szolgáltatásokat a kikötőnél: révkalauzolás, vontatás és vontató biztosítása, élelmiszer-, üzemanyag- és vízellátás, hulladékgyűjtés és ballaszt hulladékeltávolítás, révkapitányi szolgáltatások, navigációs segítség és a hajó üzemeltetéséhez szükséges parti üzemeltetési szolgáltatások – beleértve a hírközlés, víz és elektromos energia biztosítását –, vészhelyzeti javító berendezések, horgonyzási, parthoz állási és kikötői szolgáltatások.

18. FEJEZET

PÉNZÜGYI SZOLGÁLTATÁSOK

18.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- (a) „valamely Fél határon átnyúló pénzügyi szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatója”: valamely Fél olyan személye, aki a Fél területén pénzügyi szolgáltatásokat nyújt, és aki e szolgáltatások határon átnyúló nyújtása útján pénzügyi szolgáltatásokat nyújt vagy kíván nyújtani;
- (b) „határon átnyúló pénzügyi szolgáltatáskereskedelem” vagy „pénzügyi szolgáltatások határon átnyúló kereskedelme” vagy „határon átnyúló pénzügyi szolgáltatásnyújtás”: olyan pénzügyi szolgáltatásnyújtás, amely:
 - (i) az egyik Fél területéről a másik Fél területére történik; vagy
 - (ii) az egyik Fél területén a másik Fél fogyasztójának történik; az ilyen pénzügyi szolgáltatásnyújtás nem foglalja magában az egyik Fél területén az erre a területre eszközölt beruházás által nyújtott pénzügyi szolgáltatást;

- (c) „pénzügyi intézmény”: minden pénzügyi szolgáltató, amely pénzügyi szolgáltatást nyújt, ha a letelepedése szerinti Fél joga szerint engedéllyel rendelkezik ahhoz, hogy pénzügyi intézményként üzleti tevékenységet végezzen és mint ilyen szabályozás vagy felügyelet alá esik, ideértve a pénzügyi szolgáltató szerinti Fél területén lévő olyan fióktelepet is, amelynek központi irodája a másik Fél területén található;
- (d) „a másik Fél pénzügyi intézménye”: olyan pénzügyi intézmény, amely a másik Fél területén található és a másik Fél illetőségével rendelkező személy irányítása alatt áll;
- (e) „pénzügyi szolgáltatás”: bármilyen pénzügyi jellegű szolgáltatás, ideértve minden biztosítási és biztosítással összefüggő szolgáltatást, valamint minden banki és egyéb pénzügyi szolgáltatást (a biztosítás kivételével); a következő tevékenységekre terjed ki:
 - (i) biztosítási- és biztosítással összefüggő szolgáltatások:
 - (A) közvetlen biztosítás, ideértve az együttbiztosítást is:
 - (1) életbiztosítás;
 - (2) nem-életbiztosítás;
 - (B) viszontbiztosítás és továbbengedményezés;

- (C) biztosítási közvetítés, úgymint alkuszi és ügynöki tevékenység; valamint
 - (D) kiegészítő biztosítási szolgáltatások, például tanácsadás, biztosításmatematika, kockázatértékelés és kárrendezési szolgáltatások; valamint
- (ii) banki és egyéb pénzügyi szolgáltatások (a biztosítás kivételével):
- (A) lakossági betét és más visszafizetendő pénzeszközök elfogadása;
 - (B) mindenfajta hitelezés, ideértve a fogyasztási hiteleket, a jelzáloghitelt, a hitelfaktorálást és a kereskedelmi ügyletek finanszírozását;
 - (C) pénzügyi lízing;
 - (D) minden fizetési és pénzáttalási szolgáltatás, ideértve a hitel-, terhelési és betéti kártyákat, utazási csekkeket, bankváltókat;
 - (E) garanciák és kötelezettségvállalások;

- (F) saját vagy az ügyfél számlájára folytatott kereskedés, ideértve a tőzsdei, a tőzsdén kívüli vagy egyéb módozatokat, az alábbiak szerint:
- (1) pénzügyi eszközök, ideértve a csekket, váltót és letéti jegyeket;
 - (2) devizák;
 - (3) származékos termékek, ideértve a határidős és opciós szerződéseket;
 - (4) árfolyam- és kamatlábeszközök, ideértve az olyan termékeket, mint a swapügyletek és a határidős kamatláb-megállapodások;
 - (5) átruházható értékpapírok; valamint
 - (6) egyéb átruházható értékpapírok és pénzügyi eszközök, ideértve a veretlen aranyat is;
- (G) mindenfajta értékpapír kibocsátásában való részvétel, ideértve a jegyzési garanciavállalást és kibocsátói tevékenységet (nyilvánosan és zárt körben egyaránt) és az ilyen kibocsátásokkal összefüggő szolgáltatások nyújtását;
- (H) pénzügynöki tevékenység;

- (I) vagyonkezelés, úgymint készpénz- vagy portfóliókezelés, mindenfajta beruházási alapok kezelése, nyugdíjalap-kezelés, értékpapír-letétek őrzése és bizalmi vagyonkezelői szolgáltatások;
 - (J) pénzügyi eszközök elszámolásával és kiegyenlítésével összefüggő szolgáltatások, ideértve az értékpapírokat, a származékos termékeket és az egyéb átruházható instrumentumokat;
 - (K) más pénzügyi szolgáltatóktól származó pénzügyi információ, illetve pénzügyi adatfeldolgozó és kapcsolódó szoftver biztosítása és átadása; valamint
 - (L) tanácsadás, közvetítés és más kiegészítő pénzügyi szolgáltatások az A)–K) alpontokban felsorolt tevékenységek vonatkozásában, ideértve a hitelreferenciát és -elemzést, a befektetési és portfólió-kutatást és tanácsadást, a felvásárlással, illetve vállalkozási szerkezetátalakítással és stratégiával összefüggő tanácsadást;
- (f) „pénzügyi szolgáltató”: valamely Fél olyan személye, aki a Fél területén pénzügyi szolgáltatásnyújtási tevékenységet kíván folytatni vagy folytat, de nem tartoznak ide a nyilvánosan működő gazdálkodó egységek;

- (g) „valamely Fél beruházója”: az egyik Fél beruházója a 10.1. cikk (Fogalommeghatározások) meghatározása szerint;
- (h) „új pénzügyi szolgáltatás”: olyan pénzügyi jellegű szolgáltatás, ideértve a meglévő és új termékekkel kapcsolatos szolgáltatásokat vagy a termék forgalmazásának módját, amelyet a Fél területén egyik pénzügyi szolgáltató sem nyújt, de a másik Fél területén igénybe vehető;
- (i) „közigazgatási intézmény”:
- (i) valamely Fél kormányzata, központi bankja, monetáris hatósága vagy olyan szerv, amely a Fél tulajdonában vagy ellenőrzése alatt áll és elsősorban kormányzati funkciók vagy kormányzati célú tevékenységek végrehajtásával foglalkozik, kivéve azokat a szerveket, amelyek elsősorban kereskedelmi alapon nyújtanak pénzügyi szolgáltatásokat; vagy
 - (ii) szokásosan a központi bank vagy más monetáris hatóság egyes feladatait ellátó magánszervezet, e feladatkör gyakorlása tekintetében; valamint
- (j) „önszabályozó szervezet”: bármilyen nem kormányzati szervezet, beleértve az összes értékpapír- vagy határidős tőzsdét vagy piacot, elszámoló ügynökséget vagy más szervezetet, illetve egyesületet, amely saját jogú, vagy valamely Fél által átruházott szabályozó vagy felügyeleti jogkört gyakorol a pénzügyi szolgáltatók felett.

18.2. CIKK

Hatály

1. E fejezet a valamelyik Fél által a következőkkel kapcsolatban elfogadott vagy fenntartott intézkedésekre alkalmazandó:

- (a) a másik Fél pénzügyi intézményei;
- (b) a másik Fél beruházói és ezen beruházóknak a Fél területén lévő pénzügyi intézményei; valamint
- (c) pénzügyi szolgáltatások határon átnyúló kereskedelme.

2. Az egyértelműség érdekében: a 10. fejezet (A beruházások liberalizálása) a Felek által elfogadott vagy fenntartott olyan intézkedésekre alkalmazandó, amelyek:

- (a) egy Fél beruházóira és a pénzügyi szolgáltatások terén tevékeny beruházóknak a fejezet hatálya alá tartozó, nem pénzügyi intézménynek minősülő vállalkozásaira vonatkoznak; valamint
- (b) a pénzügyi szolgáltatások nyújtásához kapcsolódó intézkedésektől eltérő intézkedések, amelyek valamely Fél beruházóival vagy e beruházók pénzügyi intézményeivel kapcsolatosak.

3. E fejezet nem alkalmazandó a valamelyik Fél által a következőkkel kapcsolatban elfogadott vagy fenntartott intézkedésekre:

- (a) állami nyugdíjrendszer vagy kötelező társadalombiztosítási rendszer részét képező tevékenységek vagy szolgáltatások; vagy
- (b) a Fél – ideértve annak közigazgatási intézményeit – megrendelésére, illetve garanciája mellett vagy forrásaiból végzett tevékenységek vagy szolgáltatások,

kivéve amennyiben valamely Fél engedélyezi, hogy az a) és b) pont szerinti tevékenységeket vagy szolgáltatásokat pénzügyi intézményei közigazgatási intézményekkel vagy pénzügyi intézményekkel versenyezve nyújtsák.

4. E fejezet nem vonatkozik a pénzügyi szolgáltatások kormányzati beszerzésére.

5. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem vonatkozik a központi bank vagy monetáris hatóság vagy más közigazgatási intézmény által a monetáris és árfolyam-politika végrehajtása során kifejtett tevékenységekre.

6. A 10. fejezetnek (A beruházások liberalizálása) és a 11. fejezetnek (Határokon átnyúló szolgáltatáskereskedelem) csak azon rendelkezései alkalmazandók az e fejezet hatálya alá tartozó intézkedésekre, amely rendelkezéseket belefoglalják ebbe a fejezetbe, és amelyek e fejezet részét képezik.

7. A 10.11. cikket (Alaki követelmények), a 10.13. cikket (Előnyök megtagadása) és a 11.9. cikket (Előnyök megtagadása) foglalják bele e fejezetbe, amelyek e fejezet részét képezik, és értelemszerűen alkalmazandók az egyik Fél által a másik Fél pénzügyi intézményeivel, a másik Fél beruházóival és e beruházóknak a Fél területén található pénzügyi intézményeivel kapcsolatban elfogadott vagy fenntartott intézkedésekre.

8. E fejezet és a megállapodás más rendelkezései közötti ellentmondás esetén az összeegyeztethetlenség erejéig ez a fejezet élvez elsőbbséget.

18.3. CIKK

Nemzeti elbánás

1. A 10.7. cikket (Nemzeti elbánás) belefoglalják e fejezetbe, az e fejezet részét képezi, és alkalmazandó a másik Fél beruházóira és pénzügyi intézményeire, valamint azok pénzügyi intézményeknek minősülő vállalkozásaira.

2. A valamely Fél által a saját beruházói és a saját beruházói vállalkozásai tekintetében a 10.7. cikk (Nemzeti elbánás) értelmében biztosított elbánás megfelel a saját pénzügyi intézményei, valamint a saját beruházói pénzügyi intézményeknek minősülő vállalkozásai tekintetében biztosított elbánásnak.

18.4. CIKK

Legnagyobb kedvezményes elbánás

1. A 10.8. cikket (Legnagyobb kedvezményes elbánás) belefoglalják e fejezetbe, az e fejezet részét képezi, és alkalmazandó az egyik Fél által a másik Fél beruházóival és pénzügyi intézményeivel, valamint azok pénzügyi intézményeknek minősülő vállalkozásaival kapcsolatban elfogadott vagy fenntartott intézkedésekre.
2. A valamely Fél által a harmadik országok beruházói és a harmadik országok beruházóinak beruházásai tekintetében a 10.8. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás) értelmében biztosított elbánás megfelel a harmadik országok pénzügyi intézményei, valamint a harmadik országok beruházóinak pénzügyi intézményeknek minősülő vállalkozásai tekintetében biztosított elbánásnak.

18.5. CIKK

Piacra jutás

1. Egyik Fél sem fogad el vagy tart fenn a másik Fél pénzügyi intézményével kapcsolatban vagy a másik Fél beruházója által létesített pénzügyi intézmény útján megvalósított piacra jutással kapcsolatban – sem teljes területe, sem területi felosztás vonatkozásában – olyan intézkedést, amely:

(a) a következőket korlátozza:

- (i) a pénzügyi intézmények száma számbeli kvóták, monopóliumok, kizárólagos szolgáltatók vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján;
- (ii) a pénzügyi szolgáltatási ügyletek vagy a tőke összértéke számbeli kvóták vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján;
- (iii) a valamilyen meghatározott számszerű egységben kifejezett pénzügyi szolgáltatási műveletek száma vagy a pénzügyi szolgáltatási kibocsátás teljes mennyisége kvóták formájában vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény formájában; vagy
- (iv) egy adott pénzügyi szolgáltatási ágazatban vagy pénzügyi intézmény által alkalmazható, az adott pénzügyi szolgáltatás teljesítéséhez szükséges és ahhoz közvetlenül kapcsolódó természetes személyek számának korlátozása számszerű kvóták vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény formájában; vagy

(b) bizonyos típusú jogi személyeket vagy közös vállalkozásokat korlátoz vagy követel meg ahhoz, hogy egy pénzügyi intézmény rajtuk keresztül hajtsa végre egy gazdasági tevékenységet.

2. Az egyértelműség érdekében: e cikk nem értelmezhető úgy, mint amely megakadályozza a Feleket abban, hogy a pénzügyi intézményeknek előírják bizonyos pénzügyi szolgáltatások külön jogi személyeken keresztül történő nyújtását, ha az adott Fél joga szerint a pénzügyi intézmény által nyújtott pénzügyi szolgáltatások mindegyike nem nyújtható egyetlen jogi személy által.

18.6. CIKK

Felső vezetés és igazgatótanács

A 10.10. cikket (Felső vezetés és igazgatótanács) belefoglalják e fejezetbe, az e fejezet részét képezi, és a Felek által a pénzügyi intézményekkel kapcsolatban elfogadott vagy fenntartott intézkedésekre alkalmazandó.

18.7. CIKK

Pénzügyi szolgáltatások határokon átnyúló kereskedelme

1. A 11.4. cikket (Piacra jutás) és a 11.6. cikket (Nemzeti elbánás) belefoglalják ebbe a fejezetbe, azok annak részét képezik, és a valamely Fél által a másik Fél 18-A. mellékletben (Pénzügyi szolgáltatások határokon átnyúló kereskedelme) meghatározott pénzügyi szolgáltatásokat nyújtó, határokon átnyúló pénzügyi szolgáltatóival kapcsolatban elfogadott vagy fenntartott intézkedésekre alkalmazandók.
2. A valamely Fél által a saját szolgáltatásai és szolgáltatói tekintetében a 11.6. cikk (Nemzeti elbánás) értelmében biztosított elbánás megfelel a saját pénzügyi szolgáltatásai és pénzügyi szolgáltatói tekintetében biztosított elbánásnak.
3. A valamely Fél által a másik Fél szolgáltatási és szolgáltatói tekintetében a 11.4. cikk (Piacra jutás) értelmében nem elfogadandó vagy nem fenntartandó intézkedések megfelelnek a másik Fél határon átnyúló pénzügyi szolgáltatást nyújtó szolgáltatóival kapcsolatos intézkedéseknek.
4. A 11.7. cikket (Legnagyobb kedvezményes elbánás) belefoglalják e fejezetbe, az e fejezet részét képezi, és a másik Fél határon átnyúló pénzügyi szolgáltatást nyújtó szolgáltatói tekintetében biztosított elbánásra alkalmazandó.
5. A valamely Fél által a harmadik országok szolgáltatásai és szolgáltatói tekintetében a 11.7. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás) értelmében biztosított elbánás megfelel a harmadik országok pénzügyi szolgáltatásai és a harmadik országok pénzügyi szolgáltatói tekintetében biztosított elbánásnak.

6. A 11.5. cikket (Helyi jelenlét) belefoglalják ebbe a fejezetbe, az e fejezet részét képezi, és a valamely Fél által a másik Fél 18-A. mellékletben (Pénzügyi szolgáltatások határokon átnyúló kereskedelme) meghatározott pénzügyi szolgáltatásokat nyújtó, határokon átnyúló pénzügyi szolgáltatóival kapcsolatban elfogadott vagy fenntartott intézkedésekre alkalmazandó.

7. Az egyes Felek engedélyezik a területükön tartózkodó személyeknek, valamint tartózkodási helyüktől függetlenül állampolgáraiknak, hogy a másik Fél határokon átnyúló pénzügyi szolgáltatást nyújtó, a Fél területén található szolgáltatótól pénzügyi szolgáltatásokat vásároljanak. Ez a kötelezettség nem kötelezi a Feleket arra, hogy engedélyezzék az ilyen szolgáltatóknak a területükön üzleti tevékenység folytatását vagy annak kezdeményezését. E kötelezettség alkalmazásában az egyes Felek meghatározhatják az „üzleti tevékenység folytatása” és a „kezdeményezés” fogalmát, feltéve, hogy ezen fogalommeghatározások nem összeegyeztethetetlenek az (1) bekezdéssel.

8. Ez a cikk nem értelmezhető úgy, mint amely akadályozza a Feleket abban, hogy olyan intézkedést fogadjanak el vagy tartsanak fenn, amely alaki követelményeket ír elő a határokon átnyúló pénzügyi szolgáltatások nyújtásával kapcsolatban, mint például a határokon átnyúló pénzügyi szolgáltatók és pénzügyi eszközök nyilvántartásba vétele vagy engedélyezése, amennyiben ezeket a követelményeket megkülönböztetésmentes módon alkalmazzák.

18.8. CIKK

Teljesítménykövetelmények

1. A Felek a pénzügyi intézményeknek minősülő vállalkozások tekintetében közösen határozzák meg a teljesítménykövetelményekre vonatkozó elveket, mint amilyenek például a 10.9. cikkben (Teljesítménykövetelmények) szerepelnek.

2. A teljesítménykövetelményekre vonatkozó elvek (1) bekezdés szerinti közös meghatározását követő 180 napon belül a kereskedelmi tanács határozattal módosítja az (1) bekezdést annak érdekében, hogy az elveket beépítse e cikkbe, és adott esetben módosíthatja az egyes Feleknek a VI. mellékletben (Pénzügyi szolgáltatások) szereplő fenntartásait és nem megfelelő intézkedéseit.
3. A 18.12. cikk az (1) bekezdésben említett, a teljesítménykövetelményekre vonatkozó elvek tekintetében felsorolt intézkedésekre vonatkozik.

18.9. CIKK

Valamely Fél területén megjelenő új pénzügyi szolgáltatások

1. A Fél lehetővé teszi a másik Fél pénzügyi intézménye számára, hogy olyan új pénzügyi szolgáltatást nyújtson, amely szolgáltatás nyújtását az előbbi Fél belső joga alapján hasonló helyzetekben saját pénzügyi intézményei számára lehetővé tenne anélkül, hogy jogszabályt fogadna el vagy meglévő jogszabályt módosítana.
2. A 11.4. cikkel (Piacra jutás) összefüggésben értelmezett 18.8. cikk (1) bekezdésétől eltérve, a Felek meghatározhatják azt az intézményi és jogi formát, amelyben az új pénzügyi szolgáltatás nyújtható, valamint a szolgáltatás nyújtását engedélyhez köthetik. Ha előírnak ilyen engedélyt, arról elfogadható időn belül határozatot kell hozni, és az engedély kizárólag prudenciális okokból utasítható el.

18.10. CIKK

Felülvizsgálati záradék az adatáramlásról

A Felek e megállapodás hatálybalépését követő három éven belül felülvizsgálják a szabad adatáramlásra vonatkozó rendelkezések beillesztésének szükségességét az e fejezet hatálya alá tartozó tevékenységek végzése érdekében.

18.11. CIKK

Információk kezelése

E megállapodásban semmi nem értelmezendő úgy, hogy valamely Fél számára előírná az egyéni ügyfelek ügyeivel és számláival kapcsolatos információk, illetve a közigazgatási intézmények birtokában lévő más bizalmas vagy tulajdonosi információk közzétételét.

18.12. CIKK

Fenntartások és nem megfelelő intézkedések

1. A 18.3–18.7. cikk nem vonatkozik:
 - (a) olyan meglévő, nem megfelelő intézkedésekre, amelyeket valamely Fél a következők szintjén tart fenn:
 - (i) az Európai Unió, a VI. melléklethez (Pénzügyi szolgáltatások) csatolt VI-A. függelékben (Az Európai Unió jegyzéke) foglaltak szerint;
 - (ii) központi kormányzat, az adott Fél által a VI. melléklethez (Pénzügyi szolgáltatások) csatolt függelék A. szakaszában meghatározottak szerint;
 - (iii) regionális kormányzat, az adott Fél által a VI. melléklethez (Pénzügyi szolgáltatások) csatolt függelék A. szakaszában meghatározottak szerint; vagy
 - (iv) helyi önkormányzat;
 - (b) az a) pontban említett nem megfelelő intézkedés folytatása vagy azonnali megújítása; vagy

(c) az a) pontban említett nem megfelelő intézkedések módosítására, amennyiben a módosítás nem csökkenti az intézkedés megfelelőségét ahhoz képest, ahogyan az fennállt:

(i) közvetlenül a módosítás előtt, a 18.3., 18.4., 18.5. vagy 18.6. cikkel; vagy

(ii) a megállapodás hatálybalépésének napján, a 18.7. cikkel.

2. A 18.3–18.7. cikk nem alkalmazandó olyan intézkedésekre, amelyeket egy Fél a VI. melléklet (Pénzügyi szolgáltatások) függelékéhez csatolt jegyzék B. szakaszában meghatározott ágazattal, alágazattal vagy tevékenységgel kapcsolatban fogad el vagy tart fenn.

3. Valamely Félnek az I. vagy II. melléklet függelékében felsorolt 10.6. cikk (Piacra jutás), 10.7. cikk (Nemzeti elbánás), 10.8. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás), 10.10. cikk (Felső vezetés és igazgatótanács), 11.4. cikk (Piacra jutás), 11.5. cikk (Helyi jelenlét), 11.6. cikk (Nemzeti elbánás) vagy 11.7. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás) tekintetében tett fenntartása adott esetben fenntartást jelent a 18.3., 18.4., 18.5., 18.6. vagy 18.7. cikkel kapcsolatban is, amennyiben a fenntartásban megnevezett intézkedés, ágazat, alágazat vagy tevékenység e fejezet hatálya alá tartozik.

4. A Felek nem fogadnak el a II. melléklet (Jövőbeli intézkedések) csatolt függelékükben felsorolt fenntartás hatálya alá tartozó intézkedést, amely a másik Fél beruházója számára közvetlenül vagy közvetve előírja, hogy állampolgársága miatt a fejezet hatálya alá tartozó, az intézkedés hatálybalépésének időpontjában meglévő vállalkozását eladja vagy más módon elidegenítse.

18.13. CIKK

Prudenciális kivételek

1. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az akadályozza bármelyik Felet abban, hogy prudenciális okokból intézkedéseket fogadjon el vagy tartson fenn⁵⁸, többek közt az alábbiak érdekében:

- (a) a beruházók, betétesek, kötvénytulajdonosok vagy olyan személyek védelme, akiknek valamely pénzügyi szolgáltató vagyonkezelői kötelezettséggel tartozik; vagy
- (b) a Fél pénzügyi rendszere integritásának és stabilitásának biztosítása.

2. Amennyiben az ilyen intézkedések nem egyeztethetők össze e megállapodás más rendelkezéseivel, nem használhatók fel a Fél e megállapodás szerinti kötelezettségvállalásainak vagy kötelezettségeinek elkerülésére.

⁵⁸ A Felek elismerik, hogy a „prudenciális okok” közé tartozik az egyedi pénzügyi szolgáltatók biztonságának, megbízhatóságának, integritásának vagy pénzügyi felelősségének fenntartása.

18.14. CIKK

Elismerés

1. A Fél elismerheti a másik Fél vagy egy harmadik ország prudenciális intézkedéseit annak megállapítása során, hogy hogyan kell alkalmazni a Félnek a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó intézkedéseit. Az ilyen elismerés történhet önállóan, harmonizáció útján, vagy egyezmény vagy egyéb megállapodás alapján.
2. Ha valamelyik Fél az (1) bekezdéssel összhangban elismeri egy harmadik ország prudenciális intézkedését, a Fél megfelelő lehetőséget biztosít a másik Fél számára annak bizonyítására, hogy azok a körülmények, amelyek mellett a Fél elismerte a harmadik ország prudenciális intézkedését, a másik Félnél is fennállnak, és hogy ilyen körülmények között a másik Fél egyenértékű szabályozást, felügyeletet és végrehajtást, valamint adott esetben a Felek közötti információcserét biztosító eljárásokat alkalmaz vagy alkalmazna.
3. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy a Felek kötelesek elismerni a másik fél valamely prudenciális intézkedését.

18.15. CIKK

Nemzetközi szabványok

A Felek törekszenek annak biztosítására, hogy területükön végrehajtsák és alkalmazzák a pénzügyi szolgáltatási ágazat szabályozására és felügyeletére, illetve az adók kijátszása és kikerülése elleni küzdelemre vonatkozó, nemzetközileg elfogadott standardokat. Ezen nemzetközileg elfogadott standardok közé tartoznak többek között a G20-ak, a Pénzügyi Stabilitási Tanács (FSB), a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság (BCBS), a Biztosítá felügyelők Nemzetközi Szövetsége (IAIS), az Értékpapír-felügyeltek Nemzetközi Szervezete (IOSCO), a Pénzügyi Akció Munkacsoport (FATF) és az OECD adóügyi átláthatósággal és információcserével foglalkozó globális fóruma által elfogadott standardok.

18.16. CIKK

Önszabályozó szervezetek

Ha egy Fél előírja a másik Fél pénzügyi intézményének vagy határokon átnyúló pénzügyi szolgáltatójának a Fél területén vagy területére történő pénzügyi szolgáltatásnyújtáshoz, hogy legyen tagja, résztvevője egy önszabályozó szervezetnek vagy férjen hozzá egy önszabályozó szervezethez, akkor az előíró Fél biztosítja, hogy az önszabályozó szervezet megfeleljen a 18.3., 18.4. és 18.7. cikkben meghatározott kötelezettségeknek.

18.17. CIKK

Fizetési és elszámolási rendszerek

A Felek a másik Fél területükön letelepedett pénzügyi intézményei számára kötelesek hozzáférést biztosítani a közigazgatási intézmények által működtetett fizetési és elszámolási rendszerekhez, valamint a szokásos üzleti életben rendszeren elérhető hivatalos finanszírozási és refinanszírozási lehetőségekhez, a nemzeti elbánást biztosító feltételekkel azonos feltételek mellett. E cikk nem biztosít hozzáférést a Fél végső hitelezői forrásaihoz.

18.18. CIKK

Belföldi szabályozás és átláthatóság

1. A 13. fejezet (Belső szabályozás) és a 28. fejezet (Helyes szabályozási gyakorlatok) nem alkalmazandó a Felek által e fejezet hatályával kapcsolatban elfogadott vagy fenntartott intézkedésekre.
2. Az egyes Felek biztosítják, hogy a jelen fejezet alkalmazása alá tartozó általánosan alkalmazandó intézkedéseket méltányos, objektív és pártatlan módon kezelik.
3. A (2) bekezdés alkalmazásában az egyes Felek a lehetséges mértékben és a jogszabályaikkal összeegyeztethető módon:
 - (a) előzetesen közzéteszik az e fejezet hatálya alá tartozó ügyekkel kapcsolatos jogszabályokra és egyéb rendelkezésekre vonatkozó javaslataikat, vagy előzetesen közzéteszik azokat a dokumentumokat, amelyek kellő részletességgel szolgálnak a lehetséges új jogszabályokról és egyéb rendelkezésekről, hogy lehetővé tegyék az érdekelt személyek és a másik Fél számára annak értékelését, hogy érdekeik sérülhetnek-e jelentős mértékben, és ha igen, milyen módon;
 - (b) az érdekelték és a másik Fél számára észszerű lehetőséget biztosítanak ahhoz, hogy az a) pontban említett javasolt intézkedésekkel vagy dokumentumokkal kapcsolatban észrevételt tegyenek; valamint
 - (c) figyelembe veszik a b) ponttal összhangban beérkezett észrevételeket.

4. Ha egy Fél valamely pénzügyi szolgáltatás nyújtását engedélyhez köti, az adott Fél illetékes hatóságai:

- (a) lehetővé teszik a kérelmező számára, hogy – amennyire lehetséges – bármikor benyújthassa engedélyezési kérelmét;
- (b) amennyiben az engedély kérelmezésére meghatározott időszak áll rendelkezésre, észszerű határidőt állapítanak meg a kérelem benyújtására;
- (c) a szolgáltatók és a szolgáltatást nyújtani kívánó személyek rendelkezésére bocsátják az engedély megszerzésére, fenntartására, módosítására és megújítására vonatkozó követelményeknek és eljárásoknak való megfeleléshez szükséges információkat;
- (d) a lehetőségekhez mérten indikatív időkeretet adnak a kérelmek feldolgozására;
- (e) törekszenek a kérelmek elektronikus formátumban való befogadására;
- (f) az eredeti dokumentumok helyett elfogadják a Fél jogával összhangban hitelesített dokumentumok másolatait, kivéve, ha az eredeti dokumentumok bemutatására az engedélyezési eljárás integritásának védelme érdekében van szükség;
- (g) a kérelmező kérésére indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatást adnak a kérelem állásáról;

- (h) amennyiben úgy ítélik meg, hogy a kérelem a Fél joga szerinti feldolgozás céljából hiánytalan, biztosítják, hogy egy kérelem benyújtásától számított észszerű időn belül befejeződjön a kérelem feldolgozása és a kérelmezőt – lehetőség szerint írásban – tájékoztassák a határozatról⁵⁹;
- (i) amennyiben úgy ítélik meg, hogy a kérelem a Fél joga szerinti feldolgozás céljából hiányos, észszerű időn belül és a lehetőségekhez mérten:
 - (i) tájékoztatják a kérelmezőt arról, hogy a kérelem hiányos;
 - (ii) a kérelmező kérésére iránymutatást adnak arra vonatkozóan, hogy a kérelmet miért tekintik hiányosnak;
 - (iii) lehetőséget biztosítanak⁶⁰ a kérelmezőnek arra, hogy a kérelem kiegészítéséhez szükséges további információkat benyújtsa; valamint

⁵⁹ Az illetékes hatóságok a szóban forgó követelményt azáltal is teljesíthetik, hogy a kérelmezőt előzetesen írásban – többek között közzétett intézkedés révén – tájékoztatják arról, hogy a kérelem benyújtásának időpontjától számított meghatározott idő elteltével a válaszadás elmulasztása vagy a kérelem elfogadását vagy elutasítását jelenti. Az egyértelműség érdekében: az írásbeli tájékoztatás magában foglalhatja az elektronikus formátumot is.

⁶⁰ Az egyértelműség érdekében: ez a lehetőség nem kötelezi az illetékes hatóságot a határidők meghosszabbítására.

- (iv) ha a fentiek egyike sem kivitelezhető, és a kérelmet annak hiányossága okán elutasítják, gondoskodnak arról, hogy erről észszerű időn belül tájékoztassák a kérelmezőt;
- (j) ha a kérelmet elutasítják, saját kezdeményezésből vagy a kérelmező kérésére a lehetőségekhez mérten tájékoztatják a kérelmezőt az elutasítás okairól és adott esetben a kérelem újbóli benyújtására vonatkozó eljárásokról;
- (k) biztosítják, hogy az illetékes hatóság által felszámított engedélyezési díjak⁶¹ észszerűek és átláthatóak legyenek, és önmagukban ne korlátozzák az érintett szolgáltatás nyújtását vagy bármely más gazdasági tevékenység folytatását; valamint
- (l) biztosítják, hogy az engedély – megadása után – indokolatlan késedelem nélkül hatályba lépjen, az alkalmazandó feltételekre is figyelemmel.

⁶¹ Az engedélyezési díjak közé tartoznak az engedélyeztetéshez kapcsolódó illetékek és a minősítési eljárásokkal kapcsolatos díjak. Nem foglalják magukban a természetes erőforrások használatáért, az árverésért, pályáztatásért és a koncessziók vagy az egyetemes szolgáltatásnyújtáshoz való kötelező hozzájárulások egyéb megkülönböztetésmentes odaítélésért fizetendő összegeket.

18.19. CIKK

Pénzügyi szolgáltatások albizottsága

1. A pénzügyi szolgáltatásokkal foglalkozó – a megállapodás 33.4. cikke (Albizottságok és egyéb szervek) (1) bekezdésének i) pontja által létrehozott – albizottság eltérő megállapodás hiányában évente ülésezik, az alábbi célokból:

- (a) e fejezet végrehajtásának és működésének nyomon követése;
- (b) a pénzügyi szolgáltatásokkal összefüggő, valamely Fél által az albizottság elé utalt kérdések mérlegelése;
- (c) fórum biztosítása a Felek által a pénzügyi szolgáltatási ágazat szabályozásáról folytatott párbeszédhez azzal a céllal, hogy javítsa szabályozási rendszereik kölcsönös ismeretét, és együttműködést biztosítson a nemzetközi szabványok kidolgozása terén;

valamint

- (d) e megállapodás pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó működésének értékelése.

2. A 33.4. cikk (Albizottságok és egyéb szervek) (1) bekezdése alapján a pénzügyi szolgáltatások albizottságának tagjait a pénzügyi szolgáltatásokkal foglalkozó szakértők és a pénzügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos politikáért felelős hatóságok képviselői alkotják. Mexikó esetében a pénzügyi szolgáltatásokért felelős hatóság a Pénzügyi és Közhitelügyi Minisztérium (*Secretaría de Hacienda y Crédito Público*) vagy annak jogutódja.

3. Bármelyik Fél kérésére a pénzügyi szolgáltatások albizottsága megvitatja az e fejezet értelmezésére vonatkozó megfelelő iránymutatások kidolgozását. Az iránymutatásokat a kereskedelmi tanács ajánlás útján fogadhatja el.

18.20. CIKK

Konzultációk

1. Bármely Fél írásban konzultációt kérhet a másik Félről bármely, e megállapodás vagy más kapcsolódó megállapodások alapján felmerülő, a pénzügyi szolgáltatásokat érintő témában. A másik Félnek jóhiszeműen fontolóra kell vennie a kérés teljesítését. A konzultációt folytató Felek egyeztetéseik eredményeiről beszámolnak a pénzügyi szolgáltatások albizottságának.

2. Az egyes Felek biztosítják, hogy a konzultáción résztvevő küldöttségében olyan tisztviselők is részt vegyenek, akik megfelelő szakértelemmel rendelkeznek az e fejezet hatálya alá tartozó pénzügyi szolgáltatások vagy pénzügyi intézmények terén. Mexikó esetében a Pénzügyi és Közhitelügyi Minisztérium (*Secretaría de Hacienda y Crédito Público*) vagy annak jogutódjának tisztviselői teljesítik ezt a követelményt.

3. E cikk egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy kötelezné a Feleket arra, hogy eltérjenek a pénzügyi hatóságok közötti információmegosztásra vonatkozó jogszabályaiktól vagy a Felek pénzügyi hatóságai közötti egyezményekben vagy megállapodásokban foglalt követelményektől, vagy megköveteljék a pénzügyi hatóságoktól, hogy olyan intézkedést hozzanak, amely beavatkozást jelentene konkrét szabályozási, felügyeleti, igazgatási vagy végrehajtási kérdésekbe.

4. E cikk egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy akadályozza a Feleket abban, hogy felügyeleti célból információt kérjenek egy, a másik Fél területén található pénzügyi intézményről vagy határon átnyúló pénzügyi szolgáltatóról. Az érintett Fél az információ beszerzése érdekében a másik Fél pénzügyi hatóságához fordulhat.

18.21. CIKK

Vitarendezés

1. Az e fejezet rendelkezéseinek alkalmazásával és értelmezésével kapcsolatos viták rendezésére a 31. fejezet (Vitarendezés) – beleértve a 31-A. mellékletet (Eljárási szabályzat) és a 31-B. mellékletet (A vitarendezési testület tagjaira és a közvetítőkre vonatkozó magatartási kódex) – az e cikk által módosított formában alkalmazandó.

2. A Felek eltérő megállapodása hiányában a 31.9. cikkben (A vitarendezési testület tagjaival szembeni követelmények) meghatározott követelményeken túlmenően a testületi tagoknak szakértelemmel vagy tapasztalattal kell rendelkezniük a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó jog vagy gyakorlat terén, amely magában foglalhatja a pénzügyi intézmények szabályozását is.

3. A kereskedelmi bizottság legkésőbb e megállapodás hatálybalépésének időpontját követően hat hónappal elfogadhatja annak a (2) bekezdésben meghatározott követelményeket teljesítő legalább 15 személynek a jegyzékét, akik hajlandók és képesek a vitarendezési testület tagjaként szolgálni. E jegyzék három aljegyzékből áll:

(a) az Európai Unió személyeinek aljegyzéke;

(b) Mexikó személyeinek aljegyzéke; valamint

(c) a testület elnöki tisztségét betöltő személyek aljegyzéke.

4. E fejezet alkalmazásában a (3) bekezdésben említett aljegyzékek elfogadásukat követően a 31.8. cikk (A vitarendezési testület tagjainak jegyzéke) (1) bekezdésében meghatározott aljegyzékek helyébe lépnek.

5. Azokban a jogvitákban, amelyekben a testület úgy ítéli meg, hogy az intézkedés összeegyeztethetetlen az e megállapodásban foglalt kötelezettségekkel, és az intézkedés:

- (a) érinti a pénzügyi szolgáltatási ágazatot és bármely más ágazatot, a panaszos Fél a pénzügyi szolgáltatások ágazatában felfüggesztheti azokat az előnyöket, amelyeknek hatása egyenértékű a másik Fél pénzügyi szolgáltatási ágazatában tett intézkedés hatásával; vagy
- (b) csak a pénzügyi szolgáltatások ágazatától eltérő ágazatot érint, a panaszos Fél a pénzügyi szolgáltatási ágazatban nem függeszti fel az előnyöket.

19. FEJEZET

DIGITÁLIS KERESKEDELEM

19.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- (a) „fogyasztó”: bármely természetes személy vagy – amennyiben az érintett Fél joga úgy rendelkezik – vállalkozás, aki vagy amely kereskedelmi, üzleti, kézműipari vagy szakmai tevékenységi körén kívül eső célokra nyilvánosan elérhető távközlési szolgáltatást használ vagy igényel;
- (b) „adatüzenet”: elektronikus, optikai vagy hasonló eszközzel létrehozott, továbbított, fogadott vagy tárolt információ;
- (c) „elektronikus azonosítási szolgáltatás”: olyan szolgáltatás, amely lehetővé teszi a következők megerősítését:
 - (i) egy természetes személy vagy vállalkozás személyazonossága, vagy

- (ii) az adatüzenet eredete és sértetlensége attól az időponttól kezdve, amikor azt a végleges formájában először létrehozták;

- (d) „elektronikus aláírás”: az adatüzenethez csatolt vagy ahhoz logikailag hozzárendelt elektronikus adat, amely felhasználható az adott adatüzenet aláírójának azonosítására és az abban foglalt információ jóváhagyásának jelzésére annak érdekében, hogy biztosítsa eredetét és sértetlenségét oly módon, hogy az adatok bármely későbbi módosítása észlelhető legyen;

- (e) „bizalmi szolgáltatás”: olyan elektronikus szolgáltatás, mely magában foglalja elektronikus aláírások, elektronikus időbélyegzők, ajánlott elektronikus kézbesítés, hitelesített digitalizálási szolgáltatások, weboldal-hitelesítés és az e szolgáltatásokhoz kapcsolódó tanúsítványok létrehozásából, ellenőrzéséből és érvényesítéséből áll;

- (f) „végfelhasználó”: az a természetes személy vagy – amennyiben az érintett Fél joga úgy rendelkezik – vállalkozás, aki vagy amely akár fogyasztóként, akár kereskedelmi, üzleti, kézműipari vagy szakmai célból nyilvánosan elérhető távközlési szolgáltatást használ vagy igényel;

- (g) „bizalmi szolgáltató”: olyan természetes személy vagy vállalkozás, aki vagy amely bizalmi szolgáltatásokat nyújt; valamint

- (h) „kéretlen kereskedelmi elektronikus üzenet”: olyan elektronikus üzenet, ideértve legalább az e-mailt, a szöveges (SMS) és a multimédiás üzenetrendszert (MMS), amelyet kereskedelmi célból, a címzett beleegyezése nélkül vagy a címzett kifejezett elutasítása ellenére közvetlenül a végfelhasználónak küldenek egy távközlési hálózaton, illetve a Fél jogszabályai által előírt mértékben egyéb távközlési szolgáltatásokon keresztül.

19.2. CIKK

Hatály

1. E fejezet a Feleknek az elektronikus úton folytatott kereskedelmét érintő intézkedéseire alkalmazandó.
2. Ez a fejezet nem alkalmazandó az alábbiakra:
 - (a) szerencsejáték-szolgáltatások;
 - (b) műsorszóró szolgáltatások;
 - (c) audiovizuális szolgáltatások;

- (d) közjegyzői vagy azzal egyenértékű foglalkozások szolgáltatásai;
- (e) jogi képviseleti szolgáltatások; valamint
- (f) közbeszerzés, kivéve a 19.7., a 19.8. és a 19.11. cikket.

19.3. CIKK

Általános elvek

A Felek elismerik a digitális kereskedelem által nyújtott gazdasági növekedést és lehetőségeket, valamint annak fontosságát, hogy olyan kereteket fogadjanak el, amelyek előmozdítják a fogyasztók digitális kereskedelemben vetett bizalmát, és elkerüljék a digitális kereskedelem használatát és fejlesztését gátló szükségtelen akadályokat.

19.4. CIKK

Szabályozási jog

A Felek megerősítik azon jogukat, hogy a területükön belül szabályozási intézkedéseket hozzanak olyan legitim szakpolitikai célkitűzések megvalósítása érdekében, mint például a népegészségügy, a szociális szolgáltatások, a közoktatás, a biztonság, a környezet, a közérkölcsek védelme, a szociális vagy fogyasztóvédelem, a magánélet védelme és az adatvédelem, a kulturális sokféleség előmozdítása és védelme, vagy a verseny kapcsán megfogalmazott célok.

19.5. CIKK

Az elektronikus továbbításra kivetett vámok

1. A Felek nem vetnek ki vámot a két Fél személyei közötti elektronikus továbbításra.
2. Az egyértelműség érdekében: az (1) bekezdés nem akadályozza a Feleket abban, hogy belső adót, illetéket vagy más terhet állapítsanak meg az elektronikus továbbításra, feltéve, hogy az adót, illetéket vagy terhet e megállapodással összhangban vetik ki.

19.6. CIKK

Az előzetes engedélyezés mellőzése

1. A Felek biztosítják, hogy a szolgáltatások elektronikus úton történő nyújtása ne legyen előzetes engedélyhez kötve.
2. Az (1) bekezdés nem érinti a nem kifejezetten és kizárólag elektronikus úton nyújtott szolgáltatásokra vonatkozó engedélyezési követelményeket, vagy amelyek a távközlés területére vonatkoznak.

19.7. CIKK

Elektronikus szerződések

A Felek biztosítják, hogy jogrendszerük lehetővé tegye a szerződések elektronikus úton történő megkötését, és hogy e szerződések joghatását, érvényességét vagy végrehajthatóságát ne lehessen megtagadni kizárólag azon az alapon, hogy a szerződést elektronikus úton kötötték meg⁶².

19.8. CIKK

Elektronikus megbízhatósági és hitelesítési szolgáltatások

1. A Felek nem tagadják meg az elektronikus bizalmi vagy kezelési konstrukció vagy az elektronikus hitelesítési szolgáltatás jogi érvényességét kizárólag azon az alapon, hogy a szolgáltatást elektronikus formában nyújtják.

⁶² Ez a rendelkezés nem vonatkozik azon szerződésekre, amelyek:

- (a) ingatlanra vonatkozó jogokat keletkeztetnek vagy ruháznak át;
- (b) jogszabály alapján bíróságok, hatóságok vagy közhatalmat gyakorló szakmák közreműködését igénylik;
- (c) kezességi és ügyleti biztosítékról szóló szerződések, amelyeket nem kereskedelmi, üzleti, kézműves és szakmai célból eljáró természetes személyek kötöttek a törvényben előírtak szerint; valamint
- (d) családjog vagy öröklési jog által szabályozott szerződések.

2. A Felek nem fogadnak el vagy tartanak fenn elektronikus bizalmi és elektronikus hitelesítési szolgáltatásokat szabályozó olyan intézkedéseket, amelyek:

- (a) megtiltják az elektronikus tranzakcióban részt vevő felek számára, hogy kölcsönösen meghatározzák a tranzakciójukhoz szükséges megfelelő elektronikus módszereket; vagy
- (b) megakadályozzák, hogy az elektronikus tranzakcióban részt vevő felek az igazságügyi vagy közigazgatási hatóságok előtt meg tudják állapítani, hogy elektronikus tranzakciójuk megfelel-e az elektronikus bizalmi és elektronikus hitelesítési szolgáltatásokra vonatkozó jogi követelményeknek.

3. A (2) bekezdéstől eltérve a Felek előírhatják, hogy az elektronikus tranzakciók egy bizonyos kategóriája esetében az elektronikus hitelesítési módszer megfeleljen bizonyos teljesítési standardoknak, vagy azt egy, a jogával összhangban akkreditált hatóság igazolja. Az ilyen követelménynek objektívnek, átláthatónak és megkülönböztetéstől mentesnek kell lennie, és az kizárólag az érintett elektronikus tranzakciók kategóriájának egyedi jellemzőihez kapcsolódhat.

4. A Felek ösztönzik az interoperábilis elektronikus bizalmi és elektronikus hitelesítési szolgáltatások használatát, valamint az elismert bizalmi szolgáltatók által nyújtott elektronikus bizalmi és elektronikus hitelesítési szolgáltatások kölcsönös elismerését.

19.9. CIKK

Az online fogyasztók védelme

1. A Felek elismerik annak fontosságát, hogy olyan átlátható és hatékony intézkedéseket tartsanak fenn és fogadjanak el, amelyek hozzájárulnak a fogyasztói bizalomhoz, beleértve többek között azokat az intézkedéseket, amelyek a csalárd és megtévesztő kereskedelmi gyakorlatokkal szemben védik a fogyasztókat, amikor elektronikus kereskedelmi ügyletekben vesznek részt.
2. A Felek mindegyike intézkedéseket fogad el vagy tart fenn, amelyek hozzájárulnak a fogyasztói bizalomhoz, beleértve azokat az intézkedéseket is, amelyek tiltják a félrevezető és csalárd, a fogyasztókat károsító vagy potenciálisan károsító kereskedelmi gyakorlatokat.
3. A Felek elismerik a fogyasztóvédelmi hatóságaik vagy más érintett szerveik közötti együttműködés fontosságát a Felek közötti elektronikus kereskedelemmel kapcsolatos tevékenységek terén, a fogyasztói bizalom növelése és ezáltal a fogyasztói jólét növelése érdekében.

19.10. CIKK

Kéretlen kereskedelmi célú elektronikus üzenetek

1. A Felek olyan intézkedéseket fogadnak el vagy tartanak fenn, amelyek:
 - (a) megkövetelik, hogy a kéretlen kereskedelmi elektronikus üzeneteket küldők megkönnyítsék a végfelhasználók számára, hogy megakadályozzák a szóban forgó üzenetek fogadását; vagy
 - (b) az egyes Felek a jogszabályaikban és egyéb rendelkezéseikben meghatározottak szerint előírják azt, hogy a címzettek hozzájárulására van szükség a kereskedelmi célú elektronikus üzenetek fogadásához.

2. A Felek gondoskodnak arról, hogy a kéretlen kereskedelmi célú elektronikus üzenetek egyértelműen azonosíthatók legyenek, feltüntetve, hogy kinek a nevében küldték azokat, és tartalmazzák a szükséges információkat annak érdekében, hogy a végfelhasználók díjmentesen és bármikor kérhessék az üzenetküldés megszüntetését.

3. A Felek biztosítják, hogy a címzettek az (1) és (2) bekezdés alapján elfogadott vagy fenntartott intézkedéseknek nem megfelelő, kéretlen kereskedelmi célú elektronikus üzenetek küldőivel szemben jogorvoslati szervhez fordulhassanak.

4. A Felek törekednek arra, hogy a kölcsönös érdeklődésre számot tartó megfelelő esetekben együttműködnek a kéretlen kereskedelmi célú elektronikus üzenetek szabályozása terén.

19.11. CIKK

Forráskód

1. A Felek nem követelhetik meg a másik Fél valamely természetes személye vagy vállalkozása tulajdonában lévő szoftver forráskódjának átadását vagy az ahhoz való hozzáférést.
2. Az egyértelműség érdekében: az (1) bekezdés:
 - (a) nem akadályozza a Feleket abban, hogy intézkedéseket fogadjanak el vagy tartsanak fenn valamely jogszerű közpolitikai célkitűzés elérése érdekében, ideértve a biztonságot és a védelmet biztosító intézkedéseket, például a tanúsítási eljárás keretében, a 18.13. cikkel (Prudenciális kivételek), a 32.1. cikkel (Általános kivételek) és a 32.5. cikkel (Biztonsággal kapcsolatos kivételek) összhangban; valamint
 - (b) nem alkalmazandó azokra az esetekre, amikor a másik Fél személye üzleti alapon, önkéntesen adja át a forráskódot vagy biztosít ahhoz hozzáférést, például egy közbeszerzési ügylet vagy egy szabadon letárgyalt szerződés esetében.
3. E cikknek egyetlen rendelkezése sem érinti:
 - (a) a bíróság, közigazgatási bíróság vagy versenyhatóság által a versenyszabályok megsértésének orvoslására vonatkozó követelményeket;

- (b) a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokat és azok érvényesítését; valamint
- (c) a Felek azon jogát, hogy olyan intézkedéseket tegyenek, vagy ne hozzanak nyilvánosságra olyan információkat, amelyeket szükségesnek tartanak a fegyver, lőszer vagy hadianyag beszerzésével vagy a nemzetbiztonság, illetve a honvédelem szempontjából nélkülözhetetlen beszerzésekkel kapcsolatos alapvető biztonsági érdekeik védelmében.

19.12. CIKK

Nyílt internet-hozzáférés

A Felek törekednek annak biztosítására, hogy – a vonatkozó szakpolitikákra, jogszabályokra és egyéb rendelkezésekre is figyelemmel – a területükön lévő végfelhasználók:

- (a) észszerű és megkülönböztetésmentes hálózattirányítás mellett az általuk választott, interneten elérhető szolgáltatásokhoz és alkalmazásokhoz hozzáférhessenek, azokat terjeszthessék és használhassák;
- (b) a választásuk szerinti eszközöket csatlakoztathassák az internetre, feltéve, hogy az adott eszközök nem károsítják a hálózatot; valamint
- (c) hozzáférhessenek az internet-hozzáférési szolgáltatójuk hálózatkezelési gyakorlatára vonatkozó információkhoz.

19.13. CIKK

Együtműködés

1. Felismerve a digitális kereskedelem globális jellegét, a Felek együttműködnek szabályozási kérdésekben és a bevált gyakorlatok terén a meglévő ágazati párbeszéd keretében, amelyek többek között a következőkkel foglalkoznak:

- (a) a határokon átnyúló, műszakilag átjárható bizalmi és hitelesítési szolgáltatások elismerése és elősegítése;
- (b) a direktmarketing-célú kommunikáció kezelése;
- (c) a kis- és középvállalkozások előtt álló kihívások a digitális kereskedelem terén;
- (d) a fogyasztók védelme és a fogyasztói bizalom kiépítése az elektronikus kereskedelem terén;
- (e) közös kiberbiztonsági kérdések; valamint
- (f) a digitális kereskedelem fejlesztése szempontjából fontos bármely egyéb kérdés.

2. Az (1) bekezdésben említett, szabályozási kérdések és bevált gyakorlatok terén folytatott együttműködés a Felek vonatkozó jogszabályaival, valamint az ezen jogszabályok végrehajtásával kapcsolatos információk és vélemények cseréjére összpontosít.

3. A Felek megerősítik a többoldalú fórumokon való aktív részvétel jelentőségét a digitális kereskedelem fejlődésének előmozdítása terén.

19.14. CIKK

Felülvizsgálati záradék az adatáramlásról

A Felek e megállapodás hatálybalépését követő három éven belül felülvizsgálják a szabad adatáramlásra vonatkozó rendelkezések e megállapodásba történő beillesztésének szükségességét.

20. FEJEZET

TŐKEMOZGÁSOK, FIZETÉSI MŰVELETEK ÉS ÁTUTALÁSOK, VALAMINT IDEIGLENES VÉDINTÉZKEDÉSEK

20.1. CIKK

Folyó fizetési mérleg

E megállapodás egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül, az egyes Felek szabadon átváltható valutában és adott esetben a Nemzetközi Valutaalap 1944. július 22-én Bretton Woods-ban (New Hampshire) elfogadott alapokmányával összhangban engedélyeznek minden átutalási vagy fizetési műveletet a Felek közötti folyó fizetési mérlegben megjelenő ügyletek tekintetében, amelyek ezen megállapodás hatálya alá tartoznak.

20.2. CIKK

Tőkemozgások

E megállapodás egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül a Felek kötelesek lehetővé tenni a folyó fizetési mérleg tökemérlegén és pénzügyi mérlegén zajló tranzakciók tekintetében a tőke szabad mozgását a beruházásoknak és más tranzakcióknak a 10. fejezetben (A beruházások liberalizálása), a 11. fejezetben (Határokon átnyúló szolgáltatáskereskedelem), a 12. fejezetben (Természetes személyek üzleti célú ideiglenes tartózkodása) és a 18. fejezetben (Pénzügyi szolgáltatások) előírtak szerinti liberalizációja céljából.

20.3. CIKK

A tőkemozgatásra, fizetési műveletekre és átutalásokra vonatkozó jogszabályok és egyéb rendelkezések alkalmazása

1. A 18.2. cikk (Hatály) (6) bekezdésének a) pontja, valamint a 20.1. és a 20.2. cikk nem zárja ki, hogy a Felek alkalmazzák a következőkkel kapcsolatos jogszabályaikat és egyéb rendelkezéseiket:

(a) csőd, fizetésképtelenség és a hitelezők jogainak védelme;

- (b) pénzügyi eszközök kibocsátása, az azokkal való kereskedelem és ügyletek;
- (c) pénzügyi jelentés készítése vagy nyilvántartások vezetése a tőkemozgásokról, kifizetésekről vagy átutalásokról, amennyiben ez a bűnüldöző vagy pénzügyi szabályozó hatóságok részére történő segítségnyújtás érdekében szükséges;
- (d) bűncselekmények vagy vétségek, illetve megtévesztő vagy csalárd gyakorlatok;
- (e) a bírósági jellegű eljárásokban hozott végzések vagy ítéletek betartásának biztosítása; vagy
- (f) szociális biztonság, állami nyugdíjbiztosítás vagy kötelező megtakarítási rendszerek.

2. E jogszabályok és egyéb rendelkezések nem alkalmazhatók önkényes vagy megkülönböztető módon, illetve nem alkalmazhatók más olyan módon, ami a tőkemozgások, kifizetések vagy átutalások rejtett korlátozásának minősül.

20.4. CIKK

Ideiglenes védintézkedések

1. Az Európai Unió gazdasági és monetáris uniójának működésében tapasztalt súlyos nehézségek, vagy azok veszélye okozta kivételes körülmények esetén az Európai Unió a tőkemozgások, kifizetések vagy átutalások tekintetében védintézkedéseket fogadhat el vagy tarthat fenn. Ezeket az intézkedéseket az ilyen nehézségek kezeléséhez szigorúan szükséges mértékre kell korlátozni, és hat hónapot meg nem haladó időtartamig lehetnek érvényben.
2. Az (1) bekezdés értelmében az Európai Unió által alkalmazott intézkedések nem jelenthetnek önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetést Mexikó és valamely harmadik ország között. Az Európai Unió haladéktalanul tájékoztatja Mexikót, és a lehető leghamarabb benyújtja az ilyen intézkedések megszüntetésének ütemtervét.

20.5. CIKK

Korlátozások a fizetési mérleggel vagy a külső finanszírozással kapcsolatos, illetve makrogazdasági nehézségek esetén

1. Az egyik Fél a tőkemozgásokat, fizetéseket vagy átutalásokat érintő korlátozó intézkedéseket fogadhat el vagy tarthat fenn⁶³:
 - (a) a fizetési mérleggel vagy a külső finanszírozással kapcsolatos súlyos nehézségek, vagy azok veszélye esetén⁶⁴; vagy
 - (b) olyan kivételes körülmények esetén, amikor a tőkemozgásokkal kapcsolatos kifizetések vagy átutalások Mexikóban vagy az Európai Unió valamely tagállamában súlyos makrogazdasági nehézségeket okoznak a monetáris és az árfolyam-politikával kapcsolatban, vagy ilyen nehézségek bekövetkezésével fenyegetnek.
2. Az (1) bekezdésben említett intézkedések:
 - (a) adott esetben összhangban állnak a Nemzetközi Valutaalap alapokmányának cikkeivel;

⁶³ Az Európai Unió részéről ilyen intézkedéseket az Európai Unió valamely tagállama hozhat a 20.4 cikkben említettektől eltérő olyan helyzetekben, amelyek befolyásolják az adott tagállam gazdaságát.

⁶⁴ Az egyértelműség érdekében: az (1) bekezdés a) pontjában említett, a fizetési mérleggel vagy a külső finanszírozással kapcsolatos súlyos nehézségeket vagy azok veszélyét – több tényező között – a monetáris és árfolyam-politikához kapcsolódó súlyos makrogazdasági nehézségek vagy azok veszélye idézhet elő, az (1) bekezdés b) pontjában említettek szerint.

- (b) nem haladják meg az (1) bekezdésben leírt helyzet kezeléséhez szükséges mértéket;
- (c) átmenetiek, és azokat az (1) bekezdésben leírt helyzet javulásával fokozatosan felszámolják;
- (d) kerülnek a másik Fél kereskedelmi, gazdasági és pénzügyi érdekeit érintő szükségtelen károkozást;
- (e) nem részesítik kedvezőtlenebb elbánásban valamelyik Felet, mint hasonló helyzetekben valamely harmadik felet; valamint
- (f) nem használhatók fel az indokolt külső kiigazításhoz szükséges makrogazdasági politikák helyettesítésére.

3. Árukereskedelem esetén az egyes Felek korlátozó intézkedéseket fogadhatnak el vagy tarthatnak fenn külső pénzügyi helyzetük vagy fizetési mérlegük megóvása érdekében. Ezen intézkedéseknek összhangban kell állniuk az 1994. évi GATT XII. cikkével és az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény fizetési mérlegre vonatkozó rendelkezéseiről szóló egyetértési megállapodással.

4. Szolgáltatáskereskedelem esetén a Felek bármelyike elfogadhat vagy fenntarthat korlátozó intézkedéseket a külső pénzügyi helyzetének vagy a fizetési mérlegének megóvása céljából. Ezen intézkedéseknek összhangban kell lenniük a GATS XII. cikkével.

5. A Felek törekednek arra, hogy ne fogadjanak el vagy tartsanak fenn vámfelárak, kontingensek, engedélyek vagy hasonló intézkedések formáját öltő intézkedéseket. A Fél megindokolja e korlátozó intézkedések alkalmazását, amikor értesíti a másik Felet az intézkedésekről.

6. Az a Fél, amelyik az (1) bekezdésben említett intézkedéseket fogad el vagy tart fenn, haladéktalanul értesíti azokról a másik Felet.

7. Amennyiben a 20.4. cikk vagy e cikk értelmében korlátozó intézkedéseket fogadnak el vagy tartanak fenn, a Felek haladéktalanul konzultációt folytatnak a szolgáltatásokkal és beruházásokkal foglalkozó albizottság keretében, kivéve, ha a konzultációkra más nemzetközi fórumokon kerül sor, amelyeknek mindkét Fél tagja. A konzultációk során megvizsgálják a fizetési mérleggel és a külső finanszírozással kapcsolatos, az adott intézkedéseket eredményező nehézségeket, például az alábbi tényezők figyelembevételével:

- (a) a nehézségek természete és mértéke;
- (b) a külső gazdasági és kereskedelmi környezet; valamint
- (c) a rendelkezésre álló alternatív korrekciós intézkedések.

8. A (7) bekezdésben említett konzultáció során foglalkoznak azzal, hogy a korlátozó intézkedések megfelelnek-e a 20.4. cikknek vagy e cikk (1) és (2) bekezdésének. A Felek elfogadják a Nemzetközi Valutaalap (IMF) által bemutatott valamennyi statisztikai vagy tényyszerű jellegű megállapítást – amennyiben ilyenek rendelkezésre állnak –, és a következtetéseiknek figyelembe kell venniük a Valutaalapnak az érintett Fél fizetésimérleg- és külső pénzügyi helyzetéről szóló értékelését.

21. FEJEZET

KÖZBESZERZÉS

21.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- (a) „kereskedelmi áruk vagy szolgáltatások”: olyan áru vagy szolgáltatás, amelyet általában kereskedelmi piactereken értékesítenek vagy kínálnak eladásra nem állami beszerzőknek, és amelyeket nem állami célokra szoktak beszerezni;
- (b) „építőipari szolgáltatások”: olyan szolgáltatás, amelynek célja magas- vagy mélyépítési munkálatok bármely eszközzel történő megvalósítása, az Egyesült Nemzetek Szervezete ideiglenes központi termékosztályozásának (a továbbiakban: CPC) 51. ágazata alapján;

- (c) „érintett közbeszerzés”: kormányzati célú beszerzés:
- (i) amelynek tárgya olyan áruk, szolgáltatások vagy ezek bármilyen kombinációjának beszerzése:
 - (A) amelyet az egyes Felekre vonatkozóan a 21-A. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében), illetve a 21-B. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében) meghatároz; valamint
 - (B) amelyek beszerzése nem kereskedelmi értékesítés vagy viszonteladás, vagy kereskedelmi értékesítésre vagy viszonteladásra szánt termék gyártása vagy szállítása vagy szolgáltatás nyújtása céljából történik;
 - (ii) bármilyen szerződéses módon, ideértve:
 - (A) adásvétel;
 - (B) lízing; valamint
 - (C) bérbeadás vagy részletvétel, vételi opció kikötésével vagy anélkül;
 - (iii) amelynek a 21.2. cikkel összhangban becsült értéke a 21.6. cikk szerinti hirdetmény közzétételkor eléri vagy meghaladja a 21-A. mellékletben (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében), illetve a 21-B. mellékletben (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében) az egyes Felekre meghatározott vonatkozó értékhatárt;

- (iv) amelyet a beszerzést végző szerv végez; valamint
- (v) amelyet a 21.2. cikk (2) bekezdése vagy a 21-A. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében) vagy a 21-B. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében) más módon nem zár ki az alkalmazási körből;
- (d) „elektronikus árverés”: olyan iteratív folyamat, amelyben az ajánlattevők az új árakra, illetőleg az ajánlatnak a bírálati részszerzőpontokhoz kapcsolódó egyes számszerűsíthető, az ártól különböző elemeire, vagy mindkettőre vonatkozóan kedvezőbb ajánlatot tesznek elektronikus úton, ami az ajánlatok rangsorolását vagy újbóli rangsorolását eredményezi;
- (e) „írásbeli” vagy „írásban”: szavakból vagy számjegyekből álló kifejezési forma, amely olvasható, reprodukálható és később közölhető, és tartalmazhat elektronikus úton továbbított és tárolt adatokat is;
- (f) „korlátozott körű tendereljárás”: olyan közbeszerzési módszer, amelynek keretében a beszerzést végző szerv kapcsolatba lép a választása szerinti beszállítóval vagy beszállítókkal;
- (g) „többszöri felhasználásra szánt jegyzék”: azon beszállítókat tartalmazó jegyzék, amelyekről a beszerzést végző szerv megállapította, hogy megfelelnek a jegyzékbe való felvétel feltételeinek, és amely jegyzéket a beszerzést végző szerv többször kíván felhasználni;

- (h) „szándékolt beszerzésről szóló értesítés”: a beszerzést végző szerv által közzétett értesítés, amelyben felhívják az érdekelt beszállítókat részvételi jelentkezés, ajánlat vagy mindkettő benyújtására;
- (i) „ellentételezés”: azok a feltételek vagy kötelezettségvállalások, amelyek ösztönzik a helyi fejlesztéseket vagy javítják valamelyik Fél fizetésimérleg-elszámolásait, mint például a belföldi tartalom alkalmazása, a technológia engedélyezése, beruházások, csereüzletek vagy hasonló intézkedések vagy követelmények;
- (j) „nyílt eljárás”: olyan beszerzési módszer, amelynek keretében valamennyi érdekelt beszállító benyújthatja az ajánlatát;
- (k) „beszerzést végző szerv”: a 21-A. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében) és a 21-B. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében) A., B. és C. szakaszának alkalmazási körébe tartozó szerv;
- (l) „minősített beszállító”: olyan beszállító, amelyet a beszerzést végző szerv a részvétel feltételeit teljesítő beszállítóként ismer el;
- (m) „meghívásos pályázati eljárás”: olyan közbeszerzési módszer, amelynek keretében a beszerzést végző szerv csak minősített beszállítókat kér fel ajánlat benyújtására;
- (n) „szolgáltatások”: eltérő rendelkezés hiányában a szolgáltatások magukban foglalják az építőipari szolgáltatásokat is;

- (o) „szabvány”: egy elismert testület által általános és ismételt használatra elfogadott okmány, amely árukra, szolgáltatásokra vagy kapcsolódó folyamatokra és gyártási módszerekre vonatkozó szabályokat, iránymutatásokat vagy jellemző ismertetőjegyeket határoz meg, amelyek teljesítése nem kötelező; továbbá az okmány tartalmazhat valamely árura, szolgáltatásra, folyamatra vagy gyártási módszerre vonatkozó terminológiát, jeleket, csomagolási, jelölési vagy címkézési követelményeket, illetve vonatkozhat kizárólag ezekre;
- (p) „beszállító”: árukat vagy szolgáltatásokat nyújtó vagy nyújtani képes személy vagy személyek csoportja; valamint
- (q) „műszaki leírás”: olyan ajánlattételi követelmény, amely:
 - (i) meghatározza a közbeszerzés tárgyát képező áruk vagy szolgáltatások tekintetében megkövetelt – többek között a minőséggel, a teljesítménnyel, a biztonsággal és a mérettel kapcsolatos – jellemzőket, vagy az ilyen áruk előállításához vagy az ilyen szolgáltatások nyújtásához szükséges gyártási folyamatokra és módszerekre vonatkozó követelményeket; vagy
 - (ii) meghatározza az árura vagy szolgáltatásra alkalmazandó, a terminológiára, a jelekre, a csomagolásra, a jelölésre vagy a címkézésre vonatkozó követelményeket.

21.2. CIKK

Hatály és alkalmazási kör

A fejezet alkalmazása

1. E fejezet az érintett közbeszerzésekre vonatkozó bármely intézkedésre vonatkozik, amelynek lefolytatása kizárólag vagy részben elektronikus úton történik.
2. A 21-A. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében) és a 21-B. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében) eltérő rendelkezése hiányában ez a fejezet nem alkalmazandó a következőkre:
 - (a) földterület, meglévő épületek vagy egyéb ingatlanok, illetve az ezekhez fűződő jogok megszerzése vagy bérlete;
 - (b) nem szerződéses megállapodások vagy bármilyen formájú támogatás, amelyet valamelyik Fél nyújt, az együttműködési megállapodásokat, támogatásokat, hiteleket, tőkeinjekciókat, garanciákat és pénzügyi ösztönzőket is beleértve;
 - (c) pénzügyi vagy letéti szolgáltatások, szabályozott pénzügyi intézményekre irányuló felszámolási vagy vállalatvezetői szolgáltatások, illetve államadósság értékesítéséhez, visszaváltásához és elosztásához kapcsolódó szolgáltatások beszerzése vagy megszerzése, a hiteleket és államkötvényeket, kincstárjegyeket és más értékpapírokat is beleértve;

- (d) állami hatóságokkal kötött munkaszerződések;
- (e) a következő beszerzések:
 - (i) közvetlenül nemzetközi segítségnyújtás céljából lefolytatott beszerzések, a fejlesztési segílyt is beleértve;
 - (ii) olyan nemzetközi megállapodás meghatározott eljárása vagy feltétele szerinti közbeszerzés, amely megállapodás csapatok állomásoztatására, illetve amely egy projektnek az aláíró országok általi közös megvalósítására irányul; vagy
 - (iii) nemzetközi szervezet meghatározott eljárása vagy feltétele, illetve nemzetközi támogatásokból, hitelekkel vagy más segítségnyújtásból finanszírozott eljárás vagy feltétel szerinti beszerzések, amennyiben az alkalmazandó eljárás vagy feltétel nem lenne összeegyeztethető ezzel a fejezettel.

3. A Feleknek az érintett közbeszerzésekkel kapcsolatos kötelezettségvállalásait a 21-A. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében) és a 21-B. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében) tartalmazza, az alábbi szerkezet szerinti tagolásban:

- (a) az A. szakaszban azon központi kormányzati szervek megnevezése, amelyek közbeszerzései e fejezet hatálya alá esnek;
- (b) a B. szakaszban azon központi szint alatti kormányzati szervek megnevezése, amelyek beszerzései e fejezet hatálya alá tartoznak, ideértve Mexikó tekintetében a központi szint alatti egyéb szerveket is;

- (c) a C. szakaszban az összes egyéb szerv megnevezése, amelyek közbeszerzései e fejezet hatálya alá esnek;
- (d) a D. szakaszban azon áruk megnevezése, amelyek e fejezet hatálya alá esnek;
- (e) az E. szakaszban az építőipari szolgáltatások kivételével azok a szolgáltatások, amelyek e fejezet hatálya alá esnek;
- (f) az F. szakaszban az e fejezet hatálya alá eső építőipari szolgáltatások;
- (g) a G. szakaszban az e fejezet hatálya alá tartozó köz-magán társulások vagy építési koncessziók;
- (h) a H. szakaszban az általános megjegyzések és az eltérések; valamint
- (i) az I. szakaszban az a média, amelyben a Fél közzéteszi a közbeszerzési hirdetményeit, az odaítélésről szóló tájékoztatóit, valamint a kormányzati beszerzési rendszerével kapcsolatos egyéb információkat.

4. Amennyiben egy Fél joga lehetővé teszi, hogy az érintett közbeszerzést a beszerzést végző szerv nevében egy olyan másik jogalany vagy személy végezze, amelyre a megállapodás nem vonatkozik az érintett áruk és szolgáltatások beszerzése tekintetében, ezt a fejezetet is alkalmazni kell.

Értékmegállapítás

5. A beszerzés becsült értékének annak megállapítása céljából történő meghatározása során, hogy a beszerzés érintett közbeszerzésnek minősül-e, a beszerzést végző szerv:

- (a) a beszerzést nem oszthatja fel részbeszerzésekre, és nem választhat ki vagy használhat a beszerzés becsült értékének meghatározására egy adott értékelési módszert avégett, hogy a beszerzést teljes mértékben vagy részlegesen kivonja e fejezet alkalmazása alól; valamint
- (b) a beszerzés becsült maximális összesített értékét veszi figyelembe annak teljes tartama alatt, függetlenül attól, hogy egy vagy több beszállítónak ítélték oda, figyelemmel a díjazás minden formájára, így például:
 - (i) a prémiumokat, díjakat, jutalékokat és kamatokat is; valamint
 - (ii) amennyiben a beszerzés biztosítja opciók lehetőségét, az ilyen opciók teljes értékét.

6. Ha egy beszerzés egyedi előírásai egynél több szerződés odaítélését, vagy a szerződések több részben történő odaítélését eredményezik (a továbbiakban: megújítható szerződések), a becsült maximális összesített érték számításának a következőkön kell alapulnia:

- (a) az előző 12 hónap vagy a beszerzést végző szerv előző költségvetési éve során odaítélt, azonos típusú árura vagy szolgáltatásra vonatkozó megújítható szerződések értéke, lehetőség szerint az áru vagy szolgáltatás ezt követő 12 hónap folyamán várhatóan bekövetkező mennyiségi vagy értékbeli változásainak figyelembevételével kiigazítva; vagy
- (b) az azonos típusú árura vagy szolgáltatásra vonatkozó, az első szerződés odaítélését követő 12 hónap, vagy a beszerzést végző szerv költségvetési éve folyamán odaítélendő megújítható szerződések becsült értéke.

7. Olyan, áruk vagy szolgáltatások bérletére, haszonbérletére, lízingjére vagy részletvételére irányuló beszerzés esetén, amelynél összértéket nem jelölnek meg, az értékelés alapja a következő:

- (a) határozott időre szóló szerződés esetén:
 - (i) ha a szerződés időtartama legfeljebb 12 hónap, az időtartama alatti becsült összesített maximális érték; vagy
 - (ii) ha a szerződés időtartama meghaladja a 12 hónapot, a becsült összesített maximális érték, bármilyen becsült maradványértéket is beleértve;

- (b) határozatlan időre kötött szerződés esetén a becsült havi részlet 48-szorosa; valamint
- (c) amennyiben nem biztos, hogy a szerződés határozott tartamú, a b) pont alkalmazandó.

21.3. CIKK

Biztonsággal kapcsolatos és általános kivételek

1. E fejezet egyetlen rendelkezése sem értelmezendő úgy, hogy az akadályozná a Feleket abban, hogy olyan intézkedéseket hozzanak, vagy olyan információkat hozzanak nyilvánosságra, amelyeket szükségesnek tartanak a fegyver, lőszer vagy hadianyag beszerzésével vagy a nemzetbiztonság, illetve a honvédelem szempontjából nélkülözhetetlen beszerzésekkel kapcsolatos alapvető biztonsági érdekek védelmében.
2. Figyelemmel arra a követelményre, hogy ilyen intézkedést nem szabad olyan módon alkalmazni, amely azonos körülmények fennállása esetén a Felek közötti önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetést vagy a nemzetközi kereskedelem rejtett korlátozását jelenti, e fejezet egyetlen rendelkezése sem értelmezendő úgy, hogy akadályozná valamely Felet olyan intézkedés meghozatalában vagy érvényesítésében, amely:
 - (a) a közerkölcs, közrend vagy közbiztonság védelméhez szükséges;

- (b) az emberi, állati vagy növényi élet vagy egészség védelméhez szükséges;
- (c) a szellemi tulajdon oltalmához szükséges; vagy
- (d) fogyatékkal élők, jótékonyági intézmények vagy börtönmunka termékeire vagy szolgáltatásaira vonatkozik.

21.4. CIKK

Általános elvek

A megkülönböztetés tilalma

1. A 21.2. cikkben foglalt alkalmazási körtől függetlenül az egyik Fél olyan vállalkozása, amely a másik Fél területén kereskedelmi jelenlét létrehozása, megszerzése vagy fenntartása révén jogszerűen letelepedett, ugyanolyan feltételekkel vehet részt a másik Fél közbeszerzéseiben, mint a másik Fél vállalkozásai, a másik Fél jogszabályaiban előírtaknak megfelelően.

2. Az érintett közbeszerzéssel kapcsolatos intézkedések tekintetében mindegyik Fél – a beszerzést végző szerveit is ideértve – a másik Fél áruit és szolgáltatásait, valamint a másik Fél árukat és szolgáltatásokat kínáló beszállítóit haladéktalanul és feltétel nélkül köteles legalább olyan kedvezményes elbánásban részesíteni, mint amilyenben a Fél – a beszerzést végző szerveit is ideértve – saját áruit, szolgáltatásait és beszállítóit részesíti.

3. Az érintett közbeszerzéssel kapcsolatos valamennyi intézkedés tekintetében valamely Fél, beleértve annak beszerzést végző szerveit:

- (a) külföldi érdekeltség vagy tulajdonjog mértéke alapján nem részesíthet kedvezőtlenebb elbánásban egy helyben letelepedett beszállítót egy másik, helyben letelepedett beszállítónál; vagy
- (b) nem alkalmazhat hátrányos megkülönböztetést helyben letelepedett beszállítóval szemben azon az alapon, hogy egy bizonyos beszerzésben az általa ajánlott termékek vagy szolgáltatások a másik Fél termékei vagy szolgáltatásai.

Elektronikus eszközök alkalmazása

4. Ha az érintett közbeszerzést elektronikus úton folytatják le, a beszerzést végző szerv:

- (a) biztosítja, hogy a beszerzést olyan információtechnológiai rendszerekkel és szoftverekkel bonyolítsák le, beleértve az információk hitelesítésével és titkosításával kapcsolatosakat is, amelyek általánosan elérhetők és interoperábilisak más általánosan elérhető információtechnológiai rendszerekkel és szoftverekkel;

- (b) fenntartja azokat a rendszereket, amelyek biztosítják a részvételi jelentkezések és az ajánlatok sértetlenségét, a beérkezés idejének meghatározását és a jogosulatlan hozzáférés megakadályozását is ideértve; valamint
- (c) elektronikus információs és kommunikációs eszközöket használ a beszerzési eljárásokban a hirdetémények és az ajánlattételi dokumentáció közzétételéhez, valamint – a lehető legnagyobb mértékben – az ajánlatok benyújtásához.

A beszerzés lefolytatása

5. A beszerzést végző szervnek az érintett közbeszerzést átlátható módon és pártatlanul kell lefolytatnia:

- (a) összhangban ezzel a fejezettel, az alábbi módszerek egyikét alkalmazva: nyílt, meghívásos vagy korlátozott körű tendereljárás;
- (b) megelőzve az összeférhetetlenséget és a korrupciós gyakorlatokat, az érintett Fél jogával összhangban.

Korrupció elleni küzdelem

6. A Felek biztosítják, hogy megfelelő intézkedésekkel rendelkeznek a közbeszerzéseik során előforduló korrupció megelőzésére. Ezek az intézkedések magukban foglalnak olyan eljárásokat, amelyek határozatlan időre vagy meghatározott időtartamra kizárják a Fél beszerzéseiben való részvételre való jogosultságból azon beszállítókat, amelyekről az adott Fél igazságügyi hatóságai jogerős határozatban megállapították, hogy az adott Fél területén a közbeszerzésekkel kapcsolatban csalárd vagy egyéb jogellenes cselekményeket követtek el. A Felek biztosítják továbbá, hogy olyan politikákkal és eljárásokkal rendelkezzenek, amelyek a lehető legnagyobb mértékben kiküszöbölik vagy kezelik egy adott közbeszerzésben részt vevő vagy arra befolyást gyakorló személyek részéről esetleg felmerülő összeférhetetlenséget.

Származási szabályok

7. A Felek nem alkalmaznak az e fejezet hatálya alá tartozó közbeszerzés céljából a másik Féltől importált árukra vagy nyújtott szolgáltatásokra olyan származási szabályokat, amelyek eltérnek azoktól a származási szabályoktól, amelyeket az adott Fél a rendes kereskedelmi forgalom során alkalmaz ugyanazon áruk vagy szolgáltatások behozatalára vagy nyújtására.

Előnyök megtagadása

8. Az egyik Fél – előzetes értesítés és konzultáció mellett – megtagadhatja e fejezet előnyeit a másik Fél szolgáltatójától, amennyiben megállapítja, hogy a szolgáltatást olyan vállalkozás nyújtja, amely egyik Fél területén sem folytat jelentős üzleti tevékenységet.

Ellentételezés

9. Az érintett közbeszerzéssel kapcsolatban a Felek, a beszerzést végző szerveiket is beleértve, nem kérhetnek, vehetnek figyelembe, alkalmazhatnak vagy kényszeríthetnek ki ellentételezést.

Nem a közbeszerzésre vonatkozó intézkedések

10. A (2) és a (3) bekezdés nem alkalmazandó:

- (a) a behozatalra vagy azzal összefüggésben kivetett vámra vagy bármilyen egyéb díjra;
- (b) az ilyen vámok és díjak kivetésének módozataira; valamint
- (c) egyéb behozatali szabályokra, formai előírásokra vagy intézkedésekre, amelyek érintik a szolgáltatások kereskedelmét, az érintett közbeszerzéseket szabályozó intézkedések kivételével.

21.5. CIKK

A közbeszerzési rendszerre vonatkozó információk

1. Valamennyi Fél köteles:
 - (a) haladéktalanul közzétenni az érintett közbeszerzésekre vonatkozó jogszabályban vagy rendeletben előírt, az értesítésekbe és az ajánlattételi dokumentációba hivatkozással belefoglalt jogszabályokat, rendeleteket, bírósági határozatokat, általánosan alkalmazandó igazgatási döntéseket, szokásos szerződéses záradékokat, valamint az e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzésekre vonatkozó eljárásokat, és ezek bármilyen módosítását, hivatalosan kijelölt, széles körben terjesztett és a nyilvánosság számára mindenkor hozzáférhető, elektronikus vagy nyomtatott médium útján; valamint
 - (b) megkeresésre azokról felvilágosítást nyújtani a másik Félnek.
2. A Felek a 21-A. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében) I. szakaszában, illetve a 21-B. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében) I. szakaszában felsorolják a következőket:
 - (a) azon elektronikus vagy nyomtatott médiumokat, amelyek útján a Fél közzéteszi az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott információt;
 - (b) azon elektronikus vagy nyomtatott médiumokat, amelyek útján a Fél közzéteszi a 21.6. cikkben, a 21.8. cikk (9) bekezdésében és a 21.15. cikk (2) bekezdésében előírt hirdetményeket; valamint

(c) azon weboldal(ak) címét, amelye(ke)n a Fél közzéteszi az alábbiakat:

(i) a 21.15. cikk (4) bekezdésében említett beszerzési statisztikáit; vagy

(ii) a 21.15. cikk (6) bekezdése alapján odaítélt szerződésekre vonatkozó hirdetményeit.

3. A Felek haladéktalanul értesítik a közbeszerzési albizottságot a 21-A. melléklet (Az Európai Unió érintett közbeszerzései) I. szakaszában vagy a 21-B. melléklet (Mexikó érintett közbeszerzései) I. szakaszában felsorolt információk bármilyen módosításáról.

21.6. CIKK

Hirdetmények

A szándékolt beszerzésekről szóló hirdetmény

1. A beszerzést végző szerv a megállapodás hatálya alatt álló minden egyes beszerzés tekintetében hirdetményt tesz közzé a szándékolt beszerzésre vonatkozóan, kivéve, ha a 21.12. cikkben említett körülmények állnak fenn.

2. E fejezet eltérő rendelkezése hiányában a szándékolt közbeszerzésekről szóló minden egyes hirdetménynek a következőket kell tartalmaznia:

- (a) a beszerzést végző szerv neve és címe, valamint minden más információ, amely szükséges az intézménnyel való kapcsolatfelvételhez a beszerzéshez kapcsolódó összes lényeges dokumentum megszerzéséhez, valamint a dokumentáció ára és a fizetés módjai, amennyiben a dokumentáció nem térítésmentes;
- (b) a beszerzés leírása, beleértve a beszerzés tárgyát képező áruk vagy szolgáltatások jellegét és mennyiségét, illetve ha az a mennyiség nem ismert, a becsült mennyiséget;
- (c) a megújítható szerződések esetében, amennyiben lehetséges, a tervezett beszerzésről szóló következő hirdetmények közzétételének várható ütemezése;
- (d) valamennyi opció leírása;
- (e) az áruk szállítására vagy a szolgáltatások nyújtására meghatározott határidő vagy a szerződés időtartama;
- (f) az alkalmazandó beszerzési eljárás, és annak meghatározása, hogy tartalmaz-e tárgyalást vagy elektronikus árverést;
- (g) adott esetben a beszerzésben való részvételi jelentkezés benyújtására vonatkozó cím és határidő;

- (h) az ajánlatok benyújtására vonatkozó cím és határidő;
- (i) azon nyelv vagy nyelvek meghatározása, amelyen vagy amelyeken az ajánlatok vagy részvételi jelentkezések benyújthatók, amennyiben azok benyújthatók olyan nyelven, amely nem a hivatalos nyelve annak a Félnek, amelyikhez a beszerzést végző szerv tartozik;
- (j) a beszállítók részvételi feltételeinek felsorolása és rövid leírása, ideértve a beszállítók által ezzel kapcsolatban benyújtandó meghatározott dokumentumokra és igazolásokra vonatkozó követelményeket, hacsak ezeket a követelményeket nem tartalmazza az ajánlattételi dokumentáció, amelyet a szándékolt beszerzésről szóló hirdetménnyel egy időben bocsátanak az összes érdekelt beszállító rendelkezésére;
- (k) azokban az esetekben, ahol a beszerzést végző szerv a 21.8. cikk szerint korlátozott számú minősített beszállítót szándékozik kiválasztani, és felhívni ajánlat benyújtására, azoknak a kritériumoknak a meghatározása, amelyek alapján a beszállítók kiválasztása történik, és adott esetben azon beszállítók számának bármilyen korlátozása, akik ajánlatot nyújthatnak be; valamint
- (l) annak feltüntetése, hogy a beszerzés e fejezet hatálya alá tartozik.

Összefoglaló hirdetmény

3. A beszerzést végző szerv a szándékolt beszerzés minden egyes esetére vonatkozóan a WTO egyik hivatalos nyelvén összefoglaló értesítést tesz közzé a szándékolt beszerzésről szóló értesítés közzétételével egy időben.

Az összefoglaló hirdetménynek legalább a következő információkat kell tartalmaznia:

- (a) a beszerzés tárgya;
- (b) az ajánlatok benyújtására rendelkezésre álló határidő, vagy adott esetben a beszerzésben való részvételi jelentkezés, vagy a többszöri felhasználásra szánt jegyzékbe való felvétel iránti kérelem benyújtásának határideje; valamint
- (c) az a cím, ahonnan beszerezhető a beszerzéshez kapcsolódó dokumentáció.

A tervezett beszerzésről szóló hirdetmény

4. Az ajánlatkérőket arra ösztönzik, hogy minden pénzügyi évben a lehető legkorábban tegyék közzé a jövőbeli beszerzések terveiről szóló hirdetményt (a továbbiakban: tervezett beszerzésről szóló hirdetmény). A tervezett beszerzésről szóló hirdetmény tartalmazza a beszerzés tárgyát és a tervezett beszerzésről szóló hirdetmény közzétételének hozzávetőleges időpontját vagy a beszerzés lefolytatásának hozzávetőleges időtartamát.

5. A 21-A. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében) vagy a 21-B. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében) B. vagy C. szakaszának hatálya alá tartozó, beszerzést végző szerv a szándékolt közbeszerzésről szóló hirdetményt felhasználhatja szándékolt közbeszerzésről szóló hirdetményként, feltéve, hogy az a (2) bekezdésben említett, már rendelkezésre álló lehető legtöbb információt tartalmazza, valamint egy nyilatkozatot, amelyben az érdekelt beszállítóknak jelezniük kell a beszerző szerv felé ajánlattételi szándékukat.

A hirdetményekre vonatkozó általános szabályok

6. Valamennyi szándékolt beszerzésről szóló hirdetménynek, összefoglaló hirdetménynek és tervezett beszerzésről szóló hirdetménynek elektronikus úton, díjmentesen, online egyablakos hozzáférési ponton keresztül közvetlenül hozzáférhetőnek kell lennie. Ezen túlmenően a hirdetmény olyan megfelelő nyomtatott médiumon keresztül is közzétehető, amelyet széles körben terjesztenek, a hirdetménynek pedig a nyilvánosság számára mindenkor hozzáférhetőnek kell lennie, legalább a hirdetményben feltüntetett időszak lejártáig.

21.7. CIKK

A részvétel feltételei

1. A beszerzést végző szerv arra a szükséges mértékre korlátozza a beszerzésben való részvétel feltételeit, amellyel biztosítható, hogy a beszállító rendelkezik olyan jogi, pénzügyi, üzleti és műszaki alkalmassággal, amellyel az adott beszerzés megvalósítható.

2. A részvétel feltételeinek meghatározása során a beszerzést végző szerv:

- (a) a beszerzésben való részvételt nem köti ahhoz a feltételhez, amely szerint az ajánlattevőnek olyan beszállítónak kell lennie, akinek valamely Fél beszerzést végző szerve korábban már odaítélt egy vagy több szerződést;
- (b) követelhet megfelelő előzetes szakmai tapasztalatot, ha szükséges a beszerzés követelményeinek teljesítéséhez; valamint
- (c) a beszerzés feltételeként nem ír elő az adott Fél területén szerzett korábbi tapasztalatot.

3. Annak értékelése során, hogy a beszállító megfelel-e a részvételi feltételeknek, a beszerzést végző szerv:

- (a) értékeli a beszállító pénzügyi kapacitását, valamint üzleti és műszaki alkalmasságát a beszállító által végzett üzleti tevékenységek alapján a beszerzést végző szerv szerinti Fél területén és azon kívül; valamint
- (b) az értékelését azon feltételek alapján végzi, amelyeket előzetesen meghatároztak az értesítésekben vagy az ajánlattételi dokumentációban.

4. Amennyiben alátámasztható, a Fél, a beszerzést végző szerveit is beleértve, a következő indokok alapján zárhat ki egy beszállítót:

- (a) csőd;
- (b) hamis adatok szolgáltatása;
- (c) jelentős vagy ismétlődő hiányosságok korábbi szerződés szerinti lényeges követelmény vagy kötelezettség teljesítésében;
- (d) az adott Fél joga szerinti súlyos bűncselekményt vagy súlyos szabálysértést megállapító jogerős ítéletek;
- (e) szakmai kötelezettségszegés vagy mulasztás, amely hátrányosan érinti a beszállító kereskedelmi feddhetetlenségét; vagy
- (f) adófizetési kötelezettség mulasztása.

21.8. CIKK

A beszállítók minősítése

Nyilvántartási rendszerek és minősítési eljárások

1. A Felek, a beszerzést végző szerveiket is beleértve, beszállítói nyilvántartási rendszert tarthatnak fenn, amelyben az érdekelt beszállítóknak regisztrálniuk kell magukat, és rendelkezésre kell bocsátaniuk bizonyos információkat. Ebben az esetben a Fél biztosítja, hogy az érdekelt beszállítók elektronikus úton teljes mértékben hozzáférjenek a nyilvántartási rendszerre vonatkozó információkhoz, és annak érvényességi ideje alatt bármikor kérelmezhessek a nyilvántartásba vételt. Az illetékes hatóság észszerű határidőn belül tájékoztatja őket a kérelemnek helyt adó vagy elutasító határozatáról. A kérelem elutasítása esetén a határozatot megfelelően indokolni kell.
2. Az egyes Felek biztosítják, hogy:
 - (a) beszerzést végző szervei törekedjenek a minősítési eljárásaik közötti különbségek minimalizálására; valamint
 - (b) amennyiben beszerzést végző szerveik nyilvántartási rendszereket tartanak fenn, a beszerzést végző szervek törekedjenek a nyilvántartási rendszereik közötti különbségek minimalizálására.
3. A Felek, a beszerzést végző szerveiket is beleértve, nem fogadhatnak el vagy alkalmazhatnak olyan nyilvántartási rendszert vagy minősítési eljárást, amelynek célja vagy hatása az, hogy szükségtelenül akadályozza a másik Fél beszállítóinak a Fél beszerzésében való részvételét.

Meghívásos eljárás

4. Amennyiben a beszerzést végző szerv meghívásos eljárást kíván lefolytatni, köteles:
 - (a) a tervezett beszerzésről szóló hirdetménybe belefoglalni legalább a 21.6. cikk (2) bekezdésének a), b), f), g), j), k) és l) pontjában meghatározott információkat, és felhívni a beszállítókat részvételi jelentkezés benyújtására; valamint
 - (b) az ajánlattételi időtartam kezdetéig biztosítani legalább a 21.6. cikk (2) bekezdésének c), d), e), h) és i) pontjában meghatározott információkat a minősített ajánlattevők számára, akiket a 21.10. cikk (3) bekezdésének b) pontja szerint értesít.
5. A beszerzést végző szerv lehetővé teszi minden minősített beszállító számára, hogy részt vegyen egy adott beszerzésben, hacsak a beszerzést végző szerv a szándékolt beszerzésről szóló hirdetményben nem korlátozza azon beszállítóknak a számát, akiknek engedélyezi ajánlat benyújtását, és nem állapítja meg a korlátozott számú beszállítók kiválasztásának szempontjait. Az ajánlattételi felhívást a hatékony verseny biztosításához szükséges számú beszállítónak kell címezni.
6. Amennyiben az ajánlattételi dokumentáció nyilvánosan nem hozzáférhető a (4) bekezdésben említett hirdetmény közzétételének időpontjától, a beszerzést végző szervnek ezeket a dokumentumokat valamennyi, az (5) bekezdéssel összhangban kiválasztott minősített beszállítónak egyszerre kell rendelkezésére bocsátania.

Többszöri felhasználásra szánt jegyzékek

7. A beszerzést végző szervek többszöri felhasználásra szánt jegyzéket tarthatnak fenn, feltéve, hogy a hirdetményt, amelyben felhívják az érdekelt beszállítókat, hogy kérelmezzék a jegyzékbe való felvételüket, évente közzéteszik a 21-A. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében) I. szakaszában és a 21-B. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében) I. szakaszában felsorolt megfelelő médiumban, illetve ha a felhívást elektronikus úton teszik közzé, a felhívásnak folyamatosan elérhetőnek kell lennie.
8. A (7) bekezdésben szereplő hirdetmény tartalmazza a következőket:
 - (a) azon áruk vagy szolgáltatások, illetve azok kategóriáinak felsorolása, amelyre vonatkozóan a jegyzéket felhasználhatják;
 - (b) a beszállítók által a jegyzékbe való felvétel érdekében teljesítendő részvételi feltételek és azok a módszerek, amelyeket a beszerzést végző szerv annak ellenőrzésére használ fel, hogy a beszállító megfelel-e a feltételeknek;
 - (c) a beszerzést végző szerv neve és címe, valamint az intézménnyel való kapcsolatfelvételhez és a jegyzékkel kapcsolatos valamennyi lényeges dokumentum megszerzéséhez szükséges más információk;
 - (d) a jegyzék érvényességi időszaka és megújításának vagy megszüntetésének módjai, illetve ha az érvényességi időszakot nem írják elő, annak a módszernek a megadása, amellyel értesítést küldenek a jegyzék használatának megszüntetéséről; valamint
 - (e) annak feltüntetése, hogy a jegyzék felhasználható az e fejezet hatálya alá tartozó beszerzések esetében.

9. A (7) bekezdéstől eltérve, amennyiben a többszöri felhasználásra szánt jegyzék legfeljebb három évig érvényes, a beszerzést végző szerv elég, ha a (7) bekezdésben említett hirdetményt csak egy alkalommal, a jegyzék érvényességi időtartamának kezdetén teszi közzé, feltéve hogy a hirdetmény:

- (a) tartalmazza az érvényesség időtartamát, valamint azt, hogy további hirdetményeket nem tesznek közzé; valamint
- (b) közzététele elektronikus úton történik, és folyamatosan elérhető érvényessége időtartama alatt.

10. A beszerzést végző szerv lehetővé teszi a beszállítóknak a többszöri felhasználásra szánt jegyzékbe való felvételük bármikori kérelmezését, és észszerűen rövid időn belül feltünteti a jegyzékben az összes minősített beszállítót.

11. Ha a többszöri felhasználásra szánt jegyzékben nem szereplő beszállító a 21.10. cikk (2) bekezdésében meghatározott határidőn belül részvételi jelentkezést ad be a többszöri felhasználásra szánt jegyzéken alapuló beszerzésben, és benyújt minden előírt dokumentumot, a beszerzést végző szerv megvizsgálja a jelentkezést. A beszerzést végző szerv nem zárhatja ki a beszállítót a mérlegelésből azon az alapon, hogy nem rendelkezett elegendő idővel arra, hogy megvizsgálja a jelentkezést, kivéve, ha kivételes esetekben, a beszerzés bonyolultsága miatt a beszerzést végző szerv nem képes elvégezni a jelentkezés vizsgálatát az ajánlatok benyújtására rendelkezésre bocsátott határidőn belül.

A 21-A. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében) és a 21-B. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében) B. és C. szakaszának alkalmazási körébe tartozó egyéb szervek.

12. Az egyik Félnek a 21-A. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében) vagy a 21-B. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében) B. vagy C. szakaszának hatálya alá tartozó, beszerzést végző szerve felhasználhatja szándékolt beszerzésről szóló hirdetményként azt a hirdetményt, amely alapján az érdekelt beszállítók kérelmezhetik a többszöri felhasználásra szánt jegyzékbe való felvételüket, feltéve, hogy:

- (a) a hirdetményt a (7) bekezdéssel összhangban tették közzé, és az tartalmazza a (8) bekezdésben előírt információkat, valamint a 21.6. cikk (2) bekezdésében előírt információk közül rendelkezésre álló információkat, és egy nyilatkozatot arról, hogy a hirdetmény szándékolt beszerzésről szóló hirdetménynek minősül, vagy, hogy csak a többszöri felhasználásra szánt jegyzéken szereplő beszállítók kapnak további értesítést a többszöri felhasználásra szánt jegyzék hatálya alá tartozó beszerzésekről; valamint
- (b) a beszerzést végző szerv haladéktalanul rendelkezésre bocsátja az adott beszerzésben való részvételi szándékukat kifejező beszállítók számára azokat az információkat, amelyek alapján a beszállítók dönthetnek arról, hogy részt kívánnak-e venni a beszerzésben, ideértve a 21.6. cikk (2) bekezdésében előírt összes információt, amennyiben ez az információ rendelkezésre áll.

13. A 21-A. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében) vagy a 21-B. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében) B. vagy C. szakaszának hatálya alá tartozó, beszerzést végző szerv lehetővé teheti egy beszállítónak, aki a (10) bekezdéssel összhangban kérte a többszöri felhasználásra szánt jegyzékbe való felvételét, hogy egy adott közbeszerzés keretében ajánlatot nyújtson be, amennyiben a beszerzést végző szerv számára elegendő idő áll rendelkezésére annak megvizsgálására, hogy a beszállító teljesíti-e a részvétel feltételeit.

A beszerző szerv határozataira vonatkozó információk

14. A beszerzést végző szerv haladéktalanul tájékoztatja a beszerzésben való részvételi jelentkezést vagy a többszöri felhasználásra szánt jegyzékbe való felvétel iránti kérelmet benyújtó beszállítót a beszerzést végző szerv által a jelentkezéssel vagy a kérelemmel kapcsolatban meghozott döntésről.

15. Abban az esetben, ha a beszerzést végző szerv elutasítja a közbeszerzésben való részvételre való jelentkezést vagy a többszöri felhasználásra szánt jegyzékbe való felvétel iránti kérelmét, visszavonja a beszállító minősítését, vagy eltávolítja a beszállítót a többszöri felhasználásra szánt jegyzékből, a beszerzést végző szervnek erről haladéktalanul értesítenie kell a beszállítót, és a beszállító kérésére haladéktalanul írásban meg kell indokolnia a döntést.

21.9. CIKK

Műszaki leírások és ajánlattételi dokumentáció

Műszaki leírások

1. A beszerző szerv nem készíthet, nem fogadhat el vagy nem alkalmazhat műszaki leírásokat, vagy nem írhat elő megfelelőségértékelési eljárásokat azzal a szándékkal vagy eredménnyel, hogy szükségtelen akadályokat állítson a Felek közötti kereskedelem útjába.

2. A beszerzendő árukra és szolgáltatásokra vonatkozó műszaki leírások rögzítésekor a beszerzést végző szerv adott esetben:

- (a) a tervezési és leíró jellemzők helyett a teljesítmény- és funkcionális követelmények tekintetében határozza meg a műszaki leírást; valamint
- (b) a műszaki leírásokat nemzetközi szabványokra alapozza, amennyiben ilyenek léteznek; illetve ezek hiányában a nemzeti műszaki előírásokra, elismert nemzeti szabályzatokra vagy építési kódexekre.

3. Amennyiben a műszaki leírások tervezési vagy leíró jellemzőket tartalmaznak, a beszerzést végző szerv adott esetben a „vagy ezzel egyenértékű” szavaknak az ajánlattételi dokumentációban való szerepeltetésével köteles jelezni, hogy figyelembe veszi azokat az egyenértékű árukra vagy szolgáltatásokra irányuló ajánlatokat, amelyek igazolhatóan teljesítik a beszerzés követelményeit.

4. A beszerzést végző szerv nem írhat elő olyan műszaki leírásokat, amelyek bizonyos védjegyet vagy kereskedelmi nevet, szabadalmat, szerzői jogot, formatervet, típust, konkrét származást, gyártót vagy beszállítót követelnek meg, vagy ezekre hivatkoznak, kivéve, ha a beszerzési követelményeknek nincs más kellően pontos és érthető leírási módja, és feltéve, hogy a beszerzést végző szerv az ajánlattételi dokumentációban a „vagy ezzel egyenértékű” szavakat szerepelteti.

5. A beszerzést végző szerv nem kér vagy fogad el beszerzésre vonatkozó műszaki leírások előkészítése vagy elfogadása során felhasználható tanácsot olyan személytől, aki üzletileg érdekelt lehet a beszerzésben olyan módon, amely a versenyt akadályozhatja.

6. A Felek lehetővé tehetik a beszerzést végző szerveik számára, hogy környezetvédelmi és társadalmi megfontolásokat vegyenek figyelembe, feltéve, hogy azok megkülönböztetéstől mentesek, és kapcsolódnak a szerződés tárgyához.

7. Az egyértelműség érdekében: a Fél, ideértve annak beszerző szerveit is, e cikkel összhangban elkészíthet, elfogadhat vagy alkalmazhat olyan műszaki leírásokat, amelyek a természeti erőforrások megőrzésére vagy a környezetvédelem előmozdítására irányulnak.

Ajánlattételi dokumentáció

8. A beszerzést végző szervnek a beszállítók rendelkezésére kell bocsátania az ajánlattételi dokumentációt, amely a beszállítók számára az ajánlatok elkészítéséhez és benyújtásához szükséges összes információt tartalmazza. Amennyiben a tervezett beszerzésről szóló hirdetmény nem tartalmazza, az ajánlattételi dokumentációnak a következők teljes körű leírását kell tartalmaznia:

- (a) a beszerzés leírását, a beszerzés tárgyát képező áruk vagy szolgáltatások jellegét és mennyiségét is ideértve, illetve ha a mennyiség nem ismert, a becsült mennyiséget és minden más teljesítendő követelményt, a műszaki leírást, a megfelelőség igazolását, a terveket, a rajzokat és útmutatókat is ideértve;

- (b) a beszállítókra vonatkozó részvételi feltételeket, a beszállítók által a részvételi feltételekkel kapcsolatban megküldendő információk és dokumentumok listáját is ideértve;
- (c) a szerződés odaítélésekor a beszerzést végző szerv által alkalmazandó összes bírálati szempontot, és az ilyen szempontok relatív jelentőségét, kivéve azokat az eseteket, ahol az ár az egyetlen szempont;
- (d) azokban az esetekben, ahol a beszerzést végző szerv elektronikus eszközökkel folytatja le a beszerzést, a hitelesítéssel és titkosítással kapcsolatos valamennyi követelményt vagy az információ elektronikus úton történő benyújtásához kapcsolódó más követelményeket;
- (e) amennyiben a beszerzést végző szerv elektronikus árverést alkalmaz, azoknak az árverés alapjául szolgáló szabályoknak az ismertetését, az ajánlatnak a bírálati szempontok szerinti tartalmi elemeinek a meghatározását is ideértve;
- (f) amennyiben az ajánlatokat nyilvánosan bontják fel, az ajánlatok felbontásának dátumát, időpontját és helyét, valamint adott esetben az ajánlatok felbontásánál jelenlétre jogosultakat;
- (g) minden más feltétel, ideértve a fizetési feltételeket és az ajánlatok benyújtási módjainak bármilyen meghatározását, így a nyomtatott formában vagy elektronikus úton történő benyújtást; valamint
- (h) az áruk szállítására vagy a szolgáltatások nyújtására meghatározott határidőket.

9. A beszerzés tárgyát képező áruk szállítására vagy a szolgáltatások nyújtására meghatározott határidők meghatározása során a beszerzést végző szerv olyan tényezőket vesz figyelembe, mint a beszerzés bonyolultsága, az alvállalkozók bevonásának várható mértéke és az áruk előállításához, kiraktározásához és az eladás helyéről való elszállításához, illetve a szolgáltatás nyújtásához szükséges valós időtartam.

10. A tervezett beszerzésről szóló hirdetményben vagy az ajánlattételi dokumentációban megadott bírálati szempontok többek között ár- és egyéb költségtényezőket, valamint minőségi, műszaki értékkel, környezeti jellemzőkkel és teljesítési feltételekkel kapcsolatos szempontokat is tartalmazhatnak.

11. A beszerzést végző szerv haladéktalanul:

- (a) rendelkezésre bocsátja az ajánlattételi dokumentációt, annak biztosítása érdekében, hogy az érdekelt beszállítók számára elegendő idő álljon rendelkezésre arra, hogy benyújthassák ajánlataikat;
- (b) kérelemre átadja az ajánlattételi dokumentációt bármely érdekelt beszállító részére; valamint
- (c) válaszol minden lényeges információra irányuló, érdekelt vagy részt vevő beszállító által benyújtott észszerű információkérésre, feltéve, hogy az ilyen információ nem jelent az érintett beszállító számára előnyt más beszállítókhoz képest.

Módosítások

12. Amennyiben a beszerzést végző szerv a szerződés odaítélését megelőzően megváltoztatja a tervezett beszerzésről szóló hirdetményben vagy a részt vevő beszállítók rendelkezésére bocsátott ajánlattételi dokumentációban meghatározott szempontokat vagy követelményeket, vagy módosítja, illetve újra kiadja a hirdetményt vagy a pályázati dokumentációt, köteles írásban megküldeni az összes ilyen módosítást vagy a módosított vagy újból közzétett hirdetményt vagy a pályázati dokumentációt:

- (a) az információ módosításának, megváltozásának vagy újbóli kiadásának időpontjában a beszerzésben részt vevő összes ajánlattevőnek, amennyiben ismertek a beszerzést végző szerv számára, minden más esetben pedig az eredeti információ rendelkezésre bocsátásával megegyező módon; valamint
- (b) megfelelő időben, biztosítva a beszállítók számára, hogy adott esetben módosíthassák és ismét benyújthassák a módosított ajánlataikat.

21.10. CIKK

Időtartamok

1. A beszerzést végző szervnek saját indokolt igényeivel összhangban elegendő időt kell biztosítania a beszállítók számára ahhoz, hogy előkészítsék és benyújtsák részvételi jelentkezéseiket és ajánlataikat, figyelemmel olyan tényezőkre, mint:

- (a) a beszerzés természete és összetettsége;

- (b) alvállalkozók bevonásának várható mértéke; valamint
- (c) az ajánlatoknak a másik Fél területén vagy a beszerző szerv területén található pontokról történő, nem elektronikus úton történő továbbításához szükséges idő, amennyiben nem kerül sor elektronikus eszközök használatára.

A határidők, beleértve azok meghosszabbítását is, valamennyi érdekelt vagy résztvevő beszállító esetében azonosak.

2. A meghívásos eljárást alkalmazó beszerzést végző szerv megállapítja, hogy a részvételi jelentkezések benyújtásának határideje elvileg nem lehet a tervezett beszerzésről szóló hirdetmény közzétételének napjától számított 25 napnál rövidebb. Amennyiben a beszerzést végző szerv által megfelelően indokolt sürgősség miatt ez a határidő nem lenne betartható, a határidő 10 napnál nem rövidebb időtartamra rövidíthető.

3. A (4), (5), (7) és (8) bekezdésben foglaltak kivételével a beszerzést végző szerv az ajánlatok benyújtására rendelkezésre álló határidőt 40 napnál nem rövidebb időtartamban határozza meg:

- (a) nyílt eljárás esetében a szándékolt beszerzésről szóló hirdetmény közzétételének napjától számítva; vagy
- (b) meghívásos pályázati eljárás esetében attól a naptól számítva, hogy a beszerzést végző szerv megküldte a beszállítónak az ajánlattételi felhívást, attól függetlenül, hogy alkalmaz-e többszöri felhasználásra szánt jegyzéket vagy sem.

4. A beszerzést végző szerv lerövidítheti a (3) bekezdéssel összhangban meghatározott ajánlattételi határidőt 10 napnál nem rövidebb időtartamra, amennyiben:

- (a) a beszerzést végző szerv a 21.6. cikk (4) bekezdése szerint tervezett beszerzésről szóló hirdetményt tett közzé a szándékolt beszerzésről szóló hirdetmény közzétételének napját legalább 40 nappal és legfeljebb 12 hónappal megelőzően, és a tervezett beszerzésről szóló hirdetmény tartalmazza a következőket:
 - (i) a beszerzés leírását;
 - (ii) az ajánlatok vagy a részvételi jelentkezések benyújtásának várható határidejét;
 - (iii) annak jelzését, hogy az érdekelt beszállítóknak a beszerzést végző szervnek jelezniük kell a beszerzésben való részvételi szándékukat;
 - (iv) azt a címet, ahonnan beszerezhetőek a beszerzéshez kapcsolódó dokumentumok; valamint
 - (v) a 21.6. cikk (2) bekezdése szerint összeállított, szándékolt beszerzésről szóló hirdetménnyel kapcsolatban rendelkezésre álló információt;
- (b) a beszerzést végző szerv a megújítható szerződések esetében a szándékolt beszerzésről szóló hirdetményben jelzi, hogy a későbbi hirdetményekben szereplő ajánlattételi határidőket e bekezdés alapján határozza meg; vagy

(c) a beszerzést végző szerv által megfelelően indokolt sürgősség miatt a (3) bekezdéssel összhangban megállapított ajánlattételi határidő nem tartható be.

5. A beszerző szerv a következő feltételek fennállása esetén feltételenként öt nappal lerövidítheti a (3) bekezdéssel összhangban meghatározott ajánlattételi határidőt:

- (a) a szándékolt beszerzésről szóló hirdetmény közzététele elektronikus úton történik;
- (b) a teljes ajánlattételi dokumentációt elektronikus úton bocsátják rendelkezésre a szándékolt beszerzésről szóló hirdetmény közzétételenek napjától; valamint
- (c) a beszerzést végző szerv elektronikus úton fogadja az ajánlatokat.

6. Az (5) bekezdés (4) bekezdéssel összefüggésben történő alkalmazása semmiképpen sem eredményezheti a (3) bekezdéssel összhangban meghatározott ajánlattételi határidőnek a szándékolt beszerzésről szóló hirdetmény közzétételenek napjától számított 10 napnál rövidebb időtartamra történő lerövidítését.

7. E cikk egyéb rendelkezéseitől eltérően abban az esetben, ha a beszerzést végző szerv kereskedelmi árukat vagy szolgáltatásokat, illetve azok bármilyen kombinációját szerzi be, a (3) bekezdéssel összhangban az ajánlattételi határidőt lerövidítheti 13 napnál nem rövidebb időtartamra, feltéve, hogy a beszerzést végző szerv elektronikus úton egy időben teszi közzé a szándékolt beszerzésről szóló hirdetményt és a teljes ajánlattételi dokumentációt. Ha ezenkívül a beszerzést végző szerv a kereskedelmi árukra vagy szolgáltatásokra benyújtott ajánlatokat elektronikus úton fogadja, a (3) bekezdéssel összhangban meghatározott határidőt lerövidítheti 10 napnál nem rövidebb időtartamra.

8. Amennyiben a 21-A. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében) vagy a 21-B. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében) B. vagy C. szakasza szerinti beszerzést végző szerv kiválasztotta az összes minősített beszállítót, vagy korlátozott számú minősített beszállítót választott ki, az ajánlattétel időtartamát a beszerzést végző szerv és a kiválasztott beszállítók közös megegyezésével állapíthatják meg. Megegyezés hiányában az időtartam nem lehet 10 napnál rövidebb.

21.11. CIKK

Tárgyalás

1. A Fél előírhatja a beszerzést végző szervei számára, hogy tárgyalásokat folytassanak a beszállítókkal, ha:
 - (a) a beszerzést végző szerv kifejezte tárgyalások folytatására irányuló szándékát a 21.6. cikk (2) bekezdésének pontjában előírtak szerint a szándékolt beszerzésről szóló hirdetményben; vagy
 - (b) ha az értékelésből az állapítható meg, hogy egyetlen ajánlatot sem lehet nyilvánvalóan legkedvezőbbnek minősíteni a szándékolt beszerzésről szóló hirdetményben vagy az ajánlattételi dokumentációban meghatározott egyedi bírálati szempontok alapján.

2. A beszerzést végző szerv:

- (a) biztosítja, hogy a tárgyalásban részt vevő beszállítók elutasítására a szándékolt beszerzésről szóló hirdetményben vagy az ajánlattételi dokumentációban megadott bírálati szempontoknak megfelelően kerüljön sor; valamint
- (b) a tárgyalások lezárásakor minden versenyben maradó, részt vevő beszállítónak biztosítania kell egy közös határidőt bármilyen új vagy módosított ajánlat benyújtására.

21.12. CIKK

Korlátozott körű tendereljárás

1. Amennyiben nem a beszállítók közötti verseny elkerülésére, belföldi beszállítóinak védelmére vagy oly módon használja, amely hátrányos megkülönböztetést jelent a másik Fél beszállítóival szemben, a beszerzést végző szerv korlátozott körű tendereljárást alkalmazhat, és kizárólag az alábbi körülmények esetén úgy dönthet, hogy nem alkalmazza a 21.6–21.8. cikket, a 21.9. cikk (8)–(12) bekezdését, valamint a 21.10., 21.11., 21.13. és 21.14. cikket:

- (a) feltéve, hogy az ajánlattételi dokumentáció előírásait nem módosítják lényegesen, abban az esetben, ha:
 - (i) nem nyújtottak be ajánlatot, vagy egyetlen beszállító sem nyújtott be részvételi jelentkezést;

- (ii) a benyújtott ajánlatok egyike sem felel meg az ajánlattételi dokumentációban meghatározott alapvető követelményeknek;
 - (iii) egyik beszállító sem felelt meg a részvétel feltételeinek; vagy
 - (iv) a benyújtott ajánlatok összejátszáson alapultak;
- (b) ha az árukat vagy szolgáltatásokat csak egy bizonyos beszállító szállíthatja vagy nyújthatja, és nem létezik észszerű alternatíva vagy nem léteznek helyettesítő áruk vagy szolgáltatások, az alábbi okok miatt:
- (i) a megrendelés műalkotásra szól;
 - (ii) szabadalmak, szerzői jogok vagy más kizárólagos jogok védelme; vagy
 - (iii) a verseny műszaki okokra visszavezethető hiánya miatt;
- (c) az árut szállító vagy a szolgáltatást nyújtó eredeti nyertes beszállító általi olyan kiegészítő teljesítések esetén, amelyek nem képezték az eredeti beszerzés részét, ha az ilyen pótlólagos áruk vagy szolgáltatások szállítójának megváltoztatása:
- (i) nem megvalósítható olyan gazdasági vagy technikai okok miatt, mint például az eredeti közbeszerzés során vásárolt, meglévő berendezésekkel, szoftverekkel, szolgáltatásokkal vagy létesítményekkel való felcserélhetőség vagy kölcsönös átjárhatóság; valamint

- (ii) jelentős kényelmetlenséget vagy jelentős mértékű párhuzamos költségeket okozna a beszerzést végző szerv számára;
- (d) amennyiben feltétlenül szükséges, ha a beszerzést végző szerv által előre nem látható események által előidézett rendkívüli sürgősségi okokból az árukat vagy szolgáltatásokat nyílt vagy meghívásos eljárással nem lehet időben beszerezni;
- (e) árupiacon vásárolt áruk esetében;
- (f) ha egy beszerzést végző szerv olyan prototípusokat vagy első árut, illetve szolgáltatást vásárol, amelyet egyedi kutatási, kísérleti, tanulmányi vagy eredeti fejlesztési szerződés keretében vagy céljából a beszerzést végző szerv kérésére fejlesztettek ki;

az első termék vagy szolgáltatás eredeti kifejlesztése magában foglalhat korlátozott mértékű gyártást vagy szolgáltatásnyújtást annak érdekében, hogy felölelje a helyszínen végzett vizsgálat eredményeit, és kimutatható legyen, hogy a termék vagy szolgáltatás alkalmas a minőségi szabványok szempontjából elfogadható mennyiségben történő gyártásra vagy szolgáltatás nyújtására, de nem tartalmaz mennyiségi előállítást vagy szolgáltatásnyújtást a piacképesség megalapozására, illetve a kutatási és fejlesztési költségek fedezésére;

- (g) rendkívül előnyös feltételekkel lebonyolított vásárlások esetében, amely feltételek csak nagyon rövid ideig állnak fenn szokatlan értékesítések esetén, mint például a felszámolás, csődgondokság általi vagy csőd miatti értékesítések, tehát nem a rendszeres beszállítóktól történő szokásos vásárlások esetében; vagy
- (h) amennyiben a szerződést a tervpályázat nyertesének ítélik oda, feltéve, hogy:
 - (i) a pályázatot olyan módon szervezték meg, amely összhangban áll e fejezet alapelveivel, különösen a szándékolt beszerzésről szóló hirdetmény közzétételét illetően; valamint
 - (ii) a pályázatokat független bírálóbizottság bírálja el a tervezési szerződésnek a nyertes számára való odaítélése céljából.

2. A beszerzést végző szerv írásbeli jelentést készít az (1) bekezdés alapján odaítélt összes szerződésről. A jelentés tartalmazza a beszerzést végző szerv nevét, a beszerzett áruk vagy szolgáltatások értékét és fajtáját, valamint egy, az (1) bekezdésben szereplő, a korlátozott körű tendereljárás alkalmazását indokoló körülményeket és feltételeket bemutató nyilatkozatot.

21.13. CIKK

Elektronikus árverések

Ha a beszerzést végző szerv elektronikus árverés útján szándékozik az érintett közbeszerzést lefolytatni, az elektronikus árverés megkezdése előtt minden egyes résztvevő rendelkezésére kell bocsátania a következőket:

- (a) az automatikus értékelési módszert, az ajánlattételi dokumentációban meghatározott bírálati szempontokon alapuló matematikai képletet is ideértve, amelyet az árverés során az ajánlatok automatikus rangsorolására vagy újbóli rangsorolására használnak fel;
- (b) az ajánlat elemeire vonatkozó bármilyen első értékelés eredményeit, amennyiben a szerződést a legelőnyösebb ajánlat alapján ítélik oda; valamint
- (c) az árverés lefolytatásához kapcsolódó bármilyen más vonatkozó információt.

21.14. CIKK

Az ajánlatok kezelése és a szerződések odaítélése

Az ajánlatok kezelése

1. A beszerzést végző szerv az összes ajánlatot olyan eljárások részeként fogadja, bontja fel és kezeli, amelyek biztosítják a beszerzési eljárás tisztességességét és pártatlanságát, valamint az ajánlatok bizalmasan történő kezelését.
2. Ha a beszerzést végző szerv bármelyik beszállítónak lehetőséget ad nem szándékolt formai hibák javítására az ajánlatok felbontása és a szerződés odaítélése között, ugyanezt a lehetőséget kell biztosítani az összes beszállítónak.

A szerződések odaítélése

3. Ahhoz, hogy az odaítélésről dönthessenek, az ajánlatot írásban kell benyújtani, és a felbontás időpontjában meg kell felelnie a hirdetményekben és az ajánlattételi dokumentációban meghatározott alapvető követelményeknek, és a részvételi feltételeknek eleget tevő beszállítótól kell származnia.

4. Hacsak a beszerzést végző szerv meg nem állapítja, hogy a szerződés odaítélése nem szolgálja a közérdeket, a beszerzést végző szervnek a szerződést annak a beszállítónak kell odaítélnie, amelyről megállapította, hogy alkalmas a szerződés feltételeinek teljesítésére, és annak a beszállítónak, amely kizárólag a hirdetményekben és a pályázati dokumentációban meghatározott bírálati szempontok alapján a következőt nyújtotta be:

(a) a legelőnyösebb ajánlatot; vagy

(b) ahol az ár volt az egyetlen szempont, a legalacsonyabb árat tartalmazó ajánlatot.

5. Ha a beszerzést végző szervhez a többi benyújtott ajánlathoz képest kirívóan alacsony árat tartalmazó ajánlat érkezik, kérheti annak bizonyítását, hogy a beszállító megfelel a részvétel feltételeinek, és képes a szerződés feltételeinek teljesítésére.

6. A beszerzést végző szerv nem élhet opciókkal, nem állhat el a beszerzéstől, vagy nem módosíthat odaítélt szerződéseket olyan módon, amely az e fejezet szerinti kötelezettségek megkerülését szolgálja.

7. A Felek általános szabályként az odaítélés és a szerződés megkötése között várakozási időt biztosíthatnak annak érdekében, hogy a sikertelen ajánlattevők számára elegendő idő álljon rendelkezésre az odaítélésről szóló határozat felülvizsgálatára és megtámadására.

21.15. CIKK

A beszerzési információk átláthatósága

A beszállítóknak nyújtott információk

1. A beszerzést végző szerv haladéktalanul tájékoztatja a beszerzésben részt vevő beszállítókat a szerződés odaítéléséről szóló döntéséről, és a tájékoztatást a beszállító kérésére írásban is megteszi. A 21.16. cikk (2) és (3) bekezdésére figyelemmel a beszerzést végző szerv kérésre indokolást küld az elutasított beszállítónak, amelyben ismerteti az ajánlat elutasításának okait és a nyertes beszállító ajánlatának relatív előnyeit.

A szerződések odaítéléséről szóló információk közzététele

2. A beszerzést végző szerv legkésőbb az e fejezet hatálya alá tartozó egyes szerződések odaítélésétől számított 72 napon belül hirdetményt tesz közzé a 21-A. melléklet (Az Európai Unió érintett közbeszerzései) vagy a 21-B. melléklet (Mexikó érintett közbeszerzései) I. szakaszában felsorolt megfelelő nyomtatott vagy elektronikus médiumban. Ha a beszerzést végző szerv csak elektronikus médiát használ, az információknak egy észszerű időtartamig mindig hozzáférhetőnek kell lennie. A hirdetménynek legalább a következő információkat kell tartalmaznia:

(a) a beszerzett áruk vagy szolgáltatások leírása;

- (b) a beszerzést végző szerv neve és címe;
- (c) a nyertes szállító neve és címe;
- (d) a nyertes ajánlat értéke, illetve a szerződés odaítélésénél figyelembe vett legmagasabb és legalacsonyabb értékű ajánlat;
- (e) az odaítélés dátuma; valamint
- (f) az alkalmazott beszerzési módszer típusa, valamint amennyiben a 21.12. cikkel összhangban korlátozott körű tendereljárást alkalmaztak, az ilyen eljárás alkalmazását indokoló körülmények leírása.

A dokumentáció és a jelentések megőrzése, és az elektronikus nyomkövethetőség

3. A beszerzést végző szerv a szerződés odaítélését követően legalább három évig megőrzi a következőket:

- (a) az érintett közbeszerzésekkel kapcsolatos beszerzési eljárásokra és szerződések odaítélésére vonatkozó dokumentációt és jelentéseket, beleértve a 21.12. cikk szerinti jelentéseket; valamint
- (b) azokat az adatokat, amelyek biztosítják az érintett közbeszerzések lefolytatásának elektronikus és megfelelő módon történő nyomkövethetőségét.

Statisztikai adatok cseréje

4. A Felek az e fejezet hatálya alá tartozó beszerzéseikkel kapcsolatban statisztikai adatokat gyűjtenek és cserélnek éves szinten⁶⁵. E statisztikai jelentéseknek az érintett Fél e fejezet hatálya alá tartozó valamennyi beszerző szerve által odaítélt szerződések tekintetében tartalmaznia kell az érintett közbeszerzések keretében odaítélt szerződések becsült értékére vonatkozó globális szintű statisztikákat, a beszerzést végző szervek kategóriái szerinti bontásban.

5. Ha ilyen információk rendelkezésre állnak, a felek statisztikai adatokat szolgáltatnak a beszerző szervek által beszerzett termékek és szolgáltatások származási országáról. Az ilyen statisztikák összehasonlíthatóságának biztosítása érdekében a 21.19. cikk alapján létrehozott közbeszerzési albizottság iránymutatást nyújt az alkalmazandó módszerekről. Az e fejezet hatálya alá tartozó beszerzések hatékony nyomon követésének biztosítása érdekében a kereskedelmi tanács határozhat a (4) bekezdésben meghatározott követelmények módosításáról.

6. Amennyiben valamelyik Fél az odaítélt szerződésekről szóló hirdetések elektronikus formában történő közzétételét írja elő a (2) bekezdés alapján, és a hirdetések a nyilvánosság számára egységes adatbázison keresztül olyan formában érhetőek el, amely lehetővé teszi az odaítélt szerződések elemzését, a Fél a közbeszerzési albizottságnak történő jelentéstétel helyett megadhatja a weboldalra mutató hivatkozást, valamint felvilágosítást nyújthat az ilyen adatok eléréséhez és felhasználásához.

⁶⁵ Az első adatcserére e megállapodás hatálybalépése után egy évvel kerül sor.

21.16. CIKK

Az információk közzététele

Információszolgáltatás a Felek számára

1. A másik Fél kérésére a Fél haladéktalanul rendelkezésre bocsátja az annak megállapításához szükséges összes információt, hogy az érintett beszerzést tisztességesen, pártatlanul és e fejezettel összhangban folytatták-e le, a nyertes ajánlat jellemzőiről és relatív előnyeiről szóló információt is ideértve. Az a Fél, amelyhez az információ beérkezik, nem adhatja tovább ezt az információt egyik beszállítónak sem, ha ez a jövőbeli ajánlatok közötti versenyt veszélyeztetné, kivéve, ha megszerezte az információt nyújtó Fél hozzájárulását.

Az információk közzétételenek tilalma

2. E fejezet bármely más rendelkezése ellenére a Felek, ideértve a beszerzést végző szerveiket, nem bocsátanak a beszállítók rendelkezésére olyan információkat, amelyek sérthetik a beszállítók közötti tisztességes versenyt.

3. E fejezet egyetlen rendelkezése sem értelmezendő úgy, hogy az kötelezné a Feleket, ideértve azok beszerzést végző szerveit, hatóságait és felülvizsgálati testületeit bizalmas információk közzétételeire, amennyiben a közzététel:

(a) akadályozná a bűnüldözést;

- (b) sértheti a beszállítók közötti tisztességes versenyt;
- (c) sértené egyes személyek jogos üzleti érdekeit, ideértve a szellemi tulajdon védelmét; vagy
- (d) más módon ellentétes lenne a közérdekkel.

21.17. CIKK

Hazai jogorvoslati eljárások

1. Mindegyik Félnek gyors, hatékony, átlátható és megkülönböztetéstől mentes igazgatási vagy bírósági felülvizsgálati eljárásokat kell biztosítania, amelyeken keresztül az olyan érintett beszerzésekkel összefüggésben, amelyekben a beszállító érdekelt vagy érdekelt volt, a beszállító kifogást emelhet:

- (a) az e fejezetben foglaltak megsértésével kapcsolatban; vagy
- (b) ha a beszállítónak nem áll jogában a Fél törvényei alapján, hogy közvetlenül kifogást emeljen az e fejezetben foglaltak megsértésével kapcsolatban, az egyik Fél által az e fejezet végrehajtására hozott intézkedéseknek való megfelelés elmulasztásával kapcsolatban.

Az eljárási szabályokat valamennyi kifogásra vonatkozóan írásba kell foglalni, és általánosan hozzáférhetővé kell tenni.

2. Abban az esetben, amikor egy ajánlattevő olyan, az e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzéssel összefüggésben, amelyben érdekelt, vagy érdekelt volt, tesz panaszt az (1) bekezdésben meghatározott jogsértéssel vagy mulasztással kapcsolatban, az érintett Félnek ösztönöznie kell a beszerzést végző szervet és az ajánlattevőt arra, hogy konzultáció keretében keressenek megoldást a panaszra. A beszerzést végző szervnek az ilyen panaszokat pártatlanul és időben kell megvizsgálnia olyan módon, hogy az ne érintse a beszállító részvételét a jelenleg zajló vagy a jövőbeli beszerzésekben, vagy az ahhoz való jogát, hogy igazgatási vagy bírósági felülvizsgálati eljárás részeként jogorvoslattal éljen.

3. Minden ajánlattevő számára elegendő időt kell biztosítani a kifogás elkészítésére és benyújtására, amely semmiképp sem lehet 10 napnál rövidebb attól a naptól számítva, amelyen a kifogás alapja ismertté vált, vagy amelyen elvárható lett volna, hogy ismertté váljon az ajánlattevő számára.

4. Mindegyik Fél létrehoz vagy kijelöl legalább egy pártatlan közigazgatási vagy bírói hatóságot, amely független a beszerzést végző szerveitől, hogy átvegye és megvizsgálja a beszállítónak az érintett közbeszerzéssel összefüggően felmerült kifogásait.

5. Abban az esetben, ha először a (4) bekezdésben említett hatóságtól különböző testület vizsgálja meg a kifogást, a Félnek biztosítani kell, hogy az ajánlattevő fellebbezést nyújthasson be az eredeti határozat ellen egy pártatlan közigazgatási vagy bírói hatósághoz, amely független attól a beszerzést végző szervtől, amelynek beszerzése a kifogás tárgyát képezi.

6. Mindegyik Fél biztosítja, hogy a nem bírósági felülvizsgálati testület határozata vagy bírósági felülvizsgálat alá tartozik, vagy a testület olyan eljárásokkal rendelkezik, amelyek biztosítják a következőket:

- (a) a beszerzést végző szerv írásban válaszol a kifogásra, és a felülvizsgálati testület rendelkezésére bocsátja az összes vonatkozó dokumentumot;
- (b) az eljárás résztvevőit (a továbbiakban: a résztvevők) megilleti az a jog, hogy a felülvizsgálati testület kifogással kapcsolatos határozathozatala előtt meghallgassák őket;
- (c) a résztvevőket megilleti a jog, hogy képviseltethessék magukat, és segítséget vehessenek igénybe;
- (d) a résztvevők számára biztosítani kell, hogy a teljes eljárásban részt vehessenek;
- (e) a résztvevőknek jogukban áll kérni, hogy az eljárások nyilvánosak legyenek és tanúkat idézhessenek be; valamint
- (f) a felülvizsgálati testület a beszállítók kifogásaival kapcsolatos határozatait vagy ajánlásait időben, írásban hozza meg, és minden egyes határozatot vagy ajánlást indokolással lát el.

7. Mindegyik Fél olyan azonnali átmeneti eljárásokat előíró intézkedéseket fogad el vagy tart fenn, amelyek biztosítják a beszállító számára a beszerzésben való részvétel lehetőségét. Ezek az ideiglenes intézkedések a beszerzési eljárás felfüggesztését eredményezhetik. Az eljárások lehetővé tehetik az érintett érdekek – többek között a közérdek – szempontjából túlnyomóan hátrányos következmények figyelembevételét annak eldöntésekor, hogy szükséges-e az említett intézkedések alkalmazása. Az intézkedés mellőzésének bármilyen indokát írásban ismertetik.

8. A Felek olyan eljárásokat fogadnak el vagy tartanak fenn, amelyek korrekciós intézkedéseket vagy az elszenvedett veszteség vagy kár megtérítését írják elő amennyiben a felülvizsgálati szerv megállapítja, hogy az (1) bekezdésben említett jogsértés vagy mulasztás történt. Az elszenvedett kárért járó kártérítés vagy az ajánlat elkészítésének költségeire vagy a kifogással kapcsolatos költségekre vagy mindkettőre korlátozható.

21.18. CIKK

Az alkalmazási kör módosítása és helyesbítése

1. Az Európai Unió módosíthatja vagy helyesbítheti a 21-A. mellékletet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében), Mexikó pedig módosíthatja vagy helyesbítheti a 21-B. mellékletet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében).

Módosítások

2. Ha valamelyik Fél módosítani kívánja a 21-A. mellékletet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében), illetve a 21-B. mellékletet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében), az adott Fél:

- (a) írásban értesíti a másik Felet; valamint
- (b) az értesítésben ismerteti a másik Fél számára ajánlott megfelelő kompenzációs kiigazításokra irányuló javaslatot, annak érdekében, hogy a módosítást megelőzővel összehasonlítható szintű alkalmazási kört lehessen fenntartani.

3. A (2) bekezdés b) pontja ellenére, egy adott Félnek nem kell kompenzációs kiigazításokról rendelkeznie, ha a módosítás olyan beszerzést végző szervre vonatkozik, amely felett a Fél ténylegesen megszüntette ellenőrzését vagy befolyását. A 21-A. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében) C. szakasza vagy a 21-B. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében) B. szakaszának vagy C. szakaszának az egyes államokra vonatkozó 2. aljegyzéke alá tartozó beszerzést végző szervek érintett közbeszerzései feletti kormányzati ellenőrzés vagy befolyás akkor tekinthető megszüntetettnek, ha a beszerzést végző szerv versenynek van kitéve olyan piacokon, amelyre nem korlátozott a bejutás.

4. A másik Fél kifogást emelhet a (2) bekezdés a) pontjának megfelelően bejelentett javasolt módosítással szemben, ha vitatja, hogy:

- (a) a (2) bekezdés b) pontja szerint javasolt kiigazítás megfelelő a meglévő, ezen fejezetben előírttal összehasonlítható szintű hatály fenntartásához;

- (b) a javasolt módosítás olyan beszerzést végző szerve vonatkozik, amely felett a Fél a (3) bekezdésnek megfelelően ténylegesen megszüntette ellenőrzését vagy befolyását.

A kifogást írásban, a (2) bekezdés a) pontja szerinti értesítés kézhezvételétől számított 45 napon belül kell benyújtani, ellenkező esetben úgy tekintendő, hogy az érintett Fél elfogadta a kiigazítást vagy a módosítást, beleértve a 31. fejezet (Vitarendezés) alkalmazásában is.

Helyesbítések

5. A 21-A. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében) vagy a 21-B. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében) alábbi módosításait tisztán formai jellegű helyesbítésnek kell tekinteni, feltéve, hogy nem érintik az e fejezetben meghatározott meglévő hatályt:

- (a) a beszerzést végző szerv nevében történt változás;
- (b) a 21-A. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében) vagy a 21-B. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében) A–C. szakaszának hatálya alá tartozó két vagy több szerv egyesülése; valamint
- (c) a 21-A. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében) vagy a 21-B. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében) A–C. szakaszának hatálya alá tartozó szerv két vagy több olyan szerve történő szétválása, amelyek mindegyikét hozzáadják a 21-A. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében) vagy a 21-B. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében) ugyanazon szakasza alá tartozó beszerzést végző szervekhez.

6. A Felek a megállapodás hatálybalépését követően háromévente értesítik a másik Felet a 21-A. (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében) vagy a 21-B. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében) javasolt helyesbítéseiről.

7. Az értesítés kézhezvételétől számított 45 napon belül bármelyik Fél értesítheti a másik Felet a javasolt helyesbítéssel szembeni kifogásáról. Amennyiben egy Fél kifogást nyújt be, magyarázatot kell adnia arra, hogy miért véli úgy, hogy a javasolt helyesbítés nem az (5) bekezdés hatálya alá tartozó változás, és ismertetnie kell a javasolt helyesbítés hatását az e fejezetben előírt alkalmazási körre. Ha az értesítés kézhezvételétől számított 45 napon belül nem terjesztenek elő írásban kifogást, úgy tekintendő, hogy a másik Fél elfogadta a javasolt helyesbítést.

Konzultációk és vitarendezés

8. Ha a másik Fél kifogást emel a javasolt módosítással vagy helyesbítéssel szemben, a Felek arra törekednek, hogy a kérdést konzultációk útján rendezzék. Amennyiben a kifogás kézhezvételétől számított 60 napon belül nem születik megállapodás, az a Fél, amelyik módosítani vagy helyesbíteni kívánja a 21-A. mellékletet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében) vagy a 21-B. mellékletet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében), a 31. fejezet (Vitarendezés) szerinti vitarendezési eljárás elé utalhatja az ügyet. A javasolt módosítás vagy helyesbítés csak akkor lép hatályba, ha ahhoz mindkét Fél hozzájárult, vagy ha a 31.14. cikkel (Zárójelentés) összhangban a vitarendezési testület döntése zárójelentésben így rendelkezik.

21.19. CIKK

Közbeszerzési albizottság

A 33.4. cikk (Albizottságok és egyéb szervek) (1) bekezdésének j) pontja alapján létrehozott közbeszerzési albizottság foglalkozik az e fejezet végrehajtásával és működésével kapcsolatos kérdésekkel, mint például:

- (a) a 21-A. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében) és a 21-B. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében) módosítása;
- (b) a 21-A. mellékletet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében) és a 21-B. mellékletet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében) módosító határozatok előkészítése a kereskedelmi tanács részére;
- (c) az e fejezettel kapcsolatos közbeszerzésekkel kapcsolatos kérdések, amelyeket valamely Fél az albizottság elé utal; valamint
- (d) az e fejezet alkalmazásával kapcsolatos bármely ügy.

22. FEJEZET

ÁLLAMI TULAJDONBAN LÉVŐ VÁLLALATOK, KÜLÖNLEGES JOGOKKAL VAGY KIVÁLTSÁGOKKAL FELRUHÁZOTT VÁLLALKOZÁSOK ÉS KIJELÖLT MONOPÓLIUMOK

22.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- (a) az OECD keretében kidolgozott államilag támogatott exporthitelről szóló megállapodás, vagy az OECD keretén belül vagy azon kívül kidolgozott valamely jogfolytonos kötelezettségvállalás, amelyet legalább 12 olyan eredeti WTO-tag elfogadott, amely az 1979. január 1-jei megállapodás szerződő fele volt;
- (b) „kereskedelmi tevékenység”: olyan tevékenységek, amelyek eredménye a vonatkozó piacokon, a vállalkozás által a kínálati és a keresleti feltételek függvényében meghatározott mennyiségben és áron értékesítendő áruk előállítására vagy szolgáltatások nyújtására, amelyeket haszonszerzési céllal végeznek⁶⁶;

⁶⁶ Az egyértelműség érdekében: ez kizárja az olyan vállalkozás által végzett tevékenységeket: a) amely nonprofit alapon működik; vagy b) amely költségtérítéses alapon működik.

- (c) „kereskedelmi megfontolások”: az árat, a minőséget, az elérhetőséget, az értékesíthetőséget, a szállítást, valamint a beszerzés vagy értékesítés egyéb feltételeit érintő megfontolások; vagy más olyan tényezők, amelyeket rendes körülmények között figyelembe vesznek egy olyan magánvállalkozás kereskedelmi döntéseinek meghozatalakor, amely piacgazdasági elvek szerint működik a vonatkozó üzletágban vagy iparágban;
- (d) „kijelölni”: monopóliumot létesíteni vagy engedélyezni, illetve egy monopólium alkalmazási körét kiterjeszteni további árura vagy szolgáltatásra;
- (e) „kijelölt monopólium”: olyan közjogi vagy magánjogi jogalany – ideértve bármely konzorciumot vagy kormányhivatalt is –, amelyet valamely Fél területének bármely vonatkozó piacán egy adott áru vagy szolgáltatás kizárólagos szolgáltatójának vagy beszerzőjének jelölnek ki, de nem foglalja magában a kizárólagos szellemi tulajdon-jogban részesített jogalanyokat kizárólag az ilyen jogban részesítés okán⁶⁷;
- (f) „különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozás”: olyan magán- vagy állami vállalkozás, ideértve leányvállalat, amelyet az egyik Fél jogilag vagy ténylegesen különleges jogokkal vagy kiváltságokkal ruházott fel; különleges jogokról és kiváltságokról akkor van szó, ha egy Fél kijelöli azon vállalkozásokat, vagy korlátozza ezek számát, amelyek számára engedélyezett egy áru vagy szolgáltatás nyújtása, és ezt nem objektív, arányos és megkülönböztetésmentes feltételek alapján teszi, lényegesen befolyásolva más vállalkozások azon képességét, hogy ugyanazt az árut vagy szolgáltatást ugyanazon a földrajzi területen lényegében azonos feltételek mellett nyújthassa;

⁶⁷ Az egyértelműség érdekében: ez a fejezet nem vonatkozik a természetes monopóliumokra, kivéve, ha azokat az (1) bekezdés d) pontja értelmében jelölték ki.

- (g) „pénzügyi intézmény” és „pénzügyi szolgáltatás”: e fogalmak megegyeznek a 18.1. cikkben (Fogalommeghatározások) foglaltakkal;
- (h) „államhatalom gyakorlása során nyújtott szolgáltatások”: a GATS-ban, illetve adott esetben a GATS pénzügyi szolgáltatásokról szóló mellékletében meghatározott államhatalom gyakorlása során nyújtott szolgáltatás⁶⁸;
- (i) „állami tulajdonban lévő vállalat”: valamely Fél tulajdonában lévő vagy ellenőrzése alatt álló vállalkozás⁶⁹.

22.2. CIKK

Átruházott hatáskör

E megállapodás eltérő rendelkezésének hiányában mindegyik Fél biztosítja, hogy a valamely Fél által szabályozási, igazgatási vagy más kormányzati hatáskörrel felruházott bármely személy, állami tulajdonban lévő vállalat, különleges jogokkal és kiváltságokkal felruházott vállalkozás vagy kijelölt monopólium az említett hatáskör gyakorlása során a szóban forgó Fél e megállapodás szerinti kötelezettségeivel összhangban járjon el.

⁶⁸ Az egyértelműség érdekében: az államhatalom gyakorlása során nyújtott szolgáltatások magukban foglalják a valamely Fél központi bankja, monetáris hatósága, pénzügyi szabályozó szerve vagy szanálási hatósága által nyújtott szolgáltatásokat.

⁶⁹ A tulajdon vagy az irányítás megállapításához eseti alapon minden vonatkozó jogi és ténybeli elemet meg kell vizsgálni.

22.3. CIKK

Hatály

1. Ez a fejezet a kereskedelmi tevékenységeket folytató állami tulajdonban lévő vállalatokra, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozásokra, valamint kijelölt monopóliumokra vonatkozik. Amennyiben egy állami tulajdonban lévő vállalat, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozás vagy kijelölt monopólium kereskedelmi és nem kereskedelmi⁷⁰ tevékenységeket egyaránt folytat, e fejezet hatálya alá csak a kereskedelmi tevékenységek tartoznak.

2. Ez a fejezet nem alkalmazandó az alábbiakra:
 - (a) állami tulajdonban lévő vállalatok, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozások és kijelölt monopóliumok, amennyiben a 21.1. cikk (Fogalom meghatározások) c) pontjában meghatározott, e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzést végző szervként járnak el;

 - (b) az államhatalom gyakorlása során nyújtott bármely szolgáltatás;

⁷⁰ Ez magában foglalja jogszerű közszolgáltatási feladat ellátását is.

- (c) a következők által végzett tevékenységek:
- (i) valamely Fél tulajdonában vagy ellenőrzése alatt álló pénzügyi intézmény vagy más jogalany, amelyet ideiglenesen és kizárólag szanálási célból hoztak létre vagy működtetnek⁷¹;
 - (ii) olyan közigazgatási intézmény, beleértve a közjogi vagyongazdálkodókat is, amely kizárólag az érintett Fél kiegyensúlyozott és egyenletes fejlődéséhez való hozzájárulásra irányuló közszolgáltatási feladatok alapján nyújt pénzügyi szolgáltatásokat az adott Fél megrendelésére, illetve annak garanciája mellett, vagy pénzügyi forrásaiból; valamint
 - (iii) a kötelező társadalombiztosítási rendszerhez vagy az állami nyugdíjrendszerhez kapcsolódó közszolgáltatási feladat alapján működő közigazgatási intézmény; valamint
- (d) állami tulajdonban lévő vállalatok, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozások és kijelölt monopóliumok, amennyiben a küszöbérték meghatározásának időpontjában a kereskedelmi tevékenységéből származó éves bevétel kevesebb mint 200 millió különleges lehívási jog volt az előző három egymást követő pénzügyi év bármelyikében.

⁷¹ Az egyértelműség érdekében: a) a „szanálás” fogalmát annak a Félnek a jogával összhangban kell értelmezni, amelyben a pénzügyi intézmény vagy más jogalany letelepedett, b) a pénzügyi intézmény vagy más jogalany nem folytat olyan kereskedelmi tevékenységet, amely nem kapcsolódik közvetlenül szanálási céljaihoz.

3. A 22.6. cikk nem vonatkozik az állami tulajdonban lévő vállalat, a különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozás és a kijelölt monopólium által kormányzati megbízás alapján nyújtott pénzügyi szolgáltatásokra, amennyiben ezen pénzügyi szolgáltatások nyújtása:

- (a) támogatja az exportot vagy az importot, feltéve, hogy e szolgáltatások nyújtása:
 - (i) nem a kereskedelmi finanszírozás leváltása céljából történik; vagy
 - (ii) olyan feltételek mellett történik, amelyek nem kedvezőbbek, mint amelyeket összehasonlítható pénzügyi szolgáltatások esetében a kereskedelmi piacon be lehetne szerezni⁷²;

- (b) támogatja a Fél területén kívüli magánberuházásokat, feltéve, hogy e szolgáltatások nyújtása:
 - (i) nem a kereskedelmi finanszírozás leváltása céljából történik; vagy
 - (ii) olyan feltételek mellett történik, amelyek nem kedvezőbbek, mint amelyeket összehasonlítható pénzügyi szolgáltatások esetében a kereskedelmi piacon be lehetne szerezni; vagy

⁷² Ha a kereskedelmi piacon nem kínálnak összehasonlítható pénzügyi szolgáltatásokat: a) az a) pont ii. alpontja és a b) pont ii. alpontja alkalmazásában az állami tulajdonban lévő vállalat szükség szerint támaszkodhat a rendelkezésre álló bizonyítékokra annak érdekében, hogy meghatározza azokat a referencia-feltételeket, amelyek mellett az ilyen szolgáltatásokat a kereskedelmi piacon kínálnák; és b) az a) pont i. alpontja és a b) pont i. alpontja alkalmazásában úgy kell tekinteni, hogy a pénzügyi szolgáltatások nyújtása nem a kereskedelmi finanszírozás leváltása céljából történik.

(c) e megállapodással összhangban álló feltételek mellett történik, feltéve, hogy azok e megállapodás hatálya alá tartoznak.

4. A 22.6. cikk nem alkalmazandó a 10.5. cikk (Hatály) (2) bekezdésének c)–e) pontjában meghatározott ágazatokra.

5. A 22.6. cikk annyiban nem alkalmazandó valamely Fél állami tulajdonban lévő vállalataira, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozásaira és kijelölt monopóliumaira, amennyiben azok a következők szerint hajtanak végre beszerzéseket, illetve értékesítenek árukat vagy szolgáltatásokat:

- (a) bármely meglévő nem megfelelő intézkedés, amelyet a Fél a 10.12. cikkel (A megállapodásnak nem megfelelő intézkedések és kivételek), a 11.8. cikkel (A megállapodásnak nem megfelelő intézkedések és kivételek) vagy a 18.12. cikkel (Fenntartások és nem megfelelő intézkedések) összhangban az I. mellékletben (Meglévő intézkedések) és a VI. melléklet (Pénzügyi szolgáltatások) B. szakaszában meghatározottak szerint fenntart, folytat, megújít vagy módosít; vagy
- (b) bármely nem megfelelő intézkedés, amelyet a Fél a 10.12. cikkel (A megállapodásnak nem megfelelő intézkedések és kivételek), a 11.8. cikkel (A megállapodásnak nem megfelelő intézkedések és kivételek) vagy a 18.12. cikkel (Fenntartások és nem megfelelő intézkedések) összhangban a II. mellékletben (Jövőbeli intézkedések) és a VI. melléklet (Pénzügyi szolgáltatások) B. szakaszában meghatározottak szerint egyes ágazatokra, alágazatok vagy tevékenységekre vonatkozóan fogad el vagy tart fenn.

6. A Felek egyetértenek abban, hogy a 22-A. melléklet (Nem megfelelő tevékenységek Mexikó esetében) szerint elfogadott vagy fenntartott, vagy az e fejezet hatálya alól kizárt intézkedés fenntartható, feltéve hogy az ilyen intézkedést – amennyiben a WTO-egyezmény hatálya alá tartozik – az ilyen intézkedést hozó Fél WTO-megállapodás szerinti jogaival és kötelezettségeivel összhangban alkalmazzák⁷³.

22.4. CIKK

Nem megfelelő tevékenységek

A 22.6. cikk nem alkalmazandó a 22-A. mellékletben (Mexikó nem megfelelő tevékenységei) felsorolt állami tulajdonban lévő vállalatok vagy kijelölt monopóliumok nem megfelelő tevékenységeire, a 22-A. melléklet rendelkezéseivel összhangban.

⁷³ Az egyértelműség érdekében: az egyetlen fórum, amely megállapíthatja, hogy valamely Fél intézkedését az adott Fél WTO-megállapodás szerinti jogaival és kötelezettségeivel összhangban alkalmazzák-e, a vitarendezési egyetértés szerinti vitarendezési mechanizmus.

22.5. CIKK

Általános rendelkezések

1. A Felek e fejezetből fakadó jogainak és kötelezettségeinek sérelme nélkül, e fejezet egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, mint ami megakadályozza, hogy a Felek állami tulajdonban lévő vállalatokat létesítsenek vagy tartsanak fenn, vállalkozásokat különleges jogokban és kiváltságokban részesítsenek, illetve monopóliumokat jelöljenek ki vagy tartsanak fenn.
2. A Fél nem kérhet vagy bátoríthat egy állami tulajdonban lévő vállalatot, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozást, illetve kijelölt monopóliumot arra, hogy e fejezettel ellentétesen járjon el.

22.6. CIKK

Megkülönböztetéstől mentes bánásmód és kereskedelmi megfontolások

1. Mindegyik Fél biztosítja, hogy az egyes állami tulajdonban lévő vállalataik, különleges jogokkal és kiváltságokkal felruházott vállalkozásaik, illetve kijelölt monopóliumaik a kereskedelmi tevékenységek gyakorlása során:
 - (a) kereskedelmi megfontolások szerint járjanak el az áruk vagy szolgáltatások beszerzése vagy értékesítése során, kivéve a közszolgáltatási feladataik bármely feltételének teljesítése céljából, amely nem ellentétes a b) vagy c) albekezdéssel;

- (b) egy áru vagy szolgáltatás beszerzése során:
- (i) a másik Fél vállalkozásai által nyújtott áruk és szolgáltatások számára ne biztosítsanak kedvezőtlenebb elbánást annál, mint amilyent a Fél saját vállalkozásai által nyújtott hasonló áruk vagy hasonló szolgáltatások számára biztosít; valamint
 - (ii) a 10.1. cikk (Fogalommeghatározások) (1) bekezdésének a) pontja értelmében a Fél területén érintett vállalkozásnak minősülő vállalkozás által nyújtott áruk és szolgáltatások számára ne biztosítsanak kedvezőtlenebb elbánást annál, mint amilyent a Fél saját vállalkozásai által a Fél területén az érintett piacon nyújtott hasonló áruk vagy hasonló szolgáltatások számára biztosít; valamint
- (c) egy áru vagy szolgáltatás értékesítése során:
- (i) a másik Fél vállalkozása számára ne biztosítsanak kedvezőtlenebb elbánást annál, mint amilyent a Fél saját vállalkozásai számára biztosít; valamint
 - (ii) a 10.1. cikk (Fogalommeghatározások) (1) bekezdésének a) pontja értelmében a Fél területén érintett vállalkozásnak minősülő vállalkozás számára ne biztosítsanak kedvezőtlenebb elbánást annál, mint amilyent a Fél területén lévő érintett piacon a Fél vállalkozásai számára biztosít⁷⁴.

⁷⁴ Az egyértelműség érdekében: e cikk nem vonatkozik a részvényeknek, részesedéseknek vagy a saját tőke egyéb formáinak állami tulajdonú vállalkozások, különleges jogokkal és kiváltságokkal felruházott vállalkozások, illetve kijelölt monopóliumok általi, egy másik vállalkozásban való tőkerészesedés eszközeként történő megvásárlására vagy értékesítésére.

2. Feltéve, hogy az eltérő feltételeket vagy elutasításokat kereskedelmi megfontolásoknak megfelelően alkalmazzák, az (1) bekezdés nem zárja ki, hogy az állami tulajdonban lévő vállalatok, a különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozások vagy a kijelölt monopóliumok:

- (a) eltérő feltételek mellett szerezzenek be vagy szállítsanak árukat vagy szolgáltatásokat, ideértve az árral kapcsolatos feltételeket is; vagy
- (b) elutasítsák áruk vagy szolgáltatások beszerzését vagy szállítását.

22.7. CIKK

Szabályozási keret

1. A Felek törekednek arra, hogy tiszteletben tartják és a lehető legjobban használják fel a vonatkozó nemzetközi standardokat, többek között az OECD állami tulajdonban lévő vállalatok irányítására vonatkozó iránymutatásait.

2. Mindegyik Fél biztosítja, hogy az általa létrehozott vagy fenntartott bármely szabályozó szerv és szabályozói tevékenységet végző illetékes hatóság:

- (a) a szabályozói tevékenység hatékonysága érdekében független minden vállalkozástól, amelyet a szabályozó szerv vagy illetékes hatóság szabályoz, és azoknak nem tartozik számot adni; valamint
- (b) hasonló körülmények között pártatlanul⁷⁵ jár el minden olyan vállalkozással szemben, amelyet a szabályozó szerv vagy az illetékes hatóság szabályoz, beleértve az állami tulajdonban lévő vállalatokat, a különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozásokat és a kijelölt monopóliumokat⁷⁶.

3. Az egyes Feleknek biztosítaniuk kell, hogy a jogszabályok és egyéb rendelkezések érvényesítésére következetesen és megkülönböztetésmentes módon kerüljön sor, ideértve az állami tulajdonú vállalkozások, a különleges jogkörökkel és kiváltságokkal felruházott vállalkozások és a kijelölt monopóliumok tekintetében is.

⁷⁵ Az egyértelműség érdekében: a szabályozó szervnek vagy az illetékes hatóságnak a szabályozási feladatai gyakorlása során tanúsított pártatlanságát a szabályozó szerv vagy illetékes hatóság általános gyakorlatához viszonyítva értékelik.

⁷⁶ Az egyértelműség érdekében: azon ágazatok esetében, amelyek tekintetében a Felek a más fejezetekben szereplő szabályozó szervekkel vagy illetékes hatóságokkal kapcsolatos konkrét kötelezettségekben állapodtak meg, a többi fejezetek vonatkozó rendelkezései élveznek elsőbbséget.

22.8. CIKK

Átláthatóság

1. Az egyes Felek a másik Fél írásbeli kérésére haladéktalanul rendelkezésre bocsátják a következő információkat valamely állami tulajdonban lévő vállalatra, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozásra vagy kijelölt monopóliumra vonatkozóan, feltéve, hogy a kérelem tartalmazza annak magyarázatát, hogy az adott állami tulajdonban lévő vállalat, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozás vagy kijelölt monopólium tevékenységei miként befolyásolhatják a kérelmező Fél e fejezet szerinti érdekeit:

- (a) a megkeresett Fél és annak állami tulajdonban lévő vállalatai, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozásai, vagy kijelölt monopóliumai által halmozottan birtokolt részesedések százalékos aránya, valamint az említettek által halmozottan birtokolt szavazati jogok százalékos aránya az állami tulajdonban lévő vállalatban, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozásban vagy kijelölt monopóliumban;
- (b) a megkeresett Fél és annak állami tulajdonban lévő vállalatai, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozásai, vagy kijelölt monopóliumai által halmozottan birtokolt különleges részvények, illetve különleges szavazati jogok vagy egyéb jogok leírása, amennyiben ezek a jogok különböznek azoktól, amelyek az állami tulajdonban lévő vállalat, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozás vagy a kijelölt monopólium általános törzsrészvényeihez kapcsolódnak;

- (c) az állami tulajdonban lévő vállalat, a különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozás vagy a kijelölt monopólium szervezeti felépítése, igazgatótanácsának vagy azzal egyenértékű testületének összetétele, a tisztségviselőként vagy az igazgatótanács vagy azzal egyenértékű testület tagjaként szolgáló tisztviselő hivatalos beosztása;
- (d) az állami tulajdonban lévő vállalatokat, a különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozásokat vagy a kijelölt monopóliumokat szabályozó vagy ellenőrző kormányzati hivatalok vagy közjogi szervek leírása, az említett hivatalok vagy közjogi szervek által rájuk rótt jelentési kötelezettségek leírása, amennyiben megvalósítható, valamint az említett kormányzati hivataloknak vagy bármely közjogi szervnek a vezető tisztségviselők, valamint az igazgatótanács vagy más egyenértékű testület tagjainak a kinevezésével, elbocsátásával vagy díjazásával kapcsolatos jogai és gyakorlata⁷⁷;
- (e) az állami tulajdonban lévő vállalat, a különleges jogokkal, kiváltságokkal felruházott vállalkozás vagy a kijelölt monopólium éves bevétele és összes eszköze a legutóbbi olyan hároméves időszak alatt, amelyről rendelkezésre áll információ;
- (f) bármely olyan mentesség, amely az állami tulajdonban lévő vállalatot, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozást vagy kijelölt monopóliumot megilleti a megkeresett Fél joga szerint; valamint

⁷⁷ Az egyértelműség érdekében: a „gyakorlat” kifejezés nem foglalja magában a vezető tisztségviselők és az igazgatótanács vagy más egyenértékű testület tagjainak kinevezésének, felmentésének vagy javadalmazásának indokolását.

(g) bármely további információ, amely az állami tulajdonban lévő vállalatra, a különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozásra vagy a kijelölt monopóliumra vonatkozik és nyilvánosan hozzáférhető, beleértve az éves pénzügyi jelentéseket és a harmadik fél által végzett ellenőrzéseket.

2. Amennyiben a kért információ nem áll rendelkezésre, a megkeresett Fél írásban értesíti a kérelmező Felet ennek indokairól.

3. Ha egy Fél az e cikkel összhangban benyújtott kérelem alapján írásbeli tájékoztatást nyújt és a megkereső Felet tájékoztatja arról, hogy az adott információt bizalmasnak tekinti, a megkereső Fél nem hozhatja nyilvánosságra az információt az információt szolgáltató Fél előzetes hozzájárulása nélkül.

23. FEJEZET

VERSENYPOLITIKA

23.1. CIKK

Általános elvek

A Felek elismerik a szabad és torzulásoktól mentes verseny fontosságát kereskedelmi és beruházási kapcsolataikban. A Felek tudomásul veszik, hogy a versenyellenes üzleti gyakorlatok és az állami beavatkozások torzíthatják a piacok megfelelő működését, és gyengíthetik a kereskedelem és a beruházások liberalizációjából származó előnyöket. A Felek egyetértenek abban, hogy az ilyen magatartások tilalma, a versenypolitika végrehajtása, az érdekképviselési tevékenységek előmozdítása és az e fejezet hatálya alá tartozó ügyekben folytatott együttműködés hozzájárul e megállapodás előnyeinek biztosításához.

23.2. CIKK

Versenyjog és versenyellenes üzleti gyakorlatok

1. A Felek saját területükön átfogó versenyjogot érvényesítenek vagy fogadnak el, amely a gazdaság valamennyi ágazatára vonatkozik⁷⁸, és hatékonyan kezeli a következő üzleti gyakorlatokat:
 - (a) a vállalkozások közötti megállapodások, vállalkozások társulásainak határozatai és összehangolt magatartás, amelyek célja vagy hatása a verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása;
 - (b) az érintett piacon önállóan vagy közösen jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozás vagy vállalkozások által elkövetett visszaélések, amelyek célja vagy hatása a verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása az érintett piacon vagy bármely kapcsolódó piacon; valamint

⁷⁸ Az egyértelműség érdekében: az Európai Unió versenyjoga a mezőgazdasági ágazatra a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról és a 922/72/EGK, a 234/79/EGK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban alkalmazandó (EUHL L 347., 2013.12.20., 671. o.). Az egyértelműség érdekében: a Diario Oficial de la Federación (Szövetségi Hivatalos Lap) 2014. május 23-i számában közzétett Ley Federal de Competencia Económica (szövetségi gazdasági versenytörvény) minden olyan ágazatra alkalmazandó Mexikóban, amelyre vonatkozóan a versenyhatóságok a Diario Oficial de la Federaciónban 2013. június 11-én közzétett 2013. évi alkotmánymódosításokkal összhangban saját szabályozást, kritériumokat vagy iránymutatásokat dolgoznak ki.

(c) vállalkozások közötti olyan összefonódások, amelyek a verseny jelentős csökkenését eredményezik vagy eredményezhetik, vagy amelyek – különösen erőfölény létrehozása vagy megerősítése révén – jelentősen akadályozzák vagy jelentősen akadályozhatják a hatékony versenyt.

2. Az ezen cikkben említett versenyjog valamennyi vállalkozásra vonatkozik, a magán és állami vállalkozásokra egyaránt.

3. Az egyes Felek a versenypolitika előmozdítása céljából megfelelő intézkedéseket tesznek a versenyellenes üzleti gyakorlatok tekintetében.

4. Az egyes Felek jogában előírt mértékben a versenyjog alkalmazása sem jogilag, sem ténylegesen nem akadályozhatja a szóban forgó vállalkozásokra esetlegesen átruházott konkrét közérdekű feladatok végrehajtását. Valamelyik Fél versenyjoga alóli kivételeknek a közérdekkel kapcsolatos, a kívánt szakpolitikai célkitűzésekkel arányos és átlátható feladatokra kell korlátozódnuk.

23.3. CIKK

Végrehajtás

1. Mindegyik Fél megőrzi önállóságát versenyjogának módosítása és végrehajtása terén.

2. A Felek olyan funkcionálisan független hatóságot vagy hatóságokat hoznak létre és működtetnek, amelyek felelősek az adott Fél versenyjogának hatékony érvényesítéséért, és rendelkeznek az ezen versenyjogi jogszabályok teljes mértékű alkalmazásához és hatékony végrehajtásához szükséges hatáskörökkel és erőforrásokkal.
3. Az egyes Felek saját versenyjogi jogszabályaikat átláthatóan és megkülönböztetésmentes módon alkalmazzák, figyelemmel a tisztességes eljárás elveire és az érintett vállalkozások védekezéshez való jogára, beleértve a meghallgatáshoz való jogot a jogerős határozat vagy állásfoglalás elfogadását megelőzően.
4. A Fél versenyhatósága vagy versenyhatóságai jogérvényesítési politikájuk keretében nem alkalmaznak megkülönböztetést a jogérvényesítési eljárás⁷⁹ alperesének állampolgársága vagy a jogérvényesítési eljárásban való részvételre jogosult harmadik személyek állampolgársága alapján.
5. Az egyes Felek biztosítják, hogy a jogérvényesítési eljárásban, amelynek célja annak megállapítása, hogy az alperes magatartása sérti-e az adott Fél versenyjogát, vagy hogy a versenyjog megsértése miatt milyen közigazgatási szankciókat vagy jogorvoslatokat kell elrendelni, az alperes számára lehetőséget biztosítsanak a meghallgatásra és védekezéséhez bizonyítékok betérjesztésére. Az egyes Felek biztosítják különösen, hogy az alperesnek észszerű lehetősége legyen a megállapítás alapjául szolgáló bizonyítékok felülvizsgálatára és vitatására.

⁷⁹ E cikk alkalmazásában a jogérvényesítési eljárás a versenyjog állítólagos megsértésének kivizsgálását követő bírósági vagy közigazgatási eljárás.

6. A Felek biztosítják, hogy a versenyjogi jogszabályaik megsértése miatt közigazgatási szankciót vagy jogorvoslatot előíró határozat vagy állásfoglalás címzettje lehetőséget kapjon az adott határozat vagy állásfoglalás bírósági felülvizsgálatára.

23.4. CIKK

Átláthatóság

1. A Felek elismerik az átláthatóság jelentőségét versenyjogi politikájuk érvényesítésében.
2. Az egyes Felek közzéteszik az azokban a jogi aktusokban foglalt közigazgatási vagy eljárási szabályait, amelyek alapján versenyjogi vizsgálataikat és jogérvényesítési eljárásaikat lefolytatják. Ezek a közigazgatási vagy eljárási szabályok észszerű időkeretet biztosító eljárásokat is magukban foglalhatnak – az egyes Felek versenyjogában előírt mértékben – a bizonyítékok bemutatására vonatkozóan az említett eljárások során.
3. A Felek gondoskodnak arról, hogy közzétegyék a versenyjoguk megsértését megállapító végleges határozat vagy megállapítás nyilvános változatát, valamint adott esetben a megállapítást végrehajtó bármely végzést annak érdekében, hogy az érdekelt személyek megismerhessék azokat.
4. A Felek biztosítják, hogy a versenyjoguk megsértését megállapító valamennyi jogerős határozat vagy megállapítás írásban készüljön, és tartalmazza a határozat vagy megállapítás alapjául szolgáló ténybeli megállapításokat és indokolást, beleértve a jogi és adott esetben gazdasági elemzést is.

23.5. CIKK

Együtműködés és koordináció

1. A Felek elismerik a versenyhatóságaik közötti együttműködés és koordináció fontosságát a szabadkereskedelmi térségben alkalmazott versenyjoguk és politikáik kapcsán felmerülő kérdésekben. Ennek megfelelően a felek versenyhatóságai együttműködésre törekednek a versenyjogukkal kapcsolatos kérdésekben, többek között segítségnyújtás, értesítés, konzultáció és információcsere révén.

2. A Felek a jogszabályaikkal és fontos érdekeikkel összeegyeztethető mértékben megerősítik az együttműködést versenyjoguk érvényesítése terén, az észszerűen rendelkezésre álló erőforrásaik keretein belül. E célból a Felek versenyhatóságai törekednek a nem bizalmas információk, tapasztalatok és vélemények cseréjére az alábbiak tekintetében:
 - (a) az egyes Felek versenyjoga, politikái és gyakorlatai, beleértve a versenyjog alapján biztosított mentességekre vonatkozó információkat is;
 - (b) az egyes Felek versenyjogának érvényesítése; valamint
 - (c) az egyes Felek érdekérvényesítési tevékenységei.

3. A Felek törekednek a versenyhatóságaik közötti koordináció megerősítésére a kölcsönös érdeklődésre számot tartó területeken, a jogszabályaikkal és fontos érdekeikkel összeegyeztethető mértékben, az észszerűen rendelkezésre álló erőforrásaik keretein belül. E célból a Felek törekednek arra, hogy a lehető legnagyobb mértékben összehangolják az azonos vagy kapcsolódó ügyekkel kapcsolatos jogérvényesítési tevékenységeiket.
4. A Felek megerősítik, hogy versenyhatóságaik elismerik a titoktartás alóli felmentések alkalmazását jogérvényesítési területükön, és elismerik, hogy egy vállalkozás azon döntése, hogy lemond a bizalmas információk védelméhez való jogáról, önkéntes.
5. E cikk egyetlen rendelkezése sem korlátozza a Felek versenyhatóságainak mérlegelési jogkörét annak eldöntésében, hogy a másik Fél versenyhatóságai konkrét megkereséseinek eleget tesznek-e.
6. E cikk egyetlen rendelkezése sem akadályozza a Felek versenyhatóságait abban, hogy meghatározott esetekben intézkedjenek.
7. A Felek versenyhatóságai fontolóra vehetik egy külön együttműködési megállapodás megkötését, amely meghatározza az együttműködés végrehajtásának kölcsönösen elfogadott feltételeit.

23.6. CIKK

Technikai együttműködés

A Felek közös érdeküknek tartják, hogy technikai együttműködéssel támogassák e megállapodás célkitűzéseit a versenypolitika kidolgozása és végrehajtása, valamint versenyjoguk érvényesítése terén szerzett tapasztalatok megosztása céljából, az egyes Felek számára észszerűen rendelkezésre álló erőforrásokra is figyelemmel.

23.7. CIKK

Konzultációk

1. A Felek közötti kölcsönös megértés előmozdítása és az e fejezet értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatos konkrét kérdések kezelése érdekében a Fél a másik Fél kérésére konzultációt folytat a másik Fél által felvetett kérdésekről. A konzultációt kérő Fél adott esetben jelzi, hogy az ügy hogyan érinti a Felek közötti kereskedelmet vagy beruházásokat.
2. A Felek haladéktalanul megvitatják az e fejezet értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatban felmerülő kérdéseket.

3. A konzultáció tárgyát képező kérdés megvitatásának megkönnyítése érdekében mindegyik Fél arra törekszik, hogy a vonatkozó nem bizalmas információkat átadja a másik Fél részére.

23.8. CIKK

Az információk bizalmas kezelése

1. E fejezet bármely más rendelkezése ellenére egyik Fél sem köteles információt szolgáltatni, amennyiben az adott információk közlése az információt birtokló Fél jogszabályai értelmében tilos.
2. Ha az egyik Fél e fejezet alapján információt szolgáltat, a másik Fél megőrzi az információ bizalmas jellegét.
3. Ha valamelyik Fél versenyhatóságai bizalmas információkat kapnak a másik Fél versenyhatóságaitól a titoktartási kötelezettség alóli felmentés mellett, a Fél versenyhatóságai a kapott információkat a felmentés feltételeinek megfelelően használják fel.

23.9. CIKK

Versenyhatóságok

E fejezet alkalmazásában a versenyhatóságok a következő szervek vagy azok jogutódai:

(a) az Európai Unió esetében:

az Európai Bizottság; valamint

(b) Mexikó esetében:

(i) Nemzeti Antitröszt Bizottság (Comisión Nacional Antimonopolio); valamint

(ii) Távközlési Szabályozó Bizottság (Comisión Reguladora de Telecomunicaciones [CRT]).

23.10. CIKK

A vitarendezés alkalmazásának kizárása

Ezen fejezet rendelkezéseinek értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatban a Felek nem vehetik igénybe a 31. fejezet (Vitarendezés) szerinti vitarendezési mechanizmust.

24. FEJEZET

TÁMOGATÁSOK

24.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- (a) „árukhoz nyújtott támogatás”: olyan intézkedés, amely megfelel az SCM-megállapodás 1.1. cikkében meghatározott feltételeknek, és amely az SCM-megállapodás 2. cikkével összhangban és annak értelmében egyedinek minősül;
- (b) „szolgáltatásokhoz nyújtott támogatás”: olyan intézkedés, amely valamely kormány vagy közjogi szerv pénzügyi hozzájárulását foglalja magában, és az SCM-megállapodás 2. cikkével összhangban és annak értelmében gazdasági előnyt biztosít, és kifejezetten egy vállalkozásra vagy iparágra, illetve vállalkozások vagy iparágak egy csoportjára vonatkozik⁸⁰.

⁸⁰ Ez a fogalommeghatározás független a WTO-ban a szolgáltatásokra vonatkozó támogatások meghatározására vonatkozó jövőbeli tárgyalások kimenetelétől. E megbeszélések előrehaladásától függően a kereskedelmi tanács határozatot fogadhat el a megállapodás e tekintetben történő kiigazításáról.

24.2. CIKK

Általános elvek

A Felek elismerik, hogy támogatás nyújtható, ha az egy közpolitikai célkitűzés eléréséhez szükséges. A Felek ugyanakkor tudomásul veszik, hogy bizonyos támogatások torzíthatják a piacok megfelelő működését, és gyengíthetik a kereskedelem és a beruházások liberalizációjából származó előnyöket. Elvben a Felek nem nyújtanak támogatást árukat és szolgáltatásokat kínáló vállalkozásoknak, ha ez a támogatás kedvezőtlen hatást gyakorol vagy valószínűleg kedvezőtlen hatást gyakorolhat a kereskedelemre vagy a versenyre.

24.3. CIKK

Hatály

1. Ez a fejezet a gazdasági tevékenységet folytató valamennyi vállalkozásnak nyújtott támogatásokra vonatkozik. Ha a vállalkozás gazdasági és nem gazdasági tevékenységeket egyaránt végez, ez a fejezet csak az adott vállalkozás gazdasági tevékenységeire vonatkozik.

2. Ez a fejezet nem vonatkozik a meghatározott közérdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott vállalkozásoknak nyújtott támogatásokra, beleértve azokat is, amelyeket különleges jogok vagy kiváltságok révén bíztak meg, amennyiben az ilyen támogatások a szóban forgó szolgáltatás költségeinek fedezéséhez szükséges összegre korlátozódnak.
3. Ez a fejezet nem vonatkozik a mezőgazdasági termékekhez nyújtott támogatásokra, valamint a halakhoz és halászati termékekhez nyújtott támogatásokra.
4. A 24.5. cikk kivételével ez a fejezet nem alkalmazandó az audiovizuális ágazatban nyújtott támogatásokra.
5. A 24.7. cikk nem vonatkozik a szolgáltatásokhoz nyújtott támogatásokra.

24.4. CIKK

Kapcsolat a WTO-val

A Felek megerősítik a GATS XV. cikke, az 1994. évi GATT XVI. cikke és az SCM-megállapodás szerinti jogaikat és kötelezettségeiket.

24.5. CIKK

Átláthatóság

1. A Felek a területükön nyújtott vagy fenntartott támogatásokkal kapcsolatban a következő információkat elérhetővé teszik a nyilvánosság számára:

- (a) a támogatás jogalapja;
- (b) a támogatás formája;
- (c) a támogatás összege vagy a támogatáshoz rendelt költségvetés összege; valamint
- (d) lehetőség szerint a kedvezményezett neve⁸¹.

2. Akkor tekinthető úgy, hogy valamely Fél megfelel az (1) bekezdésben foglaltaknak, ha:

- (a) az SCM-megállapodás 25.1. cikkének megfelelően értesítést küldenek a WTO-nak, és amennyiben lehetséges, a címzett nevét nyilvánosságra hozzák; vagy

⁸¹ Az (1) bekezdés d) pontja a legalább 500 000 különleges lehívási jogot elérő támogatásokra vonatkozik.

(b) az (1) bekezdésben előírt információkat az adott Fél saját maga hozzáférhetővé teszi vagy a nevében hozzáférhetővé tesz egy nyilvánosan hozzáférhető weboldalon a támogatás fenntartásának vagy nyújtásának évét követő naptári év december 31-ig⁸².

3. A szolgáltatásokhoz nyújtott támogatások tekintetében ez a cikk csak akkor alkalmazandó, ha:

(a) a támogatás összege kedvezményezettenként három egymást követő évben kumulatíván meghaladja a 400 000 különleges lehívási jogot; valamint

(b) a támogatást az alábbi ágazatokban nyújtott szolgáltatásokhoz nyújtják: audiovizuális, távközlési, pénzügyi szolgáltatások, közlekedés (beleértve a tengeri szállítást is), energia (beleértve a villamosenergia-elosztást), környezetvédelem, számítógépes, építészeti és mérnöki szolgáltatások, építőipar, valamint postai és futárszolgáltatások.

⁸² Az egyértelműség érdekében: a támogatásnak vagy a támogatási programnak a weboldalon való közzététele nem befolyásolja annak jogi státuszát vagy magát a programot.

24.6. CIKK

Konzultációk

1. Ha az egyik Fél úgy ítéli meg, hogy a másik Fél által nyújtott támogatás hátrányosan érinti vagy valószínűleg negatívan befolyásolja saját kereskedelmét vagy beruházásait, az előbbi Fél aggodalmát fejezheti ki a másik Fél felé, és konzultációt kérhet az ügyben. A megkeresett Fél teljeskörűen és jóhiszeműen vizsgálja meg az ilyen megkeresést.

2. A konzultációk során a kérelmező Fél felkérheti a másik Felet, hogy szolgáltatson további információkat a támogatásról, például:

- (a) a támogatás jogalapja és szakpolitikai célja;
- (b) a támogatás formája;
- (c) a támogatás időpontjai és időtartama, és bármilyen egyéb ahhoz kapcsolódó határidő;
- (d) a támogatás jogosultsági követelményei;
- (e) a támogatás teljes összege vagy a támogatáshoz rendelt költségvetés összege;

- (f) lehetőség szerint a támogatás kedvezményezettjének neve; valamint
- (g) bármely más információ, amely lehetővé teszi a támogatás kereskedelemre vagy beruházásokra gyakorolt negatív hatásainak értékelését.

3. A megkeresett Fél legkésőbb a (2) bekezdésben hivatkozott kérelem kézhezvételének időpontjától számított 60 napon belül tájékoztatást nyújt a kérdéses támogatásról. Amennyiben a (2) bekezdés szerint kért bármely releváns információ nem szerepel az írásbeli válaszban, a megkeresett Fél írásbeli válaszában magyarázatot ad az adott információk hiányára.

4. Ha a megkereső Fél a (2) és (3) bekezdés szerinti információk kézhezvételét követően arról tájékoztatja a megkeresett Felet, hogy megítélése szerint az érintett támogatás jelentős negatív hatást gyakorol vagy gyakorolhat kereskedelmi vagy beruházási tevékenységére, a megkeresett Fél minden tőle telhetőt megtesz e jelentős negatív hatások megszüntetésére vagy minimalizálására az ezt követő egy éven belül.

24.7. CIKK

Feltételekhez kötött támogatások

1. Mindkét Fél feltételeket alkalmaz a következő támogatásokra, amennyiben azok hátrányosan érintik vagy valószínűleg hátrányosan érintik a másik Fél kereskedelmét vagy beruházásait:
 - (a) engedélyezettek az olyan támogatások vagy jogi megállapodások, amelyek alapján egy kormány felelősséget vállal bizonyos vállalkozások adósságaiért vagy kötelezettségeiért, azzal a feltétellel, hogy az adósságok vagy kötelezettségek fedezete az összegét, vagy a felelősségvállalás az időtartamát tekintve korlátozott;
 - (b) a nehéz helyzetben lévő vagy fizetésképtelen vállalkozásoknak, illetve a fizetésképtelenség küszöbén lévő vállalkozásoknak nyújtott támogatások a következő feltételek mellett engedélyezhetők:
 - (i) hiteles szerkezetátalakítási terv készült; a tervnek reális feltételezéseken kell alapulnia annak biztosítása érdekében, hogy a vállalkozás hosszú távú életképessége észszerű időn belül helyreálljon; valamint
 - (ii) nem kis- vagy középvállalkozásoknak minősülő vállalkozások hozzájárulnak a szerkezetátalakítás költségeihez.

2. Az (1) bekezdés b) pontja nem értelmezhető úgy, hogy megakadályozza a Feleket abban, hogy a szerkezetátalakítási terv elkészítéséhez észszerűen szükséges időre ideiglenes likviditási támogatást nyújtsanak hitelgarancia vagy hitel formájában. Az ilyen ideiglenes likviditási támogatásnak arra az összegre kell korlátozódnia, amely a vállalkozás működésének fenntartásához szükséges.

24.8. CIKK

A támogatások felhasználása

Az egyes Felek biztosítják, hogy a vállalkozások az általuk nyújtott támogatásokat csak arra a szakpolitikai célkitűzésre vagy célra használják fel, amelyre azokat nyújtották⁸³.

24.9. CIKK

A vitarendezés alkalmazásának kizárása

A Felek a 31. fejezet (Vitarendezés) szerinti vitarendezést nem vehetik igénybe a 24.5. cikk értelmezésére vagy alkalmazására vonatkozóan, amennyiben az a szolgáltatásokra nyújtott támogatásokra vonatkozik, valamint a 24.6. cikk (4) bekezdése szerinti vitarendezéshez.

⁸³ Az egyértelműség érdekében: akkor kell úgy tekinteni, hogy a Fél teljesíti ezt a kötelezettséget, ha e célból megfelelő jogszabályi keretet és közigazgatási eljárásokat hozott létre.

25. FEJEZET

SZELLEMI TULAJDON

A. SZAKASZ

Általános rendelkezések

25.1. CIKK

Célkitűzések és alapelvek

1. E fejezet célja a szellemi tulajdon-jogok megfelelő szintű és hatékony védelmének és érvényesítésének megvalósítása a következők érdekében:
 - (a) hozzájárulás a technológiai innováció előmozdításához, valamint a technológiatranszferhez és a technológia terjesztéséhez a technológiai ismeretek előállítóinak és felhasználóinak kölcsönös előnyére a társadalmi és gazdasági jólétet elősegítő módon, valamint a jogok és kötelezettségek egyensúlyához; valamint
 - (b) a Felek közötti kereskedelem előmozdítása és szabályozása, valamint a kereskedelem torzulásainak és akadályainak csökkentése.

2. A Felek nemzeti jogszabályaik és egyéb rendelkezéseik megalkotásakor és módosításakor a közegészség és a közélet védelméhez szükséges és olyan intézkedéseket alkalmazhatnak, amelyek a társadalmi-gazdasági és műszaki fejlődéshez létfontosságú ágazatokban a közérdeket előmozdítják, feltéve, hogy ezek az intézkedések összhangban vannak az e fejezetben foglaltakkal.

3. A Felek megfelelő intézkedéseket fogadhatnak el – feltéve, hogy azok összhangban vannak e fejezet rendelkezéseivel – a szellemi tulajdonjogokkal a jogosultak részéről való visszaélés, illetve a kereskedelmet észszerűtlenül korlátozó vagy a nemzetközi technológiaátadást hátrányosan érintő gyakorlatok megakadályozásához.

4. Figyelembe véve a belföldi rendszerek mögöttes közpolitikai célkitűzéseit, a Felek elismerik annak szükségességét, hogy:

- (a) előmozdítsák az innovációt és a kreativitást;
- (b) megkönnyítsék az információ, a tudás, a technológia, a kultúra és a művészetek elterjedését; valamint
- (c) ösztönözzék a versenyt, továbbá a nyitott és hatékony piacokat,

a saját szellemi tulajdonra vonatkozó rendszereik révén, többek között az átláthatóság elvének tiszteletben tartása mellett, valamint figyelembe véve valamennyi érintett érdekelt fél érdekeit, ideértve a jogosultakat, a felhasználókat és a nyilvánosságot is.

25.2. CIKK

A kötelezettségek jellege és hatálya

1. A Felek vállalják, hogy biztosítják azoknak a szellemi tulajdonra vonatkozó nemzetközi megállapodásoknak a megfelelő és hatékony végrehajtását, amelyeknek a részesei, beleértve a TRIPS-megállapodást. Ez a fejezet kiegészíti és pontosítja a Feleknek a TRIPS-megállapodásból, illetve egyéb, a szellemi tulajdon területén megkötött azon nemzetközi egyezményekből eredő jogait és kötelezettségeit, amelyeknek részes felei.

2. E fejezet alkalmazásában „szellemitulajdon-jogok” a szellemi tulajdonnak a TRIPS-megállapodás II. része 1–7. szakasza hatálya alá tartozó valamennyi kategóriája, valamint a növényfajta-oltalmi jogok. A szellemi tulajdon védelme magában foglalja az ipari tulajdon oltalmáról szóló, 1883. március 20-án Párizsban kelt, legutóbb az 1967. július 14-én Stockholmban felülvizsgált Párizsi Egyezmény (a továbbiakban: Párizsi Egyezmény) 10a. cikkében említett tisztességtelen verseny elleni védelmet.

3. A Felek kötelesek a jelen fejezet rendelkezéseinek érvényt szerezni. Feltéve, hogy az így biztosított oltalom vagy jogérvényesítés nem ellentétes e fejezettel, a Felek a nemzeti jogukban a szellemitulajdon-jogoknak az e fejezet szerintiél szélesebb körű oltalmát vagy érvényesítését is bevezethetik, de erre nem kötelesek/kötelezhetőek. A Felek szabadon állapíthatják meg a megfelelő módszert a fejezetben foglaltak saját jogrendszerükbe és joggyakorlatukba történő átültetésére.

25.3. CIKK

Jogkimerülés

E fejezet nem érinti a Felek annak meghatározására vonatkozó szabadságát, hogy alkalmazandó-e és milyen feltételek mellett a szellemitulajdon-jogok kimerülése.

25.4. CIKK

Nemzeti elbánás

1. Valamennyi Fél köteles a másik Fél állampolgárait⁸⁴ legalább olyan kedvezményes elbánásban részesíteni, mint amilyenben a Fél a saját állampolgárait részesíti a szellemitulajdon-jogok oltalma⁸⁵ tekintetében, figyelemmel adott esetben a Párizsi Egyezményben, az irodalmi és művészeti művek védelméről szóló, 1886. szeptember 9-én kelt, 1971. július 24-én Párizsban felülvizsgált Berni Egyezményben (a továbbiakban: Berni Egyezmény), az előadóművészek, a hangfelvételek előállítói és a műsorszolgáltató szervezetek védelméről szóló, 1961. október 26-án Rómában kelt nemzetközi egyezményben (a továbbiakban: Római Egyezmény) vagy az integrált áramkörökhöz kapcsolódó szellemi tulajdonról szóló, 1989. május 26-án Washingtonban kelt szerződésben megállapított kivételekre. Az előadóművészek, a hangfelvétel-előállítók és a műsorsugárzó szervezetek tekintetében e kötelezettség csak az e megállapodásban megállapított jogokra vonatkozik.

⁸⁴ E fejezet alkalmazásában az állampolgárokra a TRIPS-megállapodásban található fogalom meghatározást kell alkalmazni.

⁸⁵ E rendelkezés alkalmazásában az „oltalom” magában foglalja a szellemitulajdon-jogok hozzáférhetőségét, megszerzését, alkalmazási körét, fenntartását és kikényszeríthetőségét érintő ügyeket, valamint azokat az ügyeket, amelyek a szellemitulajdon-jogoknak e fejezetben különösen tárgyalt használatát érintik.

2. A Felek az e cikk szerinti nemzeti elbánás feltételeként nem követelhetik meg a jogosultaktól, hogy a szerzői és szomszédos jogokkal kapcsolatos jogok megszerzése érdekében bármilyen alaki követelménynek vagy feltételnek eleget tegyenek⁸⁶.

3. A Felek a bírósági és közigazgatási eljárások tekintetében élhetnek az (1) bekezdés alapján engedélyezett kivételekkel, ideértve a joghatóságuk alá tartozó kézbesítési cím megjelölését vagy képviselő kijelölését, amennyiben az ilyen kivételek:

- (a) az e fejezettel nem összeegyeztethetetlen jogszabályoknak vagy egyéb rendelkezéseknek való megfelelés biztosításához szükségesek; valamint
- (b) alkalmazásának módja nem valósítja meg a kereskedelem rejtett korlátozását.

4. A Szellemi Tulajdon Világszervezete (a továbbiakban: WIPO) égisze alatt megkötött többoldalú megállapodásokban előírt, a szellemitulajdon-jogok megszerzésére vagy fenntartására vonatkozó eljárások tekintetében a Felek nem kötelesek e cikk alapján eljárni.

⁸⁶ A fentiek a Római Szerződés 11. cikkének sérelme nélkül alkalmazandók.

B. SZAKASZ

A szellemitulajdon-jogokra vonatkozó előírások

B.1. ALSZAKASZ

Szerzői jogok és szomszédos jogok

25.5. CIKK

Nemzetközi szerződések

1. A Felek megerősítik elkötelezettségüket az alábbi nemzetközi megállapodások végrehajtása mellett:
 - (a) a Berni Egyezmény;
 - (b) a Római Egyezmény;
 - (c) a WIPO 1996. december 20-án Genfben elfogadott Szerzői Jogi Szerződése; valamint
 - (d) a WIPO 1996. december 20-án Genfben elfogadott Előadásokról és Hangfelvételekről szóló Szerződése.

2. A Felek minden észszerű erőfeszítést megtesznek annak érdekében, hogy megfeleljenek az audiovizuális előadások védelméről szóló, 2012. június 24-én Pekingben elfogadott Pekingi Szerződés, valamint a vakok, látássérültek és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek megjelent művekhez való hozzáféréseinek megkönnyítéséről szóló, 2013. június 27-én Marrákesben elfogadott Marrákesi Szerződés rendelkezéseinek.

25.6. CIKK

Szerzők

Valamennyi Fél kizárólagos jogot biztosít a szerzők részére a következők engedélyezésére vagy megtiltására:

- (a) műveik egy részének vagy egészének közvetlen vagy közvetett, időleges vagy végleges reprodukálása bármilyen eszközzel és bármilyen formában;
- (b) műveik eredeti vagy másolt példányainak bármilyen formában történő nyilvános terjesztése értékesítés útján vagy másként;
- (c) műveik vezetékes vagy vezeték nélküli eszközökkel történő közvetítése nyilvánosság számára, beleértve az oly módon történő hozzáférhetővé tételt is, hogy azokhoz az általuk megválasztott helyen és időben hozzáférhessenek; valamint
- (d) a szerzői alkotásaik eredeti vagy másolati példányainak a nyilvánosság részére való kereskedelmi bérbeadása.

25.7. CIKK

Előadóművészek

Valamennyi Fél kizárólagos jogot biztosít az előadóművészek részére a következők engedélyezésére vagy megtiltására:

- (a) előadásaik rögzítése⁸⁷;
- (b) rögzített előadásaik közvetlen vagy közvetett, ideiglenes vagy tartós, bármely eszközzel és formában, egészben vagy részben történő többszörözése;
- (c) rögzített előadásaik adásvétellel vagy más módon megvalósuló nyilvános terjesztése;
- (d) rögzített előadásaik vezetékes vagy vezeték nélküli hozzáférhetővé tétele oly módon, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg;
- (e) előadásaik vezeték nélküli sugárzása és a nyilvánossághoz közvetítése, kivéve, ha az előadás már maga is sugárzott előadás vagy rögzítés eredménye; valamint

⁸⁷ „Rögzítés”: az előadás hangjának vagy mozgóképeinek, vagy azok leképezéseinek felvétele, amely valamely eszköz révén érzékelhető, reprodukálható vagy közölhető.

- (f) rögzített előadásaik nyilvánosság számára való kereskedelmi bérbeadása.

25.8. CIKK

A hangfelvételek előállítói

Valamennyi Fél kizárólagos jogot biztosít a hangfelvételek előállítói részére a következők engedélyezésére vagy megtiltására:

- (a) hangfelvételeik egy részének vagy egészének közvetlen vagy közvetett, időleges vagy végleges reprodukálása bármilyen eszközzel és bármilyen formában;
- (b) hangfelvételeik eredeti és azok többszörözött példányai adásvétellel vagy más módon megvalósuló nyilvános terjesztése;
- (c) hangfelvételeik vezetékes vagy vezeték nélküli eszközökkel történő nyilvánossághoz közvetítése oly módon, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg; valamint
- (d) hangfelvételeik nyilvánosság számára való kereskedelmi bérbeadása.

25.9. CIKK

Műsorszolgáltató szervezetek

A Felek kizárólagos jogot biztosítanak a műsorszolgáltató szervezetek részére a következők engedélyezésére vagy megtiltására⁸⁸:

- (a) sugárzott műsoraik rögzítése, vezetékes vagy vezeték nélküli közvetítés esetén egyaránt, ideértve a kábelen keresztül vagy műhold útján történő közvetítést is;
- (b) rögzített sugárzott műsoraik közvetlen vagy közvetett, ideiglenes vagy tartós, bármely eszközzel és formában, egészben vagy részben történő többszörözése, vezetékes vagy vezeték nélküli közvetítés esetén egyaránt, ideértve a kábelen keresztül vagy műhold útján történő közvetítést is;
- (c) rögzített sugárzott műsoraik vezetékes vagy vezeték nélküli hozzáférhetővé tétele, vezetékes vagy vezeték nélküli közvetítés esetén egyaránt, ideértve a kábelen keresztül vagy műhold útján történő közvetítést is, oly módon, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg;

⁸⁸ Mexikó esetében ez a rendelkezés nem érinti a Hivatalos Lapban 2025. július 16-án közzétett, a távközlésről és a műsorszolgáltatásról szóló törvény (Ley en Materia de Telecomunicaciones y Radiodifusión) szerinti kötelezettségeinek teljesítésére vonatkozó követelményt.

- (d) sugárzott műsoraik rögzített formájának – azok másolatait is ideértve – terjesztése a nyilvánosság számára, értékesítés útján vagy más módon, függetlenül attól, hogy a sugárzás vezetékes vagy vezeték nélküli formában történt, a kábelen vagy műholdon keresztül történő sugárzást is ideértve; valamint
- (e) sugárzott műsoraik vezeték nélküli újrasugárzása, illetve nyilvánossághoz közvetítése, amennyiben e közvetítés olyan helyen történik, amely belépődíj ellenében hozzáférhető a nyilvánosság számára.

25.10. CIKK

Kereskedelmi célból kiadott hangfelvételek sugárzása és nagyközönség felé történő közvetítése⁸⁹

1. Mindegyik Fél biztosítja a hangfelvételek előadói és előállítói számára a felhasználó által fizetett, egyszeri méltányos díjazás jogát, ha a hangfelvételt kereskedelmi célból teszik közzé, vagy az ilyen hangfelvétel megjelenítését vezeték nélküli sugárzás céljára vagy a nagyközönség felé történő bármely közvetítésre használják⁹⁰.

⁸⁹ Valamennyi Fél biztosíthat szélesebb körű jogokat az előadóművészek és a hangfelvétel-előállítók számára a kereskedelmi célból kiadott hangfelvételek sugárzása és nagyközönség felé történő közvetítése tekintetében.

⁹⁰ E cikk alkalmazásában a „nagyközönség felé történő közvetítés” nem foglalja magában a hangfelvétel vezetékes vagy vezeték nélküli eszközökkel történő nyilvánosságra hozatalát oly módon, hogy a nagyközönség tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg.

2. A Felek elismerik, hogy az egyszeri méltányos díjazást meg kell osztani az előadóművészek és a megfelelő hangfelvételek előállítói között. Valamennyi Fél elfogadhat olyan jogszabályt, amely az előadóművészek és hangfelvételek előállítói közötti megegyezés hiányában meghatározza azokat a feltételeket, amelyek szerint az előadóművészeknek és hangfelvétel-előállítóknak osztoznia kell az egyszeri méltányos díjazáson.

25.11. CIKK

Az oltalom időtartama

1. A mű szerzőjének jogai az adott szerző életében és a halálától számított legkevesebb 70 évig állnak fenn, attól az időponttól függetlenül, amikor a művet jogszerűen nyilvánosságra hozták.
2. A szöveggel rendelkező zeneművek oltalmának időtartama a következő személyek közül utoljára elhunyt személy halálától számított legalább 70 év elteltével szűnik meg, függetlenül attól, hogy azok szerzőtársként vannak-e feltüntetve: a szöveg szerzője és a zenei kompozíció szerzője⁹¹.

⁹¹ A Felek előírhatják, hogy e bekezdés alkalmazásához mindkét hozzájárulást kifejezetten szavakkal ellátott zenei kompozícióra kell létrehozni.

3. A név nélkül vagy felvett néven szerzett művek esetében az oltalom időtartama a mű jogszerű nyilvánosságra hozatalát követő legalább 70 év után ér véget. Ha azonban a szerző által felvett név semmi kétséget nem hagy a szerző személyazonossága felől, vagy ha a szerző az első mondatban meghatározott idő alatt felfedi személyazonosságát, a védelmi időt az (1) bekezdés szerint kell számítani.

4. A filmalkotások és audiovizuális művek védelmi ideje legalább a következő személyek közül utoljára elhunyt személy halálától számított legkevesebb 70 év, függetlenül attól, hogy azok szerzőtársként vannak-e feltüntetve a következők: a főrendező, a forgatókönyvíró, a dialógus szerzője és a zeneszerző⁹².

5. A műsorsugárzó szervezetek jogai nem korábban, mint a műsor első sugárzását követő 50 év elteltével járnak le, függetlenül attól, hogy az adást vezetéken vagy vezeték nélküli sugárzás útján közvetítették, ideértve a kábelen és a műholdon keresztül történő műsorszórást is.

⁹² A Felek előírhatják, hogy a zenét kifejezetten a filmalkotásban vagy audiovizuális műben való felhasználás céljából kell létrehozni.

6. Az egyes Felek biztosítják⁹³, hogy:

- (a) az előadóművészek jogainak védelmi ideje 75 évvel az előadás hangfelvételen történő első rögzítését, vagy a hangfelvételen nem rögzített művek első előadását, vagy első alkalommal bármilyen módon történő közvetítését követően jár le; valamint
- (b) a hangfelvétel-előállítók jogainak oltalmi időtartama a hangoknak a hangfelvételen való első rögzítésétől számított 75 év elteltével ér véget.

Alternatív megoldásként a Felek előírják, hogy:

- (c) az előadóművészek hangfelvételtől eltérő módon rögzített előadásaihoz fűződő jogai az előadás rögzítésétől számított legalább 50 év elteltével, vagy ha ezen az időszakon belül nyilvánosságra hozzák őket, az első jogszerű közzétételtől számított legalább 50 év elteltével szűnnek meg; valamint
- (d) az előadóművészek hangfelvételen rögzített előadásaihoz fűződő jogai és a hangfelvétel-előállítók jogai az előadás vagy a hangfelvétel rögzítésétől számított legalább 50 év elteltével, és ha ezen az időszakon belül nyilvánosságra hozzák őket, az első jogszerű közzétételtől számított legalább 70 év elteltével szűnnek meg. A Fél hatékony intézkedéseket fogad el annak biztosítása érdekében, hogy az első jogszerű közzététel utáni 50 év oltalmat követő 20 évben keletkezett hasznot méltányosan osszák el az előadóművészek és a hangfelvétel-előállítók között.

⁹³ Az egyértelműség érdekében: az egyes Felek belső jogszabályaik alapján választhatnak az a) és b) pontban említett választási lehetőség vagy a c) és d) pontban említett alternatíva között.

7. Az e cikkben meghatározott oltalmi időt az eseményt követő év január 1. napjától kell számítani.

25.12. CIKK

Követő jog

1. A Felek követő jogot biztosítanak a képzőművészeti műalkotás – kivéve az alkalmazott műalkotás – szerzőjének javára, amely elidegeníthetetlen, és amelyről a szerző előzetesen sem mondhat le; e jog alapján az alkotásnak a szerző általi első eladását követő minden viszonteladásáért⁹⁴ az eladási árból a szerzőt részesedés⁹⁵ illeti meg.

2. Az (1) bekezdésben foglalt jog valamennyi viszonteladásra alkalmazandó, amelyben a művészeti piac képviselői – így például aukciós házak, művészeti galériák és általában műkereskedők – eladóként, vevőként, illetve közvetítőként közreműködnek.

⁹⁴ A Felek minimumfeltételeket állapíthatnak meg a követő jog alkalmazására vonatkozóan.

⁹⁵ A Felek ezt a részesedést a viszonteladási ár százalékában fejezhetik ki.

25.13. CIKK

Együtműködés a közös jogkezelés terén

1. A Felek ösztönzik a megfelelő közös jogkezelő szervezeteik közötti párbeszédet, a műveknek és más védett anyagoknak a Felek területén való hozzáférhetőségének, valamint az ilyen művek és más védett anyagok használatáért fizetendő jogdíjakból származó bevételek átutalásának előmozdítása érdekében.
2. A Felek megállapodnak abban, hogy előmozdítják az átláthatóságot és a megkülönböztetésmentességet a közös jogkezelő szervezetek jogosult tagjai között, különös tekintettel az általuk beszedett jogdíjakra, az ilyen bevételekre alkalmazott levonásokra, a beszedett jogdíjak felhasználására, a felosztási szabályzataikra és az általuk kezelt repertoárra.

25.14. CIKK

Kivételek és korlátozások

A Felek az ebben az alszakaszban foglalt jogok tekintetében kivételeket vagy korlátozásokat csak egyes különös esetekben állapíthatnak meg, amelyek nem ellentétesek a mű, előadás, hangfelvétel vagy sugárzás rendes felhasználásával vagy más, védelem alatt álló teljesítmény rendes felhasználásával, és indokolatlanul nem károsítják a jogosult jogos érdekeit.

25.15. CIKK

A technológiai intézkedések védelme

1. Valamennyi Fél megfelelő jogi védelmet biztosít a hatásos műszaki intézkedések olyan megkerülése ellen, amelyet olyan személy hajt végre, aki tudja, vagy kellő gondosság mellett tudnia kellene, hogy cselekményének célja a műszaki intézkedés megkerülése.

2. Valamennyi Fél megfelelő jogi védelmet biztosít az olyan eszközök, termékek vagy alkatrészek előállítása, importja, forgalmazása, értékesítése, bérbeadása, értékesítést vagy bérbeadást ösztönző reklámozása vagy kereskedelmi célú birtoklása, illetve olyan szolgáltatások nyújtása ellen, amelyek:
 - (a) népszerűsítésének, reklámozásának vagy forgalmazásának célja bármely hatékony műszaki intézkedés megkerülése;
 - (b) amelynek a hatásos műszaki intézkedés megkerülésén kívül nincs számottevő gazdasági jelentősége, illetve célja; vagy
 - (c) amelyet elsősorban a hatásos műszaki intézkedés megkerülésének lehetővé tétele vagy megkönnyítése céljából terveztek, gyártottak, alakítottak át, illetve teljesítettek.

3. Ezen cikk alkalmazásában „technológiai intézkedés” bármely olyan technológia, eszköz vagy alkatrész, amely rendeltetésszerű működése esetén azt a célt szolgálja, hogy a művek vagy egyéb tárgy tekintetében megakadályozzon vagy korlátozzon olyan cselekményeket, amelyeket bármely szerzői jog vagy szomszédos jog jogosultja nem engedélyezett, az érintett Fél belső jogának megfelelően. A technológiai intézkedések akkor minősülnek ténylegesen „működőnek”, ha a védett mű vagy más tárgy használatát a jogosult hozzáférés-ellenőrzés vagy védelmi eljárás alkalmazásával korlátozza, így például kódolással, zavarással, illetve a mű vagy az egyéb tárgy más átalakítása útján, vagy másolásellenőrző mechanizmussal, és amely eléri a védelmi célt.

4. Az (1) bekezdésben foglalt jogi védelemre tekintet nélkül, a jogosultak önkéntes intézkedésének hiányában a Felek szükség szerint megfelelő intézkedéseket hozhatnak annak biztosítása érdekében, hogy a hatékony technológiai intézkedések megkerülése ellen e cikkel összhangban nyújtott megfelelő jogi védelem ne akadályozza meg a kedvezményezetteket abban, hogy a 25.14. cikkel összhangban előírt kivételekkel vagy korlátozásokkal éljenek.

25.16. CIKK

Jogkezelési adatokkal kapcsolatos kötelezettségek

1. A Felek megfelelő védelmet biztosítanak minden olyan személy ellen, aki illetéktelenül a következő tudatos cselekmények valamelyikét végzi, ha a fenti személy tudja, vagy észszerűen tudnia kellene, hogy ezzel a cselekedetével szerzői jog vagy szomszédos jog megsértését idézi elő, teszi lehetővé, könnyíti meg vagy fedi el:

- (a) bármely elektronikus jogkezelési adat eltávolítása vagy megváltoztatása; vagy
- (b) az ezen alszakasz alapján védett olyan művek vagy más tárgyak forgalmazása, forgalmazási célú behozatala, sugárzása vagy a nyilvánosság részére történő közvetítése, amelyekből az elektronikus jogkezelő információt engedély nélkül eltávolították vagy megváltoztatták.

2. Ezen alszakasz alkalmazásában „jogkezelési információ” minden olyan, a jogkezelők által szolgáltatott információ, amely az ebben az alszakaszban említett művet vagy más tárgyat, a szerzőt vagy más jogtulajdonost, vagy a mű, illetve a más anyag használatának feltételeivel kapcsolatos információkat azonosítja, vagy az ilyen információt leképező bármely szám vagy kód.

3. A (2) bekezdés alkalmazandó, amikor az ebben a bekezdésben említett tételek bármelyike egy mű vagy az ebben az alszakaszban említett más anyag másolatához társul, illetve a mű vagy más anyag közönséghez történő közvetítésével kapcsolatban megjelenik.

B.2. ALSZAKASZ

Védjegyek

25.17. CIKK

Nemzetközi megállapodások

Az egyes Felek:

- (a) minden tőle telhetőt megtesznek az 1994. október 27-én Genfben megkötött Védjegyjogi Szerződés és a 2006. március 27-én Szingapúrban elfogadott Szingapúri Védjegyjogi Szerződés betartása érdekében.

- (b) betartják a védjegyek nemzetközi lajstromozásáról szóló Madridi Megállapodáshoz kapcsolódó, 1989. június 27-én Madridban elfogadott, legutóbb 2007. november 12-én módosított jegyzőkönyvet, valamint a védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozásáról szóló, 1957. június 15-én Nizzában kelt és 1979. szeptember 28-án módosított Nizzai Megállapodást (a továbbiakban: Nizzai Osztályozás).

25.18. CIKK

Lajstromozási eljárás

1. Valamennyi Fél létrehoz a védjegyek lajstromozására egy olyan rendszert, amelyben az illetékes védjegyhatóság által kiadott valamennyi végleges elutasító határozatot – beleértve a lajstromozás részleges elutasítását is – írásban közölnek, a határozat megfelelő indokolást tartalmaz és fellebbezéssel megtámadható.
2. Az egyes Felek lehetőséget biztosítanak a védjegybejelentések vagy adott esetben a védjegyek lajstromozása elleni felszólalásra, valamint biztosítják az ilyen felszólalásra való válaszadás lehetőségét a védjegy bejelentője számára⁹⁶.

⁹⁶ Az egyes Felek minden észszerű erőfeszítést megtesznek annak érdekében, hogy a felszólalásra vonatkozóan kontradiktórius eljárást fogadjanak el.

3. Az egyes Felek létrehozzák a védjegybejelentések és a lajstromozott védjegyek nyilvánosan hozzáférhető elektronikus adatbázisát.

25.19. CIKK

A védjegyek által biztosított jogok

1. A bejegyzett védjegy a jogosult számára kizárólagos jogokat biztosít. A kizárólagos jogok alapján a jogosult bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül gazdasági tevékenység körében használ:

- (a) a védjeggyel azonos megjelölést olyan árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyek azonosak a védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal; valamint
- (b) olyan megjelölést, amelyet a fogyasztók a védjeggyel összetéveszhetnek a megjelölés és a védjegy azonossága vagy hasonlósága, valamint az érintett áruk, illetve szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága miatt; az összetéveszhetőség magában foglalja azt az esetet is, ha a fogyasztók a megjelölést gondolati képzettársítás (asszociáció) útján kapcsolhatják a korábbi védjegyhez.

2. A bejegyzett védjegy jogosultja megakadályozhatja, hogy harmadik felek kereskedelmi tevékenység során harmadik országokból – szabad forgalomba bocsátás nélkül – olyan árukat hozzanak be a védjegy lajstromozásának helye szerinti Fél területére, amelyeken – ideértve csomagolásukat is – engedély nélkül szerepel az adott áru vonatkozásában a bejegyzett védjeggyel megegyező védjegy, vagy amelyet lényegében nem lehet megkülönböztetni az említett védjegytől⁹⁷.

25.20. CIKK

Közismert védjegyek

A Párizsi Egyezmény 6a. cikkében és a TRIPS-megállapodás 16. cikkének (2) és (3) bekezdésében említett közismert védjegyek oltalmának érvényesítése céljából az egyes Felek az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi Unió közgyűlése és a Szellemi Tulajdon Világszervezetének (WIPO) közgyűlése által a WIPO-tagállamok közgyűléseinek harmincnegyedik ülésorozata (1999. szeptember 20–29.) keretében elfogadott, a közismert védjegyek védelmére vonatkozó rendelkezésekre vonatkozó közös ajánlást alkalmazzák.

⁹⁷ A Fél rendelkezhet úgy, hogy a védjegy jogosultjának joga megszűnik, ha a lajstromozott védjegy bitorlása tárgyában indított eljárás során a nyilatkozattevő, illetve az áru birtokosa bizonyítékot szolgáltat arra, hogy a bejegyzett védjegy jogosultjának az áru rendeltetési helye szerinti országban nincs joga megtiltani az adott áru forgalomba hozatalát.

25.21. CIKK

Rosshiszeműen benyújtott kérelmek

A Felek rendelkezhetnek úgy, hogy a védjegy nem részesülhet védjegyoltalomban, ha a védjegy lajstromozása iránti kérelmet a bejelentő rosszhiszeműen nyújtotta be. Az egyes Felek gondoskodnak róla, hogy amennyiben ilyen védjegy lajstromozásra került, azt érvénytelenné nyilvánítsák.

25.22. CIKK

Törlés

1. Az egyes Felek gondoskodnak a védjegy törléséről⁹⁸, ha a jogosult az árujegyzékben szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban a védjegy tényleges használatát a Fél jogszabályai által meghatározott időtartamon át elmulasztja⁹⁹ az adott területen, kivéve, ha a jogosult a használat elmaradását kellőképpen igazolja.

⁹⁸ Az egyértelműség érdekében: a Felek a törlést megszűnésként, lejáratként vagy érvénytelenségként határozhatják meg.

⁹⁹ A Fél megkövetelheti, hogy a használatnak valódinak kell lennie, vagy a kereskedelmi felhasználásnak megfelelő mennyiségben vagy módon kell történnie. A Fél dönthet továbbá úgy, hogy nem veszi figyelembe a közvetlenül a törlés iránti kérelem benyújtását megelőzően megkezdett vagy folytatott használatot.

2. A védjegyoltalom akkor is törölhető, ha a lajstromozás napját követően a védjegyjogosult cselekménye vagy mulasztása következtében a megjelölés a forgalomban annak az árunak vagy szolgáltatásnak a szokásos nevévé vált, amelyekre a védjegyet lajstromozták.

3. A védjegy akkor is törölhető, ha annak ellenére lajstromozták, hogy alkalmas lehetett a közönség megtévesztésére az árujegyzékben szereplő áruk vagy szolgáltatások jellegét, minőségét vagy földrajzi származását illetően¹⁰⁰.

25.23. CIKK

Kivételek a védjegyoltalomból eredő jogok alól

Az egyes Felek:

- (a) a védjegyoltalom hatálya alóli korlátozott kivételként rendelkezni a leíró jellegű kifejezések¹⁰¹ méltányos használatáról; valamint

¹⁰⁰ Az egyértelműség érdekében: a Fél akkor is törölheti a védjegyet, ha a védjegy jogosultja által vagy az ő hozzájárulásával az árujegyzékben szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban történő használat következtében a védjegy alkalmas a fogyasztók megtévesztésére.

¹⁰¹ A leíró jellegű kifejezések méltányos használata magában foglalja olyan jel használatát, amely az áruk és szolgáltatások földrajzi eredetét tünteti fel, amennyiben e használat összhangban van az ipari és üzleti tisztesség követelményeivel.

(b) rendelkezhetnek egyéb korlátozott kivételekről,

feltéve, ha e kivételek figyelembe veszik a védjegytulajdonosok és harmadik felek jogos érdekeit.

B.3. ALSZAKASZ

Formatervezési minták

25.24. CIKK

Nemzetközi megállapodások

Az egyes Felek minden elvárható erőfeszítést megtesznek annak érdekében, hogy csatlakozzanak az 1999. július 2-án Genfben elfogadott, a Hágai Megállapodásnak az ipari minták nemzetközi lajstromozásáról szóló genfi szövegéhez.

25.25. CIKK

Lajstromozott formatervezési minták oltalma

1. Az egyes Feleknek biztosítaniuk kell az önállóan alkotott, új vagy eredeti formatervezési minták oltalmát¹⁰². Az oltalmat a lajstromozás keletkezteti, és az a jogtulajdonosra ezzel az alszakasszal összhangban kizárólagos jogokat ró.
2. A lajstromozott formatervezésiminta-oltalom jogosultjának jogában áll harmadik feleket megakadályozni legalább abban, hogy a jogosult engedélye nélkül kereskedelmi célra előállítsanak, értékesítésre felajánljanak, értékesítsenek, forgalomba hozzanak vagy importáljanak az oltalomban részesülő formatervezési mintát hordozó vagy azt megtestesítő terméket, vagy ilyen cikket használjanak, ha az ilyen cselekmények jogellenesen akadályozzák a formatervezési minta rendeltetésszerű felhasználását vagy nem egyeztethetők össze a tisztességes kereskedelmi gyakorlattal.
3. Az összetett termék alkotóelemét képező termékre alkalmazott vagy ilyen termékbe beépített formatervezési minta kizárólag akkor tekinthető újnak vagy eredetinek:
 - (a) ha az alkotóelem az összetett termékbe való beépítését követően is látható marad az összetett termék rendeltetésszerű használata során; valamint
 - (b) az alkotóelem látható külső jellegzetességei önmagukban is megfelelnek az újdonság vagy az eredetiség követelményeinek.

¹⁰² Ha valamelyik Fél joga így rendelkezik, a formatervezési minta eredeti jellege is megkövetelhető.

4. A (3) bekezdés a) pontjában említett „rendeltetészerű használat” kifejezés a végső felhasználó részéről történő használat, amely a karbantartást, a szervizelést, illetve a javítást nem foglalja magában.

25.26. CIKK

Az oltalom időtartama

Az oltalom időtartamát az egyes Felek határozzák meg, és egy vagy több ötéves időszakra meghosszabbítható, a bejelentés benyújtásának napjától számított legfeljebb 25 év teljes oltalmi időre.

25.27. CIKK

Kivételek és kizárások

1. A Felek rendelkezhetnek meghatározott kivételekről a formatervezésiminta-oltalom hatálya alól, feltéve, hogy az ilyen kivételek nem észszerűtlenül ellentétesek az oltalmazott formatervezési minta rendes felhasználásával, és nem sértik aránytalanul a lajstromozott formatervezésiminta-oltalom jogosultjának jogos érdekeit, figyelembe véve harmadik személyek jogos érdekeit is.

2. A formatervezési minta oltalma nem terjed ki az alapvetően műszaki vagy funkcionális megfontolások által indokolt mintákra. Nem részesülhet különösképpen oltalomban az a formatervezési minta, amely egy termék olyan külső jellegzetességéből áll, amelyet szükségképpen pontosan ugyanabban a formában és méretben kell megvalósítani ahhoz, hogy a termék, amelyben a formatervezési minta megtestesül, illetve amelyre a mintát alkalmazzák, szerkezetileg összekapcsolható legyen egy másik termékkel, vagy elhelyezhető legyen benne, körülötte vagy ahhoz érintkezve oly módon, hogy mindegyik termék betölthesse a rendeltetését.

3. A (2) bekezdésétől eltérve formatervezésiminta-oltalomban részesülhet az a formatervezési minta, amely azt a célt szolgálja, hogy előregyártott elemekből álló rendszerekben lehetővé tegye a többféle összeállítást, illetve a kölcsönösen kicserélhető termékek kapcsolódását.

25.28. CIKK

Kapcsolat a szerzői joggal

A formatervezési mintát – bármely formában történő megalkotásától vagy rögzítésétől kezdve – az adott Fél szerzői jogi jogszabályai szerinti védelem is megilleti. E szerzői jogi védelem terjedelmét és feltételeit – ideértve az előírt egyéni, eredeti jelleg mértékét – az egyes Felek határozzák meg.

B.4. ALSZAKASZ

Földrajzi árujelzők

25.29. CIKK

Fogalommeghatározások

Ennek az alszakasznak az alkalmazásában:

- (a) „földrajzi árujelző”: valamely Fél területének, egy régiójának vagy helységének a neve, amelyet az e helyről származó olyan termék megjelölésére használnak, amelynek különleges minősége, hírneve vagy egyéb jellemzője lényegileg ennek a földrajzi származásnak tulajdonítható; valamint
- (b) „termékosztály”: az osztályok felsorolása, figyelembe véve a Nizzai Osztályozást.

25.30. CIKK

Nemzetközi megállapodások

A Felek megerősítik azon kötelezettségvállalásukat, hogy a TRIPS-megállapodás 22., 23. és 24. cikkével összhangban területükön oltalomban részesítik a földrajzi árujelzőket.

A Felek minden észszerű erőfeszítést megtesznek annak érdekében, hogy csatlakozzanak a Lisszaboni Megállapodás eredetmegjelölésekről és földrajzi jelzésekről szóló, 2015. május 20-án Genfben elfogadott genfi szövegéhez.

25.31. CIKK

Hatály

1. Ez az alszakasz az adott termékcsoporthoz tartozó és a 25-B. mellékletben (Földrajzi árujelzők jegyzéke) felsorolt árukat azonosító földrajzi árujelzők elismerésére vagy oltalmára alkalmazandó.

2. A Felek mérlegelik az ezen alszakasz hatálya alá tartozó földrajzi árujelzők hatályának kiterjesztését az élelmiszerektől és mezőgazdasági áruktól eltérő termékosztályokban szereplő földrajzi árujelzőkre is. Ezért a Felek felvették a 25-C. mellékletbe (Mexikó földrajzi árujelzői a 25.31. cikk (2) bekezdésében említettek szerint) a területükről származó és ott oltalom alatt álló árukat azonosító neveket, amelyek – feltéve, hogy e megállapodás oltalmát kiterjesztik – az ebben az alszakaszban meghatározott eljárások lezárásától függően e megállapodás oltalma alá tartozónak minősülnek¹⁰³.

25.32. CIKK

A jegyzékben szereplő földrajzi árujelzők

Ezen alszakasz alkalmazásában az alábbiakban felsorolt földrajzi árujelzők:

- (a) a 25-B. melléklet A. részében szereplő kifejezések olyan földrajzi árujelzők, amelyek valamely terméket az Európai Unió területéről, vagy a területén található régióból vagy helységéből származó termékként azonosítanak; valamint

¹⁰³ A Felek elismerik, hogy a védjegybejelentések elbírálása céljából – amennyiben ez valamely Fél joga szerint releváns – ezek az elnevezések a származási országban oltalom alatt állnak.

- (b) a 25-B. melléklet B. részében szereplő kifejezések olyan földrajzi árujelzők, amelyek valamely terméket Mexikó területéről, vagy a területén található régióból vagy helységéből származó termékként azonosítanak.

25.33. CIKK

Bevett földrajzi árujelzők

A 25-B. mellékletben (Földrajzi árujelzők jegyzéke) felsorolt elnevezések figyelembevételét és a 25-A. melléklet (A felszólalási eljárás fő elemei) szerinti felszólalási eljárás lefolytatását követően valamennyi Fél oltalomban részesíti ezeket a földrajzi árujelzőket az ezen alszakaszban meghatározott oltalmi szintnek megfelelően.

25.34. CIKK

A 25-B. mellékletben (Földrajzi árujelzők jegyzéke) felsorolt földrajzi árujelzők oltalma

1. Az egyes Felek jogi eszközöket biztosítanak az érintett felek számára a következők elleni fellépés érdekében:

(a) a másik Félnek a 25-B. mellékletben (Földrajzi árujelzők jegyzéke)¹⁰⁴ felsorolt valamely földrajzi árujelzőjének használata olyan áru esetében, amely az adott földrajzi árujelző termékcsoportjába tartozik, és amely:

(i) nem a földrajzi árujelző vonatkozásában a 25-B. mellékletben (Földrajzi árujelzők jegyzéke) meghatározott származási helyről származik; vagy

(ii) a földrajzi árujelző vonatkozásában a 25-B. mellékletben (Földrajzi árujelzők jegyzéke) meghatározott származási helyről származik, de a terméket nem a másik Fél azon jogszabályainak és egyéb rendelkezéseinek megfelelően termelték vagy állították elő, amelyek a másik Fél területén történő fogyasztásra szánt áru esetében alkalmazandók;

¹⁰⁴ A 25-B. mellékletben (Földrajzi árujelzők jegyzéke) meghatározott földrajzi árujelzők jegyzéke tekintetében az e cikkel összhangban biztosított oltalom nem terjed ki az olyan egyedi kifejezésekre, amelyek a 25-B-1. függelékben (Egyedi kifejezések összetett földrajzi árujelzők részeként) meghatározottak szerint összetett földrajzi árujelző részét képezik.

- (b) a termék olyan megjelölése vagy külső kialakítása, amely az áru földrajzi eredetével kapcsolatban a fogyasztók megtévesztésére alkalmas módon arra utal vagy olyan benyomást kelt, hogy a kérdéses termék olyan földrajzi területről származik, amely eltér annak tényleges származási helyétől; valamint
- (c) a Párizsi Egyezmény 10a. cikke értelmében tisztességtelen versenyselekményt megvalósító bármely egyéb használatot.

2. Az egyes Felek az (1) bekezdés a) pontja szerinti védelmet még abban az esetben is biztosítják, ha az áru valóságos származását is feltüntetik, vagy ha a földrajzi árujelzöt fordításban használják vagy „fajta”, „típusú”, „-féle”, „utánezat”, vagy más hasonló kifejezéssel együtt tüntetik fel.

3. A Felek gondoskodnak arról, hogy az oltalom közigazgatási intézkedés útján és a jogszabályaikban meghatározott formában érvényesítésre kerüljön a következők ellen:

- (a) az oltalom alatt álló elnevezés bármely közvetlen vagy közvetett kereskedelmi célú használata;
- (b) az oltalom alatt álló elnevezés bármely utánezása, módosítása vagy megtévesztő használata;
- (c) az oltalom alatt álló elnevezés hamis vagy félrevezető megjelölése; vagy
- (d) minden olyan gyakorlat, amely a termék tényleges eredete, származása vagy jellege tekintetében a fogyasztó megtévesztéséhez vezethet.

4. Az ezen alszakasz alapján oltalom alatt álló földrajzi árujelzők nem köznevesülhetnek a Felek területén.
5. Ezen alszakasz egyetlen rendelkezése sem kötelezi egyik Felet sem arra, hogy oltalomban részesítse a másik Fél olyan földrajzi árujelzőjét, amely a származási Fél területén nem áll oltalom alatt, illetve amelynek oltalma megszűnt az említett területen. A Felek értesítik egymást, ha egy földrajzi árujelző oltalma az adott Fél területén megszűnik. Az értesítést három hónapon belül kell megtenni azt követően, hogy az illetékes hatóság véglegesen megállapította a földrajzi árujelző oltalmának megszűnését.
6. E cikk rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell az Európai Közösség és a Mexikói Egyesült Államok között 1997. május 27-én Brüsszelben létrejött, a szeszes italok kölcsönös elismeréséről és oltalmáról szóló megállapodás (a továbbiakban: szeszesital-megállapodás) I. és II. mellékletében szereplő elnevezések jegyzékére.

25.35. CIKK

A földrajzi árujelzők jegyzékének módosítása

1. A kereskedelmi tanács a 25.42. cikknek megfelelően határozhat úgy, hogy a 25-B. mellékletet (Földrajzi árujelzők jegyzéke) módosítja földrajzi árujelzők hozzáadásával vagy helyesbítésével, illetve olyan földrajzi árujelzők elhagyásával, amelyek a származási helyükön már nem állnak oltalom alatt vagy amelyeket használaton kívül helyeztek. Az erre vonatkozó határozatokat a szellemi tulajdonnal foglalkozó albizottság készíti elő.

2. Új földrajzi árujelzők hozzáadására a kereskedelmi tanács határozatával kerül sor, a benyújtott elnevezések megvizsgálása és a 25.33. cikkben említett felszólalási eljárás lezárulását követően.

3. A kereskedelmi tanács határozattal módosíthatja a szeszesital-megállapodás I. és II. mellékletét, amire új földrajzi árujelzők esetében a 25.33 cikkben említett eljárást követően kerül sor.

25.36. CIKK

A földrajzi árujelzők használatának joga

1. Az ezen alszakasz alapján oltalom alatt álló földrajzi jelzést bármely olyan gazdasági szereplő használhatja, aki a kapcsolódó műszaki leírásnak megfelelő árut forgalmaz.

2. Amennyiben egy földrajzi árujelző ezen alszakasz alapján oltalom alatt áll, az oltalom alatt álló adott földrajzi árujelző használatát sem felhasználói regisztrációhoz, sem egyéb követelményekhez nem lehet kötni.

3. A földrajzi árujelzőre utaló megjelölések, rövidítések és szimbólumok csak az adott területen oltalom alatt álló vagy lajstromozott, valamint a megfelelő műszaki leírásnak megfelelően előállított áruval kapcsolatban használhatók.

25.37. CIKK

A védjegyek és a földrajzi árujelzők közötti kapcsolat

1. Ez az alszakasz nem érinti a valamely Fél területén jóhiszeműen bejelentett vagy lajstromozott, illetve jóhiszemű használat révén megszerzett korábbi védjegy által biztosított jogokat. A védjegyoltalom által biztosított jogok alóli korlátozott kivételként a korábbi védjegy bizonyos körülmények között nem jogosíthatja fel tulajdonosát arra, hogy megakadályozza a lajstromozott földrajzi árujelző oltalomban részesítését vagy használatát annak a Félnek a területén, ahol a védjegyet kérelmezték, lajstromozták vagy használják. A lajstromba vett földrajzi megjelölés semmilyen más módon nem korlátozhatja a szóban forgó védjegy által biztosított jogokat, beleértve a megkülönböztető jelzés megújításának vagy módosításának kérelmezési lehetőségét, feltéve, hogy a módosítás nem minősül tisztességtelen versenycselekménynek.
2. A 25.34. cikk alapján egyik Fél sem köteles egy elnevezést földrajzi árujelzőként oltalmazni, ha az alkalmas a fogyasztók félrevezetésére az áru valódi mibenlétének vonatkozásában, figyelemmel valamely védjegy hírnevére, elismertségére és használatának időtartamára.
3. A 25.39. cikkekre figyelemmel és a TRIPS-megállapodás 22. cikkének (3) bekezdéséből kiindulva, a 25-B. mellékletben (Földrajzi árujelzők jegyzéke) felsorolt és a származási Fél által földrajzi árujelzőként továbbra is oltalmazott földrajzi árujelzők tekintetében a Fél hivatalból elutasítja vagy érvényteleníti a védjegy lajstromozását, ha azt jogszabályai megengedik vagy valamely érdekelt fél kéri, feltéve, hogy:
 - (a) az árura vonatkozó védjegy lajstromozása összeegyeztethetetlen lenne a 25.34. cikkel;

- (b) a védjegy ugyanarra vagy hasonló árura vonatkozik;
- (c) a védjegy olyan árukra vonatkozik, amelyek nem az érintett földrajzi árujelző származásával rendelkeznek; valamint
- (d) a védjegy bejegyzése iránti kérelmet azt követően nyújtják be, hogy a földrajzi árujelzőnek az érintett Fél területén történő oltalma iránti kérelmet benyújtották.

4. A 25.32. cikkben említett földrajzi árujelzők esetében az e cikk (3) bekezdésének d) pontjában említett oltalomra irányuló kérelem benyújtásának időpontja e megállapodás aláírásának napja.

5. A 25.35. cikkben említett földrajzi árujelzők esetében az oltalom iránti kérelem benyújtásának időpontja a földrajzi árujelző felszólalási eljárásban történő közzétételének napja.

6. A 25-B. mellékletben (Földrajzi árujelzők jegyzéke) felsorolt földrajzi árujelzőknek biztosított oltalom legkorábban e megállapodás hatálybalépésének napján kezdődik meg.

25.38. CIKK

A védelem érvényesítése

A Felek megfelelő közigazgatási vagy bírósági eljárások útján érvényesítik a 25.34–25.37. cikkben előírt oltalmat, jogszabályaikkal és gyakorlatukkal összhangban. Az illetékes hatóságok ezt az oltalmat az alábbi módok egyikének vagy mindkettőnek megfelelően érvényesítik:

- (a) saját kezdeményezés alapján; vagy
- (b) valamely érdekelt fél kérésére.

25.39. CIKK

Általános szabályok

1. Ezen alszakasz alapján egyik Fél sem köteles egy elnevezést földrajzi árujelzőként oltalmazni, ha ez az elnevezés valamely növény- vagy állatfajta nevével ütközik, és ezáltal alkalmas arra, hogy az áru tényleges származása tekintetében megtévesse a fogyasztókat.

2. Az olyan azonos alakú elnevezés, amely a fogyasztókat megtévesztve azt a benyomást keltheti, hogy a termék egy másik területről származik, még akkor sem jegyezhető be, ha az elnevezés az adott termék származása szerinti terület, régió vagy helység vonatkozásában pontos. A TRIPS-megállapodás 23. cikkének sérelme nélkül a Felek közösen meghatározzák a használat gyakorlati feltételeit, amelyek segítségével a részben vagy teljes egészében azonos alakú földrajzi árujelzőket megkülönböztetik egymástól, szem előtt tartva annak szükségességét, hogy az érintett termelőket méltányosan kezeljék, valamint a fogyasztókat ne vezessék félre.

3. Ha az egyik Fél egy harmadik országgal való kétoldalú tárgyalásaival összefüggésben e harmadik ország valamely földrajzi árujelzőjének oltalom alá helyezését javasolja, amely részben vagy egészben azonos alakú a másik Fél valamely földrajzi árujelzőjével, tájékoztatja a másik Felet, amely számára lehetőséget kell biztosítani, hogy észrevételt tehessen, mielőtt az adott elnevezés oltalom alá kerül.

4. Az ezen alszakaszban említett műszaki leírást, beleértve annak módosításait is, annak a Félnek a hatóságai hagyják jóvá, ahonnan az áru származik.

25.40. CIKK

Kivételek

1. Ezen alszakasz egyetlen rendelkezése sem követeli meg, hogy valamely Félnek alkalmaznia kelljen rendelkezéseit a másik Fél földrajzi árujelzőjével vagy több alkotóelemből álló földrajzi árujelzőjében foglalt egyéni elnevezéssel kapcsolatban olyan árukra vagy szolgáltatásokra, amelyek esetében a szóban forgó árujelző megegyezik az adott Fél területén a köznyelvben az áruk vagy szolgáltatások neveként szokásosan használt kifejezéssel.

2. Amennyiben egy földrajzi árujelző fordítása azonos alakú egy olyan kifejezéssel, vagy olyan kifejezést foglal magában, amely valamely Fél területén a köznyelvben egy áru szokásos neve, vagy ha egy földrajzi árujelző nem azonos alakú az ilyen kifejezéssel, de magában foglalja a kifejezést, a jelen alszakasz nem érinti valamely személy azon jogát, hogy a kérdéses Fél területén a kérdéses kifejezést használja a kérdéses áru vonatkozásában.

3. Annak meghatározásakor, hogy egy kifejezés valamely Fél területén a köznyelvben egy áru szokásos nevének minősül-e, az adott Fél hatóságai jogosultak figyelembe venni azt, hogy a fogyasztók hogyan értelmezik ezt a kifejezést a Fél területén. A fogyasztók ezen értelmezése szempontjából lényeges tényezők lehetnek a következők:
 - (a) megbízható források, például szótárak, újságok és megfelelő weboldalak tanúsága szerint használják-e a kifejezést a szóban forgó árutípusra; valamint

(b) miként forgalmazzák és használják a kifejezéssel jelölt árut az adott Fél területén folytatott kereskedelemben¹⁰⁵.

4. Ezen alszakasz egyetlen rendelkezése sem gátolja az egyes Feleket abban, hogy a területükön jelen levő növény- vagy állatfajták szokásos megnevezését használják bármely áru vonatkozásában a jelen megállapodás hatálybalépésének napjától.

5. E megállapodásban semmi sem sértheti valamely személy azon jogát, hogy a kereskedelmi tevékenység során saját nevét vagy üzleti jogelődje nevét használja, kivéve, ha a nevet a nyilvánosság megtévesztésére alkalmas módon használják.

25.41. CIKK

A meglévő megállapodás beépítése

1. A szeszecital-megállapodást belefoglalják ebbe a megállapodásba, az e megállapodás részét képezi, és értelemszerűen alkalmazandó¹⁰⁶.

¹⁰⁵ Ezen albekezdés alkalmazásában a Fél hatóságai adott esetben figyelembe vehetik, hogy a Fél által elismert vonatkozó nemzetközi szabványokban használják-e a kifejezést a Fél területén található árutípusra vagy áruosztályra való hivatkozásként.

¹⁰⁶ Az egyértelműség érdekében: ez magában foglalja a szeszecital-megállapodás valamennyi korábbi és jövőbeli módosítását.

2. A 33.4. cikk (Albizottságok és egyéb szervek) (1) bekezdésének k) pontja által létrehozott, szellemi tulajdonnal foglalkozó albizottság a szeszecital-megállapodás 17. cikkével létrehozott vegyes bizottság helyébe lép, és ellátja az említett cikkben meghatározott feladatokat.

25.42. CIKK

Együtműködés

1. Ezen alszakasz végrehajtása és igazgatása figyelemmel kísérésének megfelelő fóruma a 33.4. cikk (Albizottságok és egyéb szervek) (1) bekezdésének k) pontja alapján létrehozott, szellemi tulajdonnal foglalkozó albizottság.

2. A Felek értesítik egymást, ha a 25-B. mellékletben (Földrajzi árujelzők jegyzéke) foglalt valamely földrajzi árujelző oltalma megszűnik az érintett Fél területén. Az értesítést követően a szellemi tulajdonnal foglalkozó albizottság előkészíti a kereskedelmi tanács számára a 25-B. mellékletnek (Földrajzi árujelzők jegyzéke) az e megállapodásban meghatározott eljárásokkal összhangban történő módosításáról szóló határozatot.

3. A Felek közvetlenül vagy a szellemi tulajdonnal foglalkozó albizottságon keresztül tájékoztatást kérhetnek egymástól a műszaki leírásokkal és azok módosításaival kapcsolatban.

4. Az egyes Felek nyilvánosan hozzáférhetővé tehetik a másik Fél ezen alszakasz alapján oltalom alatt álló földrajzi árujelzőinek megfelelő műszaki leírásokat spanyol vagy angol nyelven¹⁰⁷.

5. Az oltalom alatt álló földrajzi árujelzők műszaki leírásaiból eredő kérdésekkel a szellemi tulajdonnal foglalkozó albizottság foglalkozik.

25.43. CIKK

Az egyik Fél joga szerinti védelem

Ezen alszakasz nem érinti egy Fél valamely földrajzi árujelző jogosultjának azon jogát, hogy az adott Fél joga alapján a földrajzi árujelző elismerését és oltalmát kérje a másik Fél területén.

¹⁰⁷ Mexikó ezeket a műszaki leírásokat spanyol vagy angol nyelven teheti nyilvánosan hozzáférhetővé.

B.5. ALSZAKASZ

Szabadalmak

25.44. CIKK

Nemzetközi megállapodások

A Felek betartják az 1970. június 19-én Washingtonban kelt, 1979. szeptember 28-án és legutóbb 2001. október 3-án módosított Szabadalmi Együtműködési Szerződést, és elismerik a 2000. június 1-jén Genfben elfogadott Szabadalmi Jogi Szerződéssel összhangban lévő eljárási normák elfogadásának vagy fenntartásának fontosságát.

25.45. CIKK

Szabadalmak és a közegészség

1. Az ebben az alszakaszban megállapított jogok és kötelezettségek nem akadályozhatják meg a Feleket abban, hogy a közegészség védelme érdekében intézkedéseket hozzanak. A Felek elismerik a TRIPS-megállapodásról és a népegészségügyről 2001. november 14-én Dohában elfogadott nyilatkozat (a továbbiakban: Dohai Nyilatkozat) jelentőségét, és megerősítik elkötelezettségüket a nyilatkozat iránt. Az ezen alszakasz hatálya alá tartozó jogok és kötelezettségek értelmezése és végrehajtása során a Felek biztosítják a Dohai Nyilatkozatnak való megfelelést.

2. A Felek hozzájárulnak a WTO Általános Tanácsa 2003. augusztus 30-i, a Dohai Nyilatkozat 6. bekezdésének végrehajtásáról szóló határozatának, valamint a TRIPS-megállapodás módosításáról 2005. december 6-án Genfben kelt jegyzőkönyv végrehajtásához, és tiszteletben tartják ezeket.

25.46. CIKK

A gyógyszeripari termékek, köztük biológiai gyógyszerek forgalombahozatali engedélyének késedelme esetén alkalmazandó kiegészítő oltalom¹⁰⁸

1. A Felek elismerik, hogy a területükön szabadalmi oltalom alatt álló gyógyszeripari termékek, köztük biológiai gyógyszerek¹⁰⁹ közigazgatási jóváhagyási¹¹⁰ eljárás tárgyát képezhetik a forgalomba hozatalukat megelőzően. A Felek tudomásul veszik, hogy a szabadalom iránti kérelem benyújtása és a terméknek a piacukon való forgalomba hozatalára kiadott jóváhagyása közötti időszak átfedései következtében – a Fél vonatkozó jogszabályaiban e célból meghatározott előírások szerint – a szabadalom alapján járó tényleges oltalom időszaka az említett időszakkal rövidülhet.

¹⁰⁸ Mexikó legkésőbb a megállapodás hatálybalépésétől számított két éven belül végrehajtja az e cikkben előírt kötelezettségeket.

¹⁰⁹ Az egyes Felek a 2018. április 21-én hatályban lévő jogszabályaikkal összhangban meghatározzák, hogy mely termékek tartoznak a „gyógyszeripari termékek” és a „biológiai gyógyszerek” kategóriába.

¹¹⁰ Az egyértelműség érdekében: a „forgalombahozatali jóváhagyás” kifejezés egyenértékű a „forgalombahozatali engedély” kifejezéssel.

2. Az egyes Feleknek megfelelő és hatékony mechanizmust kell biztosítaniuk arra, hogy kompenzálják a szabadalom jogosultja számára a tényleges szabadalmi élettartamnak a saját területükön történt első forgalombahozatali jóváhagyás indokolatlan késedelméből¹¹¹ eredő csökkenését. Az ilyen kompenzáció kiegészítő *sui generis* oltalom formájában valósul meg, amelynek időtartama megegyezik a lábjegyzetben említett kétéves időszak túllépésének időtartamával. E kiegészítő oltalom maximális időtartama nem haladhatja meg az öt évet¹¹².

3. A (2) bekezdés mellett további lehetőségként a Fél biztosíthatja a szabadalmi oltalom által nyújtott jogok időtartamának öt évet¹¹³ meg nem haladó meghosszabbítását annak érdekében, hogy kompenzálja a szabadalom jogosultja számára a tényleges szabadalmi élettartamnak a forgalmazási jóváhagyási folyamatból eredő csökkenését. A meghosszabbítás időtartama a szabadalom jogszabályban meghatározott oltalmi idejének lejártakor kezdődik, és a szabadalom iránti bejelentés benyújtásának napja és a terméknek az adott Fél területén belüli forgalomba hozatalára vonatkozó első jóváhagyás keltezésének napja között eltelt időszak öt évvel csökkentett időtartamával megegyező ideig tart.

¹¹¹ E cikk alkalmazásában az indokolatlan késedelemnek magában kell foglalnia a forgalombahozatali jóváhagyás iránti kérelem benyújtásának időpontját követően a kérelmezőnek adott első válasz legalább két évet meghaladó késedelmét. Az ilyen késedelem meghatározásába nem szükséges belefoglalni a forgalombahozatali jóváhagyás megadása tekintetében történt bármely olyan késedelmet, amely a kérelmezőnek tulajdonítható, vagy amely időszak kívül esik a forgalombahozatali jóváhagyást kibocsátó hatóság ellenőrzésén.

¹¹² Ha egy Fél megfelel ennek a bekezdésnek, akkor nem köteles megfelelni a (3) bekezdésben foglalt alternatív rendelkezésnek.

¹¹³ Ez az időszak hat hónappal bővíthet gyógyszeripari termékek tekintetében, amennyiben gyermekgyógyászati vizsgálatokat végeztek, és e vizsgálatok eredményeit feltüntették a terméktájékoztatóban.

4. Az e cikkben foglalt kötelezettségek végrehajtása során az egyes Felek feltételeket és korlátozásokat határozhatnak meg, feltéve, hogy a Fél továbbra is teljesíti az e cikkben foglaltakat.

5. Az egyes Felek minden tőlük telhetőt megtesznek annak érdekében, hogy a gyógyszeripari termékek forgalomba hozatalának jóváhagyása iránti kérelmeket hatékonyan és kellő időben feldolgozzák az észszerűtlen vagy szükségtelen késedelmek elkerülése érdekében. Az észszerűtlen késedelmek elkerülése érdekében a Felek elfogadhatnak vagy fenntarthatnak olyan eljárásokat, amelyek felgyorsítják a forgalombahozatali jóváhagyás iránti kérelem feldolgozását.

B.6. ALSZAKASZ

Növényfajták

25.47. CIKK

Nemzetközi megállapodások

Az egyes Felek biztosítják a növényfajta-oltalmi jogok védelmét az 1961. december 2-án Párizsban elfogadott és legutóbb 1991. március 19-én Genfben módosított, az új növényfajták oltalmáról szóló nemzetközi egyezménynek megfelelően, ideértve az egyezmény 15. cikkében meghatározott, nemesítői jog alóli kivételt is, és együttműködnek e jogok előmozdítása és érvényesítése érdekében.¹¹⁴

¹¹⁴ Mexikó legkésőbb e megállapodás hatálybalépésétől számított négy éven belül végrehajtja ezt a rendelkezést.

B.7. ALSZAKASZ

Nyilvánosságra nem hozott információk védelme

25.48. CIKK

Az üzleti titkok oltalmának hatálya

1. A tisztességtelen versennyel szembeni hatékony védelemnek a Párizsi Egyezmény 10a. cikkében előírt módon történő biztosítása során a Felek biztosítják a jogi eszközöket – ideértve a közigazgatási vagy polgári bírósági eljárásokat¹¹⁵ is – bármely személynek azzal a céllal, hogy megakadályozza üzleti titkok felfedését, megszerzését, vagy mások általi felhasználását az információ felett jogszerűen ellenőrzést gyakorló személy beleegyezése nélkül, a tisztességes kereskedelmi gyakorlattal ellentétes módon¹¹⁶. Ezen alszakasz alkalmazásában az üzleti titok fogalma magában foglalja a TRIPS-megállapodás 39. cikkének (2) bekezdése szerinti nyilvánosságra nem hozott információt.

¹¹⁵ Az egyértelműség érdekében: a Felek a jogszabályaikkal összhangban büntetőeljárás útján is biztosíthatják ezeket a jogi eszközöket.

¹¹⁶ Az egyes Felek dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák ezeket az eljárásokat, ha a tisztességes kereskedelmi gyakorlattal ellentétes magatartást – az érintett Fél jogszabályaival összhangban – mulasztás, kifogásolható cselekmény vagy jogellenes tevékenység felfedése, illetve a jogszabályai által elismert jogos érdek védelme céljából hajtották végre.

2. E szakasz alkalmazásában a Fél legalább a következő magatartásokat ellentétesnek tekinti a tisztességes kereskedelmi gyakorlattal:

- (a) az üzleti titoknak az üzleti titok jogosultja beleegyezése nélküli megszerzése, amennyiben azt a következők révén hajtották végre: az üzleti titok jogosultjának jogszerű ellenőrzése alatt álló olyan dokumentumokhoz, tárgyakhoz, anyagokhoz vagy elektronikus állományokhoz való engedély nélküli hozzáférés, azok eltulajdonítása vagy azokról másolat készítése, amelyek az üzleti titkot tartalmazzák, vagy amelyekből az üzleti titok kinyerhető; vagy
- (b) az üzleti titoknak az üzleti titok jogosultja beleegyezése nélküli felhasználása vagy közzététele, amennyiben azt olyan személy hajtja végre, aki az üzleti titkot jogosulatlanul, vagy titoktartási megállapodás vagy az üzleti titok felfedésének tilalmára vagy felhasználásának korlátozására vonatkozó bármely más kötelezettség megsértésével szerezte meg^{117, 118}.

¹¹⁷ Az egyértelműség érdekében: az egyes Felek jogszabályaiban és egyéb rendelkezéseiben előírt kritériumok magukban foglalják az üzleti titok felhasználásának korlátozására irányuló kötelezettség megszegését.

¹¹⁸ Az egyértelműség érdekében: az Európai Unió azon a véleményen van, hogy a következő helyzetek nem tartoznak a (2) bekezdés hatálya alá:

- (a) a vonatkozó információk egy adott személy általi önálló felfedése vagy összegyűjtése;
- (b) egy termék mérnöki visszafejtése egy olyan személy által, akinek jogszerűen került a birtokába a termék, és akinek nincsen semmilyen jogilag érvényes kötelezettsége a vonatkozó információ megszerzésének korlátozására;
- (c) az információk a Fél joga által előírt vagy engedélyezett megszerzése, felhasználása vagy közzététele;
- (d) a munkavégzés során tisztességes módon megszerzett tapasztalatok és készségek munkavállalók általi felhasználása; vagy
- (e) információknak a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságához fűződő jog gyakorlása során történő közzététele.

25.49. CIKK

Üzleti titkokkal kapcsolatos közigazgatási vagy polgári bírósági eljárások

1. Valamennyi Fél biztosítja, hogy a 25.48. cikk (1) bekezdésében említett eljárásban részt vevő bármely személy, vagy bármely olyan személy, aki az említett eljárások részét képező dokumentumokhoz hozzáfér, nem hasznosíthat vagy nem fedhet fel olyan üzleti titkot vagy állítólagos üzleti titkot, amelyet az illetékes hatóságok valamely érintett fél megfelelően indokolt kérelmére bizalmasnak minősítettek, és amelyről e részvétel vagy hozzáférés eredményeképp szerzett tudomást.
2. A 25.48. cikk (1) bekezdésében említett eljárásokban az egyes Felek gondoskodnak arról, hogy illetékes hatóságaik rendelkezzenek legalább azzal a hatáskörrel, hogy az eljárás során keletkezett bármely üzleti titok vagy állítólagos üzleti titok bizalmas jellegének megőrzése érdekében konkrét intézkedéseket hozzanak. Az ilyen konkrét intézkedések – az egyes Felek jogszabályaival összhangban – magukban foglalhatják a bizonyos dokumentumokhoz való hozzáférés teljes vagy részleges korlátozásának, a meghallgatásokhoz és azok megfelelő feljegyzéseihez vagy átirataihoz való hozzáférés korlátozásának, valamint a bírósági határozatok olyan betekinthető változatának rendelkezésre bocsátásának lehetőségét, amelyben az üzleti titkot tartalmazó szövegrészeket törölték vagy kitakarták.

25.50. CIKK

A gyógyszeripari termékekkel, köztük biológiai gyógyszerekkel kapcsolatos, nyilvánosságra nem hozott adatok védelme¹¹⁹

1. Amennyiben valamely Fél az új¹²⁰ gyógyszeripari termékek, köztük biológiai gyógyszerek¹²¹ forgalomba hozatalának jóváhagyása feltételeként előírja nyilvánosságra nem hozott tesztek vagy az annak megállapításához szükséges más preklinikai vagy klinikai vizsgálatok egyéb adatainak benyújtását, hogy az adott termék használata biztonságos és hatékony-e, a Fél biztosítja ezen adatok harmadik féllel történő közlés elleni védelmét, ha ezen adatok keletkeztetése jelentős erőfeszítést igényel, kivéve, ha a közzétételt kiemelkedően fontos közérdek indokolja, vagy ha lépéseket tesznek az adatok tisztességtelen kereskedelmi felhasználás elleni védelme érdekében.

¹¹⁹ Mexikó legkésőbb e megállapodás hatálybalépésétől számított két éven belül végrehajtja ezt a kötelezettséget.

¹²⁰ E cikk alkalmazásában az „új” kifejezés azt jelenti, hogy a termékek olyan új vegyi anyagot tartalmaznak, amelyet korábban nem hagytak jóvá a Fél területén, vagy olyan új biológiai vagy biotechnológiai termékre utal, amelyet korábban nem hagytak jóvá a Fél területén.

¹²¹ Az egyes Felek a 2018. április 21-én hatályban lévő jogszabályaikkal összhangban meghatározzák, hogy mely termékek tartoznak a „gyógyszeripari termékek” és a „biológiai gyógyszerek” kategóriába.

2. Gyógyszeripari termékek, köztük biológiai gyógyszerek esetében a Felek nem adhatnak harmadik személyeknek olyan forgalombahozatali hozzájárulást, amely az (1) bekezdésben említett adatokat korábban benyújtó személy beleegyezése nélkül lehetővé tenné számukra, hogy forgalomba hozzák a terméket¹²² ezen adatok vagy az adatokat¹²³ benyújtó személynek megadott forgalombahozatali engedély alapján, az új terméknek az adott Fél területén történő forgalomba hozatala jóváhagyásának¹²⁴ időpontjától¹²⁵ számított legalább hat évig.
3. Egyik Félre sem vonatkozik korlátozás azt illetően, hogy rövidített engedélyezési eljárást alkalmazzanak az ilyen termékek tekintetében bio-egyenértékűségi vagy biológiai hozzáférhetőségi tanulmányok alapján.

¹²² E bekezdés alkalmazásában a Felek rendelkezhetnek úgy, hogy a „termék” kifejezés azonos vagy hasonló termékre utal.

¹²³ Az egyértelműség érdekében: ez magában foglalja azokat az adatokat is, amelyeket az ilyen információkat a Felek és harmadik országok területén benyújtó személynek megadott engedélyekhez nyújtottak be.

¹²⁴ A Felek rendelkezhetnek úgy, hogy a biológiai gyógyszerek esetében a nyilvánosságra nem hozott adatok e cikkben említett védelme csak az új biológiai gyógyszer első forgalomba hozatalának jóváhagyására vonatkozik.

¹²⁵ Az egyértelműség érdekében: a Felek az e bekezdés szerinti oltalmi időt hat évre korlátozhatják.

25.51. CIKK

A növényvédő szerekkel kapcsolatos, nyilvánosságra nem hozott adatok védelme¹²⁶

1. Amennyiben valamely Fél az új¹²⁷ növényvédő szerek forgalomba hozatalának jóváhagyása¹²⁸ feltételeként nyilvánosságra nem hozott tesztek vagy a termék¹²⁹ biztonságosságára vagy hatékonyságára vonatkozó egyéb adatok benyújtását írja elő, a Fél biztosítja ezen adatok harmadik féllel történő közlés elleni védelmét, kivéve, ha a közzétételt kiemelkedően fontos közérdek indokolja, vagy ha lépéseket tesznek az adatok tisztességtelen kereskedelmi felhasználás elleni védelme érdekében.

¹²⁶ Mexikó legkésőbb e megállapodás hatálybalépésétől számított két éven belül végrehajtja ezt a kötelezettséget.

¹²⁷ E cikk alkalmazásában az „új” kifejezés azt jelenti, hogy a termék olyan újszerű vegyi anyagot tartalmaz, amelyet a Fél területén még nem hagytak jóvá.

¹²⁸ E cikk alkalmazásában a „forgalomba hozatal jóváhagyása” kifejezés az egyik Fél jogszabályai szerinti „egészségügyi jóváhagyás” szinonimája.

¹²⁹ Az egyértelműség érdekében: ez a cikk azokra az esetekre vonatkozik, amikor a Fél csak a termék biztonságosságára, a termék hatékonyságára vagy mindkettőre vonatkozó, nyilvánosságra nem hozott vizsgálati vagy egyéb adatok benyújtását írja elő.

2. Növényvédő szerek esetében a Felek nem adhatnak harmadik személyeknek olyan forgalombahozatali hozzájárulást, amely az (1) bekezdésben említett adatokat korábban benyújtó személy beleegyezése nélkül lehetővé tenné számukra, hogy forgalomba hozzák a terméket ezen adatok vagy az adatokat benyújtó személynek megadott forgalombahozatali engedély alapján, az új terméknek az adott Fél területén történő forgalomba hozatala jóváhagyásának időpontjától számított legalább 10 évig¹³⁰.
3. Az egyes Felek szabályokat állapítanak meg a gerinces állatokon végzett kísérletek megismétlésének elkerülése céljából.
4. E bekezdésre figyelemmel egyik Félre sem vonatkozik korlátozás azt illetően, hogy rövidített engedélyezési eljárást alkalmazzanak az ilyen termékek tekintetében egyenértékűégi tanulmányok alapján.

¹³⁰ Az egyértelműség érdekében: a Felek az e bekezdés szerinti oltalmi időt 10 évre korlátozhatják.

C. SZAKASZ

A szellemi tulajdon-jogok érvényesítése

C.1. ALSZAKASZ

Általános rendelkezések

25.52. CIKK

Általános kötelezettségek

1. A Felek megerősítik a TRIPS-megállapodás és különösen annak III. része szerinti kötelezettségvállalásaikat. Az egyes Felek biztosítják az e szakaszban foglalt kiegészítő intézkedéseket, eljárásokat és jogorvoslatokat, amelyek a szellemi tulajdon-jogok érvényesítésének biztosításához szükségesek. Ezen intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak méltányosnak és igazságosnak kell lenniük, és nem lehetnek indokolatlanul bonyolultak és költségesek és nem eredményezhetnek észszerűtlen határidőket és indokolatlan késedelmeket.

2. Az (1) bekezdésben említett intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak ezen túlmenően hatásosnak, arányosnak és elrettentőnek is kell lenniük, és úgy kell azokat alkalmazni, hogy a jogszerű kereskedelemnek ne állítsanak korlátokat, és hogy biztosítékok álljanak rendelkezésre az azokkal való visszaélés esetére.

3. E szakasz nem jelent kötelezettséget az egyes Felek számára egy olyan, különálló jogrendszer létrehozására a szellemi tulajdonjogok érvényesítése tekintetében, amely az általános jogérvényesítési rendszer mellett működne, valamint úgyszintén nem érinti a Félnek a jogérvényesítéssel kapcsolatos általános jogait. Ez az alszakasz nem jelent semmilyen kötelezettséget a tekintetben, hogy a Felek miként osztják meg erőforrásaikat a szellemi tulajdonjogok érvényesítése és általában a jogérvényesítés között.

25.53. CIKK

Az intézkedések, eljárások és jogorvoslati eszközök alkalmazásának kérelmezésére jogosult személyek

A Felek az alább felsorolt személyeket elismerik olyanként, mint akik jogosultak arra, hogy az ebben a szakaszban és a TRIPS-megállapodás III. részében említett intézkedések, eljárások és jogorvoslatok alkalmazása iránti kérelmet nyújtsanak be:

- (a) a szellemi tulajdonjogok jogosultjai, a Fél jogával összhangban;
- (b) az ezen szellemi tulajdonjogok használatára jogosult minden más személy, így különösen a hasznosítók, feltéve, hogy azt a Fél joga lehetővé teszi, és összhangban annak rendelkezéseivel;

- (c) szellemitulajdon-jogok közös kezelését végző szervezetek, amelyek szabályszerűen elismert jogosultsággal rendelkeznek arra, hogy szellemi tulajdonjogok jogosultjait képviseljék, feltéve, hogy azt a Fél joga lehetővé teszi, és összhangban annak rendelkezéseivel; valamint
- (d) hivatásos jogvédő szervezetek, amelyeknek általában véve elismerik azon jogát, hogy szellemi tulajdonjogok jogosultjait képviseljék, feltéve, hogy azt a Fél joga lehetővé teszi, és összhangban annak rendelkezéseivel.

C.2. ALSZAKASZ

Polgári jogi és közigazgatási úton történő jogérvényesítés

25.54. CIKK

Bizonyítékok

1. A Felek biztosítják, hogy az ügy érdekében lefolytatandó eljárás megindítása előtt valamely fél kérelmére, aki az összes észszerűen rendelkezésre álló bizonyítékokat bemutatta azon igényének alátámasztására, hogy szellemi tulajdonjogát megsértették vagy ilyen jogsértés veszélye fennáll, az illetékes bíróságok jogosultak azonnali és hatékony ideiglenes intézkedéseket elrendelni a feltételezett jogsértésre vonatkozó releváns bizonyítékok biztosítása érdekében, feltéve hogy az a bizalmas információk védelmét nem sérti.

2. Az (1) bekezdés szerinti ideiglenes intézkedés lehet például az állítólagosan jogsértő áru részletes leírása, mintavétellel vagy anélkül, vagy az ezen áru és – indokolt esetben – az ezen áru előállításához vagy forgalmazásához felhasznált anyagok és felszerelések, valamint az azokhoz kapcsolódó dokumentumok lefoglalása.

3. Valamennyi Fél megteszi az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy az illetékes igazságügyi hatóságait hatáskörrel ruházzák fel arra, hogy a szellemitulajdon-jogok üzletszerűen elkövetett megsértése esetén adott esetben, az eljárásban részes valamely Fél kérésére, elrendelhessék az ellenérdekű Fél ellenőrzése alatt álló banki, pénzügyi vagy kereskedelmi dokumentumok közlését, a bizalmas információk védelmének sérelme nélkül¹³¹.

¹³¹ Mexikó jogszabályaival összhangban ezt a hatáskört büntetőeljárásokra korlátozhatja.

Tájékoztatáshoz való jog

1. Mindegyik Fél biztosítja, hogy – a szellemitulajdon-jog megsértése miatt indított eljárással összefüggésben, és a felperes indokolt és arányos kérelmére – az illetékes igazságszolgáltatási hatóságok hatáskörrel rendelkezzenek annak elrendelésére, hogy a jogsértő vagy az eljárásban részes bármely más személy szolgáltatson információkat a szellemitulajdon-jogot sértő áruk vagy szolgáltatások eredetéről és terjesztési hálózatairól¹³².

¹³² Az Európai Unió határozhat úgy, hogy:

- (a) a „bármely más személy” olyan személyt jelent, aki:
 - (i) jogsértő árukat kereskedelmi mértékben birtokol;
 - (ii) jogsértő szolgáltatásokat kereskedelmi mértékben vett igénybe;
 - (iii) kereskedelmi mértékben nyújtott szolgáltatásokat jogsértő tevékenységekhez; vagy
 - (iv) az i–iii. alpontban említett személy állítása szerint részt vett a jogsértő áruk előállításában, gyártásában vagy forgalmazásában vagy a jogsértő szolgáltatások nyújtásában;
- (b) az „információk” – adott esetben – az alábbiakat foglalják magukban:
 - (i) az áruk vagy szolgáltatások előállítóinak, gyártóinak, forgalmazóinak, szállítóinak és más korábbi birtokosainak neve és címe, valamint azoknak a kis- és nagykereskedőknek a neve és címe, akiknek az árukat és szolgáltatásokat szánták; vagy
 - (ii) az előállított, gyártott, kiszállított, átvett vagy megrendelt mennyiségekre vonatkozó információk, valamint az érintett árukért és szolgáltatásokért kapott ár.

2. E cikket az egyes Felek joga azon egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül kell alkalmazni, amelyek:

- (a) a jogosult számára további tájékoztatáshoz való jogot biztosítanak;
- (b) az e cikk értelmében közölt információk polgári vagy büntetőjogi eljárásokban való felhasználása tekintetében irányadók;
- (c) a tájékoztatáshoz való joggal történő visszaéléssel kapcsolatos felelősséget szabályozzák;
- (d) lehetőséget nyújtanak az olyan információ nyújtásának megtagadására, amely arra kényszerítené az (1) bekezdésben említett személyt, hogy beismerje saját vagy közeli rokonainak a részvételét valamely szellemi tulajdonjog megsértésében; vagy
- (e) az információforrások bizalmosságának védelmét vagy a személyes adatok kezelését szabályozzák.

25.56. CIKK

Ideiglenes és megelőző intézkedések

1. A Felek biztosítják, hogy bíróságaik a felperes kérelmére hatáskörrel rendelkezzenek ideiglenes intézkedést elrendelni a feltételezett jogsértő ellen a szellemitulajdon-jogot fenyegető sérelem megakadályozására, vagy ideiglenes jelleggel és szükség esetén – feltéve, hogy arról a Fél jogszabályai rendelkeznek – ismételt pénzbírság kiszabása mellett a feltételezett jogsértés folytatásának megtiltására, vagy a jogsértés folytatásának olyan biztosíték nyújtásától való függővé tételére, amely a jogosult kártérítését szolgálja. Ugyanezen feltételek mellett ideiglenes intézkedés olyan közvetítővel szemben is elrendelhető, akinek szolgáltatásait harmadik személy valamely szellemitulajdon-jog megsértése céljából veszi igénybe. E cikk alkalmazásában a „közvetítők” magukban foglalják az internetszolgáltatókat is.
2. Ideiglenes intézkedés rendelhető el a szellemitulajdon-jogot feltehetően sértő áruk lefoglalása vagy átadása érdekében is, hogy ezáltal megakadályozzák azok kereskedelmi forgalomba kerülését vagy forgalmazását.

3. Az egyes Felek biztosítják, hogy állítólagos jogsértés esetén igazságügyi hatóságai saját jogukkal összhangban biztosítási intézkedésként hatáskörrel rendelkezzenek az állítólagos jogsértő ingó és ingatlan vagyonának lefoglalását elrendelni, ideértve bankszámláinak és egyéb eszközeinek zárolását. E célból az illetékes hatóságok elrendelhetik a banki, pénzügyi vagy kereskedelmi iratok átadását, vagy a szóban forgó információkhoz való megfelelő hozzáférés biztosítását¹³³.

25.57. CIKK

Jogorvoslat

1. A Felek biztosítják, hogy az illetékes igazságügyi hatóságok – a kérelmező kérésére és a jogosult számára a jogsértés okán járó kártérítés sérelme nélkül, valamint mindenféle ellentételezés nélkül – hatáskörrel rendelkezzenek elrendelni azon áruk megsemmisítését vagy legalább a kereskedelmi láncból való végleges kivonását, amelyekről bebizonyosodott, hogy szellemitulajdon-jogot sértenek. A Felek biztosítják, hogy adott esetben az illetékes igazságügyi hatóságok elrendelhetik az elsősorban ilyen áruk előállítására vagy gyártására során használt anyagok és eszközök megsemmisítését is.

¹³³ Mexikó jogszabályaival összhangban a banki, pénzügyi vagy kereskedelmi dokumentumok közlésének elrendelésére vonatkozó hatáskört a büntetőeljárásokra korlátozhatja. A Felek ezt a hatáskört korlátozhatják a kereskedelmi nagyságrendben elkövetett jogsértésekre és azokra a helyzetekre, amelyekben a felperes bizonyítja olyan körülmények fennállását, amelyek veszélyeztethetik a kártérítés behajtását.

2. A jogorvoslatokra vonatkozó kérelmek elbírálása során figyelembe kell venni azt, hogy az elrendelt intézkedéseknek a jogsértés súlyosságával arányosnak kell lenniük, továbbá figyelembe kell venni a harmadik személyek érdekeit.

25.58. CIKK

A jogsértés megszüntetésére irányuló eljárások

A Felek gondoskodnak arról, hogy ha a bírósági határozat kimondja a szellemitulajdon-jog megsértését, az illetékes igazságügyi hatóságok hatáskörrel rendelkezzenek tiltó határozat kiadására a jogsértővel szemben, valamint bármely olyan közvetítővel szemben, akinek a szolgáltatásait harmadik fél szellemitulajdon-jogok megsértésére használja fel, mely határozatban megtiltják a jogsértés további folytatását.

25.59. CIKK

Kár

1. Az egyes Felek gondoskodnak arról, hogy igazságügyi hatóságaik hatáskörrel rendelkezzenek legalább arra kötelezni a jogsértőt, aki tudatosan vagy az elvárható gondosság mellőzésével folytatott a szellemitulajdon-jogokat sértő tevékenységeket, hogy a jogtulajdonosnak olyan mértékű kártérítést fizessen, amely fedezetet nyújt a jogtulajdonosnak a szellemitulajdon-jog megsértése következtében elszenvedett kárára¹³⁴.
2. A kártérítés összegének az (1) bekezdés szerinti meghatározásakor az egyes Felek igazságügyi hatóságai figyelembe vesznek minden fontos szempontot, és hatáskörrel rendelkeznek többek között arra, hogy figyelembe vegyék a jogosult által benyújtott bármely jogos értéket, beleértve az elmaradt hasznot, a jogsértés tárgyát képező áruk vagy szolgáltatások piaci árral mért értékét vagy a javasolt kiskereskedelmi árat.
3. A Felek gondoskodnak arról, hogy legalább a szerzői és szomszédos jogok megsértése és a védjegyhamisítás esetén az igazságügyi hatóságaik – legalább az (1) bekezdésben említett esetekben – kötelezhessék a jogsértőt arra, hogy a jogosultnak fizesse meg a jogsértésből származó nyereségét. A Felek eleget tehetnek ennek a bekezdésnek annak vélelmezésével, hogy ez a nyereség megfelel az (1) bekezdésben említett kárnak.

¹³⁴ A Felek rendelkezhetnek úgy, hogy a kártérítési eljárás megindítása nem függ a szellemitulajdon-jogok megsértésének végleges megállapításától.

4. A Felek rendelkezhetnek úgy, hogy ha a jogsértő nem tudta – vagy észszerűen nem kellett tudnia –, hogy jogsértő tevékenységet végez, az igazságügyi hatóságok elrendelhetik a kárt szenvedett fél számára a haszon vagy a kártérítés fizetésének behajtását, amelyet előzetesen is megállapíthatnak.

25.60. CIKK

Jogi költségek

Mindegyik Fél biztosítja, hogy a nyertes fél részéről felmerült indokolt és arányos jogi költségeket és egyéb kiadásokat főszabályként a vesztes fél viseli, kivéve, ha ezt a méltányosság nem engedi.

25.61. CIKK

Bírósági határozatok közzététele

A Felek – az információs források bizalmosságának védelmét vagy a személyes adatok védelmét szabályozó jogszabályaik sérelme nélkül – biztosítják, hogy a szellemitulajdon-jogok megsértése miatt indított bírósági eljárásokban az igazságügyi hatóságok megfelelő intézkedéseket rendelhessenek el a felperes kérelmére a határozattal kapcsolatos információ terjesztése érdekében, ideértve a határozat megjelenítését és teljes vagy részleges közzétételét.

25.62. CIKK

A szerzői vagy tulajdonosi minőség vélelmezése

1. Az egyes Felek elismerik, hogy az ezen alszakaszban szereplő intézkedések, eljárások és jogorvoslatok alkalmazása céljából – ellenkező bizonyíték hiányában – elegendő, ha egy irodalmi vagy művészeti alkotáson a szokásos formában megjelenik a szerző neve, ahhoz, hogy a szerzőt annak tekintsék, és következésképpen jogosult legyen jogsértési eljárást indítani.
2. Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezés értelemszerűen alkalmazandó a szerzői és szomszédos jogok jogosultjaira a védelem alatt álló teljesítményük tekintetében.

25.63. CIKK

Közigazgatási eljárások

Amennyiben bármelyik polgári jogi jogorvoslat az ügy érdekében folytatott közigazgatási eljárás eredményeként is elrendelhető, az ilyen eljárásnak lényegileg azonos elveknek kell megfelelnie, mint az ezen alszakaszban megállapítottak.

25.64. CIKK

Az érdekelt felek önkéntes kezdeményezései

Valamennyi Fél törekszik arra, hogy elősegítse az érdekelt felek önkéntes kezdeményezéseit a szellemi tulajdon-jogok megsértésének visszaszorítása érdekében, az online és más piactereken is, amelyek konkrét problémákra összpontosítanak és realisztikus, kiegyensúlyozott, arányos és minden érdekelt fél számára méltányos gyakorlati megoldásokat keresnek.

D. SZAKASZ

Határon történő érvényesítés

25.65. CIKK

Az 1994. évi GATT-tal és a TRIPS-megállapodással való összhang

A szellemi tulajdon-jogoknak a vámhatóságok általi érvényesítése céljából a határon alkalmazott intézkedések végrehajtása során – függetlenül attól, hogy azok e megállapodás hatálya alá tartoznak-e –, az egyes Feleknek biztosítaniuk kell a GATT- és a TRIPS-megállapodás – és különösen a TRIPS-megállapodás 41. cikke, valamint III. részének 4. szakasza – szerinti kötelezettségeikkel való összhangot.

25.66. CIKK

A szellemitulajdon-jogokkal kapcsolatos, határokon alkalmazott jogérvényesítési intézkedések

1. A TRIPS-megállapodás 46. és 59. cikkével összhangban valamennyi Fél rendelkezik olyan eljárásokkal, amelyek lehetővé teszik a szellemitulajdon-jogokat sértő áruk megsemmisítését.
2. A vámellenőrzésnek alávetett áruk tekintetében valamennyi Fél biztosítja, hogy vámhatóságai – jogszabályaival és egyéb rendelkezéseivel összhangban, valamint más érintett hatóságokkal koordinálva – aktívan megcélozzák és azonosítják azokat a szállítmányokat, amelyek vélhetően védjegyet, szerzői jogot vagy egyéb szellemitulajdon-jogot sértő árukat tartalmaznak. Ezeket a tevékenységeket legalább az importáruk tekintetében kockázatelemzés alapján kell végezni.
3. Az egyes Felek központilag kezelt elektronikus adatbázist vezetnek be és tartanak fenn, amely legalább a védjegyekre és az ipari formatervezési mintákra vonatkozik, és amely az illetékes hatóságok és a jogosultak közötti ingyenes együttműködés, valamint a kockázatelemzéshez szükséges információszolgáltatás megfelelő eszköze. A Felek törekszenek arra, hogy a kockázatelemzésre szolgáló elektronikus adatbázist más szellemi tulajdonjogokra is kiterjesszék.

4. A Felek biztosítják, hogy a jogosult által szolgáltatott információk automatikusan bekerüljenek az elektronikus adatbázisba, feltéve, hogy azok megfelelnek a vonatkozó követelményeknek, összhangban az adott Fél jogszabályaival és egyéb rendelkezéseivel. A jogosult által szolgáltatott információk hitelesítése automatikusan, vagy az egyes Felek illetékes hatóságai által észszerű időn belül történik.
5. A Felek elismerik az elektronikus adatbázis fenntartásának és fejlesztésének előnyeit abból a célból, hogy hozzájáruljanak a szellemitulajdon-jogok megsértésének felderítéséhez és a vámellenőrzés alá vont áruk felfüggesztésére vagy lefoglalására irányuló eljárás megindításához szükséges elemek rendelkezésre bocsátásához.
6. A Felek gondoskodnak arról, hogy vámhatóságaik saját kezdeményezésükre felfüggeszthessék a feltehetően szellemitulajdon-jogot sértő áruk kiadását, vagy azokat lefoglalhassák, vagy tájékoztathassák a jogosultat vagy az érintett hatóságokat annak felmérése érdekében, hogy szükség van-e olyan eljárás megindítására, amely az említett áruk felfüggesztéséhez vagy lefoglalásához vezethet.
7. A Feleket arra ösztönzik, hogy rendelkezzenek olyan eljárásokkal, amelyek lehetővé teszik a postai küldemények vagy futárszolgálat útján küldött hamis védjeggyel ellátott és kalózáruk gyors megsemmisítését.
8. Az egyes Felek vámhatóságai rendszeres párbeszédet folytatnak és előmozdítják az együttműködést az érdekelt felekkel és az e cikkben említett szellemitulajdon-jogok érvényesítésében részt vevő egyéb hatóságokkal.

9. A Felek együttműködnek a szellemi tulajdon-jogokat feltehetően sértő áruk nemzetközi kereskedelme tekintetében, különösen azzal a céllal, hogy az ilyen kereskedelemre vonatkozó információkat megosszák egymással jogszabályaikkal és egyéb rendelkezéseikkel összhangban.

10. A Felek rendszeres eszmecserét folytatnak e cikk megfelelő végrehajtásáról és igazgatásáról.

E. SZAKASZ

Záró rendelkezések

25.67. CIKK

Együttműködés és átláthatóság

1. A Felek együttműködnek e fejezet végrehajtásának támogatása céljából.
2. Az együttműködés területei többek között a következőkre terjednek ki:
 - (a) információcsere a szellemi tulajdonjogokkal kapcsolatos nemzetközi és belföldi szakpolitikai fejleményekről;

- (b) információcsere a Felek szellemi tulajdonra vonatkozó jogszabályairól és egyéb rendelkezéseiről, beleértve a kezdeményezéseket és a módosításokat is;
- (c) tapasztalat- és információcsere a Felek között a szellemitulajdon-jogok érvényesítésére vonatkozóan;
- (d) együttműködés – harmadik országokkal is – a hamisított áruk kereskedelmének megakadályozása érdekében;
- (e) technikai segítségnyújtás, kapacitásépítés, valamint a személyzet cseréje és képzése;
- (f) a szellemitulajdon-jogok oltalma és védelme, valamint az ezzel kapcsolatos információk terjesztése többek között az üzleti körök és a civil társadalom körében;
- (g) a szellemitulajdon-jogokkal kapcsolatos oktatás és tudatosságnövelés, beleértve a szellemitulajdon-jogok megsértésének a gazdaságra és a fogyasztók biztonságára gyakorolt hatásáról;
- (h) az intézményi együttműködés fokozása, különösen a szellemitulajdon-jogokért felelős hatóságok között;

- (i) együttműködés a kis- és középvállalatokkal, többek között a kkv-kra összpontosító rendezvényeken vagy összejöveteleken a szellemitulajdon-jogok védelme és érvényesítése, valamint a jogsértések csökkentése terén; valamint
- (j) információcsere a Felek között a területükön az érdekelt felek önkéntes kezdeményezéseinek megkönnyítésére irányuló erőfeszítésekről.

3. E fejezet végrehajtását és igazgatását, valamint minden egyéb vonatkozó ügyet a 33.4. cikk (Albizottságok és egyéb szervek) (1) bekezdésének k) pontja alapján létrehozott, szellemi tulajdonnal foglalkozó albizottság kíséri figyelemmel.

A Felek eltérő megállapodása hiányában a szellemi tulajdonnal foglalkozó albizottság évente legalább egyszer ülésezik.

4. Az e fejezet szerinti együttműködés és koordináció megkönnyítésére mindegyik Fél kapcsolattartó pontot jelöl ki, és értesíti a másik Felet kapcsolattartó elérhetőségeiről. A Felek az adott elérhetőségi adatokkal kapcsolatos bármilyen változásról haladéktalanul értesítik egymást.

26. FEJEZET

KERESKEDELEM ÉS FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS

26.1. CIKK

Célkitűzés és hatály

1. E fejezet célja, hogy fokozza a fenntartható fejlődés integrálását a Felek közötti kereskedelemben és beruházásokban, különösen a fenntartható fejlődés munkaügyi¹³⁵ és környezetvédelmi szempontjaira vonatkozó, a kereskedelem és a beruházások összefüggésében különös jelentőséggel bíró elvek és intézkedések meghatározása révén.

¹³⁵ E fejezet alkalmazásában a „munka” az ILO tisztességes munkára vonatkozó menetrendje szerinti stratégiai célkitűzéseket jelenti, amelyeket a tisztességes globalizációhoz szükséges társadalmi igazságosságról szóló 2008. évi ILO-nyilatkozat fogalmaz meg.

2. A Felek emlékeztetnek az Agenda 21-re és a környezetről és fejlődésről szóló, 1992. évi Riói Nyilatkozatra, amelyet az ENSZ 1992-ben tartott környezetvédelmi és fejlesztési konferenciája fogadott el; a fenntartható fejlődésről szóló 2002. évi johannesburgi csúcstalálkozó végrehajtási tervére; a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek a tisztességes globalizációhoz szükséges társadalmi igazságosságról szóló 2008. évi nyilatkozatára, amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 2008. június 10-én Genfben tartott 97. ülészakán fogadott el; a fenntartható fejlődéssel foglalkozó 2012. évi ENSZ-konferencia „A jövő, amelyet mi akarunk” című, az ENSZ Közgyűlés 2012. július 27-i 66/288. számú határozatába foglalt záróokmányára; valamint a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend „Transforming our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development” (Világunk átalakítása: a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend) dokumentumára.

3. A (2) bekezdésben említett eszközökkel összhangban a Felek előmozdítják:

- (a) a fenntartható fejlődést, amely magában foglalja mind a gazdasági fejlődést, a társadalmi fejlődést és a környezetvédelmet, mely három összetevő egymással kölcsönösen összefügg és egymást erősíti;
- (b) a nemzetközi kereskedelem és beruházások oly módon történő fejlesztését, amely hozzájárul a fenntartható fejlesztési célok eléréséhez; valamint
- (c) az inkluzív zöld növekedést és a körforgásos gazdaságot, a gazdasági növekedésnek a környezetvédelem biztosításával és a társadalmi fejlődés előmozdításával egyidejű előmozdítása érdekében.

26.2. CIKK

A szabályozási jog és a védelem szintje

1. A Felek elismerik az egyes Felek jogát saját fenntartható fejlődéssel kapcsolatos politikáik és prioritásaik meghatározására, a környezet és a munkavállalók belföldi védelmi szintjének meghatározására, valamint arra, hogy ennek megfelelően elfogadják vagy módosítsák saját jogszabályaikat és egyéb rendelkezéseiket az általuk megfelelőnek ítélt módon. E védelmi szinteknek, jogszabályoknak és egyéb rendelkezéseknek összhangban kell lenniük az egyes Feleknek a 26.3. és 26.4. cikkben említett nemzetközileg elismert normákra és megállapodásokra vonatkozó kötelezettségvállalásaival.
2. Az egyes Felek törekednek annak biztosítására, hogy jogszabályaik, egyéb rendelkezéseik és kapcsolódó szakpolitikáik gondoskodjanak a környezet és a munkavállalók védelmének magas szintjéről; továbbá törekednek arra, hogy folyamatosan javítsák ezeket a jogszabályokat és egyéb rendelkezéseket és az azok alapját képező védelmi szinteket.
3. A Felek nem gyengítik a környezetvédelmi vagy munkaügyi jogszabályaikban biztosított védelmi szintet a kereskedelem vagy a beruházások ösztönzése érdekében.
4. A Felek nem mellőzik a környezetvédelmi vagy munkaügyi jogszabályaikat és nem térnek el tőlük, továbbá nem ajánlják fel az ezek mellőzését vagy az ezektől való eltérést a kereskedelem vagy a beruházások ösztönzése érdekében.
5. A kereskedelem vagy a beruházások ösztönzése érdekében a Felek folyamatos vagy ismétlődő fellépés vagy a fellépés hiánya útján nem mulasztják el hatékonyan érvényesíteni környezetvédelmi vagy munkaügyi jogszabályaikat.

26.3. CIKK

Multilaterális munkaügyi előírások és megállapodások

1. A Felek megerősítik elkötelezettségüket a nemzetközi kereskedelem oly módon történő fejlesztése iránt, amely elősegíti a teljes és produktív foglalkoztatást, valamint a mindenki, különösen a nők, fiatalok és fogyatékossgal élő személyek számára hozzáférhető tisztességes munkát.

2. Összhangban a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (a továbbiakban: ILO) alapokmányával és a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 86. ülészakán, 1998. június 18-án Genfben elfogadott, a munka világra vonatkozó alapvető elvekről és jogokról szóló ILO-nyilatkozattal és annak nyomon követésével, a Felek tiszteletben tartják, előmozdítják és hatékonyan végrehajtják az alapvető ILO-egyezményekben meghatározott, a munka világra vonatkozó alapvető elveket, amelyek a következők:

- (a) az egyesülés szabadsága és a kollektív szerződéshez való jog tényleges elismerése;
- (b) a kényszermunka minden formájának felszámolása;
- (c) a gyermekmunka tényleges megszüntetése; valamint
- (d) a foglalkoztatással és a munkával kapcsolatos megkülönböztetések felszámolása.

3. Az (1) és (2) bekezdés alapján, és hangsúlyozva a Felek elkötelezettségét a többoldalú kormányzás támogatása iránt, az egyes Felek ténylegesen végrehajtják az általuk ratifikált ILO-egyezményeket és jegyzőkönyveket.
4. A Felek folyamatos és kitartó erőfeszítéseket tesznek az alapvető ILO-egyezmények ratifikálása érdekében.
5. A Felek rendszeresen információt cserélnek az alapvető ILO-egyezmények és kapcsolódó jegyzőkönyvek, valamint más olyan ILO-egyezmények vagy -jegyzőkönyvek ratifikálása terén elért előrehaladásukról, amelyeknek még nem részes felei, és amelyeket az ILO naprakésznek minősít.
6. A Felek szükség szerint konzultálnak egymással, és együttműködnek a kereskedelemmel kapcsolatos, kölcsönös érdeklődésre számot tartó munkaügyi kérdésekben, többek között az ILO keretében.
7. Emlékeztetve az ILO tisztességes globalizációhoz szükséges társadalmi igazságosságról szóló 2008. évi nyilatkozatára, a Felek tudomásul veszik, hogy a munka világára vonatkozó alapvető elvek és jogok megsértése nem szolgálhat hivatkozással és nem használható fel jogos komparatív előnyként, valamint hogy a munkaügyi normákat nem szabad protekcionista kereskedelmi célokra felhasználni.

8. A Felek előmozdítják a tisztességes munkát, a tisztességes globalizációhoz szükséges társadalmi igazságosságról szóló 2008. évi ILO-nyilatkozatban meghatározottak szerint. A Felek – feltételeikkel és prioritásaikkal összhangban – különös figyelmet fordítanak a következőkre:

- (a) a vonatkozó ILO-egyezményekben és egyéb nemzetközi kötelezettségvállalásokban meghatározott munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi intézkedések kidolgozása és erősítése, beleértve a munkahelyi sérülés vagy foglalkozási megbetegedés esetén fizetendő kártérítést;
- (b) tisztességes munkakörülmények mindenki számára a munkabér és a díjazás, a munkaidő és egyéb munkafeltételek tekintetében; valamint
- (c) hatékony munkaügyi felügyeleti rendszer fenntartása a nemzetközi kötelezettségvállalásokkal és a vonatkozó ILO-normákkal összhangban.

9. Az egyes Felek biztosítják, hogy munkajoguk érvényesítésére irányuló közigazgatási, rendes és munkaügyi bírósági eljárásaik tisztességesek, hozzáférhetőek és átláthatóak legyenek, és lehetővé teszik az e fejezetben említett munkavállalói jogok megsértése elleni hatékony fellépést.

26.4. CIKK

Multilaterális környezetvédelmi irányítás és megállapodások

1. A Felek elismerik az ENSZ Környezetvédelmi Programja (UNEP) Környezetvédelmi Közgyűlésének (UNEA), valamint a többoldalú környezetvédelmi irányítás és megállapodások jelentőségét mint a nemzetközi közösségnek a globális vagy regionális környezeti kihívásokra adott válaszát, és törekednek a kereskedelem és a környezetvédelem közötti kölcsönös támogatás megerősítésére.
2. Az (1) bekezdés alapján és a többoldalú környezetvédelmi irányítás támogatása érdekében az egyes Felek hatékonyan végrehajtják azokat a többoldalú környezetvédelmi megállapodásokat, jegyzőkönyveket és azok módosításait, amelyeknek részes felei.
3. A Felek rendszeresen információt cserélnek a többoldalú környezetvédelmi megállapodások – beleértve azok jegyzőkönyveit és módosításait is – ratifikációjával kapcsolatos kezdeményezéseikről.
4. A Felek szükség szerint konzultálnak egymással, és együttműködnek a kölcsönös érdeklődésre számot tartó kereskedelmi vonatkozású környezetvédelmi kérdésekben, többek között a többoldalú környezetvédelmi megállapodások összefüggésében is.
5. A Felek elismerik a 32.1. cikkre (Általános kivételek) való hivatkozás jogát az olyan többoldalú környezetvédelmi megállapodások alapján hozott intézkedésekkel kapcsolatban, amelyeknek részes felei.

26.5. CIKK

Kereskedelem és éghajlatváltozás

1. A Felek elismerik az Egyesült Nemzetek Szervezete 1992. május 9-én New Yorkban elfogadott Éghajlatváltozási Keretegyezménye (a továbbiakban: UNFCCC) végső célkitűzései elérésének fontosságát az éghajlatváltozás sürgető fenyegetésének kezelése érdekében, valamint elismerik a kereskedelem ebben játszott szerepét.
2. Az (1) bekezdésnek megfelelően az egyes Felek:
 - (a) hatékonyan végrehajtják az UNFCCC-t és a Párizsi Megállapodást, többek között olyan intézkedések révén, amelyek a Párizsi Megállapodással összhangban hozzájárulnak a nemzetileg meghatározott hozzájárulások végrehajtásához;
 - (b) előmozdítják a kereskedelem pozitív hozzájárulását a fenntartható, alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átálláshoz és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens fejlődéshez; valamint
 - (c) előmozdítják az éghajlatváltozás mérséklésére és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra, többek között az ökoszisztéma-alapú alkalmazkodásra, a megújuló energiaforrásokra és az energiahatékony megoldásokra irányuló intézkedéseken alapuló zöld gazdasági növekedést.

3. A Felek együttműködnek az éghajlatváltozással kapcsolatos kereskedelmi vonatkozású kérdésekben kétoldalúan, regionálisan és adott esetben nemzetközi fórumokon, többek között az UNFCCC, a WTO és az ózonréteget lebontó anyagokról szóló montreali jegyzőkönyv keretében.

26.6. CIKK

Kereskedelem és biológiai sokféleség

1. A Felek elismerik a biológiai sokféleség megőrzésének és fenntartható felhasználásának fontosságát, valamint a kereskedelem szerepét e célok elérésében, összhangban az 1992. június 5-én Rio de Janeiróban kelt Biológiai Sokféleség Egyezményvel és annak jegyzőkönyveivel, a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló, 1973. március 3-án Washingtonban kelt egyezményvel, valamint más vonatkozó nemzetközi jogi eszközökkel, amelyeknek részes felei, beleértve az azok alapján elfogadott határozatokat is.

2. A részes felek elismerik, hogy a biológiai sokféleség megőrzésének és fenntartható hasznosításának általános érvényesítése a gazdaság érintett ágazataiban, valamint a vonatkozó belső jogi, intézményi és szabályozási keretek megerősítése hozzájárulhat a biológiai sokféleségre és annak ökoszisztéma-szolgáltatásaira gyakorolt pozitív hatások előidézéséhez, valamint a fenntartható fejlődés megvalósításához.

3. Az (1) bekezdésnek megfelelően az egyes Felek:

- (a) a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni küzdelem keretében hatásos intézkedéseket hajtanak végre, többek között adott esetben harmadik országokkal folytatott együttműködési tevékenységek révén;
- (b) előmozdítják az állat- és növényfajok felvételét a CITES függelékeibe, amennyiben az adott faj védettségi helyzete a nemzetközi kereskedelem miatt veszélyeztetettnek minősül, és időszakos felülvizsgálatokat végeznek, amely a CITES függelékeinek módosítására vonatkozó ajánlást eredményezhet annak biztosítása érdekében, hogy azok megfelelően tükrözzék a nemzetközi kereskedelem tárgyát képező fajok megőrzéséhez kapcsolódó szükségleteket;
- (c) előmozdítják a CITES-listán szereplő fajok hosszú távú megőrzését és fenntartható hasznosítását, beleértve jogszerű és nyomon követhető kereskedelmüket is, miközben előnyöket biztosítanak az értéklánc érdekelt felei, különösen azon helyi közösségek számára, amelyek a CITES-listán szereplő fajok eredetétől szolgálnak;
- (d) intézkedéseket hoznak a biológiai sokféleség megőrzése érdekében, amennyiben az a kereskedelemhez és a beruházásokhoz kapcsolódó nyomásnak van kitéve, különösen az idegenhonos inváziós fajok terjedésének megelőzését célzó intézkedések révén; valamint
- (e) információt cserélnek a másik Féllel a természeti erőforrásokon alapuló termékek kereskedelmére vonatkozó kezdeményezésekről azzal a céllal, hogy előmozdítsák a biológiai sokféleség megőrzését és fenntartható hasznosítását, valamint előmozdítják az ilyen kereskedelmet.

4. A Felek együttműködnek egymással kétoldalúan, regionálisan és nemzetközi fórumokon – többek között az érintett érdekelt felekkel – a kereskedelemmel és a biológiai sokféleség megőrzésével és fenntartható hasznosításával kapcsolatos kérdésekben, valamint a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni küzdelemben, többek között a vadon élő állatokból és növényekből készült illegális termékek és példányok iránti kereslet csökkentésére, valamint a bűnüldözéssel és az információmegosztással kapcsolatos együttműködés fokozására irányuló kezdeményezések révén.

26.7. CIKK

Kereskedelem és fenntartható erdőgazdálkodás

1. A Felek elismerik a fenntartható erdőgazdálkodás jelentőségét, valamint a kereskedelem szerepét e cél elérésében.
2. Az (1) bekezdésnek megfelelően az egyes Felek:
 - (a) ösztönzik az erdők megőrzését és a fenntartható erdőgazdálkodást, valamint a fenntartható erdőgazdálkodásból származó fa és fatermékek kereskedelmét és fogyasztását;
 - (b) előmozdítják az erdészeti termékek olyan kereskedelmét, amely nem vezet erdőirtáshoz vagy erdőpusztuláshoz;

(c) intézkedéseket hoznak az illegális fakitermelés és az ahhoz kapcsolódó kereskedelem elleni küzdelem érdekében, többek között adott esetben harmadik országokkal folytatott együttműködések révén; valamint

(d) információkat cserélnek egymással az erdészeti irányításra és az erdőtakaró megőrzésére irányuló kereskedelmi vonatkozású kezdeményezésekről, és együttműködnek egymással a pozitív hatások maximalizálása, valamint a kölcsönös érdekű szakpolitikáik hatásainak és egymást kölcsönösen erősítő jellegének biztosítása érdekében.

3. A Felek együttműködnek egymással kétoldalúan, regionálisan és nemzetközi fórumokon – többek között az érintett érdekelt felekkel – a kereskedelemmel és az erdők megőrzésével, valamint a fenntartható erdőgazdálkodással kapcsolatos kérdésekben.

26.8. CIKK

Kereskedelem és az élő tengeri biológiai erőforrásokkal és akvakultúra-erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás

1. A Felek elismerik a tengeri biológiai erőforrások és tengeri ökoszisztémák megőrzésének és fenntartható kezelésének, valamint a felelősségteljes és fenntartható akvakultúra előmozdításának jelentőségét a fenntartható gazdasági, környezeti és társadalmi feltételek biztosítása céljából; valamint az említett célok elérése érdekében a kereskedelem által betöltött szerep jelentőségét.

2. A Felek elismerik, hogy a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat negatív hatást gyakorol a kereskedelemre és a környezetre, és megerősítik, hogy a túlhalászással és a halászati erőforrások nem fenntartható felhasználásával kapcsolatos problémák kezelése érdekében cselekvésre van szükség a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat felszámolása érdekében.

3. Az (1) és (2) bekezdésnek megfelelően az egyes Felek:

(a) az Egyesült Nemzetek 1982. december 10-én Montego Bayben kelt tengerjogi egyezményében; az Egyesült Nemzetek Szervezetének 1982. december 10-i tengerjogi egyezményében foglalt, a kizárólagos gazdasági övezeteken túlnyúló halállományok és a hosszú távon vándorló halállományok védelméről és kezeléséről szóló rendelkezések végrehajtásáról szóló, New Yorkban 1995. december 4-én aláírásra megnyitott ENSZ-megállapodásban; az Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetnek (a továbbiakban: FAO) a nemzetközi védelmi és gazdálkodási intézkedések nyílt tengeri halászhajók általi betartásának előmozdításáról szóló, 1993. november 24-én a FAO-konferencia 27. ülészakának 15/93. sz. határozatával és a FAO felelősségteljes halászatra vonatkozó, 1995. október 31-i magatartási kódexe alapján elfogadott megállapodásában; valamint az Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetnek a kikötő szerinti államoknak a jogellenes, nem bejelentett és szabályozatlan halászat megelőzésére, megakadályozására és felszámolására irányuló intézkedéseiről szóló, a FAO-konferencia 36. ülészakán 2009. november 22-én elfogadott megállapodásában foglalt elvekkel összhangban járnak el;

- (b) a tengerek biológiai erőforrásainak hosszú távú állománymegőrzésére, az ilyenekkel való gazdálkodásra és fenntartható hasznosításukra irányuló intézkedéseket hajtanak végre az Egyesült Nemzetek és az Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezet e kérdésekkel kapcsolatos főbb eszközeiben meghatározottak szerint¹³⁶;
- (c) aktívan részt vesznek azon regionális halászati gazdálkodási szervezetek munkájában, amelyeknek mindkét Fél tagja, megfigyelője vagy együttműködő nem szerződő fele, a tengeri biológiai erőforrások és a tengeri környezet fenntartható kiaknázásának, védelmének és a velük folytatott fenntartható gazdálkodásnak a biztosítása érdekében, többek között adott esetben aktívan részt véve e regionális halászati gazdálkodási szervezetek által hozott állománygazdálkodási, -védelmi és ellenőrzési intézkedések – beleértve adott esetben a fogási dokumentációs vagy tanúsítási rendszereket is – elfogadásában, valamint azok hatékony végrehajtásában és érvényesítésében;
- (d) hatékony intézkedéseket hajtanak végre a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelem érdekében, beleértve a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászati termékek kizárását a kereskedelmi forgalomból, továbbá e célból együttműködést és információcserét folytatnak; valamint

¹³⁶ Ezen eszközök adott esetben magukban foglalják a következőket: az ENSZ tengerjogi egyezménye, a nemzetközi védelmi és gazdálkodási intézkedések nyílt tengeri halászhajók általi betartásának előmozdításáról szóló FAO-megállapodás, az ENSZ 1982. december 10-i tengerjogi egyezményében foglalt, a kizárólagos gazdasági övezeteken túlnyúló halállományok és a hosszú távon vándorló halállományok védelmére és kezelésére vonatkozó rendelkezések végrehajtásáról szóló ENSZ-megállapodás, valamint a kikötő szerinti államoknak a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat megelőzésére, megakadályozására és felszámolására irányuló intézkedéseiről szóló FAO-megállapodás.

- (e) ösztönzik a fenntartható és felelős akvakultúra kialakítását, egyebek mellett a FAO felelősségteljes halászatra vonatkozó magatartási kódexében foglalt célkitűzések és elvek végrehajtása tekintetében is.

4. A Felek a fenntartható halászati gazdálkodás megvalósítása érdekében együttműködnek egymással, valamint a regionális halászati gazdálkodási szervezetek és más nemzetközi fórumok keretében.

26.9. CIKK

Kereskedelem és az ellátási láncokkal való fenntartható gazdálkodás

1. A Felek elismerik az ellátási láncoknak a felelős üzleti magatartás és vállalati társadalmi felelősségvállalási gyakorlatok révén megvalósuló felelősségteljes irányításának jelentőségét, amely hozzájárul a támogató környezethez, valamint a kereskedelem szerepét az ellátási láncok felelősségteljes irányítására irányuló célkitűzés megvalósításában.
2. Az (1) bekezdésnek megfelelően az egyes Felek:
 - (a) előmozdítják a vállalati társadalmi felelősségvállalás vagy a felelős üzleti magatartást, többek között a vonatkozó gyakorlatok vállalkozások általi alkalmazásának ösztönzése révén; valamint

(b) támogatják a vonatkozó nemzetközi eszközök – például az OECD multinacionális vállalkozásokra vonatkozó irányelvei, az ILO multinacionális vállalatokra és a szociálpolitikára vonatkozó elvekről szóló, 1977 novemberében Genfben elfogadott háromoldalú nyilatkozata, az ENSZ Globális Megállapodás, valamint az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozóan az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa 2011. június 16-i 17/4. sz. határozatával elfogadott irányelvek – terjesztését és alkalmazását.

3. A Felek elismerik a nemzetközi ágazatspecifikus iránymutatások hasznosságát a vállalati társadalmi felelősségvállalás és a felelős üzleti magatartás területén, mint például a kellő gondosságra vonatkozó OECD-útmutatások a felelősségteljes ellátási láncok tekintetében, és előmozdítják a közös munkát e tekintetben, többek között a harmadik országok tekintetében is. A Felek előmozdítják az adott Fél által támogatott iránymutatások alkalmazását.

4. A Felek az e cikk hatálya alá tartozó kérdésekben információt és bevált gyakorlatokat cserélnek egymással, valamint együttműködnek a másik Féllel adott esetben kétoldalúan, regionálisan és nemzetközi fórumok keretében.

26.10. CIKK

A fenntartható fejlődést elősegítő egyéb, kereskedelemmel és beruházásokkal kapcsolatos kezdeményezések

1. A Felek megerősítik az iránti elkötelezettségüket, hogy növeljék a kereskedelem és a beruházások hozzájárulását a fenntartható fejlődés célkitűzésének eléréséhez annak gazdasági, társadalmi és környezeti dimenzióiban.
2. Az (1) bekezdésnek megfelelően a Felek előmozdítják a következőket:
 - (a) az ILO tisztességes munkára vonatkozó programjának célkitűzéseit támogató és a tisztességes globalizációhoz szükséges társadalmi igazságosságról szóló 2008. évi ILO-nyilatkozattal összhangban álló kereskedelmi és beruházási politikák, beleértve a munkabérekre, a keresetekre és a munkaidőre, az inkluzív szociális védelemre, a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra, valamint a munkakörülményekkel kapcsolatos egyéb vonatkozásokra vonatkozó szakpolitikákat;
 - (b) a környezetvédelmi áruk és szolgáltatások kereskedelmének és az azokkal kapcsolatos beruházások megkönnyítése, beleértve az éghajlatváltozás mérséklése szempontjából különös jelentőséggel bíró termékeket és szolgáltatásokat, például a fenntartható és megújuló energiaforrásokat, valamint az energiahatékony termékeket és szolgáltatásokat, többek között a kapcsolódó nem vámjellegű akadályok kezelése, a rendelkezésre álló legjobb technológiák alkalmazását eredményező szakpolitikai keretek elfogadása, valamint az e területre vonatkozó kezdeményezésekkel kapcsolatos együttműködés révén; valamint

(c) az olyan áruk kereskedelmének előmozdítása, amelyek hozzájárulnak a szociális körülmények és a környezetvédelmi szempontból megfelelő gyakorlatok javításához, ideértve az önkéntes alapon működő, fenntarthatóságot garantáló rendszerek – például tisztességes és etikus kereskedelmi rendszerek és ökocímkék – alá tartozó termékeket.

3. A Felek az e cikk hatálya alá tartozó kérdésekben kétoldalúan, regionálisan és nemzetközi fórumokon együttműködnek a másik Féllel.

26.11. CIKK

Tudományos adatok és műszaki információk

1. A kereskedelmet vagy a beruházásokat esetlegesen érintő, a környezetet vagy a munkahelyi egészségvédelmet és biztonságot célzó intézkedések létrehozása vagy végrehajtása során a Felek figyelembe veszik a rendelkezésre álló tudományos adatokat és technikai információkat, valamint a vonatkozó nemzetközi normákat, iránymutatásokat vagy ajánlásokat.

2. Amennyiben nem áll fenn teljes tudományos bizonyosság, és fennáll a környezet vagy a munkahelyi egészségvédelem vagy biztonság súlyos vagy visszafordíthatatlan károsodásának veszélye, az egyes Felek az elővigyázatosság elve alapján költséghatékony intézkedéseket fogadhatnak el. Ezen intézkedéseknek összhangban kell lenniük e megállapodással, vagy annak alapján indokoltnak kell lenniük. Az intézkedéseknek a rendelkezésre álló releváns információkon kell alapulniuk, és azokat az új tudományos információk fényében rendszeresen felül kell vizsgálni.

26.12. CIKK

Átláthatóság

Amennyiben valamely Fél a környezet és a munkafeltételek védelme érdekében olyan általánosan alkalmazandó intézkedéseket fogad el és hajt végre, amelyek hatással lehetnek a Felek közötti kereskedelemre vagy beruházásokra, vagy olyan kereskedelmi vagy beruházási intézkedéseket fogad el és hajt végre, amelyek befolyásolhatják a környezet védelmét vagy a munkakörülményeket, a Fél ezt a 27. fejezetnek (Átláthatóság) megfelelően teszi meg, és észszerű lehetőségeket biztosít az érdekelt személyek számára, hogy a Fél saját jogszabályaival és egyéb rendelkezéseivel összhangban véleményt nyilvánítsanak a javasolt intézkedésekről.

26.13. CIKK

Együttműködés a kereskedelem és a fenntartható fejlődés terén

1. A Felek elismerik az együttműködésük jelentőségét e fejezet célkitűzéseinek elérése érdekében.
2. Az (1) bekezdésben említett együttműködés többek között kiterjedhet a következő területekre:
 - (a) a kereskedelem és a fenntartható fejlődés munkaügyi és környezetvédelmi szempontjai a nemzetközi fórumokon, ideértve különösen a WTO-t, az ILO-t, az Egyesült Nemzetek környezetvédelmi közgyűlését és az ENSZ Környezetvédelmi Programját, valamint a többoldalú környezetvédelmi megállapodásokat;

- (b) a munkaügyi és környezetvédelmi jog és normák hatása a kereskedelemre és a beruházásra; valamint
- (c) a kereskedelmi és beruházási jog hatása a munkafeltételekre és a környezetre.

3. Az (1) bekezdésben említett együttműködés kiterjedhet az alábbiak kereskedelmi vonatkozásaira is:

- (a) a kereskedelmi vonatkozású alapvető, kormányzási és egyéb naprakész ILO-egyezmények;
- (b) az ILO tisztességes munkára vonatkozó programja, ideértve a kereskedelem és a teljes és produktív foglalkoztatás közötti összefüggéseket, a munkaerőpiaci kiigazításokat, az alapvető munkaügyi normákat, a globális ellátási láncokon belüli tisztességes munkát, a szociális védelmet és a társadalmi befogadást, a szociális párbeszédet, a készségfejlesztést, valamint a nemek közötti egyenlőséget;
- (c) többoldalú környezetvédelmi megállapodások, beleértve a vámügyi együttműködést és egymás ilyen megállapodásokban való részvételének támogatását;
- (d) a jelenlegi és jövőbeli éghajlatváltozással kapcsolatos nemzetközi rendszer, beleértve a karbonszegény technológiák és az energiahatékonyság előmozdításának eszközeit, a széndioxid-árazási intézkedések – többek között a kibocsátás-kereskedelmi rendszerek – előkészítését és elfogadását, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás ökoszisztéma-alapú és vízgazdálkodási alkalmazkodást célzó megközelítéseit;

- (e) az ózonréteget lebontó anyagokról szóló montreali jegyzőkönyv és annak kigali módosítása, különösen:
 - (i) az ózonkárosító anyagok (ODS) és a fluorozott szénhidrogének (HFC-k) előállításának, felhasználásának és kereskedelmének ellenőrzésére irányuló intézkedések;
 - (ii) környezetbarát alternatívák bevezetése;
 - (iii) a szabványok aktualizálása; valamint
 - (iv) az adott megállapodás által szabályozott anyagok illegális kereskedelme elleni küzdelem;
- (f) az inkluzív zöld növekedés és a körforgásos gazdaság előmozdítása;
- (g) átlátható magán- és állami fenntarthatóságbiztosítási rendszerek, beleértve az ökocímkeztést is;
- (h) az ökoszisztémák védelme és helyreállítása, a genetikai erőforrásokhoz való hozzáférés és a hasznosításukból származó előnyök igazságos és méltányos megosztása a 2010. október 29-én Nagójában kelt, a Biológiai Sokféleség Egyezményhez kapcsolódó, a genetikai erőforrásokhoz való hozzáférésről, valamint a hasznosításukból származó hasznok igazságos és méltányos megosztásáról szóló Nagojai Jegyzőkönyvvel összhangban, továbbá az ökoszisztémák és szolgáltatásaik, valamint a kapcsolódó gazdasági eszközök értékelése;

- (i) vállalati társadalmi felelősségvállalás, felelős üzleti magatartás és a globális ellátási láncok felelős irányítása, többek között a nemzetközileg elfogadott eszközök betartása, végrehajtása és terjesztése tekintetében;
- (j) a vegyi anyagok és a hulladékok megfelelő kezelése;
- (k) a biológiai sokféleség megőrzésének és fenntartható hasznosításának előmozdítása, többek között a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni küzdelem révén, a 26.6. cikkben említettek szerint;
- (l) az erdők megőrzése és a fenntartható erdőgazdálkodás előmozdítása az erdőirtás és az illegális fakitermelés megállítása céljából, beleértve az olyan erdészeti termékek kereskedelmének előmozdítását, amelyek nem vezetnek erdőirtáshoz vagy erdőpusztuláshoz, a 26.7. cikkben említettek szerint; valamint
- (m) a fenntartható halászati gyakorlatok és a fenntartható gazdálkodásból származó halászati termékek kereskedelmének előmozdítása, valamint a tengeri környezet védelme és helyreállítása, a 26.8. cikkben említettek szerint.

26.14. CIKK

Kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság

1. A 33.4. cikk (Albizottságok és egyéb szervek) (1) bekezdésének 1) pontja alapján létrehozott létrehozott, kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság a Felek eltérő megállapodása hiányában a megállapodás hatálybalépésétől számított egy éven belül, majd azt követően szükség szerint ülésezik, a 33.4. cikk (Albizottságok és egyéb szervek) (3) bekezdésének megfelelően.
2. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság:
 - (a) elősegíti és nyomon követi e fejezet hatékony végrehajtását és igazgatását, beleértve az e fejezet alapján végzett együttműködési tevékenységeket is;
 - (b) elvégzi a 26.17–26.19. cikkben említett feladatokat;
 - (c) ajánlásokat tesz a kereskedelmi bizottságnak, többek között a 33.5. cikkben (Belső tanácsadó csoportok) és a 33.6. cikkben (Civil társadalmi fórum) említett belső tanácsadó csoporttal és civil társadalmi fórummal megvitatandó témák tekintetében; valamint
 - (d) a Felek megállapodása szerinti bármely más, e fejezethez kapcsolódó kérdést mérlegel.

3. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság minden ülése után nyilvános jelentést tesz közzé.

4. Valamennyi Fél kellőképpen figyelembe veszi az e fejezethez kapcsolódó kérdésekben a nyilvánosságtól érkező közléseket és véleményeket, és ezekről a közlésekről és véleményekről tájékoztatják a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottságot és annak a 33.5. cikkben (Belső tanácsadó csoportok) és a 33.6. cikkben (Civil társadalmi fórum) említett civil társadalmi mechanizmusait.

26.15. CIKK

Kapcsolattartó pontok a kereskedelem és a fenntartható fejlődés terén

Mindegyik Fél kijelöl egy kapcsolattartó pontot az e fejezet végrehajtására vonatkozó kérdésekkel kapcsolatos kommunikáció és koordináció elősegítése érdekében, és értesíti a másik Felet a kapcsolattartó pont elérhetőségi adatairól. A Felek az adott elérhetőségi adatokkal kapcsolatos bármilyen változásról haladéktalanul értesítik egymást.

26.16. CIKK

Vitarendezés

Abban az esetben, ha a Felek között e fejezet értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatosan nézeteltérés merülne fel, a Felek csak a 26.17. és 26.18. cikkben meghatározott vitarendezési eljárásokat alkalmazhatják.

26.17. CIKK

Konzultációk

1. A Fél a másik Félnek a 26.15. cikkel összhangban létrehozott kapcsolattartó pontjához intézett írásbeli megkeresés útján konzultációt kérhet a másik Félről e fejezet értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatban. A kérelemnek tartalmaznia kell a konzultáció kérésének indokait, beleértve a szóban forgó ügy leírását is. Azt követően, hogy valamelyik Fél konzultáció iránti kérelmet küld, haladéktalanul, de legkésőbb a kérelem kézhezvételének időpontjától számított 30 napon belül meg kell kezdeni konzultációkat, kivéve, ha a Felek másként állapodnak meg. A konzultációkra személyesen, vagy a Felek egyetértése esetén elektronikus úton kerül sor.

2. A Felek az ügy kölcsönösen kielégítő rendezése érdekében konzultációkat kezdenek. Az e fejezetben említett többoldalú megállapodásokkal kapcsolatos kérdések tekintetében a Felek a Felek munkája és e szervezetek vagy testületek munkája közötti koherencia biztosítása érdekében figyelembe veszik az ILO-tól vagy az érintett többoldalú környezetvédelmi szervezetektől vagy testületektől származó információkat. Kölcsönös megállapodás esetén adott esetben a Felek tanácsot kérnek az ilyen szervezetektől vagy testületektől, illetve bármilyen más, általuk megfelelőnek ítélt szakértőtől vagy testülettől.

3. Ha az (1) bekezdésben említett kérelem kézhezvételétől számított 30 napon belül valamelyik Fél úgy ítéli meg, hogy az ügy további megvitatást igényel, akkor írásban kérheti a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság összehívását, és e kérésről értesíti az (1) bekezdésben említett kapcsolattartó pontot. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság haladéktalanul összeül, és törekszik az ügy kölcsönösen kielégítő rendezésére.

4. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság szükség szerint kikéri a 33.5. cikkben (Belső tanácsadó csoport) említett belső tanácsadó csoportok vagy más szakértők tanácsát.

5. A Felek által az ügyben hozott állásfoglalást közzé kell tenni.

26.18. CIKK

Szakértői testület

1. Ha a 26.17. cikk szerinti konzultációkérést követő 90 napon belül a Felek nem jutnak kölcsönösen elfogadott megoldásra, bármelyik Fél kérheti egy szakértői testület létrehozását az ügy kivizsgálására. A kérelmet a másik Félnek a 26.15. cikk értelmében kijelölt kapcsolattartó pontjához kell írásban benyújtani. A kérelemben meg kell jelölni a szakértői testület létrehozására irányuló kérés indokait, beleértve a panasz jogalapjának megjelölését is.

2. Amennyiben e cikk másként nem rendelkezik, a 31.6. cikk (A vitarendezési testület létrehozása), a 31.10. cikk (A vitarendezési testület feladatai), a 31.20. cikk (A vitarendezési testület tagjainak leváltása), a 31.21. cikk (Eljárási szabályzat), a 31.22. cikk (Felfüggesztés és megszüntetés), a 31.23. cikk (Információs szolgáltatás) és a 31.24. cikk (Értelmezési szabályok); a 31. fejezet (Vitarendezés) E. szakasza (Közös rendelkezések); valamint a 31-A. melléklet (Eljárási szabályzat) és a 31-B. melléklet (A vitarendezési testület tagjaira és a közvetítőkre vonatkozó magatartási kódex) alkalmazandók.

3. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság az e megállapodás hatálybalépését követő első ülésén létrehozza annak a legalább 15 személynek a jegyzékét, akik hajlandók és képesek a szakértői testület tagjaként szolgálni. E jegyzék három aljegyzékből áll: egy-egy aljegyzék a két Fél számára és egy aljegyzék azon személyek számára, akik egyik Félnek sem állampolgárai, és akik betölthetik a szakértői testület elnöki tisztségét. A Felek a saját aljegyzékük tekintetében legalább öt személyre tesznek javaslatot. Az egyes Feleknek legalább öt olyan személyt is ki kell választaniuk, akik felkerülnek az elnöki jegyzékre. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság gondoskodik arról, hogy a jegyzék naprakész legyen, és a szakértők száma legalább 15 személy legyen.

4. A (3) bekezdésben említett személyeknek a munkaügyi vagy környezetvédelmi jogszabályokban, az e fejezetben tárgyalt kérdésekben, illetve a nemzetközi megállapodások keretében felmerülő vitás kérdések rendezése terén szaktudással vagy szakértelemmel kell rendelkeznie. A szakértők függetlenek, egyéni minőségükben járnak el, és nem fogadhatnak el utasításokat semmilyen szervezettől vagy kormánytól a nézeteltéréssel kapcsolatos kérdésekben, nem állnak kapcsolatban egyik Fél kormányával sem, továbbá teljesítik a 31-B. mellékletben (A vitarendezési testület tagjaira és a közvetítőkre vonatkozó magatartási kódex) meghatározott rendelkezéseket.

5. A szakértői testületet a 31.6. cikk (A vitarendezési testület létrehozása) (2) és (3) bekezdésében meghatározott eljárásoknak megfelelően kell létrehozni. A szakértőket a 31.7. cikkel (A vitarendezési testület összetétele) összhangban az e cikk (3) bekezdésében említett aljegyzékekben szereplő személyek közül kell kiválasztani.

6. A Feleknek a testület létrehozásától számított öt napon belüli eltérő megállapodása hiányában a 31.6. cikk (A vitarendezési testület létrehozása) (3) bekezdésében meghatározottak szerint a testület feladatmeghatározása a következő:

„e megállapodás 26. fejezete (Kereskedelem és fenntartható fejlődés) vonatkozó rendelkezéseinek fényében a szakértői testület létrehozása iránti kérelemben említett ügy megvizsgálása, megállapítások és ajánlások tétele az ügy megoldására, és jelentés készítése a 26.18. cikk (Szakértői testület) (8) bekezdésével összhangban”.

7. Az e fejezetben említett többoldalú megállapodások tiszteletben tartásával kapcsolatos ügyekben a szakértői testület törekszik arra, hogy információt és tanácsot kérjen az ILO illetékes szerveitől vagy a többoldalú környezetvédelmi megállapodások alapján létrehozott más testületektől.

8. A szakértői testület a létrehozását követő 90 napon belül időközi jelentést ad ki a Feleknek, az időközi jelentés kibocsátását követő 30 napon belül pedig zárójelentést készít. E jelentések rögzítik a ténymegállapításokat, a vonatkozó rendelkezések alkalmazhatóságát, valamint a testület megállapításait és ajánlásait alátámasztó alapvető indokokat. Az egyes Felek a szakértői testület zárójelentését a szakértői testület általi átadástól számított 15 napon belül nyilvánosságra hozzák.

9. A Felek megvitatják a végrehajtandó megfelelő intézkedéseket a szakértői testület jelentésének és ajánlásainak figyelembevételével. A megfelelő intézkedéseket végrehajtó Fél legkésőbb a jelentés nyilvánosságra hozatalát követő három hónapon belül tájékoztatja a 33.5. cikkben (Belső tanácsadó csoport) említett belső tanácsadó csoportját és a másik Felet a végrehajtandó fellépésekről vagy intézkedésekről. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság nyomon követi a végső jelentés és a szakértői testület ajánlásai nyomán tett lépéseket. A 33.5. cikkben (Belső tanácsadó csoportok) említett belső tanácsadó csoportok ezzel kapcsolatban észrevételeket nyújthatnak be a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottságnak.

26.19. CIKK

Felülvizsgálat

1. E fejezet hatékony végrehajtásának elősegítése érdekében a Felek a megállapodás hatálybalépésekor hivatalos felülvizsgálati folyamatot kezdeményeznek, amely folyamat figyelembe veszi többek között az e fejezet végrehajtása során szerzett tapasztalatokat, az egyes Felek szakpolitikai fejleményeit, a nemzetközi megállapodások fejleményeit és az érdekelt felek által ismertetett véleményeket. A Felek törekedni fognak arra, hogy a felülvizsgálati folyamatot 12 hónapon belül lezárják.

2. Az (1) bekezdés alkalmazásában a Felek a kereskedelemmel és a fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság ülésein megvitatják különösen a 26.14–26.18. cikkben meghatározott intézményi és vitarendezési rendelkezések működését – ideértve adott esetben e rendelkezések hatékonyságának felülvizsgálatát és a végrehajtási mechanizmus esetleges javítását –, valamint annak lehetőségét, hogy végső megoldásként megfelelési szakasz és vonatkozó ellenintézkedések legyenek alkalmazhatók.

3. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság az (1) és (2) bekezdésben említett megbeszélések eredményét tükröző módosításokat készíthet e fejezet vonatkozó rendelkezéseihez a 33.8. cikkben (Módosítás) megállapított módosítási eljárásnak megfelelően.

4. Anélkül, hogy az kihatással lenne a felülvizsgálat eredményére, a Felek megfontolják annak lehetőségét és módját is, hogy belefoglalják ebbe a megállapodásba a Párizsi Megállapodást mint annak lényeges elemét.

27. FEJEZET

ÁTLÁTHATÓSÁG

27.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- (a) „általánosan alkalmazandó intézkedések”: törvények, rendelkezések, eljárások és általánosan alkalmazandó közigazgatási határozatok;
- (b) „érintett személy”: egy általánosan alkalmazandó intézkedés által érintett bármely természetes vagy jogi személy; valamint
- (c) „közigazgatási intézkedés”: olyan jogi hatállyal bíró intézkedés vagy határozat, amely egy egyedi esetben érinti egy konkrét személy jogait és kötelezettségeit, és kiterjed arra az esetre is, ha elmarad a közigazgatási határozat vagy intézkedés meghozatala olyan esetben, amikor ezt valamely Fél joga előírja.

27.2. CIKK

Célkitűzés

A Felek törekednek az átlátható szabályozási környezet előmozdítására.

27.3. CIKK

Közzététel

1. A Felek biztosítják, hogy az e megállapodás hatálya alá tartozó bármely kérdés tekintetében általánosan alkalmazandó intézkedések:

(a) haladéktalanul közzétételre kerülnek egy hivatalosan kijelölt médiumon keresztül, és – amennyiben megvalósítható – elektronikus úton vagy más módon úgy teszik elérhetővé azokat, hogy a kereskedők és más érdekelt felek megismerhessék; valamint

(b) amennyiben azokat központi kormányzati szinten fogadják el, magyarázatot nyújtanak azok céljára és indokaira.

2. Az (1) bekezdésben említett intézkedések bevezetése vagy módosítása esetén az egyes Felek amennyire lehetséges, kellő időt biztosítanak az intézkedés kihirdetése és hatálybalépése között, hogy az érdekeltek megismerhessék azt.

27.4. CIKK

Információszolgáltatás

1. A Fél a másik Fél megkeresésére haladéktalanul tájékoztatást ad és megválaszolja az e megállapodás működését lényegesen érintő meglévő vagy javasolt általánosan alkalmazandó intézkedéssel kapcsolatos kérdéseket.
2. Az e cikk alapján átadott információ nem befolyásolja azt a kérdést, hogy az adott intézkedés összhangban van-e ezzel a megállapodással.

27.5. CIKK

Az általánosan alkalmazandó intézkedések igazgatása

1. A Felek biztosítják, hogy az e megállapodás hatálya alá tartozó kérdésekkel kapcsolatos, bármely általánosan alkalmazandó intézkedést tárgyilagosan, pártatlanul, következetesen és észszerűen alkalmazzák.

2. Amikor konkrét esetekben a másik Fél meghatározott személyeire, áruira vagy szolgáltatásaira általánosan alkalmazandó intézkedéseket alkalmaznak, az egyes Felek:

- (a) arra törekednek, hogy a közigazgatási eljárás által közvetlenül érintett személyek részére a rájuk vonatkozó jogszabályokkal és egyéb rendelkezésekkel összhangban észszerű tájékoztatást adjanak az adott eljárás megindításakor, ideértve az eljárás jellegének meghatározását, azon joghatóság megnevezését, amelyben az eljárást kezdeményezték, és bármely vita tárgyát képező kérdés általános leírását is;
- (b) észszerű lehetőséget biztosítanak az ilyen személyeknek arra, hogy bármely végleges közigazgatási cselekményt megelőzően előadhassák az álláspontjukat alátámasztó tényeket és érveket, ha ezt a rendelkezésre álló idő, az eljárás jellege és a közérdek megengedi; valamint
- (c) biztosítják, hogy az eljárások összhangban legyenek a saját jogukkal.

27.6. CIKK

Felülvizsgálat és fellebbezés

1. Mindegyik Fél bírói, választottbíróági vagy közigazgatási törvényszékeket vagy eljárásokat hoz létre vagy tart fenn az e megállapodás hatálya alá tartozó bármilyen kérdéssel kapcsolatos közigazgatási intézkedés haladéktalan felülvizsgálata és ha indokolt, kiigazítása érdekében¹³⁷. Az egyes Felek biztosítják, hogy fellebbezési vagy felülvizsgálati eljárásaikat megkülönböztetésmentes és pártatlan módon olyan bíróságok folytassák le, amelyek függetlenek a közigazgatási végrehajtással megbízott hatóságtól, és nem fűződik lényeges érdekelttségük az ügy kimeneteléhez.

2. Mindegyik Fél biztosítja, hogy az (1) bekezdésben említett eljárásokban részt vevő felek jogosultak legyenek a következőkre:
 - (a) észszerű lehetőség saját álláspontjuk alátámasztása, illetve megvédése érdekében; valamint
 - (b) olyan döntéshozatal, amely a bizonyítékokon és a feljegyzések benyújtásán, vagy ha a jogrendszere előírja, az illetékes közigazgatási hatóság által összeállított feljegyzéseken alapul.

¹³⁷ Az egyértelműség érdekében: a közigazgatási intézkedés felülvizsgálata és korrekciója érdekében a Felek előírhatják a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslatok kimerítését.

3. Figyelemmel a jogszabályaiban előírtak szerinti fellebbezésre vagy további felülvizsgálatra, valamennyi Fél biztosítja, hogy a (2) bekezdés b) pontjában említett határozatot a közigazgatási végrehajtási jogkörrel felruházott hatóság végrehajtsa és gyakorlatában alkalmazza.

28. FEJEZET

HELYES SZABÁLYOZÁSI GYAKORLATOK

28.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- (a) „szabályozó hatóság”:
 - (i) az Európai Unió részéről: az Európai Bizottság; valamint
 - (ii) Mexikó részéről: a szövetségi közigazgatás, beleértve a szövetségi közigazgatás bármely decentralizált szervét; valamint

(b) „szabályozási intézkedések”: a szabályozó hatóság által kidolgozott és valamely Fél által elfogadott olyan általánosan alkalmazandó intézkedések, amelyeknek való megfelelés kötelező, és amelyek:

(i) az Európai Unió részéről:

(A) az EUMSZ 288. cikkében előírtak szerinti rendeletek és irányelvek; valamint

(B) az EUMSZ 290. és 291. cikkében meghatározottak szerinti felhatalmazáson alapuló és végrehajtási jogi aktusok; valamint

(ii) Mexikó részéről:

(A) a szövetségi kormányzat végrehajtó ága által előterjesztett törvények és törvényerejű rendeletek; valamint

(B) bármely egyéb általánosan alkalmazandó közigazgatási aktus, beleértve többek között a rendelkezéseket, rendeleteket, megállapodásokat és a Normas Oficiales Mexicanas-t (mexikói hivatalos szabványok, a továbbiakban: NOM-ok).

28.2. CIKK

Általános elvek

1. A Felek elismerik a következők jelentőségét:
 - (a) a helyes szabályozási gyakorlatok alkalmazása a szabályozási intézkedések tervezésének, kialakításának, kibocsátásának, végrehajtásának, értékelésének és felülvizsgálatának folyamatában, a belföldi szakpolitikai célkitűzések elérése érdekében; valamint
 - (b) az e megállapodásból származó előnyök fenntartása és fokozása a helyes szabályozási gyakorlatok alkalmazása révén, az áruk és szolgáltatások kereskedelmének megkönnyítése és a Felek közötti beruházások növelése érdekében.

2. Valamennyi Fél jogosult saját jogi keretével, gyakorlatával és a szabályozási keretét meghatározó alapelveivel összhangban meghatározni az e megállapodás szerinti helyes szabályozási gyakorlatokra vonatkozó megközelítését¹³⁸.

¹³⁸ Az Európai Unió esetében ezek az elvek magukban foglalják az EUMSZ-ben szereplő és abból származó elveket.

3. E fejezet egyetlen rendelkezése sem értelmezendő úgy, hogy az kötelezné valamely Felet:
- (a) a szabályozási prioritásainak meghatározására, valamint az általa megfelelőnek ítélt védelmi szinteket biztosító szabályozási intézkedések előkészítésére és elfogadására vonatkozó belső eljárásokról való eltérésre;
 - (b) olyan intézkedések meghozatalára, amelyek aláásnák vagy akadályoznák a közpolitikai célkitűzéseinek megvalósítására irányuló szabályozási intézkedések időben történő elfogadását; vagy
 - (c) valamilyen konkrét szabályozási eredmény elérésére.

28.3. CIKK

Hatály

1. Ez a fejezet az e megállapodás hatálya alá tartozó bármely kérdéssel kapcsolatos szabályozási intézkedésekre vonatkozik.
2. E fejezet nem alkalmazandó a tagállamok szabályozó hatóságaira és szabályozási intézkedéseire, gyakorlataira vagy megközelítéseire.

28.4. CIKK

Belső konzultáció és a szabályozásfejlesztés koordinációja

1. A Felek elismerik, hogy a helyes szabályozási gyakorlatok végrehajtását megkönnyíthetik a szabályozási intézkedések kidolgozásához szükséges folyamatokhoz vagy mechanizmusokhoz szükséges belső konzultációt és koordinációt javító belföldi mechanizmusok.
2. Valamennyi Fél elfogad vagy fenntart belső koordinációs vagy felülvizsgálati eljárásokat vagy mechanizmusokat a szabályozó hatóságuk által kidolgozott szabályozási intézkedések tekintetében.
3. Ezeknek az eljárásoknak vagy mechanizmusoknak többek között a következőkre kell irányulniuk:
 - (a) a helyes szabályozási gyakorlatok ösztönzése, beleértve az e fejezetben foglaltakat is;
 - (b) a belső konzultációk és koordináció megerősítése az adott Fél szabályozási intézkedéseiben foglalt követelmények között fennálló szükségtelen átfedések és következetlenségek azonosítása és kiküszöbölése érdekében;
 - (c) az előkészítés alatt álló szabályozási intézkedések által – többek között a kis- és középvállalkozásokra – gyakorolt lehetséges hatás mérlegelésének elősegítése a későbbi döntéshozatali folyamat során;

(d) a nemzetközi kereskedelemmel és beruházásokkal kapcsolatos kötelezettségeknek való megfelelés biztosítása; valamint

(e) a nemzetközi és egyéb fórumok releváns fejleményei figyelembevételének előmozdítása.

4. A Felek elismerik, hogy a (2) bekezdésben említett folyamatok vagy mechanizmusok a körülményeiktől függően eltérőek lehetnek. E tekintetben a Felek további belső konzultációs és koordinációs mechanizmusok révén javíthatják szabályozási rendszerüket, saját belső szabályaikkal és eljárásaikkal összhangban.

5. Az egyes Felek létrehozhatnak vagy fenntarthatnak egy központi koordináló szervet.

28.5. CIKK

A szabályozási eljárások és mechanizmusok átláthatósága

Az egyes Felek nyilvánosan hozzáférhetővé teszik a szabályozó hatóságaik által a szabályozási intézkedések előkészítéséhez, értékeléséhez vagy felülvizsgálatához alkalmazott eljárások és mechanizmusok leírását. Ezekben a leírásokban feltüntetik a vonatkozó iránymutatásokat, szabályokat vagy eljárásokat, beleértve azokat is, amelyek a nyilvánosság véleménynyilvánításra vonatkozó lehetőségeit tartalmazzák.

28.6. CIKK

Korai tájékoztatásnyújtás a tervezett szabályozási intézkedésekről

1. A Felek legalább évente nyilvánosságra hozzák azon tervezett jelentős¹³⁹ szabályozási intézkedések listáját, amelyek elfogadására szabályozó hatóságuk észszerűen számít az év során.
2. A Felek az (1) bekezdésben említett listán szereplő egyes szabályozási intézkedések tekintetében nyilvánosan hozzáférhetővé teszik a következőket is:
 - (a) az intézkedés hatályának és célkitűzésének rövid leírása; valamint
 - (b) az elfogadás várható időpontja, lehetőség szerint beleértve a nyilvános konzultációra rendelkezésre álló időszakot is.

¹³⁹ Az egyértelműség érdekében: „jelentős szabályozási intézkedés” alatt olyan intézkedés értendő, amely az egyes Felek által – saját szabályaikkal és eljárásaikkal összhangban – meghatározott jelentős szabályozási hatással jár.

28.7. CIKK

Nyilvános konzultációk

1. Jelentős szabályozási intézkedés kidolgozása során valamennyi Fél saját szabályaival és eljárásaival összhangban:
 - (a) közzéteszi a szabályozási intézkedések tervezetét vagy olyan konzultációs dokumentumokat, amelyek kellő részletességgel ismertetik a kidolgozás alatt álló új szabályozási intézkedéseket, bármely személynek lehetővé téve annak felmérését, hogy az érdekeire azok jelentős hatást gyakorolnak-e, és ha igen, hogyan;
 - (b) megkülönböztetésmentes módon észszerű lehetőséget kínálnak bármely személynek az észrevételei megtételére; valamint
 - (c) megvizsgálja a kapott észrevételeket.

2. A Feleknek igénybe kell venniük az elektronikus kommunikációs eszközöket, és törekedniük kell egységes hozzáférési pont használatára a nyilvános konzultációkkal kapcsolatos tájékoztatásnyújtás céljából, többek között az észrevételek benyújtásának módjára vonatkozóan is.

3. A Felek nyilvánosan hozzáférhetővé teszik a hozzájuk beérkezett észrevételeket, valamint a konzultációk eredményeinek összefoglalását. Ez a kötelezettség a bizalmas információk vagy személyes adatok védelméhez, illetve a nem megfelelő tartalmak visszatartásához szükséges mértékben nem alkalmazandó.

28.8. CIKK

A szabályozás hatásvizsgálata

1. Valamennyi Fél elősegíti, hogy szabályozó hatósága a vonatkozó szabályokkal és eljárásokkal összhangban a jelentősebb szabályozási intézkedések kidolgozása során elvégezze a szabályozás hatásvizsgálatát.

2. Az (1) bekezdés szerinti szabályozási hatásvizsgálat elvégzése során az egyes Felek szabályozó hatósága olyan folyamatokat és mechanizmusokat hoz létre és tart fenn, amelyek előmozdítják a következő tényezők figyelembevételét:

- (a) a szabályozási intézkedés szükségessége, beleértve annak a problémának a jellegét és jelentőségét, amelyet a szabályozási intézkedés kezelni kíván;
- (b) bármely megvalósítható és megfelelő szabályozási vagy nem szabályozási alternatíva, amely megvalósítaná az adott Fél közpolitikai célkitűzését, beleértve a szabályozás mellőzésének lehetőségét is;

- (c) a lehetséges és releváns mértékig az alternatívák potenciális költségei és előnyei, társadalmi, gazdasági és környezeti hatásai, ideértve a nemzetközi kereskedelemre és beruházásra, valamint a kis- és középvállalkozásokra gyakorolt hatásokat is; elismerve, hogy egyes költségeket és előnyöket nehéz számszerűsíteni és pénzben kifejezni;
- (d) az, hogy a mérlegelt lehetőségek hogyan kapcsolódnak a vonatkozó nemzetközi előírásokhoz, ideértve az esetleges eltérések okait is; valamint
- (e) hogyan érhető el legjobban a közpolitikai célkitűzések az eredményesség és a hatékonyság szempontjából.

3. Az (1) bekezdés szerinti szabályozási hatásvizsgálat elvégzése során a szabályozó hatóságnak az észszerűen beszerezhető legmegbízhatóbb bizonyítékokra kell támaszkodnia, beleértve a tudományos, műszaki, gazdasági vagy egyéb információkat is.

4. Egy szabályozó hatóság által valamely szabályozási intézkedésre vonatkozóan végzett hatásvizsgálat tekintetében az érintett Fél zárójelentést készít, amely részletesen ismerteti a szabályozó hatóság által az értékelés során figyelembe vett tényezőket és a releváns megállapításokat. A jelentést legkésőbb az érintett szabályozási intézkedés nyilvánosságra hozatalakor nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni.

28.9. CIKK

Visszamenőleges értékelés

1. Az egyes Felek szabályozó hatóságai olyan eljárásokat vagy mechanizmusokat tartanak fenn, amelyek előmozdítják a hatályos szabályozási intézkedések időszakos, visszamenőleges értékelését vagy felülvizsgálatát, az általuk megfelelőnek tartott időközönként.
2. Az időszakos visszamenőleges értékelés során a Fél szabályozó hatóságai törekednek annak mérlegelésére, hogy vannak-e lehetőségek a közpolitikai célkitűzések hatékonyabb megvalósítására és a felesleges szabályozási terhek csökkentésére, beleértve a kis- és középvállalkozásokat érintő terheket is. Az egyes Felek ezen időszakos visszamenőleges értékelések alapján meghatározzák, hogy szabályozási intézkedéseiket szükséges-e módosítani, észszerűsíteni, kiterjeszteni vagy hatályon kívül helyezni.
3. Az egyes Felek nyilvánosan elérhetővé teszik az ilyen időszakos visszamenőleges értékelések vonatkozó terveiket és azok eredményeit.

28.10. CIKK

Szabályozási nyilvántartás

A Felek saját szabályaikkal és eljárásaikkal összhangban biztosítják, hogy a hatályban lévő szabályozási intézkedések egy egységes, szabadon hozzáférhető weboldalon elérhető legyenek. E weboldalon lehetővé kell tenni a szabályozási intézkedésekre vonatkozóan hivatkozás vagy szó megadásával történő keresést, és az oldalt rendszeresen frissíteni kell.

28.11. CIKK

Kapcsolattartó pont

1. Az e fejezet kapcsán felmerülő kérdésekben folytatandó, a Felek közötti kommunikációra szolgáló kapcsolattartó pontok a következők:

- (a) Mexikó részéről a Gazdasági Minisztérium külkereskedelmi helyettes államtitkárságának Nemzetközi Kereskedelmi Szabályok Főigazgatósága (*Dirección General de Disciplinas de Comercio Internacional de la Subsecretaría de Comercio Exterior de la Secretaría de Economía*) vagy annak jogutódja; valamint
- (b) az Európai Unió részéről a Kereskedelmi Főigazgatóság vagy annak jogutódja.

2. Az egyes kapcsolattartó pontok felelősek az adott Fél szabályozási hatóságán belül folytatott konzultációért és együttműködésért az e fejezet alapján adott esetben felmerülő kérdésekben.
3. Az egyes Felek értesítik a másik Felet a kapcsolattartó pontjuk elérhetőségéről, és a megadott adatok esetleges változása esetén haladéktalanul értesítik a másik Felet.

28.12. CIKK

Együttműködés és információcsere

1. A Felek együttműködnek e fejezet végrehajtásának támogatása céljából. Ez magában foglalhatja a szabályozó hatóságaik közötti együttműködés megerősítését célzó releváns tevékenységek megszervezését, beleértve a kölcsönös segítségnyújtást is.
2. Legkésőbb e megállapodás hatálybalépésétől számított egy éven belül a Felek információt cserélnek a helyes szabályozási gyakorlatokkal kapcsolatos meglévő szabályaikról és eljárásaikról, valamint adott esetben az e fejezet végrehajtása érdekében tett lépésekről.

28.13. CIKK

Vitarendezés

Ezen fejezet rendelkezéseinek alkalmazásával vagy értelmezésével kapcsolatban a Felek nem vehetik igénybe a 31. fejezet (Vitarendezés) szerinti vitarendezési mechanizmust.

29. FEJEZET

KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOK

29.1. CIKK

Célkitűzés

A Felek elismerik annak fontosságát, hogy fokozzák az együttműködést a kis- és középvállalkozások (a továbbiakban: kkv-k) számára fontos kérdésekben az e fejezetben foglalt eszközök, valamint e megállapodás egyéb rendelkezései révén, amelyek a kkv-k számára más tekintetben különösen előnyösek lehetnek.

29.2. CIKK

Információmegosztás

1. Mindegyik Fél létrehoz vagy fenntart egy nyilvánosan elérhető weboldalt, amelyen az e megállapodással kapcsolatos információk szerepelnek, többek között:

(a) e megállapodás szövege, beleértve annak minden mellékletét;

- (b) e megállapodás összefoglalása; valamint
- (c) a kkv-k általi felhasználásra szóló tájékoztatás, amely magában foglalja:
 - (i) e megállapodás azon rendelkezéseinek leírását, amelyeket a Fél mindkét Fél kkv-i szempontjából relevánsnak tart; valamint
 - (ii) minden további olyan információt, amelyet a Fél hasznosnak tart az e megállapodás keretében biztosított lehetőségek kiaknázásában érdekelt kkv-k szempontjából.

2. Az (1) bekezdésben említett weboldalon mindkét Fél feltünteti az alábbiakra mutató hivatkozást:

- (a) a másik Fél egyenértékű weboldala; valamint
- (b) azoknak a kormányzati hatóságainak és más megfelelő szerveinek weboldalai, amelyek a Fél megítélése szerint hasznos információkkal szolgálnának a kereskedelemben vagy az adott Fél területén folytatott üzleti tevékenységben érdekelt kkv-k számára.

3. A (2) bekezdés b) pontjában említett weboldaloknak a következőkkel kapcsolatos információkat kell tartalmazniuk:

- (a) vámügyi jogszabályok és egyéb rendelkezések, behozatali, kiviteli és árutovábbítási eljárások, valamint az ezekhez szükséges nyomtatványok és okmányok;

- (b) a szellemi tulajdon-jogokkal kapcsolatos jogszabályok és egyéb rendelkezések, valamint eljárások;
- (c) műszaki előírások, és azokban az esetekben, amikor a 9. fejezetben (A kereskedelem technikai akadályai) előírtak szerint kötelező a harmadik fél által végzendő megfelelésértékelés, a kötelező megfelelésértékelési eljárások és a megfelelésértékelő szervezetek jegyzékeire mutató hivatkozások;
- (d) a behozatalhoz és a kivitelhez kapcsolódó egészségügyi és növényegészségügyi intézkedések;
- (e) a közbeszerzésre vonatkozó szabályok, a közbeszerzési hirdetményeket tartalmazó adatbázis és a 21. fejezet (Közbeszerzés) vonatkozó rendelkezései;
- (f) a cégbejegyzési eljárások; valamint
- (g) egyéb információk, amelyeket a Fél a kkv-k szempontjából hasznosnak tart.

4. Valamennyi Fél feltünteti az (1) bekezdésben említett weboldalon egy olyan nyilvántartásra mutató linket, amely a vámnómenklatúra-kódok szerint elektronikusan kereshető. A nyilvántartás az alábbi célokra szolgál:

- (a) az áruk piacra jutásával kapcsolatban a következő információkat tartalmazza:
 - (i) vámtételek és vámkontingensek, adott esetben a legnagyobb kedvezményben részesített nemzetek és a legnagyobb kedvezményben nem részesített nemzetek tekintetében, valamint a preferenciális vámtételek és vámkontingensek;

- (ii) jövedéki adók;
 - (iii) a hozzáadottérték-adó;
 - (iv) vámilletékek és egyéb díjak, ideértve az egyéb termékspecifikus díjakat is;
 - (v) a 3. fejezetben (Származási szabályok és származási eljárások) előírt származási szabályok; valamint
 - (vi) az áruk vámértékének meghatározásához használt kritériumok; valamint
- (b) az áruknak a Fél piacára való bejutásával kapcsolatban a következő információk feltüntetésére törekszik:
- (i) egyéb vámjellegű intézkedések;
 - (ii) vámvisszatérítés, halasztott vámfizetés vagy más olyan kedvezmény, amely a vámokat csökkenti, visszatéríti vagy azok alól mentességet biztosít;
 - (iii) adott esetben a származási ország feltüntetésére vonatkozó követelmények, ideértve a jelölések elhelyezését és módját is;

(iv) a behozatali eljárásokhoz megkövetelt információk; valamint

(v) a nem tarifális intézkedésekkel kapcsolatos információk.

5. Az (1)–(4) bekezdés alapján szolgáltatott információk és linkek pontosságának biztosítása érdekében a Felek rendszeresen frissítik azokat.

6. A Felek biztosítják, hogy az e cikkkel összhangban nyújtott információkat a kkv-k számára megfelelő módon mutassák be. Mindegyik Fél törekszik arra, hogy az információkat angol nyelven hozzáférhetővé tegye.

7. Egyik Fél sem teszi díjkötelessé az (1)–(4) bekezdés alapján nyújtott információkhoz való hozzáférést bármelyik Fél személyei részére.

29.3. CIKK

Kkv-k kapcsolattartó pontjai

1. Az egyes Felek kijelölnek egy-egy kapcsolattartó pontot (a továbbiakban: kkv-k kapcsolattartó pontja), amely az e cikkben meghatározott feladatok ellátásáért felel, és értesítik a másik Felet a kapcsolattartó elérhetőségi adatairól. A Felek az adott elérhetőségi adatokkal kapcsolatos bármilyen változásról haladéktalanul értesítik egymást.

2. A kkv-k kapcsolattartó pontjai:

- (a) biztosítják, hogy a kkv-k igényeit figyelembe vegyék e megállapodás végrehajtása során, és mérlegelik a kkv-k számára elérhető kereskedelmi és beruházási lehetőségek növelését a Felek között a kkv-kkal kapcsolatos kérdésekben folytatott együttműködés megerősítése révén;
- (b) meghatározzák, hogy milyen módon tudják a Felek kkv-i kihasználni az e megállapodás által teremtett új lehetőségeket, és ezzel kapcsolatban információcserét folytatnak;
- (c) biztosítják, hogy a 29.2. cikkben említett weboldalakon szereplő információk naprakészek és a kkv-k számára relevánsak legyenek, és mérlegelik, hogy e honlapokon minden olyan további információt feltüntessenek, amelyet a kkv-k kapcsolattartó pontja javasol;
- (d) foglalkoznak a kkv-k részéről érdeklődésre számot tartó egyéb kérdésekkel e megállapodás végrehajtásával összefüggésében, többek között az alábbiak útján:
 - (i) információcsere;
 - (ii) adott esetben részt vesznek az e megállapodás alapján létrehozott albizottságok és munkacsoportok munkájában, és azok tevékenységi területein belül ismertetik a kkv-k különös érdeklődésére számot tartó témákat és ajánlásokat az albizottságokkal és munkacsoportokkal, elkerülve a munkaprogramok felesleges megkettőzését; valamint

- (iii) azonosítják és javaslatot tesznek a kölcsönösen elfogadható megoldásokra a kkv-knak a Felek közötti kereskedelemben és beruházásokban való részvételre irányuló képességének javítása érdekében;
 - (e) rendszeres időközönként jelentést tesznek tevékenységükről a kereskedelmi bizottság számára megfontolásra; valamint
 - (f) a Felek megállapodása szerint mérlegelik az e megállapodásból felmerülő, kkv-kat érintő további kérdéseket.
3. A kkv-k kapcsolattartó pontjai szükség szerint üléseznek, és a kkv-k kapcsolattartó pontjai által elfogadott megfelelő kommunikációs csatornákon keresztül végzik munkájukat, amelyek magukban foglalhatják az elektronikus levelezést, a videokonferenciákat vagy más elektronikus kommunikációs eszközöket.
4. A kkv-k kapcsolattartó pontjai adott esetben a tevékenységeik végzése során törekedhetnek a szakértőkkel és külső szervezetekkel való együttműködésre.

29.4. CIKK

A vitarendezés alkalmazásának kizárása

Ezen fejezet rendelkezéseinek értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatban a Felek nem vehetik igénybe a 31. fejezet (Vitarendezés) szerinti vitarendezési mechanizmust.

30. FEJEZET

NYERSANYAGOK

30.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- (a) „engedély”: olyan hozzájárulás, licenc, koncesszió vagy hasonló közigazgatási vagy szerződéses okmány, amelynek révén az egyik Fél illetékes hatósága feljogosít egy jogalanyt arra, hogy a területén egy bizonyos gazdasági tevékenységet folytasson;
- (b) „jogalany”: bármely természetes személy vagy vállalkozás vagy ezek csoportja; valamint
- (c) „nyersanyagok”: ipari termékek gyártása során használt anyagok, a feldolgozott halászati termékek és a mezőgazdasági termékek kivételével, amelyek a következőkből állnak: só, kén, földek és kövek, gipsz, mész és cement (HR 25); ércek, salakok és hamu (HR 26); a 27. HR-kód alá tartozó áruk; szervetlen vegyi anyagok (HR 28); szerves vegyi anyagok (HR 29); műtrágyák (HR 31); természetes gumi (HR 40); nyersbőr és kikészített bőr (HR 41); valamint fém- és nemesfém alapanyagok és feldolgozott ásványok (ex HR 71, 72; 74–76; 78–81), az urán és a tórium (HR 26.12), valamint a radioaktív elemek és izotópok (HR 28.44, 28.45) kivételével;

30.2. CIKK

Alapelvek

1. Mindegyik fél fenntartja szuverén jogát, hogy saját jogával és az Egyesült Nemzetek 1982. december 10-én, Montego Bay-ben kelt tengerjogi egyezményével összhangban meghatározza, hogy a területén rendelkezésre állnak-e nyersanyagok feltárására és kitermelésére szolgáló területek.
2. E fejezet rendelkezéseivel összhangban a Felek fenntartják a jogukat, hogy elfogadjanak, fenntartsanak és végrehajtsanak olyan jogszerű közpolitikai célok eléréséhez szükséges intézkedéseket, mint például a nyersanyagokkal való ellátás biztosítása, a társadalom, a környezet, a népegészségügy és a fogyasztók védelme, valamint a közbiztonság előmozdítása.

30.3. CIKK

A kivitel és a behozatal monopolizálása

Egyik Fél sem jelölhet ki vagy tarthat fenn behozatali vagy kiviteli monopóliumot a nyersanyagok vonatkozásában. E cikk alkalmazásában a behozatali vagy kiviteli monopólium azt jelenti, hogy az egyik Fél kizárólagos jogot vagy felhatalmazást ad egy jogalanynak arra, hogy nyersanyagokat importáljon a másik Fél területéről vagy azokat oda exportálja¹⁴⁰.

¹⁴⁰ Az egyértelműség érdekében ez a rendelkezés nem érinti a 10. fejezet (Beruházások) és a 11. fejezet (Határokon átnyúló szolgáltatáskereskedelem), illetve azok mellékleteinek rendelkezéseit, és nem tartalmaz olyan jogokat, amelyek kizárólagos szellemi tulajdonjog átengedéséből származnak.

30.4. CIKK

Exportárak

A nyersanyagok exportjára vonatkozóan a Felek semmiféle intézkedés útján nem fogadnak el vagy tartanak fenn a másik Fél számára magasabb árat, mint a belföldi piacra szánt áruk esetében.

30.5. CIKK

Belföldi árak

1. A Felek a nyersanyagok belföldi ellátási árát csak úgy szabályozhatják (a továbbiakban: szabályozott ár), hogy közszolgáltatási kötelezettséget írnak elő.
2. Ha valamelyik Fél közszolgáltatási kötelezettséget ír elő, biztosítja, hogy a kötelezettség:
 - (a) egyértelműen meghatározott, átlátható és arányos legyen; valamint
 - (b) ne maradjon fenn, ha az elrendelésére okot adó körülmények vagy célkitűzések már nem állnak fenn.
3. Az árszabályozással élő Fél biztosítja, hogy még a (2) bekezdésben említett szabályozott ár hatálybalépése előtt közzéteszi a kiszámításának alapjául szolgáló módszertant.

30.6. CIKK

Együtműködés a nyersanyagok terén

A Felek együttműködnek a nyersanyagok területén, többek között a következők céljából:

- (a) a nyersanyagokat érintő, harmadik országokban folytatott kereskedelmet és beruházásokat torzító intézkedések csökkentése vagy megszüntetése;
- (b) álláspontjaik összehangolása a nyersanyagokkal kapcsolatos kereskedelmi és beruházási kérdéseket megvitató nemzetközi fórumokon, valamint nemzetközi programok előmozdítása a nyersanyagok területén;
- (c) piaci adatok megosztásának előmozdítása a nyersanyagok területén;
- (d) a vállalati társadalmi felelősségvállalás előmozdítása a nemzetközi normákkal, például az OECD multinacionális vállalkozásokra vonatkozó irányelveivel, valamint a kellő gondosságról szóló útmutatásával összhangban;
- (e) a kutatás, fejlesztés, innováció és képzés előmozdítása a nyersanyagok tekintetében közös érdeklődésre számot tartó releváns területeken;
- (f) a belföldi szakpolitikai fejleményekkel kapcsolatos információk és bevált gyakorlatok cseréjének előmozdítása; valamint
- (g) az erőforrások hatékony felhasználásának előmozdítása, beleértve a termelési folyamatok javítását, valamint az áruk tartósságának, javíthatóságának, szétszerelést figyelembe vevő tervezésének fokozását, újrafelhasználásuk és újrafeldolgozásuk megkönnyebbítését.

31. FEJEZET

VITARENDEZÉS

A. SZAKASZ

Célkitűzés és hatály

31.1. CIKK

Célkitűzés

E fejezet célja, hogy hatékony és eredményes mechanizmust hozzon létre a Felek között az e megállapodás értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatban felmerülő viták elkerülésére és rendezésére abból a célból, hogy lehetőség szerint kölcsönösen elfogadott megoldás szülessen.

31.2. CIKK

Hatály

Eltérő rendelkezés hiányában ezt a fejezetet kell alkalmazni az e megállapodás rendelkezéseinek (a továbbiakban: érintett rendelkezések) értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatban a Felek között felmerülő viták esetén, ha az egyik Fél úgy ítéli meg, hogy a másik Fél valamely intézkedése¹⁴¹ összeegyeztethetetlen valamely érintett rendelkezéssel.

31.3. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában a 31-A. mellékletben (Eljárási szabályzat) és a 31-B. mellékletben (A vitarendezési testület tagjaira és a közvetítőkre vonatkozó magatartási kódex) szereplő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni.

¹⁴¹ Az egyértelműség érdekében: e fejezet alkalmazásában a Félnek felróható bármely cselekmény vagy mulasztás az adott Fél intézkedésének minősülhet. A Felek által javasolt intézkedések a 31.5. cikk szerinti konzultációk tárgyát képezhetik. Javasolt intézkedés felülvizsgálatára nem hozható létre vitarendezési testület.

31.4. CIKK

A vitarendezési fórum megválasztása

1. Ha vita merül fel egy olyan intézkedéssel kapcsolatban, amely állítólag nem egyeztethető össze az e megállapodás szerinti valamely kötelezettséggel, valamint egy másik olyan nemzetközi megállapodás – beleértve a WTO-egyezményt is – szerinti lényegében egyenértékű kötelezettséggel, amelynek mindkét Fél részes fele, a jogorvoslatot kérő Fél választja meg, hogy melyik fórum előtt kívánja rendezni a vitát.

2. Amint valamelyik Fél kezdeményezte a vitarendezési eljárást e fejezettel vagy bármely másik nemzetközi megállapodással összhangban, az adott Fél nem kezdeményez vitarendezési eljárást másik fórum előtt az (1) bekezdésben szereplő intézkedés tekintetében, kivéve, ha az elsőként választott fórum eljárási vagy joghatósági problémák miatt nem tud határozni a kérdésben.

3. E cikk alkalmazásában:
 - (a) az e fejezet szerinti vitarendezési eljárást akkor kell kezdeményezettnek tekinteni, amikor az egyik Fél a 31.6. cikk alapján vitarendezési testület létrehozását kéri;

 - (b) a WTO-egyezmény szerinti vitarendezési eljárást akkor kell kezdeményezettnek tekinteni, amikor az egyik Fél a vitarendezési egyetértés 6. cikke alapján vitarendezési testület létrehozását kéri; valamint

(c) a bármely más megállapodás szerinti vitarendezési eljárások az érintett megállapodás vonatkozó rendelkezései szerint tekintendők kezdeményezettnek.

4. A (2) bekezdés sérelme nélkül, e megállapodás egyetlen rendelkezése sem zárja ki, hogy a Felek felfüggeszék a WTO Vitarendezési Testülete által vagy egy másik olyan nemzetközi megállapodás vitarendezési eljárásai alapján engedélyezett kötelezettségeket, amelynek a Felek részes felei. A WTO-egyezményre vagy a Felek közötti bármely más nemzetközi megállapodásra nem lehet hivatkozni annak megakadályozása érdekében, hogy az adott Fél felfüggeszesse az e megállapodás szerinti kötelezettségeit.

B. SZAKASZ

Konzultációk

31.5. CIKK

Konzultációk

1. A Felek törekednek arra, hogy a 31.2. cikkben említett jogvitákat úgy rendezzék, hogy jóhiszeműen konzultációt kezdeményeznek egy kölcsönösen elfogadott megoldás elérése céljából.

2. Az egyik Fél a másik Félhez intézett írásos kérelem formájában kezdeményez konzultációt, megjelölve a szóban forgó intézkedést és a vonatkozó rendelkezéseket, amelyeknek alkalmazását indokoltnak tartja.
3. Az a Fél, amelyhez a konzultációra irányuló kérelmet benyújtották, haladéktalanul, de legkésőbb a kérelem kézhezvételétől számított 10 napon belül válaszol a kérelemre. A konzultációt a kérelem kézhezvételének időpontjától számított legkésőbb 30 napon belül megtartják, és annak helyszíne – ha a Felek másként nem állapodnak meg – annak a Félnek a területe, amelyikhez a kérelmet intézték. A konzultáció a kérelem kézhezvételének napjától számított 30. napon lezártnak tekintendő, kivéve, ha a Felek a konzultáció folytatásáról döntenek.
4. Sürgősségi – többek között romlandó árukkal kapcsolatos – konzultációkra a kérelem kézhezvételétől számított 15 napon belül kerül sor. A konzultáció ezen a 15 napon belül lezártnak tekintendő, kivéve, ha a Felek a konzultáció folytatásáról döntenek.
5. A konzultáció során a Felek elegendő ténybeli információt biztosítanak egymásnak, amely lehetővé teszi a kérdéses intézkedés által az e megállapodás működésére és alkalmazására gyakorolt hatás teljes körű vizsgálatát. Az egyes Felek törekednek arra, hogy illetékes kormányzati hatóságaik azon munkatársainak részvételét biztosítsák, akik szakértelemmel rendelkeznek a konzultáció tárgyát illetően.
6. A konzultációk és különösen a Felek által a konzultációk során képviselt álláspontok bizalmasak, és nem sértik a Felek jogait a további eljárásokban. Az egyes Felek az információt szolgáltató Fél kérelmére védelemben részesítik a konzultáció során szerzett bizalmas információkat.

7. Amennyiben a kérelem címzettje a kézhezvételt követő 10 napon belül nem válaszol a konzultáció kezdeményezésére irányuló kérelemre, amennyiben a konzultációkra nem kerül sor a (3) vagy (4) bekezdésben foglalt időkereteken belül, amennyiben a Felek megállapodnak, hogy nem tartanak konzultációkat, vagy amennyiben a konzultációt kölcsönösen elfogadott megoldás elérése nélkül zárták le, a konzultációt kérelmező Fél a 31.6. cikkhez folyamodhat.

C. SZAKASZ

Testületi Eljárások

31.6. CIKK

A vitarendezési testület létrehozása

1. Amennyiben a Feleknek a 31.5. cikkben (Konzultációk) előírt egyeztetés révén nem sikerül rendezniük a jogvitát, a konzultációt kérelmező Fél kérheti egy vitarendezési testület felállítását.
2. A vitarendezési testület létrehozására irányuló kérelmet a másik Félhez intézett írásbeli kérelem útján kell benyújtani. A panaszos Fél kérelmében meghatározza a panasz tárgyát képező intézkedést, és – a panasz jogalapjának egyértelmű bemutatásához elegendő módon – kifejti, hogy ez az intézkedés miért összeegyeztethetetlen az érintett rendelkezésekkel.

3. A kérelem kézbesítését követően testületet kell létrehozni.

31.7. CIKK

A vitarendezési testület összetétele

1. A vitarendezési testület három tagból áll.
2. A Felek a vitarendezési testület létrehozására irányuló írásbeli kérelem bepanaszolt Fél általi kézhezvételétől számított 15 munkanapon belül konzultálnak a célból, hogy megállapodjanak a testület összetételében. E célból a 31.6. cikk szerinti írásbeli kérelem kézhezvételétől számított 10 napon belül mindegyik Fél kijelöl egy-egy személyt a vitarendezési testület tagjaként, aki lehet az adott Fél állampolgára is, és a másik Félnek legfeljebb három jelöltet javasol a vitarendezési testület elnöki tisztségének betöltésére. A Felek törekednek arra, hogy a 31.6. cikk szerinti írásbeli kérelem kézhezvételétől számított 15 napon belül megállapodjanak a testület elnökének személyében az elnöki tisztségre jelölt személyek közül. Valamely Fél kifogást emelhet a másik Fél által kijelölt testületi tag ellen, ha úgy ítéli meg, hogy az adott személy nem felel meg a 31.9. cikkben meghatározott követelményeknek.
3. Amennyiben a Felek a (2) bekezdésben meghatározott időtartamon belül nem jutnak megállapodásra a vitarendezési testület összetételéről, a következő bekezdésekben meghatározott eljárásokat alkalmazzák a testület létrehozására.

4. A (2) bekezdésben meghatározott időtartam lejártát követő hét napon belül mindegyik Fél kinevez egy testületi tagot a 31.8. cikkben említett aljegyzékéből.
5. Ha a panaszos Fél a (4) bekezdésben meghatározott határidőn belül nem jelöl ki testületi tagot, a vitarendezési eljárás ezen időszak végén megszűnik.
6. Ha a megkeresett Fél a (4) bekezdésben meghatározott határidőn belül nem nevezi ki a vitarendezési testület tagját, a panaszos Fél felkérheti a 31-A. mellékletben szereplő eljárási szabályzatban felsorolt kinevezésre jogosult hatóságot, hogy sorshúzással válasszon testületi tagot. A kinevezésre jogosult hatóság a panaszos Fél kérelmének kézhezvételétől számított 15 napon belül sorsolás útján kiválasztja a testületi tagot a megkeresett Félnek a 31.8. cikkben említett aljegyzékéből.
7. Ha a Felek a (2) bekezdésben meghatározott határidőn belül nem tudnak megállapodni a testület elnökéről, a panaszos Fél – illetve a 31.18. cikk szerinti eljárások esetében bármelyik Fél – felkérheti a 31-A. mellékletben szereplő eljárási szabályzatban felsorolt kinevezésre jogosult hatóságot, hogy az említett időtartam lejártát követő hét napon belül sorshúzással válassza ki az elnököt az elnöki tisztséget betöltő személyek 31.8. cikkben említett aljegyzékéből. A kinevezésre jogosult hatóság a Fél kérelmének kézhezvételétől számított 15 napon belül kiválasztja az elnököt.
8. A (6) és (7) bekezdés alkalmazásában a 31-A. mellékletben szereplő eljárási szabályzatban felsorolt kinevezésre jogosult hatóságok e fejezet rendelkezéseivel és a 31-A. mellékletben foglalt eljárási szabályzattal összhangban választják ki a vitarendezési testület tagjait.

9. Amennyiben a kereskedelmi bizottság nem fogadja el a 31.8. cikkben említett listák valamelyikét, a vitarendezési testület tagjait vagy elnökét az egyik vagy mindkét Fél által kijelölt személyek közül kell kinevezni, és erről a másik felet írásban értesíteni kell.

31.8. CIKK

A vitarendezési testület tagjainak jegyzéke

1. A kereskedelmi bizottság legkésőbb az e megállapodás hatálybalépésének időpontját követően hat hónappal elfogadja annak a legalább 15 személynek a jegyzékét, akik hajlandók és képesek a vitarendezési testület tagjaként szolgálni. E jegyzék a következő három aljegyzékből áll:

- (a) az Európai Unió személyeinek aljegyzéke;
- (b) Mexikó személyeinek aljegyzéke; valamint
- (c) a testület elnöki tisztségét betöltő személyek aljegyzéke.

2. Minden egyes aljegyzékben legalább öt személy szerepel. Az (1) bekezdés c) pontjában említett aljegyzék nem tartalmazhat olyan személyeket, akik valamelyik Fél állampolgárai.

3. A kereskedelmi bizottság további jegyzékeket fogadhat el az e megállapodás hatálya alá tartozó konkrét ágazatokban szakértelemmel rendelkező személyekről. A Felek megegyezése esetén e további jegyzékek használhatók a testületnek a 31,7. cikkben szereplő eljárás szerinti összeállításához.

31.9. CIKK

A vitarendezési testület tagjaival szembeni követelmények

1. A vitarendezési testület minden tagja:
 - (a) bizonyított szakértelemmel rendelkezik a jog, a nemzetközi kereskedelem és az e megállapodás hatálya alá tartozó egyéb kérdések, például az egyéb nemzetközi kereskedelmi megállapodások alapján felmerülő viták rendezése terén;
 - (b) független a Felektől, és nem kötődhet egyik Félhez sem, illetve nem fogadhat el azoktól utasítást;
 - (c) egyéni minőségében jár el, és nem fogad el utasítást semmilyen szervezettől vagy kormánytól a vitarendezéshez kapcsolódó ügyeket illetően; valamint
 - (d) betartja a 31-B. mellékletben foglalt, a vitarendezési testület tagjaira és a közvetítőkre vonatkozó magatartási kódexet.

2. Az elnök vitarendezési eljárások terén szerzett tapasztalattal is rendelkezik.
3. Tekintettel egy adott jogvita tárgyára, a Felek megállapodhatnak abban, hogy eltérnek az (1) albekezdés a) pontjában felsorolt követelményektől.

31.10. CIKK

A vitarendezési testület feladatai

A vitarendezési testület:

- (a) objektíven értékeli az előtte lévő ügyet, beleértve az ügy tényállásának tárgyilagos értékelését, valamint az érintett rendelkezések alkalmazhatóságát és a szóban forgó intézkedések összeegyeztethetőségét az érintett rendelkezésekkel;
- (b) határozataiban és jelentéseiben ismerteti a ténymegállapításokat, az érintett rendelkezések alkalmazhatóságát, a testület megállapításait és következtetéseit alátámasztó alapvető indokokat, valamint az esetleges ajánlásokat, amennyiben a felek közösen kérték azokat; valamint
- (c) rendszeresen konzultál a Felekkel, és megfelelő lehetőségeket biztosít egy kölcsönösen elfogadott megoldás kidolgozásához.

31.11. CIKK

Feladatmeghatározás

1. A Feleknek a vitarendezési testület utolsó tagjának kinevezésétől számított öt napon belüli eltérő megállapodása hiányában a testület feladatmeghatározása a következő:

a testület létrehozására irányuló kérelemben említett kérdés kivizsgálása e megállapodásnak a Felek által hivatkozott érintett rendelkezései fényében; megállapítások megfogalmazása arra vonatkozóan, hogy a szóban forgó intézkedés összeegyeztethető-e e megállapodás 31.2. cikkben (Hatály) említett rendelkezéseivel; ajánlások megfogalmazása a felek közös kérése esetén; valamint jelentés készítése a 31.13. cikknek (Időközi jelentés) és a 31.14. cikknek (Zárójelentés) megfelelően.

2. Amennyiben a Felek más feladatokról állapodnak meg, az (1) bekezdésben meghatározott határidőn belül értesítik a testületet a megállapított feladatokról.

31.12. CIKK

Döntéshozatal a sürgősségről

1. Ha valamelyik Fél a testület létrehozására irányuló kérelem időpontjától számított legfeljebb öt napon belül azt kéri, a testület az utolsó testületi tag kinevezését követő 10 napon belül határozza meg az ügy sürgősségéről. A másik Félnek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy ilyen kérelem kézbesítésétől számított öt napon belül észrevételeket tehesen a kérelemmel kapcsolatban.
2. Sürgős esetekben a C. szakaszban előírt alkalmazandó határidők az abban előírt határidők fele, kivéve a 31.6. és 31.11. cikkben említett időszakok kivételével.

31.13. CIKK

Időközi jelentés

1. A testület az utolsó tagjának kinevezését követő 90 napon belül időközi jelentést bocsát ki a Felek részére. Amennyiben a testület úgy ítéli meg, hogy ez a határidő nem teljesíthető, a testület elnöke írásban értesíti a Feleket, megjelölve a késedelem okait és azt a napot, amikor a testület az időközi jelentését kibocsátani tervezi. A testület az időközi jelentést legkésőbb az utolsó testületi tag kinevezésétől számított 120 napon belül kibocsátja.

2. Az időközi jelentés kézhezvételétől számított 10 napon belül a Felek bármelyike írásban kérheti a testületet, hogy vizsgálja felül az időközi jelentés konkrétan meghatározott szempontjait. Bármelyik Fél észrevételeket tehet a másik Fél kérelmével kapcsolatban az annak kézbesítésétől számított hat napon belül.

31.14. CIKK

Zárójelentés

1. A testület a zárójelentését a létrehozásától számított 120 napon belül tárja a Felek elé. Amennyiben a testület úgy ítéli meg, hogy ez a határidő nem teljesíthető, a testület elnöke írásban értesíti a Feleket, megjelölve a késedelem okait és azt a napot, amikor a testület a zárójelentését kibocsátani tervezi. A testület a zárójelentést legkésőbb a létrehozása után 150 nappal kibocsátja.
2. A zárójelentésnek tartalmaznia kell a Felek által az időközi jelentéssel kapcsolatban benyújtott írásbeli kérelmek megvitatását, és egyértelműen foglalkoznia kell minden észrevétellel. A Felek által az időközi jelentéssel kapcsolatban tett valamennyi írásbeli kérelem és megjegyzés vizsgálatát követően a testület módosíthatja a jelentését és további, általa megfelelőnek ítélt vizsgálatot folytathat le.
3. A vitarendezési testület zárójelentésben foglalt határozata jogerős és kötelező a Felekre nézve.

31.15. CIKK

Intézkedések a megfelelés érdekében

1. A Felek elismerik annak fontosságát, hogy a vita hatékony rendezésének biztosítása érdekében haladéktalanul megfeleljenek a testület zárójelentésben szereplő megállapításainak és következtetéseinek. A bepanaszolt Fél minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy haladéktalanul eleget tegyen a zárójelentés megállapításainak és következtetéseinek annak érdekében, hogy megfeleljen a vonatkozó rendelkezéseknek.
2. A bepanaszolt Fél legkésőbb a zárójelentés kézhezvételétől számított 30 napon belül értesíti a panaszos Felet azokról az intézkedésekről, amelyeket a megfelelés érdekében hozott vagy meghozni szándékozik.
3. Amennyiben a Felek a 31.33. cikk értelmében nem jutnak kölcsönösen elfogadott megoldásra, a jogvita rendezése szükségessé teszi az e megállapodással összeegyeztethetetlen intézkedések visszavonását.

31.16. CIKK

Észszerű határidő

1. Amennyiben az azonnali megfelelés nem lehetséges, a bepanaszolt Fél legkésőbb a zárójelentés kézhezvételétől számított 30 napon belül értesíti a panaszos Felet a megfeleléshez szükséges észszerű határidőről. A Felek törekednek a megállapodásra a zárójelentésnek történő megfeleléshez szükséges észszerű határidőről. Az észszerű határidő nem haladhatja meg a 31.14. cikk szerinti zárójelentés átadásától számított 15 hónapot.
2. Amennyiben a Felek nem állapodnak meg az észszerű határidőről, a panaszos Fél legkorábban 20 nappal az (1) bekezdésben szerinti értesítés kézhezvételét követően írásban kérheti, hogy az eredeti vitarendezési testülettől, hogy az állapítson meg észszerű határidőt. A testület a kérelem kézhezvételétől számított 20 napon belül meghozza határozatát a Felek részére.
3. A bepanaszolt Fél az észszerű határidő lejárta előtt legalább egy hónappal írásbeli értesítést küld a panaszos Félnak a zárójelentésnek való megfelelés terén elért előrehaladásáról.
4. A Felek megállapodhatnak az észszerű határidő meghosszabbításáról.

31.17. CIKK

A megfelelés felülvizsgálata

1. A bepanaszolt Fél legkésőbb a zárójelentés teljesítésére rendelkezésre álló észszerű határidő lejártáig értesíti a panaszos Felet a zárójelentésben foglaltaknak való megfelelés érdekében hozott bármely intézkedéséről.
2. Amennyiben a megfelelés érdekében hozott intézkedések megléte, vagy azoknak az érintett rendelkezésekkel való összhangja tekintetében a Felek nem értenek egyet, a panaszos Fél írásban kérheti az eredeti vitarendezési testületet, hogy hozzon határozatot a kérdésben. A kérelemben a panaszos Fél megjelöli a szóban forgó intézkedéseket, és – a panasz jogalapjának egyértelmű bemutatásához elegendő módon – kifejti, hogy az intézkedések miért nem egyeztethetők össze az érintett rendelkezésekkel. A testület a kérelem kézhezvételétől számított 60 napon belül meghozza határozatát a Felek részére.

31.18. CIKK

Ideiglenes korrekciós intézkedések

1. A bepanaszolt Fél a panaszos Fél kérésére és a vele folytatott konzultációt követően ideiglenes ellentételezésre vonatkozó ajánlatot nyújt be, amennyiben:
 - (a) a bepanaszolt Fél értesíti a panaszos Felet arról, hogy a zárójelentésnek nem lehet eleget tenni; vagy
 - (b) a bepanaszolt Fél a 31.15. cikkben említett határidőn belül vagy az észszerű határidő vége előtt nem küld értesítést a megfelelés érdekében hozott intézkedésekről; vagy
 - (c) a vitarendezési testület megállapítja, hogy a megfelelés érdekében nem hoztak intézkedést, vagy a megfelelés érdekében hozott intézkedés nem egyeztethető össze az érintett rendelkezésekkel.
2. Az (1) bekezdés a)–c) pontjában említett feltételek bármelyikének fennállása esetén a panaszos Fél írásban értesítheti a bepanaszolt Felet arról, hogy fel kívánja függeszteni az érintett rendelkezések szerinti kötelezettségek alkalmazását, ha:
 - (a) a panaszos Fél úgy határoz, hogy nem nyújt be az (1) bekezdés alapján kérelmet; vagy

(b) az (1) bekezdés szerinti kérelem benyújtása esetén a Felek nem állapodnak meg az ideiglenes ellentételezésről az alábbiaktól számított 20 napon belül:

- (i) a bepanaszolt Fél értesítésének napja arról, hogy a zárójelentésnek nem lehet eleget tenni;
- (ii) az észszerű határidő lejárta; vagy
- (iii) a vitarendezési testület 31.17. cikk szerinti határozatának kihirdetése.

3. Az értesítésben meg kell határozni a kötelezettségek tervezett felfüggesztésének mértékét. A felfüggesztendő előnyök mérlegelése során a panaszos Félnek elsőként arra kell törekednie, hogy ugyanabban az ágazat(ok)ban függesszen fel előnyöket, mint amely(ek)et a vitarendezési testület által e megállapodással összeegyeztethetetlennek, vagy hatálytalanítást vagy gyengítést okozónak talált intézkedés érint. Az engedmények vagy egyéb kötelezettségek felfüggesztése alkalmazható az e fejezet hatálya alá tartozó olyan ágazatokra is, amelyekben a testület nem állapított meg hatálytalanítást vagy gyengítést, különösen, ha a panaszos Fél úgy ítéli meg, hogy a felfüggesztés alkalmazható vagy hatékonyan ösztönöz a zárójelentésben foglaltak teljesítésére. Az engedmények vagy egyéb kötelezettségek felfüggesztésének szintje nem haladhatja meg a rendelkezések megsértése miatt bekövetkező hatálytalanítás vagy gyengítés mértékét.

4. A panaszos Fél a (2) bekezdésben említett értesítés kézbesítésétől számított 15 nap elteltével felfüggesztheti a kötelezettségeket, kivéve, ha a bepanaszolt Fél az (5) bekezdés szerinti kérelmet nyújtott be.

5. Ha a bepanaszolt Fél úgy véli, hogy az engedmények vagy egyéb kötelezettségek felfüggesztésének bejelentett mértéke meghaladja a rendelkezések megsértése miatt bekövetkező hatálytalanítás vagy gyengítés mértékét, a (4) bekezdésben meghatározott 15 napos határidő lejárta előtt írásban kérelmezheti az eredeti vitarendezési testülettől, hogy hozzon döntést. A testület a kérelem kézbesítésétől számított 30 napon belül megállapítja az általa egyenértékűnek tekintett előnyök szintjét, és meghozza határozatát a Felek részére. A panaszos Fél nem függesztheti fel semmilyen kötelezettségét mindaddig, amíg a vitarendezési testület meg nem hozza határozatát. A kötelezettségek felfüggesztésének összhangban kell lennie ezzel a határozattal.

6. A kötelezettségek felfüggesztése vagy az e cikkben említett ellentételezés ideiglenes és nem alkalmazható az alábbiakat követően:

- (a) a Felek a 31.33. cikk értelmében kölcsönösen elfogadtak egy megoldást;
- (b) a Felek megállapodtak abban, hogy a megfelelés érdekében hozott intézkedésnek köszönhetően a bepanaszolt Fél megfelel az érintett rendelkezéseknek; vagy
- (c) a vitarendezési testület által a vonatkozó rendelkezésekkel összeegyeztethetetlennek ítélt, a megfelelés érdekében hozott intézkedéseket visszavonták vagy módosították annak érdekében, hogy a bepanaszolt Fél megfeleljen az említett rendelkezéseknek.

31.19. CIKK

Az ideiglenes korrekciós intézkedések elfogadását követően a megfelelés céljából hozott intézkedések felülvizsgálata

1. A bepanaszolt Fél értesíti a panaszos Felet minden olyan intézkedésről, amelyet a megfelelés érdekében a kötelezettségek felfüggesztését vagy az ideiglenes ellentételezés alkalmazását követően hozott. A (2) bekezdésben szereplő esetek kivételével a felperes az értesítés kézhezvételét követő 30 napon belül véget vet a kötelezettségek felfüggesztésének. Azokban az esetekben, amikor ellentételezés alkalmazására került sor, és a (2) bekezdésben szereplő esetek kivételével, a bepanaszolt Fél a megfelelésről szóló értesítés kézhezvételétől számított 30 napon belül megszüntetheti az ilyen ellentételezés alkalmazását.

2. Amennyiben a Felek az értesítés kézhezvételétől számított 30 napon belül nem állapodnak meg arról, hogy a bejelentett intézkedés szerint a bepanaszolt Fél megfelel-e a vonatkozó rendelkezéseknek, a panaszos Fél írásban felkéri az eredeti vitarendezési testületet, hogy hozzon döntést a kérdésben. A testület a kérelem kézbesítésétől számított 60 napon belül meghozza határozatát a Felek részére. Amennyiben a vitarendezési testület úgy határoz, hogy a megfelelés érdekében tett intézkedés megfelel az érintett rendelkezéseknek, a kötelezettségek felfüggesztése vagy – adott esetben – az ellentételezés megszűnik. Adott esetben a kötelezettségek felfüggesztésének vagy az ellentételezésnek a mértékét a vitarendezési testület határozatának fényében ki kell igazítani.

31.20. CIKK

A vitarendezési testület tagjainak leváltása

Ha a vitarendezési eljárás során a testületi tag nem tud részt venni, visszalép vagy le kell váltani, mert nem felel meg a 31-B. mellékletben szereplő, a vitarendezési testület tagjaira és a közvetítőkre vonatkozó magatartási kódex követelményeinek, a 31.7. cikknek és a 31-A. mellékletben foglalt eljárási szabályzatnak megfelelően új testületi tagot kell kinevezni. A jelentés vagy határozat benyújtására rendelkezésre álló időtartamot szükség szerint meg kell hosszabbítani az új testületi tag kinevezéséig.

31.21. CIKK

Eljárási szabályzat

1. A vitarendezési testület e szakasz szerinti eljárásait e fejezet és a 31-A. mellékletben foglalt eljárási szabályzat szabályozza.
2. Az eljárási szabályzat különösen a következőket biztosítja:
 - (a) a Feleknek joguk van arra, hogy a testület előtt legalább egy meghallgatást kérjenek, amelyen az egyes Felek szóban ismertethetik álláspontjukat;

- (b) mindegyik Félnek lehetősége van arra, hogy az eljárást megindító írásbeli beadványt és írásbeli ellenérveket nyújtson be;
 - (c) a bizalmas információk védelmére is figyelemmel a Felek a dokumentumok benyújtását követően a lehető leghamarabb, de legkésőbb a zárójelentés benyújtásának időpontjáig nyilvánosságra hozzák írásbeli beadványaikat, szóbeli nyilatkozataikat és a vitarendezési testület esetleges kérésére vagy kérdésére adott írásbeli válaszaikat; valamint
 - (d) a vitarendezési testület és a Felek bizalmasan kezelik az egyes Felek által a testület elé terjesztett információkat.
2. Amennyiben a Felek másként nem állapodnak meg, a testület bármely meghallgatása nyilvános.

31.22. CIKK

Felfüggesztés és megszüntetés

1. A Felek együttes kérelmére a testület bármikor felfüggeszti a munkáját a Felek által megállapított, tizenkét egymást követő hónapot meg nem haladó időtartamra. A Felek együttes írásbeli kérelmére a testület a felfüggesztési időszak vége előtt, illetve az egyik Fél írásbeli kérelmére a felfüggesztési időszak utolsó napján folytatja a munkáját. A kérelmező Fél ennek megfelelően értesíti a másik Felet.

2. Ha a felfüggesztési időtartam lejártát megelőzően egyik Fél sem kérelmezi a testület munkájának folytatását, a testület felhatalmazása hatályát veszti, és a vitarendezési eljárás lezárul. Ez nem érinti a Fél azon jogát, hogy ugyanabban az ügyben új eljárást kezdeményezzen.

3. A testület munkájának felfüggesztése esetén e szakasz vonatkozó időtartamait ugyanannyi idővel meghosszabbítják, mint amennyi ideig a testület munkája szünetelt.

31.23. CIKK

Információszoigáztatás

1. Valamelyik Fél kérésére vagy saját kezdeményezésére a vitarendezési testület a Felektől szükségesnek és megfelelőnek ítélt információkat kérhet. A Felek haladéktalanul és teljeskörűen válaszolnak a testület minden információszoligáztatási kérésére.

2. A vitarendezési testület valamely Fél kérésére vagy saját kezdeményezésére bármilyen forrásból bekérhet bármilyen megfelelőnek ítélt információt. A testületnek joga van ahhoz is, hogy az általa megfelelőnek ítélt módon és adott esetben a Felek által megállapított feltételek mellett szakértők véleményét vagy technikai tanácsát kérje.

3. A vitarendezési testület a 31-A. mellékletben foglalt eljárási szabályzatnak megfelelően megvizsgálja az egyik Fél természetes személyei vagy az egyik Fél területén letelepedett jogi személyek amicus curiae beadványait.

4. A vitarendezési testület által az e cikk alapján megszerzett bármely információt a Felek tudomására kell hozni, és a Felek észrevételeket tehetnek ezen információkkal kapcsolatban.

31.24. CIKK

Értelmezési szabályok

1. A vitarendezési testület a nemzetközi közjog szokásos értelmezési szabályaival összhangban értelmezi az érintett rendelkezéseket, ideértve a szerződések jogáról szóló bécsi egyezményben kodifikált szabályokat is. A testület figyelembe veszi továbbá a WTO-testületeknek és a Fellebbezési Testületnek a WTO Vitarendezési Testülete által elfogadott jelentéseiben szereplő releváns értelmezéseket.

2. A testület jelentései és határozatai nem egészíthetik ki, illetve nem korlátozhatják a Felek e megállapodásból fakadó jogait és kötelezettségeit.

31.25. CIKK

A vitarendezési testület jelentései és határozatai

1. A vitarendezési testület tanácskozásait bizalmasan kell kezelni. A testület minden erőfeszítést megtesz annak érdekében, hogy konszenzussal fogalmazza meg a jelentéseit és hozza meg határozatait. Ha ez nem lehetséges, a testület többségi szavazással határoz. A testületi tagok eltérő véleményeit semmiképpen sem fedik fel.
2. A testület határozatait és jelentéseit a Felek feltétel nélkül elfogadják. A határozatok és jelentések nem keletkeztetnek jogokat vagy kötelezettségeket természetes vagy jogi személyek tekintetében.
3. A testület jelentéseit és határozatait mindegyik Fél a lehető leghamarabb a Felek részére történő átadásuk időpontját követően nyilvánosan hozzáférhetővé teszi, a bizalmas információk védelme mellett.

D. SZAKASZ

Közvetítói mechanizmus

31.26. CIKK

Célkitűzés

A közvetítő mechanizmus célja annak elősegítése, hogy egy közvetítő segítségével zajló átfogó és gyors eljárás révén kölcsönösen elfogadott megoldást sikerüljön találni a felek között.

31.27. CIKK

A közvetítói eljárás kezdeményezése

1. Valamely Fél bármikor kérheti a másik Felet írásban, hogy kezdjenek közvetítói eljárást bármely az adott Fél intézkedésével kapcsolatban, amely hátrányosan érinti a Felek közötti kereskedelmet vagy beruházásokat. A közvetítói eljárás kezdeményezése előtt a konzultáció nem kötelező.

2. A kérelemnek kellően részletesnek kell lennie ahhoz, hogy világosan bemutassa a kérelmező Fél számára problémát okozó pontokat, és:

- (a) meg kell határozni a szóban forgó intézkedést;
- (b) meg kell neveznie azokat a hátrányos hatásokat, amelyeket az intézkedés a kérelmező Fél szerint a Felek közötti kereskedelemre vagy beruházásokra gyakorol vagy gyakorolni fog; valamint
- (c) ki kell fejtenie, hogy a megkereső Fél szerint az említett hatások hogyan állnak összefüggésben az intézkedéssel.

3. A Felek csak kölcsönös megállapodással indíthatják meg a közvetítói eljárást. Az a Fél, amelyhez a kérelmet benyújtották, jóhiszeműen mérlegeli a kérelmet, és a kézhezvételétől számított tíz napon belül írásban megküldi a kérelmező Félnek a kérés elfogadását vagy elutasítását. Ellenkező esetben a kérelmet elutasítottnak kell tekinteni.

31.28. CIKK

A közvetítő kiválasztása

1. A Felek törekednek arra, hogy lehetőség szerint legkésőbb a kérelem elfogadásának kézhezvételétől számított 15 napon belül megállapodjanak a közvetítő személyében.

2. Abban az esetben, ha a Felek az (1) bekezdésben meghatározott időtartamon belül nem tudnak megállapodni a közvetítő személyében, bármelyik Fél kérheti a 31-A. mellékletben szereplő eljárási szabályzatban felsorolt kinevezésre jogosult hatóságot, hogy a kérelmet követő öt napon belül sorshúzással válassza ki a közvetítőt azon az elnöki tisztséget betöltő személyek 31.8. cikkben említett aljegyzékéből.
3. Ha a 31.27. cikk szerinti kérelem benyújtásakor a kereskedelmi bizottság még nem fogadta el az elnöki tisztséget betöltő személyek 31.8. cikkben említett aljegyzékét, a közvetítőt sorshúzással választják ki az egyik vagy mindkét Fél által az elnöki tisztséget betöltő személyek aljegyzékére kijelölt személyek közül.
4. A közvetítő nem lehet egyik Fél állampolgára sem, és egyik Fél alkalmazásában sem állhat, kivéve, ha a Felek másként állapodnak meg.
5. A közvetítő betartja a 31-B. mellékletben említett testületi tagokra és közvetítőkre vonatkozó magatartási kódexet.

31.29. CIKK

A közvetítói eljárás szabályai

1. A közvetítő kinevezését követő 10 napon belül a közvetítói eljárást kezdeményező Fél írásban átadja a közvetítőnek és a másik Félnek aggodalmainak részletes írásbeli ismertetését, különösen a szóban forgó intézkedés működésével és annak a Felek közötti kereskedelemre vagy beruházásokra gyakorolt lehetséges kedvezőtlen hatásaival kapcsolatban. A fenti ismertetés kézhezvételétől számított 20 napon belül a másik Fél azt írásban észrevételezheti.
2. A közvetítő átlátható módon segíti a Feleket abban, hogy egyértelművé váljon a szóban forgó intézkedés és annak a Felek közötti kereskedelemre vagy beruházásokra gyakorolt lehetséges kedvezőtlen hatásai. A közvetítő különösen megbeszéléseket szervezhet a Felek között, közösen vagy külön-külön konzultálhat a Felekkel, megfelelő szakértőktől és az egyéb érdekelt felektől segítséget kérhet, illetve konzultálhat velük, valamint a Felek kérésére bármely más további segítséget nyújthat. A közvetítő konzultál a Felekkel azelőtt, hogy segítséget kérne vagy konzultálna a vonatkozó szakértőkkel és érdekelt felekkel.
3. A közvetítő tanácsot nyújthat és megoldást javasolhat a Felek számára mérlegelésre. A Felek elfogadhatják vagy elutasíthatják a javasolt megoldást, illetve eltérő megoldásról állapodhatnak meg. A közvetítő nem ad tanácsot vagy nem tesz észrevételt a szóban forgó intézkedés e megállapodással való összeegyeztethetőségét illetően.

4. A közvetítói eljárásra annak a Félnek a területén kerül sor, amelyhez a közvetítési eljárás megindítása iránti kérelmet intézték, vagy – a Felek kölcsönös megegyezése alapján – bármilyen más helyen vagy más kommunikációs eszköz útján.

5. A Feleknek törekedniük kell arra, hogy a közvetítő kinevezését követő 60 napon belül kölcsönösen elfogadott megoldást találjanak. Ilyen megoldás érdekében a Felek mérlegelhetik bármely szükséges belső eljárás befejezését. Végleges megoldás elfogadásáig a Felek fontolóra vehetnek lehetséges ideiglenes megoldásokat, különösen akkor, ha az intézkedés romlandó árukra vonatkozik.

6. Bármely Fél kérésére a közvetítő tényeken alapuló jelentéstervezetet nyújt be a Feleknek, amely tartalmazza a következőket:

(a) a szóban forgó intézkedés rövid összefoglalása;

(b) a követett eljárások; valamint

(c) bármilyen kölcsönösen elfogadott megoldás, ideértve az esetleges ideiglenes megoldásokat is.

7. A közvetítő köteles a Feleknek 15 napot biztosítani arra, hogy a tényeken alapuló jelentés tervezetével kapcsolatos észrevételeiket megtegyék. A Felek észrevételeinek mérlegelését követően a közvetítő 15 napon belül végleges tényeken alapuló jelentést nyújt be a Feleknek. A tényeken alapuló jelentés nem tartalmazhat az e megállapodás értelmezésére vonatkozó megállapításokat.

8. Az eljárás a következő esetekben fejeződik be:
- (a) a kölcsönösen elfogadott megoldásnak a Felek által történő elfogadásával, az elfogadás időpontjában;
 - (b) a Felek kölcsönös megállapodásával az eljárás bármelyik szakaszában, e megállapodás időpontjában;
 - (c) a közvetítő által a felekkel való konzultációt követően tett, arra vonatkozó írásbeli nyilatkozat időpontjában, hogy a közvetítés folytatása nem járna eredménnyel; vagy
 - (d) valamely Fél írásbeli nyilatkozatával, miután a közvetítői eljárás keretében megismerte a kölcsönösen elfogadott megoldásokat, és megfontolta a közvetítő valamennyi tanácsát és az általa javasolt megoldásokat, ezen nyilatkozat időpontjában.

31.30. CIKK

Bizalmas kezelés

1. A Felek eltérő megállapodásának hiányában a közvetítői eljárás valamennyi lépését bizalmasan kell kezelni, ideértve a tanácsokat, illetve a javasolt megoldásokat is. Azonban bármely Fél nyilvánosságra hozhatja azt a tényt, hogy közvetítésre kerül sor.

2. A kölcsönösen elfogadott megoldásokat a Felek beleegyezése esetén nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni. A nyilvánosságra hozott változat nem tartalmazhat olyan információt, amelyet valamely Fél bizalmasként jelölt meg.

31.31. CIKK

Kapcsolat a vitarendezési eljárásokkal

1. A közvetítói eljárás nem érinti a Feleknek a B. és C. szakasz vagy bármely más megállapodásban szereplő vitarendezési eljárások szerinti jogait és kötelezettségeit. Az egyértelműség érdekében: közvetítési eljárás indítható vagy folytatható a vitarendezési testület folyamatban lévő eljárásaival egyidejűleg.

2. Az e megállapodás vagy bármely más megállapodás szerinti egyéb vitarendezési eljárásban egyik Fél sem támaszkodhat az alábbiakra vagy nem hozhatja fel bizonyítékként, és a testület sem veheti figyelembe az alábbiakat:

- (a) a másik Fél által a közvetítói eljárás során képviselt álláspontokat vagy a kizárólag a 31.29. cikk (2) bekezdésével összhangban gyűjtött információkat;
- (b) azt a tényt, hogy a másik Fél jelezte hajlandóságát arra, hogy elfogadjon egy megoldást a közvetítés tárgyát képező intézkedésre; vagy
- (c) a közvetítő által adott tanácsokat vagy tett javaslatokat.

3. A Felek eltérő megállapodása hiányában a közvetítő nem lehet a vitarendezési testület tagja az e megállapodás szerinti vitarendezési eljárásokban, vagy a közvetítói részvételének tárgyát képezővel megegyező ügyet érintő, egyéb megállapodás szerinti vitarendezési eljárásban.

E. SZAKASZ

Közös rendelkezések

31.32. CIKK

Információkérés

1. Egy 31.5. cikk, illetve a 31.27. cikk szerinti konzultációra vagy közvetítésre irányuló kérelem benyújtása előtt valamelyik Fél tájékoztatást kérhet a Felek közötti kereskedelmet vagy beruházásokat hátrányosan érintő intézkedésről. A Fél, amelyhez a kérelmet intézték, a kérelem kézhezvételétől számított 20 napon belül írásbeli választ ad, a kért tájékoztatással kapcsolatos észrevételeivel együtt.
2. A Felektől általában elvárható, hogy az (1) bekezdés szerinti tájékoztatást azelőtt kérje, mielőtt konzultációt kérne vagy közvetítói eljárást kezdeményezne, vagy az e megállapodás szerinti egyéb vonatkozó együttműködési vagy konzultációs eljárást kezdeményezne.

31.33. CIKK

Kölcsönösen elfogadott megoldás

1. A 31.2. cikk hatálya alá tartozó viták tekintetében a Felek bármikor megállapodhatnak egy kölcsönösen elfogadható megoldásban.
2. Amennyiben a vitarendezési testület eljárása vagy a közvetítői eljárás, vagy a Felek által elfogadott bármely más alternatív vitarendezési mód – beleértve a jószolgálatot vagy az egyeztetést is – során kölcsönösen elfogadott megoldás születik, a Felek az elért megoldásról – az esettől függően – közösen értesítik a vitarendezési testület elnökét vagy a közvetítőt. Ilyen értesítés esetén lezárul a vitarendezési testület eljárása vagy a közvetítői eljárás.
3. Az egyes Felek a megállapított határidőn belül megteszik a kölcsönösen elfogadható megoldás végrehajtásához szükséges intézkedéseket.
4. A végrehajtó Fél legkésőbb a megállapított határidő lejártának időpontjáig írásban tájékoztatja a másik Felet minden intézkedésről, amelyet a kölcsönösen elfogadható megoldás végrehajtása érdekében hozott.

31.34. CIKK

Időtartamok

1. Az e fejezetben meghatározott valamennyi időtartamot naptári napokban kell számítani, annak a cselekménynek a bekövetkezését követő naptól kezdődően, amellyel kapcsolatosan az időtartamot alkalmazzák.
2. Az e fejezetben foglalt valamennyi időtartam a Felek kölcsönös megegyezésével módosítható.
3. A C. szakasz értelmében a testület bármikor javasolhatja a Feleknek az e fejezetben hivatkozott időtartamok módosítását, javaslata indokainak feltüntetésével.

31.35. CIKK

Költségek

1. A panelben vagy közvetítői eljárásban való részvételből eredő kiadások esetében mindegyik Fél a saját kiadásait viseli.

2. A Feleket közösen terhelik a szervezési ügyekből eredő költségek, ideértve a vitarendezési testület tagjainak és a közvetítőnek fizetendő díjazást és kiadásokat, és azokat egyenlő arányban viselik. A vitarendezési testület tagjainak javadalmazását a 31-A. mellékletben foglalt eljárási szabályzattal összhangban kell meghatározni. A közvetítő javadalmazását a 31-A. mellékletben foglalt eljárási szabályzatnak megfelelően a vitarendezési testület elnöki tisztségét betöltő személy javadalmazásával összhangban kell meghatározni.

31.36. CIKK

A vitarendezési eljárás igazgatása

1. Valamennyi Fél:
 - (a) kijelöl egy hivatalt, amely felelős az e fejezet szerinti vitarendezési eljárás igazgatásáért; valamint
 - (b) legkésőbb e megállapodás hatálybalépésétől számított három hónapon belül írásban értesíti a másik Felet a hivatal székhelyéről és elérhetőségeiről.
2. Az egyes Felek felelősek az általuk kijelölt hivatal működéséért és költségeiért.

3. Az (1) bekezdés ellenére a Felek megállapodhatnak abban, hogy közösen megbíznak egy külső testületet azzal, hogy nyújtson támogatást az e fejezet szerinti vitarendezési eljárás egyes igazgatási feladatai terén.

31.37. CIKK

Majánjogi jogok

A Felek saját belső jogukban nem biztosíthatnak a másik Fél elleni keresetindítási jogot azon az alapon, hogy a másik Fél intézkedése nem összeegyeztethető e megállapodással.

31.38. CIKK

A mellékletek módosítása

A kereskedelmi tanács módosíthatja a 31-A. mellékletet (Eljárási szabályzat) és a 31-B. mellékletet (A vitarendezési testület tagjaira és a közvetítőkre vonatkozó magatartási kódex).

32. FEJEZET

KIVÉTELEK

32.1. CIKK

Általános kivételek

1. Az 1994. évi GATT XX. cikkét, ideértve annak megjegyzéseit és kiegészítő rendelkezéseit is, belefoglalják e megállapodásba, az e megállapodás részét képezi, és értelemszerűen alkalmazandó a 2. fejezetre (Árukereskedelem), a 3. fejezetre (Származási szabályok és származási eljárások), a 4. fejezetre (A vámalakítások és a kereskedelmi eljárások egyszerűsítése), a 6. fejezetre (Egészségügyi és növényegészségügyi intézkedések), a 8. fejezetre (Energia), a 9. fejezetre (A kereskedelem technikai akadályai), a 22. fejezetre (Állami tulajdonban lévő vállalatok, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozások és kijelölt monopóliumok), a 10. fejezetre (A beruházások liberalizálása), valamint a 30. fejezetre (Nyersanyagok).
2. A Felek egyetértenek abban, hogy:
 - (a) az 1994. évi GATT XX. cikkének b) pontjában említett intézkedések kiterjednek az emberek, állatok és növények életének és egészségének védelméhez szükséges környezetvédelmi intézkedésekre¹⁴²; valamint

¹⁴² A Felek elismerik az 1994. évi GATT XX. cikkének b) pontjára való hivatkozás jogát az olyan többoldalú környezetvédelmi megállapodások alapján hozott intézkedésekkel kapcsolatban, amelyeknek részes felei.

(b) az 1994. évi GATT XX. cikkének g) pontja az élő és nem élő kimerülő természeti erőforrások megőrzésével kapcsolatos intézkedésekre alkalmazandó.

3. Amennyiben valamelyik Fél bármilyen intézkedést szándékozik tenni az 1994. évi GATT XX. cikke i) és j) pontjával összhangban, az adott Fél a másik Fél rendelkezésére bocsátja a következőket:

(a) minden lényeges információt; valamint

(b) kérésre észszerű lehetőséget biztosít számára az ilyen intézkedéssel kapcsolatos bármely kérdésről szóló konzultációra, kölcsönösen elfogadható megoldás elérése céljából.

A Felek bármely olyan eszközben megállapodhatnak, amely a (3) bekezdés b) pontja szerinti konzultáció tárgyát képező kérdés megoldása érdekében szükséges.

Ha az azonnali cselekvést követelő kivételes és kritikus körülmények az előzetes tájékoztatást vagy konzultációt lehetetlenné teszik, az intézkedést tenni kívánó Fél haladéktalanul megteheti az adott körülmények kezeléséhez szükséges intézkedéseket, és azokról köteles azonnal tájékoztatni a másik Felet.

4. A GATS XIV. cikkének a), b) és c) pontját belefoglalják e megállapodásba, azok e megállapodás részét képezik, és értelemszerűen alkalmazandók a 11. fejezetre (Határon átnyúló szolgáltatáskereskedelem), a 12. fejezetre (Természetes személyek üzleti célú ideiglenes tartózkodása), a 13. fejezetre (Belső szabályozás), a 14. fejezetre (Szakmai képesítések kölcsönös elismerése), a 16. fejezetre (Távközlési szolgáltatások), a 17. fejezetre (Nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatások), a 18. fejezetre (Pénzügyi szolgáltatások), a 19. fejezetre (Digitális kereskedelem), a 22. fejezetre (Állami tulajdonban lévő vállalatok, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozások és kijelölt monopóliumok) és a 10. fejezetre (A beruházások liberalizálása).

5. A Felek osztják azt az értelmezést, hogy a GATS XIV. cikkének b) pontjában említett intézkedések kiterjednek az emberek, állatok és növények életének és egészségének védelméhez szükséges környezetvédelmi intézkedésekre¹⁴³.

32.2. CIKK

Adózás

1. E cikk alkalmazásában:

- (a) „lakóhely”: az adóügyi illetőség szerinti ország; valamint
- (b) „adóegyezmény”: a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmény vagy más, teljes egészében vagy főként adózással kapcsolatos nemzetközi megállapodás, amelynek valamelyik Fél részes fele.

¹⁴³ A Felek elismerik a GATS XIV. cikkének b) pontjára való hivatkozás jogát az olyan többoldalú környezetvédelmi megállapodások alapján hozott intézkedésekkel kapcsolatban, amelyeknek részes felei.

2. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem érinti a Felek számára bármilyen adóügyi egyezményben előírt jogokat és kötelezettségeket. E megállapodás és bármely adóegyezmény összeegyeztethetlensége esetén az összeegyeztethetlenség erejéig az adóegyezmény élvez elsőbbséget.

3. A 10.8. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás), a 11.7. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás), a 18.4. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás) és a 18.7. cikk (A pénzügyi szolgáltatások határokon átnyúló kereskedelme) (4) bekezdése nem alkalmazandó a Felek által valamely adóegyezmény alapján nyújtott előnyre.

4. Amennyiben az ilyen jellegű intézkedések megfelelnek annak a követelménynek, hogy alkalmazásuk nem jelenti a kereskedelem és beruházások burkolt korlátozását, illetve önkényes és megalapozatlan diszkrimináció eszközét a Felek között, ha hasonló feltételek állnak fenn, e megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az megakadályozza valamelyik Felet a közvetlen adók méltányos vagy hatékony kivetésének vagy beszedésének biztosítására irányuló olyan intézkedések elfogadásában, fenntartásában vagy végrehajtásában, amelyek:

- (a) különbséget tesznek olyan adófizetők között, akik különböző helyzetben vannak, különös tekintettel lakóhelyükre vagy a tőkebefektetésük helyére; vagy
- (b) bármely adóegyezmény vagy belső adóügyi jogszabályok rendelkezései alapján adók elkerülésének vagy kijátszásának megakadályozását célozza.

32.3. CIKK

Információk közzététele

1. E megállapodás egyik rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az egyes Felek számára előírja olyan bizalmas információk rendelkezésre bocsátását, amelyek közlése gátolná a jogszabályok végrehajtását, vagy más módon ellentétben állna a közérdekkel, vagy amely egyes állami vállalatok vagy magánvállalkozások jogszerű kereskedelmi érdekeit sértené.
2. Az információk közzététele az e megállapodás szerinti vitarendezési eljárás során a vonatkozó fejezetek rendelkezései az irányadók.
3. Ha egy Fél a jogszabályai vagy egyéb rendelkezései szerint bizalmasnak minősülő információt nyújt be a másik Félnek, ideértve az e megállapodás alapján létrehozott testületeken keresztül, a másik Fél köteles az említett információt bizalmasan kezelni, kivéve, ha az információt benyújtó Fél másként rendelkezik.

32.4. CIKK

WTO-mentességek

Ha e megállapodás valamely rendelkezése által létrehozott jog vagy kötelezettség megegyezik a WTO-egyezményben foglaltakkal, a WTO-egyezmény IX. cikkének (3) és (4) bekezdése alapján elfogadott mentességi határozattal összhangban hozott bármely intézkedést úgy kell tekinteni, hogy az összhangban van e megállapodás rendelkezéseivel.

32.5. CIKK

Biztonsággal kapcsolatos kivételek

E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy:

- (a) megköveteli bármelyik Félől olyan információk szolgáltatását vagy hozzáférhetővé tételét, amelyek átadását a Fél alapvető biztonsági érdekeivel ellentétesnek ítéli; vagy
- (b) akadályozza bármelyik Felet abban, hogy olyan, az alapvető biztonsági érdekei védelméhez szükségesnek ítélt intézkedéseket hozzon, amely(et):
 - (i) a fegyverek, lőszeres és hadfelszerelések gyártásával vagy kereskedelmével, valamint más olyan áruk és anyagok kereskedelmével vagy azokkal összefüggő ügyletekkel kapcsolatos, amelyeket közvetlenül vagy közvetve katonai létesítmények ellátása céljából végeznek;
 - (ii) olyan szolgáltatásnyújtásra és technológiára, valamint gazdasági tevékenységekre vonatkozik, amelyeket közvetlenül vagy közvetve katonai létesítmények ellátása céljából végeznek;
 - (iii) hasadó- és fuzionáló anyagokra, illetve ezek alapanyagaira vonatkozik;
 - (iv) háború idején vagy bármely, a nemzetközi kapcsolatokban felmerülő egyéb veszélyhelyzet felmerülésekor hoznak;
- (c) bármelyik Felet megakadályozza abban, hogy intézkedéseket hozzon az ENSZ Alapokmánya szerinti nemzetközi kötelezettségeinek teljesítése céljából, a nemzetközi béke és a biztonság fenntartása érdekében.

33. FEJEZET

INTÉZMÉNYI ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A. SZAKASZ

Intézményi rendelkezések

33.1. CIKK

A kereskedelmi tanács

1. A Felek kereskedelmi tanácsot hoznak létre. A kereskedelmi tanács
 - (a) felügyeli e megállapodás célkitűzéseinek elérését;
 - (b) felügyeli e megállapodás működését és végrehajtását; valamint
 - (c) megvizsgálja az e megállapodás keretében felmerülő kérdéseket;

A kereskedelmi tanács egyrészt az Unió kereskedelmi és beruházási ügyekért felelős képviselőiből, másrészt Mexikó gazdasági minisztériumának miniszteri szintű képviselőiből, vagy azok meghatalmazottjaiból áll. A kereskedelmi tanács társelnöki tisztét az Unió és Mexikó egy-egy képviselője tölti be.

2. A kereskedelmi tanács az e megállapodásban foglalt célkitűzések teljesítése érdekében módosíthatja a következőket:

- (a) 2-A. melléklet (Vámlebontási menetrendek) és 2-E. melléklet (A borászati termékekre és a szeszes italokra vonatkozó releváns intézkedések);
- (b) 3. fejezet (Származási szabályok és származási eljárások), beleértve a 3-A., 3-B., 3-C. és 3-D. mellékleteket;
- (c) Mexikó vonatkozó jegyzékei és menetrendjei a 10.12. cikk (A megállapodásnak nem megfelelő intézkedések és kivételek) (6) bekezdése, valamint a 11.8. cikk (A megállapodásnak nem megfelelő intézkedések és kivételek) (4) bekezdése szerint;
- (d) 21-A. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek az Európai Unió esetében) és 21-B. melléklet (A fejezet hatálya alá tartozó szervek Mexikó esetében);
- (e) 25-B. melléklet (Földrajzi árujelzők jegyzéke);
- (f) 31-A. melléklet (Eljárási szabályzat) és 31-B. melléklet (A vitarendezési testület tagjaira és a közvetítőkre vonatkozó magatartási kódex);

3. Továbbá a kereskedelmi tanács az e megállapodásban foglalt célkitűzések teljesítése érdekében

- (a) kötelező erejű értelmezéseket fogadhat el e megállapodás rendelkezéseire vonatkozóan;
- (b) az e megállapodásban előírt egyéb határozatokat hozhat; valamint
- (c) a Felek megállapodása szerint feladatkörének ellátása során egyéb intézkedéseket tehet.

4. A kereskedelmi tanács maga állapítja meg eljárási szabályzatát.

5. A kereskedelmi tanács határozatait és ajánlásait a Felek egyetértésével fogadják el, miután az elfogadáshoz szükséges belső eljárásaik lezárultak. A határozatok kötelező erővel bírnak mindkét Félre nézve, akik minden szükséges intézkedést meghoznak az említett határozatok végrehajtása érdekében. A (2) bekezdés a) pontjában hivatkozott módosításokat mindegyik Fél végrehajtja vonatkozó jogi eljárásai szerint, a Felek megállapodása szerinti határidőben.

6. A kereskedelmi tanács kölcsönös megállapodás alapján – a Felek által előzetesen egyeztetett időpontban és napirenddel –, felváltva Brüsszelben és Mexikóvárosban ülésezik. A Felek bármelyikének kérésére, kölcsönös megállapodással, rendkívüli ülések hívhatók össze. Az ülések a Felek rendelkezésére álló bármely technológia segítségével is megtarthatók.

7. A kereskedelmi tanács három évvel e megállapodás hatálybalépését követően ülést tart a következők megvitatása céljából:

(a) a 8. fejezet módosításai;

(b) a 2-A-2. mellékletben szereplő következő tarifacsoportok módosításai:

(i) TRQ – Marhahús: tarifacsoportok: 0201 20 20, 0201 20 30, 0201 20 50, 0201 20 90, 0201 30 00, 0202 20 10, 0202 20 30, 0202 20 50, 0202 20 90, 0202 30 10, 0202 30 50, 0202 30 90, 0210 20 10 és 0210 20 90,

(ii) TRQ – Szarvasmarhafélék vágási mellékterméke és belseje: tarifacsoportok: 0206 10 95, 0206 29 91 és 0210 99 51,

(iii) TRQ – Baromfi: tarifacsoportok: ex 0207 13 10, 0207 13 20, 0207 13 50, 0207 13 60, 0207 13 70, ex 0207 14 10, 0207 14 20, 0207 14 50, 0207 14 60, 0207 14 70, 0207 27 10, 1602 32 11, 1602 32 19, 1602 32 30 és 1602 32 90,

(iv) TRQ – Etanol: tarifacsoportok: 2207 10 00, 2207 20 00 és 2208 90 99;

(c) a 3-A. melléklet B. szakaszában szereplő, a 28. árucsoportra, a 38. árucsoportra (3824 90 vámtarifaszám), a 85. árucsoportra (8507 vámtarifaszám) és a 87. árucsoportra vonatkozó (8701–8707 vámtarifaszám) termékspecifikus származási szabályok felülvizsgálatának lehetősége annak érdekében, hogy a Mexikóra alkalmazandó szabályokat potenciálisan összehangolják az EU-ra alkalmazandó szabályokkal, figyelembe véve többek között az elektromos járművek érintett piacának a felülvizsgálat idején elvégzett értékelését.

33.2. CIKK

A kereskedelmi bizottság

1. A Felek kereskedelmi bizottságot hoznak létre. A kereskedelmi bizottság felelős e megállapodás általános végrehajtásáért.
2. A kereskedelmi bizottság egyrészt az Unió kereskedelmi és beruházási ügyekért felelős magas szintű képviselőiből, másrészt Mexikó gazdasági minisztériumának miniszteri szintű képviselőiből vagy azok meghatalmazottjaiból áll, az egyes Felek követelményeinek megfelelően. A kereskedelmi bizottság társelnöki tisztét az Unió és Mexikó egy-egy képviselője tölti be.
3. A kereskedelmi bizottság
 - (a) segíti a kereskedelmi tanácsot feladatai ellátásában;
 - (b) felelős e megállapodás rendelkezéseinek megfelelő végrehajtásáért és alkalmazásáért, valamint a megállapodás alkalmazása során elért eredmények értékeléséért;
 - (c) a 31. fejezet (Vitarendezés) sérelme nélkül törekszik az e megállapodás értelmezésével vagy alkalmazásával összefüggésben felmerülő nézeteltérések vagy viták megelőzésére és megoldására;

(d) felügyeli az albizottságok és az e megállapodás alapján létrehozott más testületek munkáját; valamint

(e) megvitatja a Felek közötti kereskedelmi és beruházási kapcsolatok további javításának lehetőségeit.

4. A kereskedelmi bizottság a (3) bekezdés alapján fennálló feladatainak teljesítése során

(a) az e megállapodás értelmében létrehozottak mellett a Felek képviselőiből álló további albizottságokat és egyéb testületeket hozhat létre, és a hatáskörébe tartozó feladatokat átruházhatja rájuk, továbbá határozhat az általa létrehozott albizottságok és egyéb testületek feladatainak módosításáról, valamint azok feloszlásáról;

(b) javasolhatja a kereskedelmi tanácsnak az e megállapodás konkrét célkitűzéseivel összhangban hozott határozatok elfogadását, beleértve a 33.1. cikk (A kereskedelmi tanács) (2) bekezdésének a) pontjában említett módosításokat is, vagy ilyen határozatokat fogadhat el, és elláthatja a kereskedelmi tanácsnak az e megállapodásban előírt feladatait a kereskedelmi tanács ülései közötti időszakokban, vagy amikor a kereskedelmi tanácsnak nem áll módjában ülésezni; valamint

(c) feladatai ellátása során a Felek megállapodása vagy a kereskedelmi tanács utasítása alapján egyéb intézkedéseket hozhat.

5. A kereskedelmi bizottság maga állapítja meg eljárási szabályzatát.

6. A kereskedelmi bizottság határozatainak és ajánlásainak elfogadására a Felek eljárási szabályzatával összhangban, az elfogadáshoz szükséges belső eljárásaik befejezését követően a Felek egyetértésével kerül sor. A határozatok kötelező erővel bírnak mindkét Félre nézve, akik minden szükséges intézkedést meghoznak az említett határozatok végrehajtása érdekében.

7. A kereskedelmi bizottság kölcsönös megállapodás alapján – a Felek által előzetesen egyeztetett időpontban és napirenddel –, felváltva Brüsszelben és Mexikóvárosban ülésezik. A Felek bármelyikének kérésére, kölcsönös megállapodással, rendkívüli ülések hívhatók össze. Az ülések a Felek rendelkezésére álló bármely technológia segítségével is megtarthatók.

33.3. CIKK

Koordinátorok

1. Az egyes Felek e megállapodásra vonatkozóan koordinátort jelölnek ki, és erről az e megállapodás hatálybalépésétől számított hatvan napon belül értesítik egymást.

2. A koordinátorok:

(a) elősegítik a Felek közötti kommunikációt az e megállapodás hatálya alá tartozó kérdésekben, valamint az e rész alapján létrehozott egyéb kapcsolattartó pontok között;

- (b) ezen cikkel összhangban közösen elkészítik a kereskedelmi tanács és a kereskedelmi bizottság üléseinek napirendjét, és megteszik az egyéb szükséges előkészületeket; valamint
- (c) adott esetben nyomon követik a kereskedelmi tanács és a kereskedelmi bizottság által elfogadott határozatokat.

33.4. CIKK

Albizottságok és egyéb szervek

1. A Felek a következő albizottságokat és egyéb testületeket hozzák létre, amelyek egyrészt az Unió, másrészt Mexikó képviselőiből állnak:

- (a) Árukereskedelmi bizottság
- (b) Mezőgazdasági albizottság
- (c) Borok és szeszes italok kereskedelmével foglalkozó albizottság
- (d) A vámüggyel, a kereskedelmi eljárások egyszerűsítésével és a származási szabályokkal foglalkozó albizottság
- (e) Egészségügyi és növényegészségügyi intézkedésekkel foglalkozó albizottság (SPS-albizottság)

- (f) Az állatjóléttel és az antimikrobiális rezisztenciával foglalkozó közös munkacsoport
- (g) A kereskedelem technikai akadályaiával foglalkozó albizottság
- (h) A szolgáltatásokkal és beruházással foglalkozó albizottság
- (i) Pénzügyi szolgáltatások albizottsága
- (j) Közbeszerzési albizottság
- (k) A szellemi tulajdonnal foglalkozó albizottság
- (l) Kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság

2. A kereskedelmi bizottság eljárási szabályzatot fogad el, amely meghatározza az albizottságok és más testületek összetételét, feladatait és működését.

3. Amennyiben e megállapodás másként nem rendelkezik vagy a Felek másként nem állapodnak meg, az albizottságok és más testületek szükség szerint, illetve bármelyik Fél vagy a kereskedelmi bizottság kérésére üléseznek. Az ülések személyes részvétellel vagy a Felek rendelkezésére álló bármely technológia segítségével tarthatók meg. Személyes jelenlét esetén az ülésekre felváltva Brüsszelben és Mexikóvárosban kerül sor.

4. Az albizottságok és más testületek társelnöki tisztét az Unió és Mexikó egy-egy képviselője tölti be.

5. Az (1) bekezdésben említett albizottságok és egyéb testületek a tevékenységükről jelentést tesznek a kereskedelmi bizottságnak, és az e megállapodásban meghatározott esetekben megfelelő ajánlásokat tehetnek. Az ajánlásokat közös megegyezéssel kell elfogadni.

6. Az albizottságok és más testületek létrehozása egyik Felet sem akadályozza meg abban, hogy valamely kérdéssel közvetlenül a kereskedelmi bizottsághoz forduljon.

33.5. CIKK

Belső tanácsadó csoport

1. Mindegyik Fél kijelöl egy (vagy több) belső tanácsadó csoportot e megállapodás hatálybalépésétől számított egy éven belül.

2. A belső tanácsadó csoport(ok) tanácsot ad(nak) az érintett Félnek az e megállapodás hatálya alá tartozó kérdésekben.

3. Ha egynél több belső tanácsadó csoport kerül kijelölésre, az egyes belső tanácsadó csoportok különböző tagokból állhatnak, de kiegyensúlyozottan képviselik a független civil társadalmi szervezeteket, köztük a gazdasággal, fenntartható fejlődéssel, szociális kérdésekkel, emberi jogokkal, környezetvédelemmel és egyéb kérdésekkel foglalkozó nem kormányzati szervezeteket, üzleti szervezeteket és szakszervezeteket.

4. Mindegyik Fél évente legalább egyszer ülésezik a belső tanácsadó csoportjával vagy csoportjaival. A Felek figyelembe veszik a belső tanácsadó csoportjuk vagy csoportjaik által benyújtott véleményeket vagy ajánlásokat az e megállapodás szempontjából releváns kérdésekben.
5. Annak érdekében, hogy a nyilvánosság jobban megismerje a belső tanácsadó csoportot vagy csoportokat, a Felek közzéteszik az egyes belső tanácsadó csoportokban részt vevő szervezetek listáját, valamint az említett csoportok kapcsolattartójának adatait.
6. A Felek együttműködésre ösztönzik belső tanácsadó csoportjaikat.

33.6. CIKK

Civil társadalmi fórum

1. A Felek elősegítik egy civil társadalmi fórum megszervezését a Felek résztvevőivel annak érdekében, hogy nyilvános párbeszédet folytassanak az e megállapodás szempontjából releváns kérdésekben.
2. A civil társadalmi fórum a Kereskedelmi Bizottság üléséhez kapcsolódóan ülésezik. A Felek technológiai eszközökkel is elősegíthetik a civil társadalmi fórumon való részvételt.

3. A civil társadalmi fórum nyitva áll a Felek területén bejegyzett független civil társadalmi szervezetek részvétele előtt, beleértve a 33.5. cikkben (Belső tanácsadó csoport) említett belső tanácsadó csoportok tagjait is. A Felek előmozdítják a független civil társadalmi szervezetek – beleértve a gazdasággal, fenntartható fejlődéssel, szociális kérdésekkel, emberi jogokkal, környezetvédelemmel és egyéb kérdésekkel foglalkozó nem kormányzati szervezeteket, üzleti szervezeteket és szakszervezeteket – kiegyensúlyozott képviseletét.

4. A Feleknek a kereskedelmi bizottságban részt vevő képviselői adott esetben részt vehetnek a civil társadalmi fórum ülésén, hogy tájékoztatást nyújtsanak az e megállapodás működésével kapcsolatos kérdésekben, illetve párbeszédet folytassanak a civil társadalmi fórummal.

5. Ezen az ülésen a kereskedelmi bizottság társelnökei vagy adott esetben azok képviselői elnökölnék. A Felek közzéteszik a civil társadalmi fórumon tett hivatalos nyilatkozatukat.

B. SZAKASZ

Záró rendelkezések

33.7. CIKK

Területi alkalmazás

1. Eltérő rendelkezés hiányában ezt a megállapodást az Európai Unió tekintetében az EUSZ és az EUMSZ hatálya alá tartozó területeken kell alkalmazni, az említett szerződésekben megállapított feltételekkel. Az áruk tarifális elbánására, a származási szabályokra és a származási eljárásokra vonatkozó rendelkezések az Európai Unió vámterületének azon részeire is alkalmazandók, amelyek nem tartoznak az első mondat hatálya alá. Az e megállapodás 4. fejezetében (A vámalkiságok és a kereskedelmi eljárások egyszerűsítése), valamint 2.7. cikkében (Az áruk javítást vagy átalakítást követő újbóli belépése), 2.13. cikkében (Áruk ideiglenes behozatala) és 25.66. cikkében (A szellemi tulajdon-jogokkal kapcsolatos, határokon alkalmazott jogérvényesítési intézkedések) szereplő „terület” kifejezést az Unió vonatkozásában az Európai Unió vámterületére való hivatkozásként kell értelmezni. Az Európai Unió vámterülete az Unió Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁴⁴ 4. cikkében meghatározott terület.

¹⁴⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU rendelete (2013. október 9.) az Unió Vámkódex létrehozásáról (EUHL L 269., 2013.10.10., 1. o).

2. Eltérő rendelkezés hiányában ez a megállapodás Mexikó tekintetében a szárazföldi területre, a légtérre, a beltengerre, a felségvizekre, valamint Mexikó felségvizein túl bármely olyan területre alkalmazandó, amelyen belül Mexikó szuverén jogokat és joghatóságot gyakorolhat, a nemzeti jogában meghatározottak szerint, összhangban az ENSZ Montego Bay-ben 1982. december 10-én aláírt Tengerjogi Egyezményével.

33.8. CIKK

Módosítások

1. Ez a megállapodás a Felek közötti írásbeli megállapodással módosítható. Minden módosítás a Felek által megállapított napon, a jogi követelményeik teljesítését és eljárásaik befejezését követően lép hatályba.
2. Az (1) bekezdés sérelme nélkül ez a megállapodás az abban meghatározott esetekben a kereskedelmi tanács vagy a kereskedelmi bizottság határozatával módosítható e megállapodás rendelkezéseinek vagy mellékleteinek módosítása céljából.

33.9. CIKK

Hatálybalépés

1. Ezt a megállapodást a Felek a saját belső eljárásaiknak megfelelően írják alá és hagyják jóvá.
2. Ez a megállapodás az azt a napot követő második hónap első napján lép hatályba, amelyen a Felek értesítik egymást az ehhez szükséges belső eljárások befejeződéséről.
3. Az e cikk szerinti értesítéseket az Európai Unió esetében az Európai Unió Tanácsa Főtitkárságának, Mexikó esetében pedig a mexikói külügyminisztériumnak kell megküldeni, amelyek e megállapodás letéteményesei.

33.10. CIKK

Kapcsolat más megállapodásokkal

1. Az 1997. december 8-án Brüsszelben aláírt, egyrészről az Európai Közösség és tagállamai, másrészről a Mexikói Egyesült Államok között létrejött gazdasági partnerségi, politikai koordinációs és együttműködési megállapodás III–V. címe hatályát veszti, és azok helyébe e megállapodás lép. A vegyes tanács és a vegyes bizottság 33. mellékletben felsorolt határozatai helyébe e megállapodás hatálybalépésekor ez a megállapodás lép.

2. A Felek közötti valamennyi más megállapodásban található, a fent említett határozatokra vonatkozó hivatkozásokat erre a megállapodásra történő hivatkozásként kell értelmezni.

3. A 33.16. cikktől (Időbeli hatály és megszűnés) eltérve és a Felek eltérő megállapodása hiányában az e megállapodás 33.1., 33.2. és 33.4. cikke alapján létrehozott szervek által elfogadott határozatok és ajánlások hatályban maradnak, és a korszerűsített globális megállapodás értelmében továbbra is joghatással bírnak. A korszerűsített globális megállapodás hatálybalépésekor a kereskedelmi tanács határozatait és ajánlásait a korszerűsített globális megállapodás IV. részének 1.2. cikke alapján létrehozott vegyes tanács határozatainak és ajánlásainak kell tekinteni, a kereskedelmi bizottság határozatait és ajánlásait pedig a korszerűsített globális megállapodás IV. részének 1.3. cikke alapján létrehozott vegyes bizottság határozatainak és ajánlásainak kell tekinteni.

4. A 33.16. cikk (1) bekezdésétől eltérve

- (a) az e megállapodás 2.24. cikkének (7) bekezdése és 20.4. cikke alapján elfogadott, a korszerűsített globális megállapodás hatálybalépésének napján hatályban lévő ideiglenes intézkedések természetes lejáratukig továbbra is alkalmazandók;
- (b) az e megállapodás 5. fejezetének C. szakasza alapján elfogadott, a korszerűsített globális megállapodás hatálybalépésének napján hatályban lévő kétoldalú védintézkedések természetes lejáratukig továbbra is alkalmazandók;

- (c) az e megállapodás 31.6. cikke alapján már megindított vitarendezési eljárásokat a korszerűsített globális megállapodás hatálybalépésének napjától a korszerűsített globális megállapodás szerinti vitának kell tekinteni, és azokat a befejezésükig folytatni kell; valamint
- (d) az e megállapodás 31.6. cikke alapján indított vitarendezési eljárások kötelező jellegű eredménye a korszerűsített globális megállapodás hatálybalépésének időpontját követően is kötelező marad a Felekre nézve.

5. A 33.16. cikk (1) bekezdésétől eltérve, e megállapodás részes Felei nem indíthatnak vitarendezési eljárást a korszerűsített globális megállapodás alapján olyan ügyekben, amelyek a vitarendezési testület e megállapodás 31. fejezete szerinti zárójelentésének tárgyát képezték.

6. A 33.16. cikk (1) bekezdésétől eltérve, az e megállapodás értelmében már teljesen vagy részben eltelt átmeneti időszakokat figyelembe kell venni a korszerűsített globális megállapodás szerinti egyenértékű rendelkezésekben előírt átmeneti időszakok kiszámításakor. A korszerűsített globális megállapodás szerinti ilyen átmeneti időszakok kiszámítása e megállapodás hatálybalépésének napjával kezdődik.

7. A 33.16. cikk (1) bekezdésétől eltérve, az e megállapodás értelmében már teljesen vagy részben eltelt eljárási időszakokat figyelembe kell venni a korszerűsített globális megállapodás szerinti egyenértékű rendelkezésekben előírt eljárási időszakok kiszámításakor.

33.11. CIKK

Mellékletek, jegyzőkönyvek és együttes nyilatkozatok

1. Az e megállapodáshoz csatolt mellékletek, azok függelékei, jegyzőkönyvei és megjegyzései, valamint az együttes nyilatkozatok a megállapodás szerves részét képezik.
2. E megállapodás minden, arab számmal kezdődő kóddal azonosított melléklete – beleértve azok függelékeit is – szerves részét képezi e megállapodás ugyanazon arab számmal azonosított fejezetének, amelyben hivatkozás történik az adott mellékletre.
3. E megállapodás római számmal azonosított I–VII. melléklete – beleértve azok függelékeit is – e megállapodás 10–19. fejezetének szerves részét képezi. Eltérő rendelkezés hiányában a 10–19. fejezetben szereplő fogalommeghatározások vonatkoznak ezekre a mellékletekre is.

33.12. CIKK

Új tagállamok csatlakozása az Európai Unióhoz

1. Az Európai Unió haladéktalanul tájékoztatja Mexikót, amennyiben valamely harmadik ország csatlakozási kérelmet nyújt be az Európai Unióhoz.

2. Az Európai Unió tájékoztatja Mexikót a harmadik országoknak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló bármely szerződés (a továbbiakban: csatlakozási szerződés) hatálybalépéséről.

3. Az Európai Unió és az Európai Unióhoz csatlakozni kívánó harmadik ország között folyó tárgyalások során az Európai Unió:

(a) Mexikó kérésére és a lehető legnagyobb mértékben információkkal szolgál az e megállapodás hatálya alá tartozó bármely kérdést illetően; valamint

(b) figyelembe veszi a Mexikó által az e megállapodás hatálya alá tartozó kérdésekkel kapcsolatban kifejezett aggályokat.

4. A kereskedelmi bizottság

(a) a csatlakozás időpontja előtt kellő időben megvizsgálja a csatlakozás e megállapodásra gyakorolt hatásait; valamint

(b) a harmadik ország Európai Unióhoz való csatlakozásának hatálybalépése előtt foglalkozik a csatlakozás e megállapodásra gyakorolt hatásaival, és megállapodik az e megállapodással kapcsolatos szükséges módosításokról, kiigazításokról vagy átmeneti intézkedésekről annak érdekében, hogy az új tagállam Európai Unióhoz való csatlakozásának időpontjától a Felek a lehető legnagyobb mértékben alkalmazhassák azokat.

5. A kereskedelmi bizottság határozatait a 33.2. cikk (6) bekezdésével (A kereskedelmi bizottság) összhangban kell elfogadni.

33.13. CIKK

Későbbi csatlakozás e megállapodáshoz

E megállapodáshoz bármely olyan ország csatlakozhat, amely kész teljesíteni az e megállapodásban meghatározott kötelezettségeket, az adott ország és a Felek közötti megállapodás szerinti feltételek mellett, valamint az egyes Felek és a csatlakozó ország alkalmazandó jogi eljárásainak megfelelő jóváhagyást követően.

33.14. CIKK

Magánjogi jogok

E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az jogokat vagy kötelezettségeket keletkeztetne a Felek között a nemzetközi közjog alapján létrehozott személyektől eltérő személyekre nézve, vagy – Mexikó nemzeti jogszabályainak sérelme nélkül – úgy, hogy erre a megállapodásra közvetlenül hivatkozni lehet a Felek belső jogrendszerében.

33.15. CIKK

Hiteles szövegek

E megállapodás két-két eredeti példányban készült angol, bolgár, cseh, dán, észt, finn, francia, görög, holland, horvát, ír, lengyel, lett, litván, magyar, máltai, német, olasz, portugál, román, spanyol, svéd, szlovák és szlovén nyelven, és e szövegek mindegyike egyaránt hiteles.

33.16. CIKK

Időbeli hatály és megszűnés

1. Ez a megállapodás a korszerűsített globális megállapodás hatálybalépéséig marad hatályban.
2. Az Európai Unió vagy Mexikó írásban értesítheti a másik Felet a megállapodás felmondására irányuló szándékáról. A felmondás az értesítés kézhezvételének napjától számított hat hónap elteltével válik hatályossá.